

Republika Hrvatska
Centar sudske prakse
i
Odjel za praćenje i proučavanje sudske prakse

ZBIRKA SENTENCI
s nomenklaturom prava

1/2026.

Sadržaj

<i>Abecedno stvarno i abecedno zakonsko kazalo i Sentence Županijskog suda u Splitu</i>	<i>XVII-XXXVI</i>
---	-------------------

Sadržaj

Kazala	XV
<i>ABECEDNO STVARNO KAZALO.....</i>	<i>XVII</i>
GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO	XVII
<i>ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO</i>	<i>XXIII</i>
GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO	XXIII
Sentence.....	XXXVI
<u>0 > Stvarno pravo.....</u>	<u>1</u>
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA SUVLASNIŠTVO > UPRAVLJANJE ZAJEDNIČKOM STVARI > POSLOVI IZVANREDNE UPRAVE > OBLICI POSLOVA IZVANREDNE UPRAVE > ZASNIVANJE SLUŽNOSTI	1
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO) > USPOSTAVA VLASNIŠTVA POSEBNOG DIJELA ZGRADE	2
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > PREDAJA STVARI	3
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > PRAVO ZADRŽANJA	4
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > PRAVO ZADRŽANJA	5
STVARNO PRAVO > PRAVO SLUŽNOSTI > PRESTANAK PRAVA SLUŽNOSTI > UKINUĆE.....	6
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE	7
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA	8
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA > UPIS HIPOTEKE	9
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > ODLUČIVANJE	9
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > DOSTAVA	11
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PRAVNI LIJEKOVI (PRIGOVOR I ŽALBA). 11	11
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PRAVNI LIJEKOVI (PRIGOVOR I ŽALBA). 12	12
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE	13
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK	14
STVARNO PRAVO > PRAVA STRANIH OSOBA > PRETPOSTAVKE STJECANJA > UZAJAMNOST KAO OPĆA PRETPOSTAVKA.....	15

STVARNO PRAVO > PRAVA STRANIH OSOBA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > SLUČAJEVI STJECANJA	16
STVARNO PRAVO > PRAVA STRANIH OSOBA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > SLUČAJEVI STJECANJA > STJECANJE PRAVNIM POSLOM.....	17
STVARNO PRAVO > PRAVA STRANIH OSOBA > DRUŠTVENO VLASNIŠTVO ...	18
<u>1 > Obvezno pravo</u>	<u>19</u>
OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZE > OSTALI NAČINI PRESTANKA OBVEZA > NEMOGUĆNOST ISPUNJENJA.....	19
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > TERET DOKAZIVANJA	20
OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > POVREMENE TRAŽBINE	21
OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE > POČETAK TIJEKA ZASTARE ...	22
OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > SKLAPANJE UGOVORA > SUGLASNOST VOLJE O BITNIM SASTOJcima UGOVORA > OBVEZNO SKLAPANJE I OBVEZNI SADRŽAJ UGOVORA.....	22
OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > SKLAPANJE UGOVORA > OBLIK UGOVORA	24
OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > TUMAČENJE UGOVORA	25
OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > UČINCI DVOSTRANO OBVEZNIH UGOVORA > RASKID UGOVORA ZBOG PROMIJENJENIH OKOLNOSTI	27
OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O PRIJENOSU STVARI I PRAVA > UGOVOR O DAROVANJU > OPOZIV DAROVANJA > OPĆENITO	28
OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O BANKARSKOM POSLOVANJU > UGOVOR O KREDITU > UGOVOR O POTROŠAČKOM KREDITU > OSTALO	29
OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVOR O OSIGURANJU > ZAJEDNIČKO ZA IMOVINSKA OSIGURANJA I OSIGURANJA OSOBA > OBVEZE OSIGURANIKA ODNOSNO UGOVARATELJA OSIGURANJA > OBAVJEŠTAVNJE OSIGURATELJA O PROMJENAMA RIZIKA > NIŠTETNOST ODREDAKA O GUBITKU PRAVA.....	30
OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVOR O OSIGURANJU > ZAJEDNIČKO ZA IMOVINSKA OSIGURANJA I OSIGURANJA OSOBA > OBVEZE OSIGURATELJA > ISPLATA OSIGURNINE.....	31
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > PRETPOSTAVKE ODGOVORNOSTI > ŠTETA > IMOVINSKA ŠTETA > IZMAKLA KORIST.....	32
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > POSEBNI SLUČAJEVI ODGOVORNOSTI > ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD ŽIVOTINJA > ŠTETA KOJU UZROKUJE DIVLJAČ	34
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > POSEBNI SLUČAJEVI ODGOVORNOSTI > ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD ŽIVOTINJA > ŠTETA KOJU UZROKUJE DIVLJAČ	35
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > ODGOVORNOST DRŽAVE > ZA NEPRAVILAN RAD JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE.....	36
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > ODGOVORNOST DRŽAVE > ZA NEPRAVILAN RAD PRAVNIH OSOBA KOJE IMAJU JAVNE OVLAŠTI.....	37
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE >	

POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE ŠTETE > NAKNADA U NOVCU > OPSEG NAKNADE ŠTETE > POTPUNA NAKNADA	38
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE NEIMOVINSKE ŠTETE > PRAVIČNA NOVČANA NAKNADA > ZBOG POVREDE PRAVA OSOBNOSTI > PRAVO OSOBNOSTI - POJAM.....	39
<u>4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo.....</u>	<u>40</u>
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > NAČIN NA KOJI SE RODITELJI SKRBE O DJETETU > ULOGA CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB	40
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > NAČIN NA KOJI SE RODITELJI SKRBE O DJETETU > NADLEŽNOST SUDA > O SUSRETIMA I DRUŽENJU DJETETA.....	41
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ZAŠTITA PRAVA I DOBROBITI DJETETA > POVJERAVANJE DJETETA DRUGOJ OSOBI	42
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > SKRBNIŠTVO > SKRBNIŠTVO I RODITELJSKA SKRB ZA PUNOLJETNE OSOBE > SKRBNIŠTVO ZA PUNOLJETNE OSOBE > LIŠENJE PUNOLJETNE OSOBE POSLOVNE SPOSOBNOSTI.....	43
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE DJECE, RODITELJA I DRUGIH SRODNIKA > UZDRŽAVANJE MALOLJETNE DJECE.....	44
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE DJECE, RODITELJA I DRUGIH SRODNIKA > UZDRŽAVANJE MALOLJETNE DJECE.....	45
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA > TRAJANJE I PRESTANAK OBVEZE UZDRŽAVANJA	46
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > ODREĐIVANJE UZDRŽAVANJA > PROMJENA IZNOSA ILI NAČINA UZDRŽAVANJA TE PRESTANAK UZDRŽAVANJA	47
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > VLASTITA IMOVINA... ..	47
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI IZVANBRANČNIH DRUGOVA.....	48
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OBAVEZNO SAVJETOVANJE I OBITELJSKA MEDIJACIJA > CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KAO STRANKA U POSTUPKU	50
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > OPĆENITO > STRANKE	50
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > OPĆENITO > PREDMET NASLJEĐIVANJA	51
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEĐIVANJE NA TEMELJU ZAKONA > NUŽNI NASLJEDNICI > UMANJENJE RASPOLAGANJA OPORUKOM I VRAĆANJE DAROVA ZBOG POVREDE NUŽNOG DIJELA > TKO MOŽE TRAŽITI UMANJENJE RASPOLAGANJA OPORUKOM I VRAĆANJE DARA	52

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OPĆENITO > TKO SE SMATRA STRANKOM.....	53
OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > POSTUPAK OSTAVINSKOG SUDA PO PRIMITKU SMRTOVNICE > POSTUPAK KAD NEMA IMOVINE ILI KAD IMA SAMO POKRETNE IMOVINE.....	54
OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OSTAVINSKA RASPRAVA > UPUĆIVANJE NA PARNICU ILI UPRAVNI POSTUPAK > ZBOG SPORA O ČINJENICAMA.....	55
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OSTAVINSKA RASPRAVA > ODREĐIVANJE PREKIDA > TRAJANJE PREKIDA POSTUPKA.....	56
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > RJEŠENJE O NASLJEĐIVANJU, ZAPISU I O PREDAJI OSTAVINE OPĆINI	57
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > UČINAK PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU I ZAPISU	58
5 > Radno pravo.....	59
RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRESTANAK UGOVORA O RADU > NAČINI PRESTANKA UGOVORA O RADU > OTKAZ > OSTALO	59
RADNO PRAVO > PROBNI RAD, OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD, IZUMI I TEHNIČKA UNAPRJEĐENJA TE ZABRANA TAKMIČENJA RADNIKA S POSLODAVCEM > PROBNI RAD	60
RADNO PRAVO > PLAĆE > NAKNADA PLAĆE > OTPREMNINE	61
RADNO PRAVO > UGOVARANJE UVJETA RADA > SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU > RADNIČKO VIJEĆE > ODNOS RADNIČKOG VIJEĆA I POSLODAVCA > SUODLUČIVANJE.....	62
RADNO PRAVO > UGOVARANJE UVJETA RADA > SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU > RADNIČKO VIJEĆE > ODNOS RADNIČKOG VIJEĆA I POSLODAVCA > SUODLUČIVANJE > SUDSKA ODLUKA KOJA NADOMJEŠTA SUGLASNOST RADNIČKOG VIJEĆA.....	63
RADNO PRAVO > OSTVARIVANJE PRAVA I OBVEZA IZ RADNOG ODNOSA > RJEŠAVANJE RADNOG SPORA > PRETHODNO OBRAĆANJE POSLODAVCU.....	64
USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE PRISTOJBE	65
USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE PRISTOJBE	66
USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE PRISTOJBE	68
8 > Građansko procesno pravo.....	68
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > VRIJEDNOST PREDMETA SPORA > UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI PREDMETA SPORA.....	68
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM	

ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST) > IZRIČITE ODREDBE O MEĐUNARODNOJ NADLEŽNOSTI.....	69
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST) > USTALJIVANJE MEĐUNARODNE NADLEŽNOSTI.....	71
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST OPĆINSKIH SUDOVA.....	72
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST TRGOVAČKIH SUDOVA.....	73
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST TRGOVAČKIH SUDOVA.....	75
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > ISKLJUČIVA MJESNA NADLEŽNOST	75
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > MJESNA NADLEŽNOST ZA POJEDINE VRSTE SPOROVA > NADLEŽNOST ZT SPOROVE U OVRŠNOM I STEČAJNOM POSTUPKU	77
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > SASTAV SUDA > SASTAV PRVOSTUPANJSKOG SUDA	78
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > OBIČNI	79
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > ZASTUPNICI STRANAKA > PUNOMOĆNICI > KRŠENJE PROPISA O ZASTUPANJU PO PUNOMOĆNIKU	80
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > PARNIČNE RADNJE SUDA > DOSTAVLJANJE > NAČIN DOSTAVLJANJA > ELEKTRONIČKIM PUTEM.....	81
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE	82
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU	83
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > NAKNADA PARNIČNIH TROŠKOVA PREMA USPJEHU U PARNICI	84
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA	84
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > ISTICANJE VIŠE TUŽBENIH ZAHTEJEVA U JEDNOJ TUŽBI I PROCESNA FACULTAS ALTERNATIVA.....	86
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POVLAČENJE TUŽBE.....	87

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > LITISPENDENCIJA (POSTOJANJE PARNICE).....	88
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > SUDJELOVANJE TREĆIH OSOBA U PARNICI > SUDJELOVANJE UMJEŠAČA	89
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA.....	90
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > TERET DOKAZIVANJA	91
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > TERET DOKAZIVANJA	92
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > VRSTE DOKAZA.....	92
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > VRSTE DOKAZA > OSIGURANJE DOKAZA.....	93
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > GLAVNA RASPRAVA > TIJEK GLAVNE RASPRAVE.....	94
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > VRSTE > BITNE POVREDE ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE > PROTUZAKONITO DONOŠENJE PRESUDE NA TEMELJU PRIZNANJA, NA TEMELJU ODRICANJA, PRESUDE ZBOG OGLUHE, PRESUDE ZBOG IZOSTANKA I PRESUDE BEZ ODRŽAVANJA RASPRAVE.....	95
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > VRSTE > BITNE POVREDE ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE > PROTUZAKONITO DONOŠENJE PRESUDE NA TEMELJU PRIZNANJA, NA TEMELJU ODRICANJA, PRESUDE ZBOG OGLUHE, PRESUDE ZBOG IZOSTANKA I PRESUDE BEZ ODRŽAVANJA RASPRAVE.....	96
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > POSTUPAK PO ŽALBI > POSTUPAK KOD DRUGOSTUPANJSKOG SUDA > ODLUKE DRUGOSTUPANJSKOG SUDA O ŽALBI > ODBACIVANJE ŽALBE KAO NEPRAVOVREMENE, NEPOTPUNE ILI NEDOPUŠTENE.....	97
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > ROK ZA ŽALBU > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA > KAD JE ŽALBA DOPUŠTENA.....	98
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO > TROŠKOVI	98
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO > TROŠKOVI	99
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO > TROŠKOVI	100

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PROGLAŠENJE NESTALOG ZA UMRLOG I DOKAZIVANJE SMRTI	101
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > RASKIDANJE (RAZVRGNUĆE ZAJEDNICE) > NAČIN RAZVRGNUĆA	102
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSKIH ODLUKA > POSTUPAK PRIZNANJA I OVRHE STRANIH SUDSKIH ODLUKA	103
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > POKRETANJE POSTUPKA > PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA	103
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PREKID POSTUPKA.....	105
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRAVNI LIJEKOVI.....	106
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA.....	106
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREDABA DRUGIH ZAKONA.....	107
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREDABA DRUGIH ZAKONA.....	108
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > OVRŠNA ISPRAVA	109
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > DOSTAVA RJEŠENJA	110
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PROVEDBA OVRHE > NADLEŽNOST > MJESNA.....	111
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA > RAZLOZI ZA ODGODU	112
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG TREĆE OSOBE.....	113
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE	114
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE	115

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE.....	115
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE.....	116
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > DOVRŠETAK OVRHE.....	117
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > NEKRETNINA KAO PREDMET OVRHE	118
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > ZALOŽNA PRAVA, SLUŽNOSTI, STVARNI TERETI I PRAVO GRAĐENJA TE UGOVORI O ZAKUPU I NAJMU > ZALOŽNA PRAVA	119
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI OSTVARENJA NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OVRŠNE RADNJE > PRODAJA NEKRETNINE > UPIS PRAVA VLASNIŠTVA KUPCA, BRISANJE PRAVA I TERETA TE PREDAJA NEKRETNINE KUPCU I ZAŠTITA NJEGOVIH PRAVA.....	120
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > PRAVNI POLOŽAJ OVRŠENIKA I TREĆIH OSOBA NAKON PRODAJE NEKRETNINE > GUBITAK PRAVA NA POSJED NEKRETNINE	121
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA> OPĆENITO > OVRŠNE RADNJE > PROVEDBA OVRHE OD STRANE FINACIJSKE AGENCIJE > POSTUPAK I NAČIN IZVRŠENJA OSNOVE ZA PLAĆANJE	122
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OVRHA NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA > ODGOVORNOST POSLODAVCA	123
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > OSIGURANJE PRISILNIM ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA NA NEKRETNINI > PRETPOSTAVKE ZASNIVANJA.....	124
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO ZALOŽNOPRAVNO OSIGURANJE NA TEMELJU SPORAZUMA STRANAKA > JAVNOBILJEŽNIČKO OSIGURANJE NOVČANE TRAŽBINE ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA	125
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > OPĆENITO > STEČAJNI DUŽNIK > DUŽNIK POJEDINAC.....	126
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > OPĆENITO > STEČAJNI DUŽNIK > DUŽNIK POJEDINAC.....	127
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > OPĆENITO > OSTALO.....	128

Kazala

ABECEDNO STVARNO KAZALO

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO

B

BRAČNA STEČEVINA

- vlastita imovina – 47
- imovinski odnosi izvanbračnih drugova – 48

D

DRŽAVNA UPRAVA

- odgovornost Republike Hrvatske za naknadu štete – 35

I

IZVANBRAČNA ZAJEDNICA

- ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu – 50

IZVANPARNIČNI POSTUPAK

- razvrgnuće suvlasništva, troškovi – 99
- povlačenje prijedloga o razvrgnuću suvlasničke zajednice – 100
- zahtjev za utvrđenje izvanbračne zajednice – 101
- postupak dokazivanja smrti – 102
- pravo na dom jednog od suvlasnika u postupku razvrgnuća – 103

K

KOMUNALNI OTPAD

- teret dokazivanja – 90

N

NAJAM

- najamni odnos sa zaštićenim najmoprimcem – 32

NASLJEDNO PRAVO

- nekretnine koje nisu upisane u zemljišnu knjigu – 51
- umanjeње raspolaganja – 52
- stranke u ostavinskom postupku – 53
- za života istom raspolagao u korist davatelja uzdržavanja – 54
- ispunjavanje naloga iz oporuke – 55
- nepokretanje parničnog postupka u ostavljenom roku – 56
- pravomoćnost prvostupanjske odluke – 57
- naknadno pronađena imovina – 58

NADLEŽNOST

- međunarodna – 69
- ustaljivanje međunarodne nadležnosti – 70
- nadležnost za provedbu ovrhe radi vraćanja na rad – 71
- nositelj OPG-a – 72
- braćna stečevina na poslovnim udjelima – 73
- nekretnina leži na području više sudova – 74
- protiv tuženika nad kojim se provodi stečajni postupak – 75

O

OVRŠNI POSTUPAK

- postupanje sudskih savjetnika – 76
- nedostavljanje prijedloga za ovrhu na propisanom obrascu – 105
- prijedlog za povrat u ovršnom postupku – 107
- trošak kod izravne naplate – 108
- vrijednost predmeta zaloga – 109
- smrt ovršenice, sljedništvo – 110
- ovršna presuda kaznenog suda – 111
- neuredna dostava ovršnog rješenja – 112
- upravna ovrha – 113
- odgoda ovrhe na prijedlog treće osobe – 115
- obustava ovrhe – 116
- obustava ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika – 117
- djelomična obustava ovrhe – 118
- obustava privremene pljenidbe vrijednosnica – 119
- dovršetak ovrhe – 120
- kartoni zemljišta – 121
- obveza ovršenika kao ranijeg vlasnika nekretnine – 124
- osnova za plaćanje – 125
- pravo na žalbu ovršenikovog dužnika – 126
- dostava potvrde pravomoćnosti i ovršnosti – 128

OSIGURANJE

- tablica invaliditeta – 30
- isplata osigurnine – 31

OBVEZNO PRAVO

- nemogućnost ispunjenja, COVID – 20

ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD ŽIVOTINJA

- odgovornost lovoovlaštenika – 33
- kada se nije provodio lov – 34

OBITELJSKO PRAVO

- propust na strani djelatnika nadležnog Centra za socijalnu skrb – 36
- provođenje obveznog savjetovanja – 39
- izvješće o obveznom savjetovanju – 40
- razdvajanje djece – 41
- lišenje poslovne sposobnosti kao prethodno pitanje – 42

P

PARNIČNI POSTUPAK

- centar za socijalnu skrb kao stranka u postupku – 49
- vrijednost predmeta spora – 68
- obični suparničari – 77
- kršenje propisa o zastupanju po punomoćniku – 78
- slanje informativne poruke – 79
- povrat u prijašnje stanje – 80
- eventualno kumulirani tužbeni zahtjevi – 85
- vraćanje tužbe radi ispravka – 86
- litispendencija – 87
- priznavanje statusa umješača – 88
- medicinska dokumentacija kao dokaz – 92
- dostava dokaza – 94
- imenovanje punomoćnika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj – 104

PREKID POSTUPKA

- ishod paulijanske parnice – 89
- u ovršnom postupku – 106

POSTUPAK OSIGURANJA DOKAZA

- zapisnik – 93

PRESUDA ZBOG OGLUHE

- donijeta protivno odredbama članka 331.b ZPP-a – 95
- neuredna dostava – 96

R

RADNO PRAVO

- odjava stranog radnika – 59
- dostava odluke o nezadovoljavanju uvjeta probnog rada – 60
- otpremnina, naknadno rješenje MORH-a – 61
- uskrata suglasnosti na otkaz – 62
- legitimacija, nadomještanje suglasnosti za otkaz – 63
- podnošenje zahtjeva za mirno rješavanje spora – 64

S

SLUŽNOSTI

- djelovanje – 1
- ukidanje – 6

SUDSKE PRISTOJBE

- puni iznos – 65
- u elektroničkom obliku – 66
- RTV pristojbe 67
- HRT kao subjekt privatnog prava – 84

STEČAJ POTROŠAČA

- profesionalna djelatnost – 129
- zakonske obveze na uzdržavanje 130
- nepoštenje – 131

Š

ŠTETA

- dosuda PDV-a – 37
- zbog povrede prava osobnosti uslijed objave članka – 38

T

TROŠKOVI

- pribave zemljišnoknjižnih izvadaka – 81
- prema uspjehu u parnici – 82
- izbivanje iz pisarnice – 83

U

UZDRŽAVANJE

- uzdržavanje maloljetne djece – 43
- stipendija – 44
- prestanak obveze uzdržavanja – 45
- aktivna legitimacija za podnošenje tužbe za utvrđenje prestanka uzdržavanja – 46

UGOVOR O GRAĐENJU

- teret dokaza – 91

UGOVOR

- jednostrani raskid – 27

UGOVOR O PUTNOM OSIGURANJU

- uvjeti osiguranja prtljage – 26

UGOVOR O KUPOPRODAJI

- stvarni sporazum o većoj cijeni – 25

UGOVOR O DAROVANJU

- strana osoba, poljoprivredno zemljište – 18
- izostanak ugovaranja prijenosa posjeda – 28

UGOVOR O POTROŠAČKOM KREDITU

- naknada za obradu kredita – 29

UGOVOR O KREDITU

- nije potrošački ugovor – 114

V

VLASNIŠTVO

- uspostava etažnog vlasništva – 2
- predaja u posjed – 3
- pravo zadržanja – 4
- zahtjev za naknadu prema nepoštenom posjedniku – 5
- prava stranih osoba – 16
- stjecanje, suglasnost ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa – 17
- pitanje vlasništva nad športskim objektima i drugima nekretnina u društvenom vlasništvu – 19

Z

ZAKONSKO PRAVO PRVOKUPA

- kulturno dobro – 123

ZALOŽNO PRAVO

- stečaj potrošača – 122
- zasnivanje na pravu plodouživanja – 127

ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO

- zabilježba spora – 7
- brisanje zabilježbe ovrhe – 8
- uknjižba prisilnog založnog prava – 9
- oznaka posebnog dijela u zemljišnoknjižnoj ispravi – 10
- dostava u zemljišnoknjižnom postupku – 11
- podnošenje pravnog lijeka – 12
- procesna legitimacija za podnošenje žalbe – 13
- tužba za ispravak – 14
- pokretanje pojedinačnog ispravnog postupka – 15

ZASTARA

- naknada za izgubljenju zaradu – 21
- povremene tražbine – 22
- kazneni postupak – 23

ZAKUP

- obavljanje privatne prakse na osnovi zakupa prostora – 24

Ž

ŽALBA

- žalba običnog suparničara – 97
- posebna žalba – 98

ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO

(Abecedno zakonsko kazalo jedinstveno je za sva područja prava i složeno je po abecedi prema pravnim propisima koji su primjenjivani u pojedinim odlukama. U kazalu su, pored naziva propisa, redovito označeni samo oni članci, odnosno odredbe koje se spominju u odluci, odnosno pravnom stajalištu. Sve sentence označene su brojevima od 1 do 131. Brojevi koji u ovom kazalu slijede iza članka određenog propisa označavaju redni broj sentence.)

B

BRANITELJI

- *Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji*
(NN 121/17)

Članak 179.a – 61

D

DIREKTIVE

- *Direktiva 93/13*

Članak 3. stavak 1. – 26, 29

DRŽAVNA UPRAVA

- *Zakon o sustavu državne uprave*
(NN 150/11, 12/13, 93/16, 104/16 i 66/19)

Članak 14. – 35

E

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

- *Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji*
(NN 5/20 i 139/21)

Članak 12. – 66

- *Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji*
(NN 139/21, 27/23 i 39/24)

Članak 13. stavak 1. – 79

Članak 14. stavak 1. – 79

- *Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji*
(NN 137/10, 76/12, 78/16, 46/17, 73/17, 94/18, 114/22, 20/23 i 18/24)

Članak 34. stavak 1. – 69

G

GRADNJA

- *Posebna uzanca o građenju*
(*Službeni list SFRJ 18/77, 29/78, NN 53/91*)
Sentenca – 91

I

IZVANPARNIČNI POSTUPAK

- *Zakon o izvanparničnom postupku*
(*NN 59/23*)
Članak 32. stavak 5. – 99
Članak 55. stavak 1. – 102

IZVRŠNI POSTUPAK

- *Zakon o izvršnom postupku*
(*NN 53/91 i 91/92*)
Članak 186. stavak 4. – 121

J

JAVNO BILJEŽNIŠTVO

- *Zakon o javnom bilježništvu*
Članak 53. stavak 1. točka 2. – 28

K

KOLEKTIVNI UGOVORI

- *Kolektivni ugovor za zaposlenike u javnim službama*
(*NN 29/24*)
Članak 25. – 60
Članak 26. – 60

KONVENCIJE

- *Konvencija o zaštiti ljudskih prava i sloboda*
(*NN – MU 18/97*)
Članak 19. stavak 2. – 38

KULTURNA DOBRA

- *Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara*
(*NN 145/24 i 151/25*)

L

LIJEČNIŠTVO

- *Zakon o liječništvu*
(NN 121/03 i 117/08)

Članak 23. stavak 1. – 92

LOVSTVO

- *Zakon o lovstvu*
(NN 98/18, 32/19 i 32/20)

Članak 3. – 34

Članak 76. stavak 2. – 33

Članak 80. stavak 6. – 34

N

NASLJEDNO PRAVO

- *Zakon o nasljeđivanju*
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)

Članak 84. – 52

Članak 179. – 53

Članak 185. – 53

Članak 215. stavak 1. – 54

Članak 222. stavak 4. – 55

Članak 224. stavak 2. – 54

Članak 225. stavak 3. – 56

Članak 232. stavak 1. – 58

Članak 234. stavak 1. – 51

O

OBITELJSKI ODNOSI

- *Obiteljski zakon*
(NN 162/98)

Članak 252. – 17

Članak 253. – 17

- *Obiteljski zakon*
(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

Članak 236. – 46

- *Obiteljski zakon*
(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11, 25/13, 75/14 i 5/15)

Članak 3. – 48

- *Obiteljski zakon*

(*NN 103/15 i 98/19*)

Članak 178. stavak 2. – 36

- *Obiteljski zakon*

(*NN 103/15, 98/1, 47/20 i 49/23*)

Članak 5. – 43

Članak 87. – 70

Članak 359. – 70

Članak 426. – 43

- *Obiteljski zakon*

(*NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23*)

Članak 11. stavak 1. – 50

Članak 36. stavak 1. i 3. – 47

Članak 39. stavak 2. – 47

Članak 50. stavak 1. i 2. – 42

Članak 155. – 41

Članak 291. stavak 1. – 44

Članak 298. – 45

Članak 301. – 45

Članak 322. stavak 1. točka 2. – 39, 40

Članak 329. stavak 1. točka 8. – 39, 40

Članak 348. stavak 3. – 42

Članak 353. točka 3.

Članak 356. točka 1. i 2.

Članak 364. stavak 1. – 42

Članak 429. – 45, 46

Članak 478. – 39

Članak 478. stavak 4. – 40

Članak 481. točka 7. – 39, 40

Članak 482. – 39

Članak 483. stavak 1. i 2. – 40

Članak 483. stavak 1., 2. i 3. – 39

OBVEZNI ODNOSI

- *Zakon o obveznim odnosima*

(*NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99*)

Članak 230. – 21

Članak 231. – 21

- *Zakon o obveznim odnosima*

(*NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18*)

Članak 1165. – 23

- *Zakon o obveznim odnosima*

(*NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22*)

Članak 223. – 22

Članak 226. stavak 1. – 22

Članak 233. stavak 2. – 22

Članak 361. stavak 1. – 20

Članak 369. stavak 1. – 27
Članak 373. stavak 1. – 20
Članak 590. – 20
Članak 1100. stavak 1. i 2. – 38

- *Zakon o obveznim odnosima*

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)

Članak 71. stavak 1. – 25
Članak 247. – 32
Članak 285. stavak 2. – 25
Članak 296. stavak 1. – 26
Članak 320. stavak 1. – 26
Članak 322. – 24
Članak 376. – 32
Članak 377. – 32
Članak 479. stavak 1. – 28
Članak 942. – 30
Članak 943. stavak 1. – 30
Članak 1063.-1067. – 33
Članak 1064.-1067. – 34
Članak 1089. stavak 3. – 32
Članak 1090. – 37
Članak 1101. – 31

ODVJETNIŠTVO

- *Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika*

(NN 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 126/22)

Tbr. 7.2. – 108
Tbr. 7.8. – 108
Tbr. 11.2. – 108
Tbr. 11.5. – 108

- *Tarifa o nagradama i naknadi za rad odvjetnika*

(NN 138/23 i 107/25)

Tbr. 36. stavak 2. – 128

OSIGURANJE

- *Uvjeti za osiguranje prtljage*

Članak 2. stavak 2. – 26

OVRŠNI POSTUPAK

- *Ovršni zakon*

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03 i 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 5. stavak 3. i 4. – 117

- *Ovršni zakon*

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08 i 139/10)

Članak 52. – 114

- *Ovršni zakon*

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08, 139/10, 154/11
i 70/12)

Članak 21. – 107

Članak 63. – 106

- *Ovršni zakon*

(NN 112/12 i 25/13)

Članak 5. stavak 3. i 4. – 116

Članak 72. stavak 2. – 116

- *Ovršni zakon*

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 121. stavak 3. – 125

Članak 201. stavak 4. – 125

Članak 213. – 125

- *Ovršni zakon*

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 86. stavak 2. – 124

Članak 87. stavak 1., 2. i 3. – 124

Članak 108. stavak 1. – 124

Članak 120. – 123

Članak 121. stavak 3. – 123

- *Ovršni zakon*

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 i 114/22)

Članak 59. – 115

Članak 60. – 115

Članak 67. stavak 1. – 115

- *Ovršni zakon*

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 155/23)

Članak 21. stavak 1. – 109

Članak 39. – 109

- *Ovršni zakon*

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24)

Članak 5. stavak 4. – 119

Članak 32. – 110

Članak 72. stavak 1. – 118, 122

Članak 73. – 120

Članak 80.b stavak 1. i 2. – 127

Članak 81. – 127

Članak 133. stavak 5., 6. i 7. – 112

Članak 134.a – 112

Članak 239. – 127

Članak 240. – 127

Članak 283. stavak 1. i 4. – 128

Članak 290. stavak 1. – 127

Članak 293. stavak 1. – 127

Članak 297. stavak 1. i 2. – 9

- *Ovršni zakon*

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16, 73/17, 131/20, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 171. – 126

Članak 176. stavak 1. – 126

Članak 196. stavak 4. – 126

Članak 200. stavak 1. – 126

- *Izmjene i dopune Ovršnog zakona*

(NN 131/20)

Članak 20. stavak 1. – 128

P

PARNIČNI POSTUPAK

- *Zakon o parničnom postupku*

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 34. stavak 1. i 2. – 72, 74

Članak 34. stavak 3. – 71

Članak 34.b točka 1. – 72, 74

Članak 34.b stavak 1. točka 2. i 3. – 73

Članak 70. – 73

- *Zakon o parničnom postupku*

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)

Članak 154. – 82

Članak 157. – 82

- *Zakon o parničnom postupku*

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08 - ispravak, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 8. stavak 9. – 112

Članak 11. stavak 2. – 112

Članak 12. – 89

Članak 40. stavak 2. – 68

Članak 106.a stavak 5. – 66

Članak 109. – 86

Članak 141. stavak 2. – 86

Članak 142. stavak 2. – 96

Članak 146. stavak 1. – 104

Članak 155. – 81

Članak 186. – 86

Članak 186.a – 63

Članak 189. – 4

Članak 200. – 97

Članak 213. stavak 1. – 89

Članak 213. stavak 1. točka 1. – 2, 3

Članak 282. stavak 1. i 2. – 112

Članak 331.b – 95

Članak 353. stavak 1. – 55

Članak 354. stavak 2. točka 11. – 90

Članak 354. stavak 2. točka 12. – 43

Članak 358. stavak 1. i 3. – 97

Članak 365. stavak 2. – 89

- Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 12. – 42

Članak 21. stavak 1. – 87

Članak 27. – 69

Članak 34.b stavak 1. točka 5. – 75

Članak 47. – 69

Članak 63. – 75, 113

Članak 80. – 42

Članak 82. – 42

Članak 109. – 105

Članak 117.-122. – 107

Članak 118. stavak 2. – 80

Članak 143.c stavak 2. – 79

Članak 152. – 100

Članak 154. stavak 4. – 101

Članak 156. – 98

Članak 188. stavak 2. – 85

Članak 198. – 88

Članak 206. stavak 1. – 88

Članak 212. – 106

Članak 213. – 106

Članak 268. – 94

Članak 272. stavak 1. – 93

Članak 278. stavak 1. i 2. – 85

Članak 293. – 94

Članak 299. – 94

Članak 331. stavak 1. – 57

Članak 331.b stavak 1. i 4. – 79

Članak 334. stavak 2. – 57

Članak 338. stavak 3. – 51

Članak 347. – 51

Članak 348. stavak 1. – 57

Članak 354. stavak 1. – 85, 94

Članak 354. stavak 2. točka 11. – 116

Članak 369. stavak 1. – 94

PODRUČJA I SJEDIŠTA SUDOVA

- Zakon o područjima i sjedištima sudova

(NN 67/18 i 21/22)

Članak 2. stavak 1. podstavak XV. točka 5. – 71

Članak 2. stavak 1. točka XIV. – 74

POLJOPRIVREDA

- *Zakon o poljoprivredi*
(NN 149/09)

Članak 3. stavak 4. i 6. – 72

- *Zakon o poljoprivrednom zemljištu*
(NN 152/08, 25/09, 153/09, 217/10 i 99/10)

Članak 2. stavak 1. – 18

POREZI

- *Zakon o porezu na dodanu vrijednost*
(NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22, 33/23, 114/23, 35/24, 152/24, 52/25, 151/25 i 32/26)

Članak 8. stavak 1. točka 2. – 83

PRIVREMENO UZDRŽAVANJE

- *Zakon o privremenom uzdržavanju*
(NN 92/14)

Članak 25. – 130

PROMET ZEMLJIŠTA I ZGRADA

- *Zakon o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta*
(SL FNRJ 52/58)

Članak 8. – 19

Članak 12. točka 5. – 19

R

RADNO PRAVO

- *Zakon o zaštiti na radu*
(NN 74/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18)

Članak 72. – 62

- *Zakon o radu*
(NN 93/14, 127/17 i 98/19)

Članak 133. stavak 4. – 64

- *Zakon o radu*
(NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22., 46/23. i 64/23)

Članak 23. stavak 2. – 59

Članak 41. – 61

Članak 138. – 62

Članak 151. stavak 1., 3. i 4. – 62, 63

S

STEČAJ

- *Zakon o stečaju potrošača*
(NN 100/15, 67/18 i 36/22)

Članak 2. stavak 1. – 129

Članak 4. stavak 2. – 129

Članak 79.a stavak 6. – 122

Članak 79.f stavak 2. – 131

Članak 79.g stavak 1. – 131

- *Zakon o stečaju potrošača*
(NN 71/15, 104/17, 36/22 i 27/24)

Članak 77. stavak 1. – 130

Članak 247. stavak 2. – 8

STRANCI

- *Zakon o strancima*
(NN 133/20)

Članak 89. stavak 1. točka 1. i 3. – 59

SUDOVI

- *Zakon o sudovima*
(NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 155/23 i 36/24)

Članak 18. točka 1. – 71

- *Zakon o sudovima*
(NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23, 155/23, 36/24 i 136/25)

Članak 110. – 76

SUDSKE PRISTOJBE

- *Zakon o sudskim pristojbama*
(NN 118/18 i 51/23)

Članak 4. stavak 1. – 66

Članak 7. stavak 1. – 66

Članak 11. stavak 1. točka 2. – 67

SUKOB ZAKONA

- *Zakon o međunarodnom privatnom pravu*
(NN 101/17 i 67/23)

Članak 46. stavak 1. – 69

Š

- *Zakon o športu*
(NN 60/92, 25/93, 11/94 i 77/95)

Članak 69. – 19

- *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o športu*

(NN 77/95)

Članak 45. – 19

Članak 46. – 19

Članak 88.a-88.i – 19

T

TRGOVINA

- *Zakon o trgovini*

(NN 30/14)

Članak 5. stavak 1. podstavak 2. – 72

TRGOVAČKA DRUŠTVA

- *Zakon o trgovačkim društvima*

(NN 111/93, 34/99, 121/99 – vjerodostojno tumačenje, 52/00 – Odluka USRH, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12 i 68/13)

Članak 3. stavak 1. – 72

U

- *Uredba Vijeća (EU) broj 2019/1111 od 25. lipnja 2019.*

Članak 7. – 70

- *Uredba Vijeća (EU) broj 1215/12 od 12. prosinca 2012.*

Članak 16. – 69

V

VLASNIŠTVO I DRUGA STVARNA PRAVA

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 164. – 5

Članak 165. stavak 1. – 5

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15)

Članak 34. stavak 1. – 1

Članak 38. – 77

Članak 54. – 100

Članak 175. stavak 1. – 6

Članak 242. stavak 2. – 6

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15 i 94/17)

Članak 5. stavak 1. – 74

Članak 47. – 103

Članak 66. – 2

Članak 72. – 2

Članak 122. – 121

Članak 356. stavak 2. – 16

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23)

Članak 353. – 78

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 - pročišćeni tekst, i 94/17 i 52/25)

Članak 54. – 99

Članak 119. – 32

Članak 120. – 32

Članak 163. stavak 3. – 4

Članak 164. stavak 2. – 4

Članak 165. stavak 4. – 4

Z

ZAŠTITA POTROŠAČA

- *Zakon o zaštiti potrošača*

(NN 96/03)

Članak 81. stavak 1. i 4. – 29

Članak 83. – 29

Članak 85. – 29

- *Zakon o zaštiti potrošača*

(NN 19/22 i 59/23)

Članak 53. – 26

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

- *Zakon o zdravstvenoj zaštiti*

(NN 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23)

Članak 261. stavak 2. – 24

ZEMLJIŠNE KNJIGE

- *Zakon o zemljišnim knjigama*

(NN 63/19 i 128/22)

Članak 59. stavak 1. – 8

Članak 86. stavak 1. – 7

Članak 205. – 14

- *Zakon o zemljišnim knjigama*

(NN 63/19, 128/22, 155/23 i 127/24)

Članak 99. stavak 2. – 15

Članak 103. stavak 1. – 13

*- Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 63/19, 128/22 i 155/23)*

Članak 105. stavak 5. – 12

Članak 106. stavak 6. – 12

Članak 117. – 10

Članak 137. stavak 1. – 13

Članak 142. – 11

Članak 143. – 13

Članak 208. stavak 3. – 15

Sentence

Sentence

0 > Stvarno pravo

1

022

*STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA
SUVLASNIŠTVO > UPRAVLJANJE ZAJEDNIČKOM STVARI > POSLOVI IZVANREDNE
UPRAVE > OBLICI POSLOVA IZVANREDNE UPRAVE > ZASNIVANJE SLUŽNOSTI*

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

*(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12,
152/14 i 81/15)*

Članak 34. stavak 1.

Riječ je o ograničenju uspostavljenom vlasnikovim raspolaganjem na temelju pravnog posla i takva zabrana ne djeluje apsolutno (nije stvarnopravne prirode) već samo obveznopravno (obvezuje samo vlasnika nekretnine i to samo u odnosu prema određenoj osobi prema kojoj se obvezao da neće raspolagati nekretninom sukladno odredbi članka 34. ZV-a).

„Odredbom članka 34. stavka 1. ZV-a propisano je da ako nije što drugo određeno, vlasnik može u svaku svrhu koja nije zabranjena svoje pravo ograničiti, uvjetovati ili oročiti, a može ga i opteretiti, dok prema stavku 2. istog članka odredi li vlasnik pravnim poslom zabranu otuđenja ili opterećenja svoje stvari, to ga obvezuje, i ta će zabrana djelovati i prema trećima, ako je osnovana u korist bračnog druga, djeteta roditelja, posvojenika ili posvojitelja, a i upisana je u zemljišnu knjigu, odnosno u javni upisnik bez čega se ne može steći stvar za koju je zabrana određena.

Dakle, prema sadržaju navedene zakonske odredbe, riječ je o ograničenju uspostavljenom vlasnikovim raspolaganjem na temelju pravnog posla i takva zabrana ne djeluje apsolutno (nije stvarnopravne prirode) već samo obveznopravno (obvezuje samo vlasnika nekretnine i to samo u odnosu prema određenoj osobi prema kojoj se obvezao da neće raspolagati nekretninom sukladno odredbi članka 34. ZV-a).

Navedeno shvaćanje je sukladno pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženom u odluci poslovni broj Rev 2728/2013 od 3. svibnja 2017.

Imajući u vidu da se protustranka kao kupac ugovorom o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH od 26. lipnja 2014. obvezao prema žaliteljici kao prodavatelju da neće raspolagati predmetnom nekretninom, to u konkretnoj situaciji, kada se ne radi o tada zakonom propisanoj zabrani otuđenja, već drugom obliku ograničenja prava vlasništva na temelju pravnog posla, tako ugovorena i u zemljišne knjige upisana zabrana ima samo obveznopravno djelovanje te kada je vlasnik, ugovorio zasnivanje prava građenja s trećim na nekretnini na kojoj je upisana takva zabrana na temelju pravnog posla, samo raspolaganje nije zbog toga nevaljano.

Rečena zabrana, prema ranije navedenom, bi mogla djelovati i prema trećima, ali tek ako su kumulativno ispunjene dvije pretpostavke:

1. kada je zabrana osnovana u korist bračnoga druga, djeteta, roditelja, posvojenika ili posvojitelja (personalni kriterij) i

2. ako je u odnosu na nekretnine takva zabrana upisana u zemljišnu knjigu (publicitetni kriterij), što ovdje nije slučaj i zato ne sprječava vlasnika nekretnine, ovdje protustranku da dalje raspolaže istom ugovaranjem osnivanja prava građenja, a jednako tako ni novog stjecatelja, ovdje predlagatelja, da zatraži uknjižbu prava građenja.

Obzirom da na temelju priloženog ugovora o kupoprodaji i stanju zemljišne knjige u trenutku podnošenja prijedloga za uknjižbu, nije bilo zapreke za provedbu predložene uknjižbe prava građenja, prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je dopustio upis prava građenja u korist predlagatelja, a koja činjenična utvrđenja i primjenu materijalnog prava pravilnim prihvaća i ovaj sud.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-340/2024-2 od 10. ožujka 2026.

2

024.45

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO) > USPOSTAVA VLASNIŠTVA POSEBNOG DIJELA ZGRADE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15 i 94/17)

Članak 66.

Članak 72.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 12. stavak 1.

Članak 213. stavak 1. točka 1.

Etažno vlasništvo ne može postojati samostalno, jer proizlazi iz suvlasničkog dijela s kojim je neodvojivo povezano. Etažno vlasništvo se uspostavlja upisom u zemljišnu knjigu, gdje se upisuje u vlasničkom listu na suvlasničkom dijelu onoga suvlasnika za kojega je osnovano, uz naznaku posebnog dijela nekretnine i sporednih dijelova, te se u posjedovnom listu označava kao "Etažno vlasništvo" (članak 72. ZVDSP-a).

„Etažno vlasništvo podrazumijeva podijeljenu nekretninu. Naime, etažno vlasništvo je pravni institut kojim se uspostavlja vlasništvo određenog posebnog dijela nekretnine, najčešće stana ili druge samostalne uporabne cjeline unutar zgrade, koje je neodvojivo povezano s odgovarajućim suvlasničkim (idealnim) dijelom cijele nekretnine na kojoj je uspostavljeno (članak 66. ZVDSP-a).

Dakle, etažno vlasništvo ne može postojati samostalno, jer proizlazi iz suvlasničkog dijela s kojim je neodvojivo povezano. Etažno vlasništvo se uspostavlja upisom u zemljišnu

knjigu, gdje se upisuje u vlasničkom listu na suvlasničkom dijelu onoga suvlasnika za kojega je osnovano, uz naznaku posebnog dijela nekretnine i sporednih dijelova, te se u posjedovnom listu označava kao "Etažno vlasništvo" (članak 72. ZVDSP-a).

Kako etažno vlasništvo nastaje iz suvlasništva, ne može pitanje uspostave etažnog vlasništva biti prethodno pitanje za rješenje spora utvrđenja prava vlasništva suvlasničkog dijela. Stoga u predmetnom slučaju nisu ispunjene zakonske pretpostavke za prekidom postupka iz odredbe članka 213. stavka 1. točke 1. ZPP-a u svezi s odredbom članka 12. stavka 1. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1986/2025-2 od 22. prosinca 2025.

3

027.114.1

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > PREDAJA STVARI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 213. stavak 1. točka 1.

Odluka u izvanparničnom predmetu uređenja međa ne predstavlja prethodno pitanje u parnici radi predaje u posjed nekretnina.

„Predmet spora je zahtjev tužiteljice da je suvlasnica nekretnine k.č. br. [katastarska čestica], k.o. [katastarska općina], a tuženici da su bez pravne osnove u odnosu na tužiteljicu ušli u posjed predmetne nekretnine 23. kolovoza 2024., na način da im je ista predana u ovršnom postupku poslovni broj Ovr-1025/2022, a koji se vodio između tuženika i trećih osoba, pa kako tuženici odbijaju predati tužiteljici posjed predmetne nekretnine, predlaže se donošenje presude kojom će se tuženicima naložiti da tužiteljici i ostalim suvlasnicima predaju u posjed nekretninu k.č. br. [katastarska čestica], k.o. [katastarska općina] slobodnu od osoba i stvari.

Imajući u vidu citiranu odredbu ZV, razvidno je da prilikom uređenja međa predmet raspravljanja ne može biti pravo na posjed pojedinih stranaka, a niti stranke mogu raspravljati o pravu vlasništva nad predmetnom nekretninom, već se u tom postupku raspravlja samo o činjenicama i utvrđuju se činjenice i uređuje se međa, dakle ne raspravlja se o nikakvim pravnim pitanjima pa ni o pravu vlasništva tako da odluka u tom izvanparničnom predmetu uređenja međa ne predstavlja prethodno pitanje u ovoj parnici tužiteljice koja traži predaju u posjed predmetne nekretnine koju u posjedu drže tuženici.

I nakon odluke u izvanparničnom postupku radi uređenja međe, nezadovoljna stranka može u roku od šest mjeseci od pravomoćnosti o uređenju međe pokrenuti parnični postupak, a što znači da se predmet vraća u okvire parničnog postupka, pa postupak uređenja međe sam po sebi ne predstavlja prethodno pitanje, slijedom čega nema ni osnove za prekid predmetnog postupka.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2576/2025-2 od 13. siječnja 2026.

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > PRAVO ZADRŽANJA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15, 94/17 i 52/25)

Članak 163. stavak 3.

Članak 164. stavak 2.

Članak 165. stavak 4.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 189.

Pitanje ulaganja u stan nema nikakvog utjecaja na pravo korištenja stana te po tom osnovu tuženici mogu imati eventualni obveznopravni zahtjev prema vlasniku stana, ali ne i pravo retencije.

„Za navesti je da je pobijana odluka u dijelu u kojem se odbija prigovor retencije pravilna, jer tuženici nisu dokazali da su izvršili kakva ulaganja niti njihovu visinu u predmetni stan.

Retencija predstavlja zadržanje tuđe pokretne ili nepokretne stvari i to prije svega kao sredstvo prinude na dužnika da ispuni svoju obvezu prema vjerovniku, a ako dužnik ne popusti, ne ispuni svoju obvezu, djeluje druga funkcija kao sredstvo namirenja potraživanja iz dužnikove zadržane stvari jer je prva funkcija ostala bez efekta, budući da dužnik i dalje usprkos zadržavanja njegove stvari neće ispuniti svoju obvezu. Pravo zadržanja ili retencije jedan je od prigovora koji zaustavlja revindikacijski zahtjev vlasnika stvari i na taj prigovor ima pravo samo poštenu posjednik radi osiguranja svoje tražbine prema tužitelju na ime nužnih i korisnik troškova koje je ima za tužiteljevu stvar (članak 164. stavak 2. ZV-a).

S jedne strane se uređuje da se na pravo retencije može pozvati samo poštenu posjednik, dok je nepoštenu posjednik od tog prava isključen (članak 165. stavak 4. ZV-a), a s druge strane pretpostavka da tražbina proizlazi iz učinjenih nužnih i korisnih troškova koje je imao posjednik stvari. Ako su ti troškovi manji od koristi koje je od stvari imao poštenu posjednik, ne pripada mu pravo zadržanja. Pitanje ulaganja u stan nema nikakvog utjecaja na pravo korištenja stana te po tom osnovu tuženici mogu imati eventualni obveznopravni zahtjev prema vlasniku stana, ali ne i pravo retencije (stajalište iz odluke Vrhovnog suda RH broj Rev 1481/1994-2 od 18. listopada 1994.).

Slijedom navedenog, budući da tuženici nisu precizirali koje su to nužne i korisne troškove imali niti su predložili dokaze na temelju kojih bi se utvrdilo u kojem su vremenskom razdoblju ti troškovi nastali, pravilno je prvostupanjski sud odbio prigovore retencije stvari. Pri tome valja reći da tuženici tijekom postupka nisu istaknuli protutužbeni zahtjev u smislu

odredbe članka 189. ZPP-a kojim bi potraživali uloženi u nekretninu, već su istaknuli upravo prigovore retencije u smislu odredbe članka 163. stavka 3. ZV-a o kojem je sud i odlučio.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1582/2025-5 od 28. kolovoza 2025.

5

027.114.6

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > PRAVO ZADRŽANJA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 164.

Članak 165. stavak 1.

Kada (su)vlasnik stvari podnese zahtjev za naknadu prema nepoštenom posjedniku time je ujedno i izrazio volju za posjedovanjem te stvari.

„U predmetnoj pravnoj stvari tužena je u utuženom razdoblju nedvojbeno koristila i tužitelj suvlasnički dio predmetnih poslovnih prostora, bilo osobno bilo posredno, ali je tvrdila da je poštenu posjednik jer je isto tako i tužitelj imao svakodobnu mogućnost korištenja navedenih prostora.

To u konkretnom slučaju znači da je za primjenu odredbe članka 165. stavka 1. ZVDSP-a, odlučno pitanje kvalitete posjeda, a za koju kvalitetu posjeda je u konkretnom slučaju odlučno je li tužitelj zahtijevao od tužene suposjed tih nekretnina i je li tužena branila tužitelju stupanje u suposjed predmetne prostora (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske poslovni broj Rev 3299/14-2 od 21. studenog 2018. i poslovni broj Rev 1981/2017-3 od 15. svibnja 2019.).

Prema pravnom shvaćanju s druge sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 1. ožujka 2021. nije nužno da vlasnik tužbenim zahtjevom istodobno traži i predaju stvari u posjed ako je vlasnik na odgovarajući način izrazio volju za posjedovanjem te stvari.

Navedeno pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske, podrazumijeva i situaciju kada se radi o stvari u suvlasništvu kada nije moguća predaja stvari u isključivi posjed. Zato kada (su)vlasnik stvari podnese zahtjev za naknadu prema nepoštenom posjedniku time je ujedno i izrazio volju za posjedovanjem te stvari.

Naime, na 2. sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (2/21) održanoj 1. ožujka 2021. zauzeto je sljedeće pravno shvaćanje:

„U parnici u kojoj je predmet spora zahtjev suvlasnika protiv posjednika koji koristi i posjeduje tuđu stvar (ili tuđi suvlasnički dio stvari), za isplatu naknade za to što ju je upotrebljavao i od nje imao koristi, odnosno naknade za sve koristi koje je tuženik imao za vrijeme svojega posjedovanja, na temelju članka 164. i 165. ZVDSP, za odluku o tužbenom zahtjevu odlučno je utvrditi pravni položaj posjednika, pritom nije nužno da se tužbenim (vlasničkim) zahtjevom istodobno traži i predaja te stvari u suposjed, ako je suvlasnik na odgovarajući način izrazio volju za posjedovanjem stvari. Poštenu posjednik u svakom slučaju postaje nepošten od trenutka kada je primio tužbu na predaju u posjed ili suposjed, ali se njegovo nepoštenje može dokazivati i u odnosu na vrijeme prije podnošenja tužbe, posebice ako ga je tužitelj na odgovarajući način pozvao na predaju stvari.“

STVARNO PRAVO > PRAVO SLUŽNOSTI > PRESTANAK PRAVA SLUŽNOSTI > UKINUĆE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 175. stavak 1.

Članak 242. stavak 2.

Pravo služnosti prolaza i prijevoza povodom tužbe vlasnika poslužne nekretnine može se ukinuti, ako je to pravo s obzirom na pretpostavku uz koju je osnovano, prestalo biti objektivno korisno, odnosno izgubilo svoju razumnu svrhu (primjerice, ne koristi se za ono zbog čega je služnost osnovana, postalo je suvišno, štete i koristi vlasnika povlasnog i poslužnog dobra su podjednake, za pristup na poslužno zemljište postoji put iste vrijednosti bilo javni ili neki drugi put).

„Prijeporno je jesu li ispunjeni uvjeti za ukidanje navedene služnosti puta, kolnika i pješačkog puta.

Pravilima o ukinuću služnosti je propisano da će sud na zahtjev vlasnika poslužne nekretnine svojom odlukom ukinuti nužni prolaz, a i drugu služnost puta, bez obzira na to na kojem je temelju osnovana, ako utvrdi da postoji drugi prikladniji prolaz, ili drugi jednako prikladan prolaz, koji vlasniku poslužnoga zemljišta čini manje štete, ili pak jednako prikladan javni prolaz (članak 242. stavak 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - "Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15; dalje u tekstu: ZV).

Tumačenjem iste odredbe pomoću njezinog društvenog cilja, posebno imajući u vidu načelnu odredbu članka 175. stavka 1. ZV-a, prema kojoj svaka služnost mora imati razumnu svrhu (jedno od načela služnosti), pravo služnosti prolaza i prijevoza povodom tužbe vlasnika poslužne nekretnine može se ukinuti, ako je to pravo s obzirom na pretpostavku uz koju je osnovano, prestalo biti objektivno korisno, odnosno izgubilo svoju razumnu svrhu (primjerice, ne koristi se za ono zbog čega je služnost osnovana, postalo je suvišno, štete i koristi vlasnika povlasnog i poslužnog dobra podjednake, za pristup na poslužno zemljište postoji put iste vrijednosti bilo javni ili neki drugi put).

Prvostupanjski sud je po provedenom dokaznom postupku u bitnome utvrdio da je u zemljišnim knjigama u Teretovnici C, temeljem Zapisnika broj Z-1106/2013/696 prenesen upis pod brojem Z-1618/60 od 2. srpnja 1960. temeljem Rješenja Općinskog suda u Karlovcu broj R1-38/59 od 2. travnja 1960., te je uknjiženo pravo služnosti puta, kolnika i pješačkog puta preko kčbr. [katastarska čestica] naselje [adresa] površine 2017 m² (livada od 2017 m²) upisana u zk.ul.br. [zemljišnoknjižni uložak] k.o. [katastarska općina], u vlasništvu tužitelja za korist kčbr. [katastarska čestica] površine 1634 m² (voćnjak od 502 m², vinograd od 674 m² i voćnjak od 4578 m²) upisano u zk.ul.br. [zemljišnoknjižni uložak] k.o. [katastarska općina] u vlasništvu tuženika, da su tužitelji stekli pravo vlasništva kčbr. [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina] kupoprodajom 2010. te su na svojoj nekretnini sagradili obiteljsku kuću u kojoj žive, da je prema nalazu građevinskog vještaka Marka Markovića trenutno moguće pristupiti povlasnoj nekretnini kčbr. [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina] preko poslužne nekretnine kčbr. [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina] i to geodetski označenom trasom

prava služnosti puta, kao i preko čestice [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina], da nekretnina označena kao kčbr. [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina], te nekretnine oznake kčbr. [katastarska čestica] za koje se tužitelji tvrde da su jednako prikladan put do nekretnine tuženika nisu u vlasništvu niti tuženika niti tužitelja već su vlasništvo trećih osoba.

Temeljem iznesenih činjeničnih utvrđenja prvostupanjski je sud ocijenio da ne postoji druga prikladna veza za prolaz, odnosno prikladni pristup radi čega predmetno pravo služnosti puta, kolnika i pješačkog puta nije izgubilo razumnu svrhu u smislu odredbe članka 242. ZV-a, slijedom čega je odbijen tužbeni zahtjev usmjeren na ukidanje predmetne služnosti.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1985/2025-2 od 28. kolovoza 2025.

7

073.34

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE

*Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 63/19 i 128/22)*

Članak 86. stavak 1.

Za ostvarivanje zabilježbe spora nije odlučna osnovanost postavljenog tužbenog zahtjeva nego se zahtjev za zabilježbu spora ocjenjuje samo tako da sud provjerava radi li se o sporu koji se vodi glede određenog knjižnog prava te može li ishod spora utjecati na uknjižbu te opseg i sadržaj konkretnog knjižnog prava.

„Predlagateljica upisa je predložila upis zabilježbe spora na nekretninama upisanima u Z.U. [zemljišnoknjižni uložak], k.o. [katastarska općina].

Prvostupanjski je sud postupajući po tom prijedlogu, a na temelju tužbe od 26. siječnja 2022. koja je zaprimljena kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu, na čest. broj [katastarska čestica] Z.U. [zemljišnoknjižni uložak] i na čest. broj [katastarska općina] Z.U. [zemljišnoknjižni uložak], sve k.o. [katastarska općina] zabilježio spor, dok je odbio prijedlog u dijelu koji se odnosi na čest. broj [katastarska čestica] Z.U. [zemljišnoknjižni uložak] k.o. [katastarska općina] te naložio zabilježbu odbijenog prijedloga na toj čest. broj [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina].

U svom obrazloženju ovlašteni zemljišnoknjižni referent je naveo kako su u zemljišnoj knjizi upisane i osobe koje nisu sudionici parničnog postupka, a što je smatrao zaprekom za upis zabilježbe spora na čest. broj [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina].

Osnovano žaliteljica ukazuje na pogrešno postupanje prvostupanjskog suda jer za ostvarivanje zabilježbe spora nije odlučna osnovanost postavljenog tužbenog zahtjeva nego se zahtjev za zabilježbu spora ocjenjuje samo tako da sud provjerava radi li se o sporu koji se vodi glede određenog knjižnog prava te može li ishod spora utjecati na uknjižbu te opseg i sadržaj konkretnog knjižnog prava.“

Županijski sud u Splitu, GŽ Zk-133/2024-2 od 18. veljače 2026.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA

*Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 63/19 i 128/22)*

Članak 59. stavak 1.

*Zakon o stečaju potrošača
(NN 71/15, 104/17, 36/22 i 27/24)*

Članak 247. stavak 2.

U situaciji kada je subjekt izbrisan iz sudskog registra, a postoji stečajna masa, zabilježba ovrhe u zemljišnoj knjizi ne briše se automatski, već je potrebno podnijeti odgovarajući prijedlog za brisanje te zabilježbe, pri čemu se postupak vodi u skladu s odredbama o ovrsi i zemljišnim knjigama.

„Osnovano predlagatelj upisa žalbenim navodima pobijaju prvostupanjsko rješenje.

Sukladno citiranim odredbama po stavu ovog suda pogrešno je prvostupanjski sud odlučujući po prigovoru predlagatelja upisa odbio taj prigovor iz razloga što je pogrešno smatrao da nisu ispunjene pretpostavke za uknjižbu prava vlasništva. Naime, prvostupanjski sud polazi od činjenice da je ugovor o kupoprodaji sklopila stečajna upraviteljica suprotno odredbama članka 247. stavka 2. SZ-a i da je na predmetnim nekretninama zabilježena ovrha, pa je smatra da je prijedlog trebalo odbiti.

U konkretnom slučaju prvostupanjski je sud propustio cijeliti činjenicu da je stečajni postupak proveden te da je prednik stečajne mase prestao postojati zbog čega bi ovlasti stečajnog upravitelja stečajne mase nakon brisanja subjekta uključivale zastupanje stečajne mase u pravnim postupcima, upravljanje i unovčavanje imovine, podnošenje izvješća sudu te vođenje postupka do konačnog brisanja stečajne mase iz sudskog registra. Iz navedenog proizlazi da je prodaja imovine stečajne mase nakon brisanja subjekta dopuštena i pravno uređena, uz obvezu izvještavanja i poštivanje postupovnih pravila.

Nadalje, prvostupanjski je sud isto tako propustio cijeliti činjenicu da u situaciji kada je subjekt izbrisan iz sudskog registra, a postoji stečajna masa, zabilježba ovrhe u zemljišnoj knjizi ne briše se automatski, već je potrebno podnijeti odgovarajući prijedlog za brisanje te zabilježbe, pri čemu se postupak vodi u skladu s odredbama o ovrsi i zemljišnim knjigama. Stečajna masa se vodi kao poseban subjekt u sudskom registru, ali to ne utječe automatski na zemljišnoknjižne upise bez odgovarajućeg postupka. Iz navedenog proizlazi da je za brisanje zabilježbe ovrhe u zemljišnoj knjizi nakon brisanja subjekta i upisa stečajne mase potrebno podnijeti poseban prijedlog sudu ili zemljišnoknjižnom odjelu, koji će postupiti sukladno zakonskim odredbama i sudskoj praksi, što nije od utjecaja na zahtijevani upis.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-176/2024-2 od 1. travnja 2026.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA > UPIS HIPOTEKE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24)

Članak 297. stavak 1. i 2.

Kod uknjižbe prisilnog založnog prava na nekretnini rješenje o osiguranju ne treba biti pravomoćno.

„Neosnovano protustranka osporava zakonitost pobijanog prvostupanjskog rješenja.

Pravni temelj osnivanja prisilnog sudskog založnog prava je rješenje o prisilnom zasnivanju založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja koje se donosi u postupku osiguranja ako su ispunjene pretpostavke iz članka 296. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24; dalje u tekstu: OZ), dok je način na koji se na temelju takvog rješenja osniva založno pravo na nekretnini protivnika osiguranja u korist predlagatelja osiguranja uknjižba založnog prava (hipoteke) u zemljišnoj knjizi (članak 297. stavak 1. OZ-a) uz naznaku ovršivosti tražbine (članak 297. stavak 2. OZ-a). Dakle, prisilna hipoteka se osniva tek upisom u zemljišnoj knjizi založnog prava kao tereta na nekretnini protivnika osiguranja radi osiguranja određene novčane tražbine predlagatelja osiguranja.

Suprotno žalbenim navodima, kod uknjižbe prisilnog založnog prava na nekretnini rješenje o osiguranju ne treba biti pravomoćno (pravno shvaćanje zauzeto na sastanku predsjednika građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanog 29. ožujka 2018.).

U ovom slučaju upis je određen od strane za to nadležnog tijela, a u trenutku dostave rješenja o osiguranju zemljišnoknjižnom odjelu na provedbu protustranka-protivnik osiguranja je bio na predmetnim nekretninama upisan kao vlasnik odnosno suvlasnik čime je pravilna ocjena prvostupanjskog suda kako su ispunjene zakonske pretpostavke za dopuštenje upisa (uknjižbe založnog prava).

Utoliko je temeljem tako utvrđenih činjenica ispravno prvostupanjski sud odbio prigovor i potvrdio rješenje Općinskog suda u Puli-Pola poslovni broj Z-10198/2024 od 26. kolovoza 2024.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-72/2025-2 od 8. travnja 2026.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > ODLUČIVANJE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 63/19, 128/22, 155/23 i 127/24)

Članak 117.

Neovisno što u zemljišnoknjižnoj ispravi nije pobliže označen i etažni dio kao posebni dio nekretnine na koji se odnosi zemljišnoknjižni upis, odnosno, koji je bio predmet darovanja, utemeljenost zemljišnoknjižnog prijedloga proizlazi iz sadržaja podnesene isprave iz razloga što je darovatelj iz zemljišnoknjižne isprave u zemljišnim knjigama za k.o. [katastarska općina] Z.U. [zemljišnoknjižni uložak] upisan kao suvlasnik nekretnine u tom zemljišnoknjižnom ulošku upravo u suvlasničkom dijelu od 2/72 i to baš i isključivo suvlasničkog dijela s neodređenim omjerom Etažno vlasništvo (E-1), stana izuzetog od nacionalizacije kao posebnog dijela zgrade, na drugom katu, koji se sastoji od tri sobe, ulaza i sporednih prostorija.

„Iz Ugovora o darovanju sklopljenog između predlagatelja upisa kao obdarenika i G. P. sina K. kao darovatelja od 16. studenog 1995. (nazvanog Darovni ugovor, list 4 spisa predmeta), temeljem kojeg je zatražen zemljišnoknjižni upis, vidljivo je da su u članku 1. stavku 1. Ugovora stranke izrijekom ugovorile da darovatelj daruje i predaje u vlasništvo svom sinu, obdareniku "cijeli svoj suvlasnički dio nekretnina sastojecih se od 2/72 dijela nekretnina upisanih u Z.U. [zemljišnoknjižni uložak] k.o. [katastarska općina], koje se sastoje od čest. zgr. [katastarska čestica] stambena zgrada sa zemljištem".

Temeljem Izvještaja o knjižnom stanju od 22. studenog 2022. k.o. [katastarska općina] Z.U. [zemljišnoknjižni uložak], može se zaključiti da je G. P. sin K. u zemljišnim knjigama za k.o. [katastarska općina] u času zaprimanja zemljišnoknjižnog prijedloga (bio) upisan kao suvlasnik za 2/72 dijela nekretnine upisane u Z.U. [zemljišnoknjižni uložak], čest. zgr. [katastarska čestica] stambena zgrada sa zemljištem, suvlasnički dio sa neodređenim omjerom Etažno vlasništvo (E-1), izuzetog od nacionalizacije kao posebnog dijela zgrade, stana na drugom katu koji se sastoji od tri sobe, ulaza i sporednih prostorija.

U citiranim okolnostima, cijeneći sadržajni opis nekretnine koja je bila predmet darovanja Ugovorom koji predstavlja zemljišnoknjižnu ispravu, kao i opis nekretnine koja je predmet upisa u zemljišnim knjigama za k.o. [katastarska općina] Z.U. [zemljišnoknjižni uložak], može se zaključiti da je predmetna nekretnina dostatno jasno označena u zemljišnoknjižnoj ispravi i identificirana oznakom katastarske općine, brojem zemljišnoknjižnog uloška i zemljišnoknjižnom oznakom čestice zgrade, u kojem dijelu zemljišnoknjižni prijedlog i zemljišnoknjižna isprava u potpunosti odgovaraju opisu i oznakama nekretnine navedenim u zemljišnim knjigama (kako to propisuju i odredbe članka 59. stavka 1. ZZK-a). S tim u svezi, neovisno što u zemljišnoknjižnoj ispravi nije pobliže označen i etažni dio kao posebni dio nekretnine na koji se odnosi zemljišnoknjižni upis, odnosno, koji je bio predmet darovanja, utemeljenost zemljišnoknjižnog prijedloga proizlazi iz sadržaja podnesene isprave iz razloga što je darovatelj iz zemljišnoknjižne isprave G. P. sin K. u zemljišnim knjigama za k.o. [katastarska općina] Z.U. [zemljišnoknjižni uložak] upisan kao suvlasnik nekretnine u tom zemljišnoknjižnom ulošku upravo u suvlasničkom dijelu od 2/72 i to baš i isključivo suvlasničkog dijela s neodređenim omjerom Etažno vlasništvo (E-1), stana izuzetog od nacionalizacije kao posebnog dijela zgrade, na drugom katu, koji se sastoji od tri sobe, ulaza i sporednih prostorija.

Stoga, kako Ugovor o darovanju kao zemljišnoknjižna isprava ima potreban oblik i utvrđenje ugovornih stranaka da darovatelj predaje obdareniku darovanu nekretninu u posjed, s obzirom da iz zemljišne knjige nije vidljivo da bi glede predmeta upisa postojale zapreke tom upisu i kako nema osnove za sumnju u to je li osoba protiv koje se zahtijeva upis sposobna raspolagati predmetnom nekretninom na koju se odnosi upis niti u to je li predlagatelj upisa (odnosno njegov punomoćnik) ovlašten za podnošenje zemljišnoknjižnog prijedloga, za dopuštenje zahtijevanog upisa ostvarene su pretpostavke propisane odredbama članka 117. ZZK-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-56/2026-2 od 25. ožujka 2026.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > DOSTAVA

*Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 63/19, 128/22, 155/23 i 127/24)*

Članak 142.

Pravilno se prvostupanjski sud pozvao na odredbu članka 142. ZZK-a, prema kojoj činjenica da dostava nije uredno ili uopće izvršena ne daje pravo osporavati valjanost knjižnog upisa. Stoga se eventualne nepravilnosti u dostavi ne mogu isticati kao osnova za dopuštenost prigovora protiv već pravomoćnog rješenja.

„Neosnovani su žalbeni navodi žalitelja da je prigovor podnesen u roku od 60 dana računajući od dana dostave rješenja njegovu punomoćniku 2. travnja 2025., pozivom na uputu o pravnom lijeku sadržanu u rješenju Rz-16/2022-27 od 12. rujna 2022.

Naime, u postupku povezivanja poduložaka knjige položenih ugovora dostava rješenja nositeljima prava na posebnim dijelovima nekretnine nema utjecaja na pravomoćnost rješenja, niti produžuje rok za izjavljivanje pravnog lijeka nakon što je rješenje već postalo pravomoćno. Pravomoćnost rješenja nastupa protekom roka za pravni lijek računajući od uredne dostave predlagatelju, a ne od naknadne dostave nositeljima prava na posebnim dijelovima u smislu članka 24. Pravilnika o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upisu vlasništva posebnog dijela nekretnine (etažnog vlasništva) ("Narodne novine", broj 121/13, 61/18 i 63/19).

Osim toga, pravilno se prvostupanjski sud pozvao na odredbu članka 142. ZZK-a, prema kojoj činjenica da dostava nije uredno ili uopće izvršena ne daje pravo osporavati valjanost knjižnog upisa. Stoga se eventualne nepravilnosti u dostavi ne mogu isticati kao osnova za dopuštenost prigovora protiv već pravomoćnog rješenja.

Pogrešna ili nepotpuna uputa o pravnom lijeku može imati pravne učinke samo ako je pravni lijek dopušten. U konkretnom slučaju, u trenutku podnošenja prigovora žalitelja pravni lijek više nije bio dopušten, jer je rješenje Rz-16/2022-27 već bilo pravomoćno pa se žalitelj ne može s uspjehom pozivati na to da mu pogrešna uputa o pravnom lijeku ne može ići na štetu.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-277/2025-2 od 7. travnja 2026.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PRAVNI LIJEKOVI (PRIGOVOR I ŽALBA)

*Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 63/19, 128/22 i 155/23)*

Članak 105. stavak 5.
Članak 106. stavak 6.

U odnosu na pravne lijekove u zemljišnoknjižnom postupku, jednako kao i svi drugi podnesci, i pravni lijekovi moraju se od 10. veljače 2023. podnositi elektroničkim putem, ali to ne znači da stranke gube mogućnost same sastavljati pravne lijekove, zapravo upravo suprotno, javni bilježnik ili odvjetnik pravni će lijek koji stranka dostavi poslati zemljišnoknjižnom odjelu. Ako stranka dostavlja podnesak putem javnog bilježnika ili odvjetnika, a istovremeno ih nije ovlastila za zastupanje, tada je uloga javnog bilježnika odnosno odvjetnika isključivo posrednička, primjerice stranka je sama sastavila prigovor, a javni bilježnik može skenirati taj prigovor i dostaviti ga na provedbu zemljišnoknjižnom sudu.

„U „Narodnim novinama“, broj 128/22 od 2. studenoga 2022., objavljene su Izmjene i dopune Zakona o zemljišnim knjigama, koje stupaju na snagu 10. studenoga 2022. Novost u ovim izmjenama je, između ostalog, uvođenje isključivo elektroničkog podnošenja prijedloga za upis u te knjige, i to samo putem javnih bilježnika i odvjetnika koji su obvezni korisnici elektroničke komunikacije sa sudom.

Izmjenom članka 105. ZZK-a predviđeno je da se svi prijedlozi podnose isključivo elektronički putem javnih bilježnika i odvjetnika koji su, uz državne odvjetnike, obvezni korisnici elektroničke komunikacije sa sudom, a prijedlozi se mogu podnositi isključivo putem Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra (dalje u tekstu: ZIS). Izričito se propisuje da se prijedlozi i podnesci u zemljišnoknjižnim postupcima podnose putem ZIS-a. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama propisao je da se sva komunikacija u zemljišnoknjižnom postupku obavlja isključivo elektronički, ali u zemljišnoknjižnom postupku potrebno je sve podneske podnositi putem javnog bilježnika i odvjetnika, uz iznimku nadležnog državnog odvjetništva, koje samostalno podnosi zemljišnoknjižne podneske.

Tri mjeseca nakon što je Zakon o izmjenama i dopunama stupio na snagu prijedlog za upis se još uvijek mogao podnijeti izravno na sudu ili putem pošte. Nakon tri mjeseca, to više nije bilo moguće.

Zemljišnoknjižne podneske koje će stranka od 10. veljače 2023. predati neposredno na sudu ili putem pošte, sud će odbaciti isključivo iz razloga što prijedlog nije predan elektronički.

Pravilno je sud prvog stupnja primijenio odredbu članka 105. stavka 5. ZZK-a u vezi sa stavkom 6. istog članka kada je prigovor odbacio. Naime, kao što je već rečeno od 10. veljače 2023. komunikacija stranaka sa zemljišnoknjižnim sudom odvija se isključivo putem javnog bilježnika ili odvjetnika i to putem ZIS-a.

U odnosu na pravne lijekove u zemljišnoknjižnom postupku, jednako kao i svi drugi podnesci, i pravni lijekovi moraju se od 10. veljače 2023. podnositi elektroničkim putem, ali to ne znači da stranke gube mogućnost same sastavljati pravne lijekove, zapravo upravo suprotno, javni bilježnik ili odvjetnik pravni će lijek koji stranka dostavi poslati zemljišnoknjižnom odjelu. Ako stranka dostavlja podnesak putem javnog bilježnika ili odvjetnika, a istovremeno ih nije ovlastila za zastupanje, tada je uloga javnog bilježnika odnosno odvjetnika isključivo posrednička, primjerice stranka je sama sastavila prigovor, a javni bilježnik može skenirati taj prigovor i dostaviti ga na provedbu zemljišnoknjižnom sudu.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-8/2025-2 od 4. ožujka 2026.

Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 63/19, 128/22, 155/23 i 127/24)

Članak 103. stavak 1.

Članak 137. stavak 1.

Članak 143.

Republika Hrvatska nije ovlaštena na podnošenje žalbe u zemljišnoknjižnom postupku ako nije stranka u zemljišnoknjižnom postupku i nema knjižna prava na nekretnini na kojoj se traži upis, pri čemu dostavljanje zemljišnoknjižnog rješenja nekoj osobi, samo po sebi, ne daje toj osobi procesnu legitimaciju na podnošenje žalbe.

„Zakon o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 63/19, 128/22, 155/23 i 127/24; dalje u tekstu: ZZK) ne definira pojam stranke u zemljišnoknjižnom postupku, ali je odredbom članka 103. stavka 1. ZZK-a propisano da je prijedlog za upis koji bi imao značenje uknjižbe ili predbilježbe ovlaštena staviti osoba koja bi time stekla, promijenila ili izgubila knjižno pravo. Daljnjom odredbom članka 137. stavka 1. ZZK-a propisano je da je zemljišnoknjižni sud rješenje u zemljišnoknjižnom postupku dužan dostaviti predlagatelju odnosno njegovu punomoćniku i osobama na čijoj se nekretnini stječe knjižno pravo i čija se knjižna prava prenose, opterećuju, ograničavaju ili ukidaju, kao i osobi protiv koje je provedena zabilježba, pa slijedom navedenog, strankom u zemljišnoknjižnom postupku treba smatrati predlagatelja i protustranku odnosno svaku onu osobu koja na nekretnini na kojoj se traži upis ima prava koja jesu upisana ili mogu biti predmet zemljišnoknjižnog upisa, ako bi se upisom ta prava prenosila, opterećivala, ograničavala ili ukidala. Sve takve osobe imaju pravo na podnošenje pravnih lijekova u smislu odredbe članka 143. ZZK-a.

O pitanju ovlaštenja Republike Hrvatske na podnošenje žalbe u zemljišnoknjižnom postupku revizijski je sud je zauzeo pravno shvaćanje (rješenje broj Rev 977/09-2 od 27. travnja 2010.) prema kojem Republika Hrvatska nije ovlaštena na podnošenje žalbe u zemljišnoknjižnom postupku ako nije stranka u zemljišnoknjižnom postupku i nema knjižna prava na nekretnini na kojoj se traži upis, pri čemu dostavljanje zemljišnoknjižnog rješenja nekoj osobi, samo po sebi, ne daje toj osobi procesnu legitimaciju na podnošenje žalbe.

Kako u konkretnom slučaju Republika Hrvatska nije stranka u zemljišnoknjižnom postupku i nema knjižna prava na nekretnini na kojoj se traži upis, proizlazi da u konkretnom slučaju Republika Hrvatska nije ovlaštena na podnošenje žalbe (u tom smislu i VSRH u Rev 854/2018-2 od 11. veljače 2020., Rev 1013/2012-2 od 14. ožujka 2017., Rev 3451/2018-2 od 18. svibnja 2022.).“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-350/2024-2 od 10. ožujka 2026.

14

076

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE

Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 63/19 i 128/22)

Članak 205.

Tužbu za ispravak nisu ovlaštene podnijeti osobe koje uopće nisu podnijele prijavu ili prigovor u ispravnom postupku, te osobe čiji upisi nisu promijenjeni provedbom nekog upisa na temelju odluke o prijavi ili prigovoru.

„I po stavu ovog suda drugog stupnja, a suprotno tvrdnjama tužitelja, prvostupanjski sud je pravilno odbacio tužbu zbog nedostatka pravnog interesa.

Tužitelj tužbu temelji na činjenici da je oštećen u svojim knjižnim pravima upisom provedenim temeljem odluke donesene u pojedinačnom ispravnom postupku.

Shodno odredbi članka 205. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 63/19 i 128/22; dalje u tekstu: ZZK), tužba za ispravak je pravno sredstvo kojim osobe čiji je upis ili prvenstveni red upisa odlukom donesenom u ispravnom postupku zemljišnoknjižni sud naredio izmijeniti, nadopuniti ili izbrisati, odnosno osobe čijim prijavama ili prigovorima zemljišnoknjižni sud nije u cijelosti ili djelomično udovoljio u ispravnom postupku, mogu štititi svoja prava. Dakle, u smislu navedene odredbe tužbu za ispravak nisu ovlaštene podnijeti osobe koje uopće nisu podnijele prijavu ili prigovor u ispravnom postupku, te osobe čiji upisi nisu promijenjeni provedbom nekog upisa na temelju odluke o prijavi ili prigovoru.

Kako upis prava (su)vlasništva tužitelja za 1/4 dijela nije promijenjen tijekom pojedinačnog ispravnog postupka, a isti tužbom i ne tvrdi da bi njegovo pravo za 1/4 dijela predmetne nekretnine bilo povrijeđeno, već osporava upis prava vlasništva tuženika za 1/2 dijela uz istovremeni izbris prava vlasništva treće osobe V. D. za 1/2 dijela-prednice tuženika, što nije moguće, a sukladno odredbi članka 205. ZZK-a, pa je osnovano prvostupanjski sud odbacio tužbu istog, slijedom čega se žalba žalitelja ukazuje neosnovanom.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-137/20254-2 od 10. veljače 2026.

15

076.4

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK

*Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 63/19, 128/22 i 127/24)*

Članak 99. stavak 2.

Članak 208. stavak 3.

Navodi predlagatelja da su predmetne nekretnine prenesene u društveno vlasništvo temeljem Zakona o građevinskom zemljištu i da na dan stupanja na snagu Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije predstavljaju turističko zemljište u kampu upućuje na stjecanje prava vlasništva ex lege, što ne opravdava pokretanje pojedinačnog ispravnog postupka.

„Budući da je u konkretnom slučaju prvostupanjski sud utvrdio da predlagatelj nije uz prijedlog dostavio isprave koje bi predstavljale osnov za pokretanje pojedinačnog ispravnog postupka, to je pravilno taj sud zaključio da u ovom slučaju nisu ispunjene pretpostavke iz odredbe članka 208. stavka 3. ZZK-a za otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka.

Navodi predlagatelja da su predmetne nekretnine prenesene u društveno vlasništvo temeljem Zakona o građevinskom zemljištu i da na dan stupanja na snagu Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije

predstavljaju turističko zemljište u kampu upućuje na stjecanje prava vlasništva ex lege, što ne opravdava pokretanje pojedinačnog ispravnog postupka.

Naime, zemljišnoknjižni postupak je po svojoj naravi izvanparnični postupak u smislu odredbe članka 99. stavka 2. ZZK-a, pa zemljišnoknjižni sud provodi raspravu za ispravak i donosi odluku po pravilima izvanparničnog postupka, ako ovim Zakonom nije što posebno određeno.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-267/2024-3 od 8. prosinca 2025.

16

081.1

STVARNO PRAVO > PRAVA STRANIH OSOBA > PRETPOSTAVKE STJECANJA > UZAJAMNOST KAO OPĆA PRETPOSTAVKA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)

Članak 356. stavak 2.

Valjanu osnovu stjecanja prava vlasništva ne predstavlja ni činjenica da bi predmetna nekretnina u posjedu tužiteljice, jer ni dosjelost te nekretnine za tužiteljicu koja je strana državljanka nije valjana osnova za stjecanje stvarnog prava vlasništva, u situaciji kada tužiteljica nije sukladno kogentnoj odredbi članka 356. stavka 2. ZV-a pribavila suglasnost nadležnog ministra.

„Tijekom postupka je bilo sporno je li tužiteljica kao strana državljanka, u vrijeme stjecanja predmetne nekretnine mogla steći vlasništvo nekretnine u Republici Hrvatskoj po osnovi dosjelosti bez prethodno pribavljene suglasnosti nadležnog ministra iz odredbe članka 356. stavka 2. ZV-a.

Naime, odredbom članka 356. stavka 2. ZV-a propisano je da strane fizičke i pravne osobe mogu, ako zakonom nije drukčije određeno, pod pretpostavkom uzajamnosti, stjecati vlasništvo nekretnina na području Republike Hrvatske, ako suglasnost za to dade ministar vanjskih poslova Republike Hrvatske, po prethodno pribavljenom mišljenju ministra pravosuđa Republike Hrvatske, ako zakonom nije drukčije određeno.

Polazeći od naprijed citirane odredbe ZV-a, i prema pravnom shvaćanju ovog suda, tužiteljica (u vrijeme stjecanja predmetne nekretnine), kao strana državljanka je mogla (pod pretpostavkom uzajamnosti) steći pravo vlasništva na nekretninama u Republici Hrvatskoj samo uz prethodno pribavljenu suglasnost ministra vanjskih poslova, po prethodno pribavljenom mišljenju ministra pravosuđa Republike Hrvatske, a s obzirom da je navedena suglasnost u trenutku stjecanja predmetne nekretnine, predstavljala procesnu pretpostavku za stjecanje prava vlasništva stranih državljana na nekretninama u Republici Hrvatskoj.

Stoga, kako iz utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi, a što među strankama nije ni sporno, da tužiteljica nije pribavila suglasnost nadležnog ministra (prilikom kupoprodaje predmetne nekretnine), to je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno prava kada je odbio predmetni tužbeni zahtjev, jer tužiteljica, kao strana državljanka, koji nije pribavila prethodnu suglasnost nadležnog ministra iz citirane odredbe, nema valjanu osnovu stjecanja vlasništva predmetne nekretnine.

Pritom treba reći da valjanu osnovu stjecanja prava vlasništva ne predstavlja ni činjenica da bi predmetna nekretnina u posjedu tužiteljice, jer ni dosjelost te nekretnine za tužiteljicu koja

je strana državljanka nije valjana osnova za stjecanje stvarnog prava vlasništva, u situaciji kada tužiteljica nije sukladno kogentnoj odredbi članka 356. stavka 2. ZV-a pribavila suglasnost nadležnog ministra.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-91/2025-3 od 22. travnja 2026.

17

082.1

STVARNO PRAVO > PRAVA STRANIH OSOBA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > SLUČAJEVI STJECANJA

*Obiteljski zakon
(NN 162/98)*

Članak 252.

Članak 253.

Kada se u postupku odlučuje o stjecanju prava vlasništva odnosno suvlasništva tužiteljice na temelju zakona te tada nije od utjecaja na vođenje ovog postupka činjenica je li tužiteljica ishodila suglasnost ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa već će isto biti od eventualnog utjecaja kod provedbe navedene odluke.

„Predmet spora je utvrđenje da tužiteljici pripada pravo vlasništva na stanu u [adresa], upisan kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu, zemljišnoknjižnog odjela Zagreb – knjigu položenih ugovora zk.ul. [zemljišnoknjižni uložak], poduložak broj [broj poduloška] koji se nalazi na kč.br. [katastarska čestica] (po novoj izmjeri kč.br. [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina]) u naravi stan na I. (prvom) katu koji se sastoji od dvije sobe i ostalih prostorija ukupne površine 29,00 m², što su tuženici 1. i 2. dužni priznati.

Među parničnim strankama nije sporno da su tužiteljica i prvotuženik S. I. sklopili brak 20. prosinca 2013. u Moskvi, a što i proizlazi iz vjenčanog lista te da je nakon toga tužiteljica prodala svoj stan u Moskvi i preselila se u Zagreb, što također proizlazi iz dokumentacije koja prileži u spis. Isto tako, nije sporno da je prvotuženik S. I. nakon sklapanja ugovora o kupoprodaji stana s drugotuženikom M. D. ishodio tabularnu ispravu za upis prava vlasništva u zemljišnim knjigama na svoje ime na predmetnoj nekretnini, ali da se prvotuženik S. I. nije uknjižio kao vlasnik predmetne nekretnine.

Tužiteljica zahtijeva utvrđenje prava vlasništva predmetne nekretnine, ali ne i izdavanje tabularne isprave od strane tuženika. Tužbeni zahtjev tužiteljice na utvrđenje prava vlasništva može se osnovano zahtijevati u slučaju kada je pravni temelj stjecanja prava vlasništva zakon, a ne pravni posao jer je upis prava vlasništva modus stjecanja tog prava.

Što se tiče upute Ustavnog suda u skladu s odredbom članka 2. ZPP-a sud odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku. S tim u vezi, a imajući na umu i prigovore tuženika o stjecanju vlasništva od strane tužiteljice koja je državljanka Ruske federacije u vezi s uzajamnosti u stjecanju prava vlasništva nekretnina Republika Hrvatska ima bezuvjetnu uzajamnost, između ostalog, i s Ruskom Federacijom. Pretpostavka uzajamnosti, nalaže da se vlasništvo nekretnina na području Republike Hrvatske može steći ako suglasnost da ministar nadležan za poslove pravosuđa. Međutim, iznimka je da strana osoba ne može steći pravo vlasništva na nekretnini koja postoji na području koje je radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske proglašeno područjem na kojem stranci ne mogu imati pravo vlasništva, osim ako je zakonom drugačije određeno. U postupku davanja suglasnosti koji se odnosi na određeni pravni posao, uz zahtjev je potrebno dostaviti pravnu osnovu stjecanja prava

vlasništva nekretnine. Tu ministar ispituje jesu li ispunjene pretpostavke za valjanost pravnog posla, kao što je npr. može li nekretnina biti objekt vlasništva i može li osoba na toj nekretnini steći pravo vlasništva. Nakon što strana osoba dobije suglasnost, treba upisati svoje pravo vlasništva u zemljišne knjige. O davanju suglasnosti za stjecanje prava vlasništva stranih osoba na nekretninama u Republici Hrvatskoj odlučuje se u upravnom postupku na zahtjev strane osobe koja namjerava steći vlasništvo određene nekretnine koja namjerava otuđiti tu nekretninu. Postupak se provodi sukladno odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima i Zakona o općem upravnom postupku, s obzirom na to da je suglasnost upravni akt. Pisanom zahtjevu za dobivanje suglasnosti za stjecanje vlasništva se mora priložiti, između ostalog i pravna osnova stjecanja vlasništva.

U ovom postupku se odlučuje o stjecanju prava vlasništva odnosno suvlasništva tužiteljice na temelju zakona te tada nije od utjecaja na vođenje ovog postupka činjenica je li tužiteljica ishodila suglasnost ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa već će isto biti od eventualnog utjecaja kod provedbe navedene odluke.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-49/2026-3 od 7. travnja 2026.

18

082.16

STVARNO PRAVO > PRAVA STRANIH OSOBA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > SLUČAJEVI STJECANJA > STJECANJE PRAVNIM POSLOM

*Zakon o poljoprivrednom zemljištu
(NN 152/08, 25/09, 153/09, 217/10 i 99/10)*

Članak 2. stavak 1.

Strana osoba u smislu odredbe članka 358. stavka 1. ZV-a ne može na temelju ugovora o darovanju steći valjani pravni osnov za stjecanje prava vlasništva na poljoprivrednom zemljištu.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje prava vlasništva nekretnine označene kao čest. zem. [katastarska čestica] Z.U. [zemljišnoknjižni uložak] k.o. [katastarska općina] za cijelo.

Tužiteljica je Norveška državljanka i ista je s Z. P., prednikom tuženika, sklopila, Ugovor o darovanju 10. rujna 2010., a nije imala valjan pravni temelj za stjecanje vlasništva predmetne nekretnine jer je odredbom članka 358. stavka 1. ZV-a propisano da strana osoba ne može biti vlasnikom nekretnine koja leži na području koje je radi interesa i sigurnosti Republike Hrvatske zakonom proglašeno područjem na kojem strane osobe ne mogu imati pravo vlasništva, a sukladno odredbi članka 2. stavka 1. Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“, broj 152/08, 25/09, 153/09, 217/10 i 99/10; dalje u tekstu: ZPZ) je da je poljoprivredno zemljište dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu, dok sukladno stavku 2. istoga članka vlasništvo zemljišta iz stavka 1. ne mogu pravnim poslom stjecati strane i pravne fizičke osobe, osim ako Međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno. Prema stavku 3. pravni poslovni sklopljeni protivno stavku 2. ovog članka su ništetni.

Slijedom navedenog, Ugovor o darovanju od 10. rujna 2010. je protivan prisilnim propisima, te je isti ništetan sukladno odredbi članka 322. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23; dalje u tekstu: ZOO).

S obzirom da na temelju predmetnog darovnog ugovora E. S. K. N. nije mogla steći vlasništvo predmetne nekretnine to niti N. E. j.d.o.o. nije mogao steći vlasništvo predmetne nekretnine na temelju ugovora o kupoprodaji od 27.8.2014. jer tim kupoprodajnim ugovorom E. S. K. N. nije mogla valjano na N. E. j.d.o.o. prenijeti predmetnu nekretninu kada niti sama nije bila vlasnikom te nekretnine (članak 115. stavak 2. ZV-a).

Kako se u konkretnom slučaju iz stanja spisa ne može zaključiti da su ispunjene pretpostavke za stjecanje vlasništva na način koji je predviđen zakonom (članak 114. ZV-a) sud prvog stupnja pravilno je primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev tužitelja.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2027/2025-3 od 12. veljače 2026.

19

091

STVARNO PRAVO > PRAVA STRANIH OSOBA > DRUŠTVENO VLASNIŠTVO

Zakon o športu

(NN 60/92, 25/93, 11/94 i 77/95)

Članak 69.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o športu

(NN 77/95)

Članak 45.

Članak 46.

Članak 88.a-88.i

Zakon o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta

(SL FNRJ 52/58)

Članak 8.

Članak 12. točka 5.

Stupanjem na snagu Zakona o športu i njegovim izmjenama i dopunama došlo je do pretvorbe društvenog vlasništva na sportskim objektima i prema odredbi članka 88. Zakona o športu, športski objekti izgrađeni na spornom zemljištu prešli su u vlasništvo Grada Splita.

„Prema odredbi članka 69. ZŠ-a športskim objektima u smislu tog Zakona smatraju se zatvoreni i otvoreni objekti kao i prirodne uređene površine koje su u javnoj uporabi i udovoljavaju uvjetima za obavljanje djelatnosti športa.

Člankom 45. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o športu ("Narodne novine", broj 77/95; dalje u tekstu: ZID ZŠ), izmijenjen je članak 88. tog Zakona pa je propisano da športski objekti i druge nekretnine u društvenom vlasništvu na kojima pravo korištenja imaju športske organizacije i udruge ili druge pravne osobe, osnovane radi upravljanja športskim objektima prelaze u vlasništvo gradova i općina na čijem se području nalaze, a člankom 46. ZID ZŠ-a dodani su članci 88.a do 88.i kojima je uređen postupak preuzimanja vlasništva predmetnih nekretnina.

Donošenjem Zakona o športu te njegovim izmjenama i dopunama u dijelu koji se odnosi na pitanje vlasništva nad športskim objektima i drugima nekretnina u društvenom vlasništvu

zakonodavac je slijedio opću intenciju pretvorbenog zakonodavstva prema kojoj se pretvorba društvenog vlasništva može temeljiti isključivo na zakonu, a akt o preuzimanju športskih i drugih nekretnina predstavlja jednostrani akt očitovanja pravne volje njegova donosioca za stjecanjem prava vlasništva nad njima (tako i Ustavni sud RH u odluci poslovni broj U-III-229/2006). Predmetno zemljište je preneseno u vlasništvo na temelju propisa o nacionalizaciji i (članak 8. i članak 12. točka 5. ZNNZGZ-a).

Stupanjem na snagu Zakona o športu i njegovim izmjenama i dopunama došlo je do pretvorbe društvenog vlasništva na sportskim objektima i prema odredbi članka 88. Zakona o športu, športski objekti izgrađeni na spornom zemljištu prešli su u vlasništvo Grada Splita.

Prema tome sporne nekretnine su prešle u društveno vlasništvo na temelju propisa o nacionalizaciji, odnosno sporno zemljište preneseno je u društveno vlasništvo prema odredbama Zakona o nacionalizaciji, a pretvorba društvenog vlasništva na športskim objektima određena Zakonom o športu.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-127/2025-3 od 19. ožujka 2026.

1 > Obvezno pravo

20

154.4

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZE > OSTALI NAČINI PRESTANKA OBVEZA > NEMOGUĆNOST ISPUNJENJA

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22)

Članak 361. stavak 1.

Članak 373. stavak 1.

Članak 590.

Kada je ispunjenje obveze jedne strane u dvostranoobveznom ugovoru postalo nemoguće prije dospelosti zbog izvanrednih vanjskih događanja kao što su mjere uzrokovane pandemijom COVID-a 19, gasi se obveza i druge ugovorne strane.

„Predmet ovog postupka je zahtjev tužitelja spram tuženika za isplatu iznosa od 5.156,00 KM/BAM u kunsjoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja zajedno sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 28. kolovoza 2020.

I dalje je u postupku sporno na kojoj strani je krivnja za neisporučivanje i montažu završene stolarije koju je po mjeri za kuću tuženika izradio tužitelj i jesu li mjere uslijed odluke Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, a koje su od 19. ožujka 2020. bile na snazi i koje su uzrokovale privremenu zabranu prelaska preko graničnih prijelaza Republike Hrvatske te koje su vrijedile u trenutku kada je tuženik izjavio tužitelju da raskida ugovor zbog nemogućnosti ispunjenja dogovorene obveze, koji bi raskid uslijedio 11. srpnja 2020. iz razloga što stranke zbog nastupa objektivnih okolnosti nisu mogle prelaziti granicu i je li to jedini razlog zbog kojih stranke nisu mogle prema ranijem sporazumu od 4. ožujka. 2020. potpuno realizirati ono što je bilo dogovoreno.

Budući da je u okolnostima konkretnog slučaja ispunjenje obveze jedne strane u dvostranoobveznom ugovoru postalo nemoguće zbog izvanrednih vanjskih događaja nastalih nakon sklapanja ugovora a prije dospelosti obveze (zbog mjera uzrokovanih pandemijom COVID-19 koje su stupile na snagu 19. ožujka 2020.), koji se u vrijeme sklapanja ugovora nisu mogli predvidjeti, niti ih je ugovorna strana mogla spriječiti, izbjeći ili otkloniti (usmeni ugovor o djelu sklopljen 4. ožujka 2020.) te za koje nije odgovorna ni jedna ni druga strana, gasi se i obveza druge strane (tužitelja da isporuči naručeni posao, a tuženika da isti plati), zbog čega je pogrešno prvostupanjski sud zaključio da je tuženik u ovom slučaju odgovoran tužitelju isplatiti iznos koji su stranke ugovorile na ime izrade, dovoza i montaže stolarije (koji posao nije izvršen) kada tuženik za to prema mišljenju ovoga suda nije odgovoran iz svih iznijetih razloga.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-183/2023-3 od 4. prosinca 2025.

21

155.11

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > TERET DOKAZIVANJA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99)*

Članak 230.

Članak 231.

Tijek zastare za novo potraživanje s osnove naknade za izgubljenu zaradu računa se od dana kada je prethodni spor okončan, a ne od dana saznanja za štetu i štetnika.

„Predmet ovog postupka predstavlja zahtjev tužitelja za isplatu izgubljene zarade za razdoblje od 1. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2012., kao i rente počev od 1. siječnja 2013. pa nadalje kao razlike između plaće koju je tužitelj mogao ostvarivati i mirovine koju prima, sve kao posljedica ozljeđivanja tužitelja u radnoj nezgodi koja se dogodila 11. kolovoza 2005.

Između stranaka u postupku nije bilo sporno da je tužitelj doživio ozljedu na radu kao zaposlenik dana 11. kolovoza 2005. za koju odgovornost u cijelosti snosi njegov tadašnji poslodavac.

Naime, iz stanja spisa i utvrđenje suda proizlazi nedvojbenim da je tužitelj pokrenuo dana 20. ožujka 2008. postupak radi naknade štete, u kojem je od tuženika zahtijevao naknadu izgubljene zarade za vrijeme bolovanja te je u postupku pred sudom prvog stupnja pod poslovnim brojem Pr-2576/08 pravomoćno odlučeno o gubitku tužiteljeve zarade za vrijeme bolovanja, odlukom Županijskog suda u Zagrebu Gžr 2107/15 od 23. svibnja 2017.

Polazeći od navedenih između stranaka neprijepornih činjeničnih utvrđenja, sud prvog stupnja s pravom otklanja istaknuti prigovor zastare potraživanja tužitelja u ovom postupku iz razloga kako slijedi u nastavku.

Naime, iz sadržaja spisa proizlazi kako je u ranije vođenom postupku tužitelj ustao sa zahtjevom prema tuženiku radi naknade izgubljene zarade za razdoblje do umirovljenja 31. srpnja 2007., kao posljedice ozljeđivanja u predmetnoj radnoj nezgodi za koju je utvrđena odgovornost tuženika. Utoliko se u konkretnom slučaju radi o sukcesivnom utuživanju, jer

tužitelj u ovom postupku ustaje sa zahtjevom za daljnju isplatu razlike u primanjima, kao posljedice zadobivene povrede u predmetnoj radnoj nezgodi, a koja se nakon umirovljenja očituje u gubitku razlike u plaći koju bi ostvario da nije doživio nezgodu na radu kod tuženika te invalidskoj mirovini koju ostvaruje zbog posljedica zadobivenih u predmetnoj nezgodi.

Stoga je za ocjenu osnovanosti prigovora zastare istaknutog od strane tuženika pravno neodlučno rješenje HZMO-a iz 2014. budući je tužitelj u ovom postupku već ustao sa zahtjevom za isplatu daljnje razlike u primanjima počev od 1. kolovoza 2008., pa se u konkretnom slučaju tijekom zastare za drugo potraživanje u ovom postupku ima računati od dana kada je prethodni spor okončan, a ne od dana saznanja za štetu i štetnika (pravno shvaćanje na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (6/21) održane 20. rujna 2021.).“

Županijski sud u Splitu, Gž R-469/2024-3 od 3. srpnja 2025.

22

155.22

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > POVREMENE TRAŽBINE

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22)

Članak 223.

Članak 226. stavak 1.

Članak 233. stavak 2.

Kada kamata, kao povremena tražbina, nije ovršnom ispravom izričito dosuđena, tada je ta tražbina samostalna tražbina, jer ona ne proistječe iz ovršne isprave nego iz rješenja o ovrsi temeljenom na citiranoj odredbi OZ-a, pa kako dospijeva ubuduće, na zastaru takve tražbine kamate, kao samostalne tražbine, koja ne slijedi sudbinu glavne tražbine, jer je ona sada glavna tražbina, ne dolazi do primjene odredbe članka 233. stavka 2. ZOO-a, a budući da kamate predstavljaju povremene tražbine iz članka 226. stavka 1. ZOO-a, koja odredba predstavlja specijalnu odredbu u odnosu na opću odredbu iz članka 223. ZOO-a, zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja.

„Odredbom članka 233. stavka 1. istog Zakona je propisano da sve tražbine koje su utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog tijela javne vlasti, ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, odnosno javnobilježničkim aktom, zastarijevaju za deset godina, pa i one za koje zakon inače predviđa kraći zastarni rok, dok je stavkom 2. istog članka propisano da sve povremene tražbine koje proistječu iz takvih odluka ili nagodbe, odnosno javnobilježničkih akata i dospijevaju ubuduće, zastarijevaju u roku predviđenom za davanje povremenih tražbina.

Kamata prema odredbi članka 223. ZOO-a, kao akcesorno potraživanje dijeli pravnu sudbinu glavnog potraživanja, pa kad zastari glavno potraživanje, zastarijela su i sporedna potraživanja, kao što su potraživanja kamata, plodova, troškova i ugovorne kazne.

Prema ocjeni ovog suda na predmetnu situaciju ne može se na pitanje zastare naplate kamata na troškove postupka koji nisu određeni u ovršnoj ispravi primijeniti odredba članka 233. stavka 2. ZOO-a jer navedena odredba propisuje zastarijevanje tražbina utvrđene pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, a u konkretnom slučaju predmetna tražbina – kamata na dosuđene troškove nije utvrđena (određena) ovršnom ispravom.

Kada kamata, kao povremena tražbina, nije ovršnom ispravom izričito dosuđena, tada je ta tražbina samostalna tražbina, jer ona ne proistječe iz ovršne isprave nego iz rješenja o ovrsi temeljenom na citiranoj odredbi OZ-a, pa kako dopijeva ubuduće, na zastaru takve tražbine kamate, kao samostalne tražbine, koja ne slijedi sudbinu glavne tražbine, jer je ona sada glavna tražbina, ne dolazi do primjene odredbe članka 233. stavka 2. ZOO-a, a budući da kamate predstavljaju povremene tražbine iz članka 226. stavka 1. ZOO-a, koja odredba predstavlja specijalnu odredbu u odnosu na opću odredbu iz članka 223. ZOO-a, zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja (kao Vrhovni sud RH Rev 1635/2018).“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2713/2025-3 od 26. veljače 2026.

23

155.262

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE > POČETAK TLJEKA ZASTARE

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)*

Članak 1165.

Pravilan je zaključak suda prvog stupnja o neosnovanosti istaknutog prigovora zastare od strane tuženika kod činjenice da se u konkretnom slučaju radi o obvezno pravnom odnosu izvanugovorne odgovornosti za štetu koji nastaje tek onda kada je protiv osobe, koja je bila u pritvoru, postupak obustavljen pravomoćnim rješenjem ili pravomoćnom presudom optužba odbijena, što je i pravni stav izražen u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 6. studenog 2019.

„Ovaj žalbeni sud prije svega prihvaća kao pravilan zaključak suda prvog stupnja o neosnovanosti istaknutog prigovora zastare od strane tuženika kod činjenice da se u konkretnom slučaju radi o obvezno pravnom odnosu izvanugovorne odgovornosti za štetu koji nastaje tek onda kada je protiv osobe, koja je bila u pritvoru, postupak obustavljen pravomoćnim rješenjem ili pravomoćnom presudom optužba odbijena, što je i pravni stav izražen u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 6. studenog 2019.

U konkretnom slučaju kazneni postupak je obustavljen odlukom Općinskog suda u Šibeniku 18. kolovoza 2008., u trenutku kada je već stupio na slabu ZOO/05, pa je zahtjev tužitelja za naknadu neimovinske štete valjalo sagledati prema široj osnovi u kojoj se oštećeniku priznaje pravo na pravičnu novčanu naknadu u odnosu na ZOO/91, a kako je tužitelj je tužbu sudu predao 27. prosinca 2010., dakle, unutar trogodišnjeg roka proizlazi i neosnovanost istaknutog prigovora zastare tužiteljevog potraživanja.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2998/2024-3 od 11. prosinca 2025.

24

161.12

OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > SKLAPANJE UGOVORA > SUGLASNOST VOLJE O BITNIM SASTOJCIMA UGOVORA > OBVEZNO SKLAPANJE I OBVEZNI SADRŽAJ UGOVORA

*Zakon o zdravstvenoj zaštiti
(NN 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23)*

Članak 261. stavak 2.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)*

Članak 322.

Odluka upravnog vijeća doma zdravlja ili ljekarničke zdravstvene ustanove o odbijanju davanja u zakup poslovnog prostora zdravstvenom radniku koji obavlja privatnu praksu protivna je prisilnom propisu članka 261. ZZZ-a, te je kao takva ništetna u smislu članka 322. ZOO-a.

„Predmet spora predstavlja zahtjev tužitelja na plaćanje naknade za korištenje poslovnog prostora anagrafske oznake [adresa], [adresa], u visini razlike između iznose koje tuženica plaća sukladno Ugovora o zakupu i tržišne zakupnine visinu koje tužitelj temelji na procjembenom elaboratu stalnog sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina Maje Petrović, dipl. ing. građ., u iznosima od po 263,97 EUR mjesečno, za razdoblje od 15. kolovoza do 15. prosinca 2023.

U konkretnom slučaju tužitelj je poziva na ovlaštenje iz odredbu članka 261. stavka 1. i 5. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23; dalje u tekstu: ZZZ), kojima je propisano da zdravstveni radnici koji obavljaju privatnu praksu na osnovi zakupa iz članka 215. ZZZ-a, mogu zdravstvenu djelatnost nastaviti obavljati u privatnoj praksi na osnovi zakupa prostora, koji je u vlasništvu doma zdravlja ili ljekarničke zdravstvene ustanove odnosno u prostoru s kojim dom zdravlja ili ljekarnička zdravstvena ustanova raspolažu temeljem valjanog dokaza o raspolaganju prostorom, a u kojem su obavljali tu djelatnost do dana stupanja na snagu toga Zakona.

Polazeći od sadržaja citirane odredbe navedeni zdravstveni radnici mogu zdravstvenu djelatnost nastaviti obavljati u privatnoj praksi na osnovi zakupa u prostoru koji nije u vlasništvu doma zdravlja ili ljekarničke zdravstvene ustanove odnosno s kojim dom zdravlja ili ljekarnička zdravstvena ustanova ne raspolažu temeljem valjanog dokaza o pravu raspolaganja prostorom, a za koji zdravstveni radnici raspolažu valjanim dokazom o vlasništvu ili o raspolaganju prostorom u kojem su obavljali tu djelatnost do dana stupanja na snagu toga Zakona.

U navedenim činjeničnim okolnostima kada je tuženica u trenutku stupanja na snagu navedenog Zakona bila zdravstveni radnik koji je obavljao privatnu praksu na osnovi zakupa, to je mogla nastaviti obavljati zdravstvenu djelatnost u privatnoj praksi na osnovi zakupa prostora u vlasništvu doma zdravlja ili ljekarničke zdravstvene ustanove.

S druge strane tužitelj, niti bilo koja druga zdravstvena ustanova, nisu imali zakonsko ovlaštenje donijeti odluke kojima se odbija zahtjev za davanje u zakup poslovnih prostora zdravstvenim radnicima koji su u tim prostorima obavljali zdravstvenu djelatnost na dan stupanja Zakona na snagu, odnosno odredbama tog Zakona tužitelju nije ostavljeno pravo izbora nastavka djelatnosti u prostoru u njegovom vlasništvu u kojem se takva djelatnost do donošenja zakona i obavljala.

Naprotiv citiranom odredbom članka 261. ZZZ-a nametnuta je obveza i dužnost tužitelju kao dotadašnjem zakupodavatelju i vlasniku predmetnog prostora da nastavi za zakupnim odnosom, kada je to izabrao zdravstveni djelatnik. Međutim, tužitelj je 25. svibnja 2023. donio Odluku o prestanku Ugovora o zakupu, koja je sadržajno identična Odluci i

prestanku zakupa od 17. listopada 2019., te je ista kao takva protivna izričitoj odredbi članka 261. ZZZ-a te kao takva i po ocjeni ovoga suda ništavna sukladno odredbi članka 322. ZOO-a.

Namjera zakonodavca prilikom donošenja ZZZ s obzirom na sadržaj članka 261. ZZZ-a, nije bila onemogućiti zdravstvenim radnicima koji obavljaju privatnu praksu u zakupu prostora, nastavak zakupa istog prostora odnosno učiniti to ovisnim o odluci ljekarničke zdravstvene ustanove a što proizlazi i iz Uputa Ministarstva zdravstva od 2. siječnja 2019., 4. siječnja 2019. i 5. studenog 2019.

Donošenjem Odluke o odbijanju davanja u zakup poslovnog prostora, tuženica je postupila protivno navedenim odredbama članka 261. ZZZ-a kao prisilnom propisu. Zbog toga je, sukladno odredbi članka 322. ZOO-a, Odluka o odbijanju davanja u zakup poslovnog prostora tužiteljici koju je donijelo Upravno vijeće tuženica 25. svibnja 2023. je ništetna.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-493/2024-3 od 23. ožujka 2026.

25

161.6

OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > SKLAPANJE UGOVORA > OBLIK UGOVORA

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)

Članak 71. stavak 1.

Članak 285. stavak 2.

Ne može se prihvatiti zaključak prvostupanjskog suda o tome da čak i u slučaju postojanja dogovora o višoj cijeni, takva pogodba ne bi proizvodila pravne učinke zbog nedostatka pisanog oblika, već je prvostupanjski sud trebao ispitati je li između stranaka postojao stvarni sporazum o većoj cijeni od one navedene u kupoprodajnom ugovoru jer stvarna volja ugovornih strana može stupiti na mjesto ugovornih odredbi i ona može biti temelj nastanka obveznog pravnog odnosa između tužitelja i tuženika.

„Prema pravnom stajalištu Vrhovnog suda u odluci broj Rev 1105/2008 od 14. prosinca 2010., stvarna volja ugovornih strana može stupiti na mjesto ugovornih odredbi i ona može biti temelj nastanka obveznog pravnog odnosa između tužitelja i tuženika, zbog čega je potrebno stvarnu volju svih stranaka u pravnom odnosu istražiti i ocijeniti. Revizijski sud je u više svojih odluka (primjerice: Rev 406/2003 od 8. prosinca 2004., Rev 79/09-2 od 2. srpnja 2014., Rev 807/2020-2 od 29. rujna 2020.) izrazio pravno shvaćanje u svezi ovog pitanja, pa tako i u odluci poslovni broj Rev 1184/11-2 od 12. ožujka 2014., prema kojoj:

“...Prema članku 71. stavku 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01; dalje u tekstu: ZOO/91), ugovor o prodaji nekretnina za koji je zakonom ili voljom ugovornih strana određen obvezni pisani oblik s ovjerom potpisa ugovaratelja na ugovoru, u čiji je pisano ovjeren sastav voljom ugovornih strana unesen manji iznos cijene od iznosa kojeg su one stvarno ugovorile, ima pravni učinak, s tim da ima pravnu snagu stvarno ugovoreni iznos cijene kao stvarni disimulirani izraz volje ugovornih stranaka, a ne simulirani pisano označeni manji iznos cijene, ako zakonom nije drugačije određeno“.

Istovjetno pravno shvaćanje zauzeto je u Zaključku sa sjednice (II/84) Građanskog odjela Vrhovnog suda Hrvatske od 27. veljače 1984., u tumačenju dosega odredaba članka 71.

ZOO/91, sadržajno nepromijenjenih u odredbama članka 291. sada važećeg ZOO, prema kojemu:

„...Prema propisu članka 71. stavka 1. ZOO-a, ugovor o prodaji nekretnina za koje je zakonom ili voljom ugovornih strana određena obvezna pismena forma s ovjerom potpisa ugovaratelja na ugovoru, u čijem je pismeno ovjerenom sastavu voljom ugovornih strana unesen manji iznos cijene od onog iznosa koji su one istovremeno stvarno ugovorile, proizvodi pravni učinak, s tim da ima pravnu snagu stvarno ugovoreni iznos cijene, kao stvarni disimulirani rezultat volje ugovornih stranaka, a ne simulirani pismeno označeni manji iznos cijene, ako zakonom nije drukčije određeno. Prema tome, prodavalac može tražiti izvršenje ugovora u visini stvarno ugovorene cijene, a za slučaj prekomjernog oštećenja relevantna je, također, stvarno ugovorena cijena...“.

Slijedom toga proizlazi kako je prodavatelj, (u ovom slučaju tužiteljice kao njegove nasljednice) ovlašten tražiti izvršenje ugovora u visini stvarno ugovorene cijene (članak 285. stavak 2. ZOO-a).

Stoga se za sada ne može prihvatiti zaključak prvostupanjskog suda o tome da čak i u slučaju postojanja dogovora o višoj cijeni, takva pogodba ne bi proizvodila pravne učinke zbog nedostatka pisanog oblika, već je prvostupanjski sud trebao ispitati je li između stranaka postojao stvarni sporazum o većoj cijeni od one navedene u kupoprodajnom ugovoru, odnosno je li pisani ugovor predstavljao samo djelomično izražavanje njihove stvarne volje te postoji li obveza tuženika na isplatu preostalog dijela cijene, kao i jesu li stranke djelomično izvršile ugovor u skladu sa stvarno ugovorenim uvjetima.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1556/2024-3 od 18. veljače 2026.

26

163

OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > TUMAČENJE UGOVORA

*Zakon o zaštiti potrošača
(NN 19/22 i 59/23)*

Članak 53.

Direktiva Vijeća 93/13 EEZ 5. travnja 1993.

Uvjeti za osiguranje prtljage

Članak 2. stavak 2.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)*

Članak 296. stavak 1.

Članak 320. stavak 1.

Ovaj sud je stajališta da se ugovaranje u članku 2. stavku 2. Uvjeta za osiguranje prtljage kao potrošačkom ugovoru treba smatrati nepoštenom odredbom u smislu članka 3. Direktive ako su ispunjene temeljne pretpostavke da nije bila posebno pregovarana, te da suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

„Prema odredbi članka 53. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 19/22 i 59/23; dalje u tekstu: ZZP) ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka na štetu potrošača, s time da se smatra da se o pojedinačnoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca, te zbog toga potrošač nije imao utjecaj na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca.

U toj je odredbi ZZP-a implementirana Direktiva Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. kojom su regulirani nepošteni uvjeti u potrošačkim ugovorima te određeno da se smatra nepoštenom odredba ako jednostrano određena klauzula u potrošačkim ugovorima suprotno načelu savjesnosti i poštenja prouzroči značajniju neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka na štetu potrošača.

Ovaj sud je stajališta da se ugovaranje u članku 2. stavku 2. Uvjeta za osiguranje prtljage kao potrošačkom ugovoru treba smatrati nepoštenom odredbom u smislu članka 3. Direktive ako su ispunjene temeljne pretpostavke da nije bila posebno pregovarana, te da suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

Budući je Ugovor-Polica o putnom osiguranju s Uvjetima osiguranja prtljage na standardnom obrascu tuženika o čemu je već bilo riječi, po ocjeni ovog suda, pravilnom primjenom materijalnog prava iz odredbe članka 320. stavka 1. ZOO-a zaključiti je da se radi o adhezijskom Ugovoru koji po svojoj pravnoj prirodi predstavlja Ugovor uz isključenu mogućnost mijenjanja sadržaja, odnosno isključenu mogućnost pregovaranja o ugovornim odredbama, te je na taj način osiguraniku, ovdje tužitelju nametnuto njegovo prihvaćanje prema unaprijed određenim uvjetima.

Takvo ugovaranje u članku 2. stavku 2. Uvjeta osiguranja prtljage kako ga dodatno tumači tuženik, a prihvaća prvostupanjski sud na način da osigurani aparati moraju uvijek biti pod neposrednim osobnim nadzorom, odnosno pred očima osiguranika pod kojim se ne bi podrazumijevao onaj kao u konkretnom slučaju, po mišljenju ovog suda predstavlja odredbu suprotnu načelu savjesnosti i poštenja, odnosno suprotnu postupanju s povjerenjem i obzirom prema osobi i interesima druge strane.

U takvom slučaju je trebalo jasno formulirati, izvijestiti i pregovarati s osiguranikom-tužiteljem što se smatra ostavljanjem predmeta osiguranja "izvan nadzora" te sadržaj ugovora odrediti uvažavajući interese obiju strana glede tumačenja predmetnog Ugovora, suzdržavajući se od proturječnih i nejasnih formulacija koje ukazuju na postojanje neravnopravnosti u pravima i obvezama strana ugovornica na štetu suugovaratelja, čime se ugrožava i postizanje svrhe sklopljenog Ugovora, budući se istom odredbom gubi smisao osiguranja tehničkih aparata, što bi značilo da tužitelj kao osiguranik bez obzira na cjelokupno uplaćenu premiju što je osnovom osiguranog slučaja platio nema pravo na osigurninu kao što imaju osiguranici iz stavka 3. i 4. članka 2., iako je tehničke aparate, uzev u obzir sve konkretne okolnosti, ostavio u apartmanu uz osiguranje primjerenih uvjeta za njihovo čuvanje odnosno nadzor.

Stoga je ocijeniti kako su u predmetnom slučaju kumulativno ispunjene pretpostavke iz odredbe članka 296. stavka 1. ZOO-a koje navedenu odredbu Uvjeta za osiguranje prtljage čine ništetnom.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2633/2024-2 od 22. siječnja 2026.

*OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > UČINCI DVOSTRANO OBVEZNIH
UGOVORA > RASKID UGOVORA ZBOG PROMIENJENIH OKOLNOSTI*

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22)

Članak 369. stavak 1.

U konkretnom slučaju nedvojbenim je utvrđeno kako je nakon sklapanja predmetnog ugovora tužiteljica zbog navedenih izvanrednih okolnosti, uslijed promjene načina studiranja, promijenila mjesto boravka te studij nastavila on-line iz mjesta prebivališta, o čemu je obavijestila tužitelja, čime su, po ocjeni ovoga suda, ostvareni su uvjeti za primjenu odredbe članka 369. stavka 1. ZOO-a.

„Odredbom članka 369. stavka 1. ZOO-a propisano je ako bi zbog izvanrednih okolnosti nastalih nakon sklapanja ugovora, a koje se nisu mogle predvidjeti u vrijeme sklapanja ugovora, ispunjenje obveze za jednu ugovornu stranu postalo pretjerano otežano ili bi joj nanijelo pretjerano veliki gubitak, ona može zahtijevati da se ugovor izmijeni ili čak i raskine, dok je stavkom 2. tog članka propisano kako izmjene ili raskid ugovora ne može zahtijevati strana koja se poziva na promijenjene okolnosti ako je bila dužna u vrijeme sklapanja ugovora uzeti u obzir te okolnosti ili ih je mogla izbjeći ili savladati.

No, da bi tuženica imala pravo na raskid ugovora na temelju odredbe članka 369. stavka 1. ZOO-a potrebno je dokazati jesu li izvanredne okolnosti nastupile nakon sklapanja ugovora, i jesu li se mogle predvidjeti u vrijeme sklapanja ugovora, a ako su nastupile, bio je dužan o nastaloj promjeni odmah obavijestiti tuženika kao drugu ugovornu stranu na temelju odredbe članka 370.

Pandemija uzrokovana Corona virusom (COVID-19) sama po sebi predstavlja izvanrednu okolnost Corona virusom (COVID-19) sama po sebi predstavlja izvanrednu okolnost, pa bi u konkretnom slučaju nastupio razlog za raskid ugovora zbog više sile pandemije COVID-19,

U konkretnom slučaju nedvojbenim je utvrđeno kako je nakon sklapanja predmetnog ugovora tužiteljica zbog navedenih izvanrednih okolnosti, uslijed promjene načina studiranja, promijenila mjesto boravka te studij nastavila on-line iz mjesta prebivališta, o čemu je obavijestila tužitelja, čime su, po ocjeni ovoga suda, ostvareni su uvjeti za primjenu citirane odredbe članka 369. stavka 1. ZOO-a.

No, iz navedene odredbe članka 369. stavka 1. ZOO-a proizlazi kako u slučaju izvanrednih okolnosti pogođena strana može istaknuti zahtjev (a) da sud ugovor raskine, (b) da ga sud svojom odlukom izmijeni ili (c) za eventualnu kumulaciju obaju zahtjeva, pri čemu su stranke ovlaštene međusobne prava vezano za zahtjev za prijevremeni raskid urediti sporazumom kroz stipulacije ugovornih odredaba.

U navedenim promijenjenim okolnostima izazvanim naknadnim izvanrednim okolnostima pandemije COVID-19, bile su ostvarene pretpostavke predviđene citiranim odredbom članka 369. stavka 1. ZOO-a, što je i mogućnost stipulirana citiranim Ugovorom (članak 11. Ugovora).

No, po ocjeni ovoga suda pravni stav tužitelja izražen u očitovanju tuženice na namjeravani raskid predmetnog ugovora (list spisa broj 16), prema kojoj je uvjet za takav prijevremeni raskid osobni dolazak korisnika uz uvjet plaćanja naknade zbog prijevremenog

prestanka ugovora, predstavlja otežavajući čimbenik u ostvarenju prava tuženice kao potrošača sukladno odredbama sklopljenog ugovora o konzumiranju usluga tužitelja .

Naime, u okolnostima kada je tuženica pravodobno izvijestila tužitelja o razlozima jednostranog raskida predmetnog ugovora zbog navedenih razloga koje je epidemija COVIDA-19 prouzrokovala na način da je došlo do preseljenja u mjesto dotadašnjeg življenja i nastavka studija on- line, inzistiranje na postupanju sukladno odredbama ugovora, osobnim dolaskom u prostorije tužitelja, po ocjeni ovog suda predstavlja pretjerani formalizam u ostvarivanju prava tuženice kao sukotrahenta iz predmetnog ugovora.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-622/2024-3 od 22. veljače 2026.

28

181.420

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O PRIJENOSU STVARI I PRAVA > UGOVOR O DAROVANJU > OPOZIV DAROVANJA > OPĆENITO

Zakon o javnom bilježništvu

(NN 78/93, 29/94, 162/98, 16/07, 75/09, 120/16 i 57/22)

Članak 53. stavak 1. točka 2.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)

Članak 479. stavak 1.

Izostanak ugovaranja prijenosa posjeda u pismeno sklopljenom ugovoru o darovanju na kojemu je potpis darovatelja ovjeren po javnom bilježniku nema pravnu posljedicu ništetnosti koju mu daju žalitelji.

„Glede prigovora vezano za formu darovnih ugovora odnosno nedostatak ugovaranja predaje u posjed predmeta pravnog posla, koje su zaključile J. T i T. M. G. kao darovateljice i ovdje tužiteljica kao obdarenica 22. siječnja 2018., onog zaključenog između K. M. kao darovatelja i tužiteljice kao obdarenice 1. lipnja 2018. te ugovora zaključenog između K. F. kao darovateljice i J.T. i T. M. G., kao daroprimalateljica 1. listopada 2017., čiji predmet su bili suvlasnički dijelovi čest. zem. [katastarska čestica], navesti je kako isti ne sadrže odredbu o uvođenju obdarenica u posjed, koju odredbu sadrži Dodatak ugovora o darovanju zaključen između K. M. i tužiteljice dana 5. listopada 2018.

Međutim, po ocjeni ovog suda koja je u skladu sa shvaćanjem VSRH (izraženim u rješenju Rev 1040/19 od 20. veljače 2024.) izostanak ugovaranja prijenosa posjeda u pismeno sklopljenom ugovoru o darovanju na kojemu je potpis darovatelja ovjeren po javnom bilježniku nema pravnu posljedicu ništetnosti koju mu daju žalitelji.

Naime, pravilo je da ugovorom o darovanju prepuštanjem vlasništva stvari (konkretno nekretnine), prema odredbi članka 479. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23, dalje u tekstu: ZOO) darovatelj na obdarenika prenosi sve atribute vlasništva, pa tako, sukladno odredbi članka 30. stavka 2. ZV-a, i posjed. Iznimka, odnosno ograničenje prijenosa svih atributa vlasništva treba biti posebno ugovorena. Stoga je stav ovog suda, sve dok izričitom ugovornom odredbom nije odgođena predaja u posjed nekretnine koja je predmet darovanja, vrijedi pravilo da je darovanjem prenesen i posjed stvari, radi čega se samo zbog nedostataka odredbe o

prijenosu posjeda ne može zaključivati o pravnoj nevaljanosti ugovora zbog nedostatka forme iz članka 53. stavka 1. točke 2. Zakona o javnom bilježništvu („Narodne novine“, broj 78/93, 29/94, 162/98, 16/07, 75/09, 120/16 i 57/22) odnosno članka 482. stavka 2. ZOO-a, kako to neosnovano smatraju žalitelji.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2820/2025-3 od 11. veljače 2026.

29

186.543

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O BANKARSKOM POSLOVANJU > UGOVOR O KREDITU > UGOVOR O POTROŠAČKOM KREDITU > OSTALO

*Zakon o zaštiti potrošača
(NN 96/03)*

Članak 81. stavak 1. i 4.

Članak 83.

Članak 85.

Direktiva 93/13

Članak 3. stavak 1.

U situaciji kada se o predmetnoj ugovornoj naknadi (za obradu kredita) nije pregovaralo, kada ista ne sadrži podatke o stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima na koje se odnosi, da je za iznos te naknade tužiteljici umanjen iznos kredita koji joj je stavljen na raspolaganje, nema osnove za zaključak da je tuženica mogla razumno očekivati da bi tužitelj pristao na tu odredbu u pojedinačnim pregovorima te je ista stoga stvorila značajnu neravnotežu između ugovornih strana i potrošaču nametnula dodatnu obvezu.

„Vezano za spornu odredbu za koju tužitelj tvrdi da se o njoj nije pojedinačno pregovaralo te da je bila unaprijed formulirana od strane tuženika i da tužitelj nije imao utjecaj na njen sadržaj, tuženik nedvojbeno nije dokazao suprotno, u smislu odredbe članka 81. stavka 4. ZZP/03.

U odnosu na ništetnost odredbe o naknadi za obradu kredita Vrhovni sud Republike Hrvatske je u svojoj odluci poslovni broj Rev 673/2023-2 od 13. veljače 2024. zauzeo shvaćanje: „Sud ocjenu o tome da je odredba potrošačkog ugovora, kojom se ugovara naknada za obradu kredita, uzrokovala suprotno načelu i poštenja znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (test nepoštenosti), u smislu odredbe članka 81. stavka 1. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 96/03; dalje u tekstu: ZZP/03) se ne može temeljiti isključivo na tome da se radi o odredbi o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i da trgovac - tužena nije dokazala stvarne troškove koje je imao prilikom obrade kredita već je sud prilikom provođenja testa nepoštenosti, dužan uzeti u obzir je li odredba jasna i lako razumljiva te lako uočljiva (zahtjev transparentnosti) te druge okolnosti kao što su narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, te okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora te ostale ugovore odredbe, sve u smislu odredbi članka 81. stavka 1. ZZP-a u svezi odredbi članka 83. i 85. ZZP-a.

U konkretnom slučaju prvostupanjski sud je o svemu navedenom vodio računa, odnosno i po ocjeni ovog suda navedena odredba je ništena, jer se o toj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, a što proizlazi iz iskaza tužitelja i iz same činjenice da je u vrijeme sklapanja

ugovora o kreditu naplata sporne naknade bila sastavni dio tipskog ugovora sastavljenog unaprijed od strane banke. Naime, iako je ta odredba, jasna i uočljiva, ona je bila unaprijed formulirana od strane banke i tužiteljica kao potrošač na nju nije mogla utjecati. Ta je odredba suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokovala značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice jer joj nije objašnjena relacija odnosa između iznosa naknade te zauzvrat pruženih usluga (koji se objektivno nastali troškovi podmiruju iz te naknade).

Tuženik u žalbi ustraje u tvrdnji da je naknada za obradu kredita dovoljno jasno određena da se na temelju nje može utvrditi njezina konkretna visina i koju da je tužitelj u konačnici prihvatom ponude se obvezao platiti. Međutim, u odnosu na navedeno treba reći da u situaciji kada se o predmetnoj ugovornoj naknadi nije pregovaralo, kada ista ne sadrži podatke o stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima na koje se ista odnosi, da je za iznos te naknade tužiteljici umanjen iznos kredita koji joj je stavljen na raspolaganje, nema osnove za zaključak da je tuženica mogla razumno očekivati da bi tužitelj pristao na tu odredbu u pojedinačnim pregovorima te je ista stoga stvorila značajnu neravnotežu između ugovornih strana i potrošaču nametnula dodatnu obvezu.

Iz sadržaja predmetnog Ugovora o kreditu nije jasno navedeno od čega se sastoji ta naknada u iznosu od 1,760%, niti je jasno i nedvosmisleno predložena struktura navedenih troškova već je naknada za obradu zahtjeva i odobravanje kredita, određena u paušalnom postotku od odobrenog iznosa kredita, znači da korisnici kredita kojima je odobren veći iznos kredita plaćaju višu naknadu, što govori u prilog tome da tako ugovorenom naknadom za obradu zahtjeva i odobravanje kredita nisu „pokriveni“ stvarni troškovi koje je tuženik imao pri obradi svakog pojedinog zahtjeva i odobravanju kredita. Naprotiv, da su zaista ugovorenom naknadom za obradu zahtjeva i odobravanje kredita „pokriveni“ odnosno plaćeni, stvarni troškovi, tada bi ta naknada bila ugovorena u nominalnom iznosu, a ne u proizvoljnom postotku od odobrenog iznosa kredita. Stoga je plaćanje naknade za obradu kreditnog zahtjeva u visini od 1,760% od iznosa kredita očito prouzrokovalo značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

Pri tome treba ukazati da je i Sud Europske unije u spojenim predmetima C-224/19 i C-259/19 vezano uz nepoštenost ugovorne odredbe o tzv. ulaznoj naknadi zauzeo stajalište prema kojem članak 3. stavak 1. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da ugovorna odredba ugovora o zajmu sklopljenog između potrošača i financijske institucije kojom se potrošaču nalaže plaćanje naknade za otvaranje može stvoriti na štetu potrošača znatniju neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka u suprotnosti sa zahtjevom dobre vjere, kad financijska institucija ne dokaže da ta naknada odgovara stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima, pa primjenjujući isto na konkretan slučaj u kojem tužena nije dokazala koji troškovi/usluge su obuhvaćeni ugovorenom tzv. ulaznom naknadom, pravilno je prvostupanjski sud utvrdio u tome dijelu ništetnim članka 6.1. Ugovora o kreditu.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-703/2026-3 od 31. ožujka 2026.

30

188.133.5

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVOR O OSIGURANJU > ZAJEDNIČKO ZA IMOVINSKA OSIGURANJA I OSIGURANJA OSOBA > OBVEZE OSIGURANIKA ODNOSNO UGOVARATELJA OSIGURANJA > OBAVJEŠTAVNJE OSIGURATELJA O PROMJENAMA RIZIKA > NIŠTETNOST ODREDBA O GUBITKU PRAVA

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)

Članak 942.

Članak 943. stavak 1.

Radi se o pretjeranom formalizmu u tumačenju uvjeta iz Tablice invaliditeta osiguratelja u uvjetima kada je zahtijevana medicinska pretraga sačinjena dan ranije od Tablicama ugovorenog roka.

„Predmet ovog spora predstavlja zahtjev tužitelja za isplatu osigurnine po polici osiguranje od nezgode broj: 0101-00074248 za razdoblje od 3. prosinca 2018. do 3. prosinca 2019.

U navedenom, suprotno navodima žalbe, pravilno je sud prvog stupnja na temelju uvida u medicinsku dokumentaciju, koja prileži u spisu, kao i nalaza i mišljenja vještaka te dopunskog očitovanja vještaka, utvrdio kako je tužitelj sačinio EMNG nalaze u dva navrata kroz dvije godine te je EMNG napravljen prvi put dana 8. siječnja 2020., a potom je EMNG ponovno rađen na traženje ortopeda i neurologa dana 30. rujna 2020., radi promatranja eventualnog oporavka ili stagnacije mijelinskih ovojnica živca, a zadnji EMNG je rađen 25. studenog 2021. što znači dvije godine manje jedan dan (štetni događaj se zbio dana 26. studenog 2011.).

Ovaj sud prihvaća kao pravilan zaključak prvostupanjskog suda da okolnost što je EMNG pretraga učinjena jedan dan ranije, ne isključuje primjenu točke 124. Tablica invaliditeta u ovoj konkretnoj pravnoj stvari budući da je dan 26. studenog 2011. (zadnji dan za protek roka od dvije godine) što u svakako ne bi utjecalo na utvrđeno zdravstveno stanje desne ruke tužitelja niti bi se poboljšalo njegovo zdravstveno stanje u odnosu na desnu ruku.

U tom pravcu, suprotno navodima žalitelja, pravilno sud prvog stupnja polazi od sadržaja odredbe članka 942. ZOO-a, kojom je propisano da su ništetne odredbe ugovora koje predviđaju gubitak prava na osigurninu ako osiguranik nakon nastupanja osiguranog slučaja ne ispuni neku od propisanih ili ugovornih obveza. Naime, iako tuženik ukazuje kako se dodatni uvjeti za ostvarenje priznanja na naknadu za osigurani slučaj ne mogu smatrati gubitkom prava, radi se upravo o tome jer po ocjeni tuženika, navedeno doslovno nepoštivanje uvjeta za primjenu odgovarajućih Tablica tuženika, dovodi do isključenja priznanja naknade s ovog osnova.

Stoga je sud prvog stupnja s pravom, a sukladno članku 942. ZOO-a, zaključio da se u navedenim okolnostima konkretnog slučaja, kada je zahtijevana pretraga nedvojbeno učinjena, ali jedan dan preuranjeno u odnosu na predviđeni rok, radi o posebno otegotnoj odredbi uz točku 124. Glava XIV. Tablica invaliditeta, te pravilno ocijenio kao neosnovane navode tuženika da nije ispunjena posebna odredba uz članak 124. kojom je ugovoreno prema odredbama Tablica invaliditeta vezanim uz točku 124. (djelomična paraliza brahijalnog pleksusa).“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2214/2024-3 od 11. prosinca 2025.

31

188.141

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVOR O OSIGURANJU > ZAJEDNIČKO ZA IMOVINSKA OSIGURANJA I OSIGURANJA OSOBA > OBVEZE OSIGURATELJA > ISPLATA OSIGURNINE

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)

Članak 1101.

Osiguratelj snosi odgovornost za naknadu štete nastalu osiguranim slučajem prema razmjeru između osigurane svote i stvarno nastale štete u okviru odgovornosti svog osiguranika.

„Tužitelj tužbenim zahtjevom za naknadu neimovinske štete u ovom postupku potražuje iznos od 9.855,99 EUR na ime duševnih boli zbog smrti svoje majke M. N., osnovom sklopljenog ugovora o osiguranju broj [broj osiguranja] i police broj [broj police], kojom su se suvlasnici stambene zgrade u [adresa] u [adresa] osigurali odgovornosti za štete nastale životu i zdravlju trećih osoba.

U konkretnom slučaju proizlazi nedvojbenim da je odnosne prigode prednica tužitelja pala na dijelu stubišta koje nije pokriveno rukohvatom pri čemu tužiteljeve tvrdnje da je istom prethodilo gašenje rasvjete samo ukazuje na pravilnost zaključka prvostupanskog suda u utvrđenom doprinosu na strani njegove prednice. Naime, u trenutku kada bi i došlo do gašenje rasvjete na stubištu (o čemu govore saslušani svjedoci stanari predmetne zgrade J. A. i M. M.), majka tužitelja, posebno i zbog visoke starosne dobi i nedvojbeno smanjene spretnosti u odnosu na mlađe osobe, nije smjela zakoračiti na stepenište kada se ugasilo svjetlo jer se radi o izrazito rizičnom postupanju.

U navedenom, pravilan je zaključak prvostupanskog suda da je doprinos na strani u posljedicama ozljeđivanja u predmetnom štetnom događaju u omjeru od 30%, u kojem opsegu je obzirom i na utvrđeni doprinos prednice tužiteljice u nastanku iste u omjeru od 50%, utvrđen ukupni doprinos od 15%, u kojem omjeru je istom priznata visina osigurane svote po predmetnoj polici osiguranja u iznosu od 1.478,43

Naime, obveza osiguravatelja po osnovu ugovora o osiguranju suvlasnika stambene zgrade, prosuđuje se prema ugovorenoj osiguranoj svoti sukladno odredbi članka 921. ZOO-a. Iznos štete prema kojem se utvrđuje opseg odgovornosti društva za osiguranje izračunava se tako da se neimovinska šteta koju tužitelj potražuje u konkretnom slučaju u smislu odredbe članka 1101. ZOO-a, utvrđuje se prema cijenama odnosno kriterijima u vrijeme podnošenja tužbe ili pisanog zahtjeva (članak 1103. ZOO-a).

Međutim, suprotno pravnom zaključku žalitelja, ako iznos štete utvrđen na naprijed navedeni način bude veći od osigurane svote, društvo za osiguranje dužno je naknaditi dio štete prema razmjeru između osigurane svote i tako utvrđenog iznosa štete. No, tuženik kao osiguratelj snosi odgovornost za naknadu štete po ostvarenom osiguranom slučaju u opsegu odgovornosti svog osiguranika i to prema visini osigurane svote. U protivnom to bi značilo i da svaki oštećeni bez obzira na doprinos u nastanku osiguranog slučaja ima pravo na jednaki iznos svote osiguranja ukoliko isti premašuje Orijentacijske kriterije o čemu govori žalitelj u žalbenim navodima.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1017/2026-4 od 30. travnja 2026.

32

190.212

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > PRETPOSTAVKE ODGOVORNOSTI > ŠTETA > IMOVINSKA ŠTETA > IZMAKLA KORIST

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)

Članak 247.

Članak 376.

Članak 377.

Članak 1089. stavak 3.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 - pročišćeni tekst, i 94/17 i 52/25)

Članak 119.

Članak 120.

Kada je tužitelj pravnim poslom stekao predmetni stan za 1/2 dijela u vrijeme kada je na istom već godinama bio uspostavljen najamni odnos sa zaštićenim najmoprimcem, što mu je bilo poznato i na to je pristao, protivno zaključku prvostupanjskog suda, ovaj sud je stava da tužitelj kao vlasnik stana nema pravo na naknadu štete u visini razlike između zaštićene najamnine i tržišne najamnine odnosno pravo na primjerenu naknadu zbog ograničenja njegova prava vlasništva na stanu uslijed činjenice da u predmetnom stanu živi zaštićeni najmoprimac.

„U situaciji kada je tužitelj sa svojim pravnim prednikom u propisanoj formi zaključio Ugovor o kupoprodaji predmetnog stana za 1/2 dijela sve to sukladno članku 247., 376. i 377. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23; dalje u tekstu: ZOO) te istog i upisao na svoje ime stekavši time suvlasništvo za 1/2 dijela sukladno članku 119. i 120 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 - pročišćeni tekst i 94/17 i 52/25; dalje u tekstu: ZV) tužitelj je slobodno izraženom voljom stekao predmetnu nekretninu sa svim osobitostima, pa tako i činjenicom da je na stanu već od 1981. bio uspostavljen najamni odnos sa zaštićenim najmoprimcem J. R. i kćerima joj J. i S., sa čime se nedvojbeno suglasio zaključenjem tog pravnog posla te potpisivanjem ugovora o najmu.

Stoga, kada je tužitelj pravnim poslom stekao predmetni stan za 1/2 dijela u vrijeme kada je na istom već godinama bio uspostavljen najamni odnos sa zaštićenim najmoprimcem, što mu je bilo poznato i na to je pristao, protivno zaključku prvostupanjskog suda, ovaj sud je stava da tužitelj kao vlasnik stana nema pravo na naknadu štete u visini razlike između zaštićene najamnine i tržišne najamnine odnosno pravo na primjerenu naknadu zbog ograničenja njegova prava vlasništva na stanu uslijed činjenice da u predmetnom stanu živi zaštićeni najmoprimac (tako i VSRH u odlukama Rev 829/2022 od 17. listopada 2023. i Rev 1033/2024 od 23. srpnja 2024.) U toj situaciji, naime, prema redovitom tijeku stvari, a niti prema posebnim okolnostima tužitelj u trenutku stjecanja prava vlasništva nije osnovano mogao očekivati korist čiji nastanak je spriječen radnjom ili propuštanjem tužene kao štetnika, kako je to naprijed i obrazloženo, radi čega nisu ispunjene pretpostavke za dosuđenje tražene naknade.

Glede odluka na koje se sud prvog stupnja u potvrdu svog protivnog stava pozivao navesti je da se u predmetu Statileo protiv RH (zahtjev broj 12027/10, presuda od 10. srpnja 2014.) ESLJP ograničio na pitanje predstavljaju li prigovori kako ih je izvorno podnio g. Statileo ili ne predstavljaju povredu Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, koja okolnost ne koincidira okolnostima konkretnog slučaja, dok nije izražavano shvaćanje glede osnova stjecanja vlasništva nekretnine kao u konkretnom slučaju, što se odnosi i na odluke VSRH Rev 2364/2016 od 10. prosinca 2018. i Revd 5423/2021 od 11. siječnja 2022.

Dodatno je navesti da je tužitelj prema sadržaju spisa ugovor o najmu s J. R. zaključio 1. ožujka 2020. (list 17 spisa), a u potpisu ovjerio 27. travnja 2021. (list 22 spisa), dok je

vlasništvo stekao uknjižbom na temelju kupoprodajnog ugovora od 8. travnja 2021., pa i stoga ne bi bio legitimiran potraživati naknadu za utuženo razdoblje od 1. ožujka 2020. do stjecanja vlasništva uknjižbom 2021., u kojem dijelu bi već i iz tog razloga tužbeni zahtjev bio neosnovan.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2213/2024-3 od 10. rujna 2025.

33

191.177.2

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > POSEBNI SLUČAJEVI ODGOVORNOSTI > ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD ŽIVOTINJA > ŠTETA KOJU UZROKUJE DIVLJAČ

*Zakon o lovstvu
(NN 98/18, 32/19 i 32/20)*

Članak 76. stavak 2.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)*

Članak 1063.-1067.

Za štetu koja je nastala uslijed naleta vozila na divljač koja se nalazi na cesti, lovoovlaštenik odgovara po načelu objektivne odgovornosti sukladno odredbama članka 1063.-1067. ZOO-a u svezi člankom 76. stavkom 2. ZL-a.

„Budući da ZL-u kao *lex. specialis* nije propisano tko odgovara za štetu nastalu na vozilu u slučaju naleta divljači na vozilo, u području lovišta kojim gospodari osiguranik tuženika, kada se nije provodio lov, tada se primjenjuje ZOO-a kojim se uređuje odgovornost za štetu.

Divljač koja se kreće na javnoj cesti opasna je stvar, neovisno o tome koji se zakon primjenjuje. Neovisno o tome obavljali li se ili ne obavlja lov, divljač koja se nalazi na cesti uvijek predstavlja opasnu stvar, budući da ista čini povećanu opasnost prouzročenja štete na vozilima koja se kreću tom cestom, pa za štetu koja je nastala uslijed naleta vozila na divljač koja se nalazi na cesti, lovoovlaštenik odgovara po načelu objektivne odgovornosti sukladno odredbama članka 1063.-1067. ZOO-a u svezi člankom 76. stavkom 2. ZL-a.

Slijedom navedenog da bi se lovoovlaštenik mogao osloboditi od obveze naknade štete nastale naletom vozila na divljač, kada se nije provodio lov, on je u smislu članka 1067. ZOO-a morao dokazati da šteta na vozilu potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći ili otkloniti, odnosno on je morao dokazati da je šteta nastala radnjom oštećenika ili treće osobe koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ni otkloniti (Vrhovni sud RH u odluci poslovni broj Rev 166/2024 od 24. rujna 2024.).“

Županijski sud u Splitu, GŽ-435/2025-3 od 2. listopada 2025.

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > POSEBNI SLUČAJEVI ODGOVORNOSTI > ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD ŽIVOTINJA > ŠTETA KOJU UZROKUJE DIVLJAČ

*Zakon o lovstvu
(NN 98/18, 32/19 i 32/20)*

Članak 3.
Članak 80. stavak 6.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)*

Članak 1064.-1067.

Zakon o lovstvu kao *lex specialis* nije propisao tko odgovara za štetu nastalu na vozilu u slučaju naleta divljači na motorno vozilo izlijetanjem na javnu cestu, u situaciji kada se nije provodio lov, pa tada valja primijeniti odredbe Zakona o obveznim odnosima kojima se uređuje odgovornost za štetu.

„Predmet spora u ovoj fazi postupka je zahtjev tužiteljice za naknadu imovinske štete koje je pretrpjela na svom vozilu marke reg. oznake [registarska oznaka], vrta, M1, marka i tip vozila Opel Astra prilikom naleta srneće divljači na njen automobil kojim je upravljala kolnikom županijske ceste ŽC 2169 iz smjera Zlatara u smjeru Belca.

Na temelju provedenih dokaza i njihove ocjeni prvostupanjski je sud utvrđuje da je odnosne prigode došlo do naleta vozila tužiteljice na divljač – iz porodice jelena, a koja je došla upravo iz lovišta kojim gospodari tuženica, a što proizlazi iz potvrde Policijske postaje Zlatar Bistrica te činjenice da predsjednik tuženice, nakon poziva policije na očevid nije došao zato što mu je rečeno da divljač nije pronađena, a ne zato što bi smatrao da je do nesreće došlo na mjestu koje se ne nalazi na području lovišta tuženice, zbog čega odgovornost za nastalu štetu snosi upravo tuženik sukladno odredbi članka 1066. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23 i 155/23; dalje u tekstu: ZOO) kojem je povjereno da se služi divljači na području svojeg lovišta.

U obrazloženju pobijane presude sud prvog stupnja drži kako u konkretnim okolnostima pretrčavanja srneće divljači na predjelu lovišta tuženika preko ceste, nesumnjivo predstavlja opasnu stvar, a za štetu koja potječe od opasne stvari temeljem odredbe članka 1045. stavka 3. ZOO-a, odgovara se bez obzira na krivnju pri čemu sukladno odredbi članka 1064. ZOO-a, za štetu od opasne stvari odgovara njezin vlasnik, a prema odredbi članka 1066. stavka 1. ZOO-a, umjesto vlasnika, i isto kao on, odgovara osoba kojoj je vlasnik povjerio stvar da se njome služi ili osoba koja je inače dužna da je nadgleda a nije kod njega na radu.

Prema odredbi članka 3. stavka 1. ZL-a divljač je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu; prema članku 7. točki 12. ZL-a, lovoovlaštenik ili ovlaštenik prava lova je pravna ili fizička osoba koja je stekla pravo lova na temelju ovog Zakona, a prema točki 19. navedenog članka, pravo lova je ovlast da se na određenoj površini zemljišta i voda provode radnje uzgoja, zaštite, lova i korištenja divljači i njezinih dijelova.

Naime, u konkretnom slučaju prometna nezgoda dogodila na dijelu autoceste koji suprotno tvrdnjama žalitelja pripada lovištu tuženika, a što proizlazi iz utvrđenja suda o

zapisniku o očevidu ali i postupanja tajnika tuženika izvještenog o predmetnoj prometnoj nezgodi, pa se ne radi o proizvoljnom i neargumentiranom zaključku suda pa je u smislu odredbe članka 80. stavka 6. ZL-a tuženik kao lovoovlaštenik lovišta u kojem je nastala šteta odgovoran za naknadu štete tužitelju.

Nadalje, podredno se napominje, odredbom članka 80. stavka 6. ZL-a je propisano da za štetu nastalu naletom vozila na divljač odgovara vozač ako se utvrdi da je upravljao vozilom protivno odredbama propisa kojima je uređeno područje o sigurnosti prometa na cestama i postojećim prometnim znakovima izričitih naredbi odnosno lovoovlaštenik na čijem je lovištu nastala šteta ako se utvrdi da je šteta nastala zbog provođenja lova. U slučaju pak kada je došlo do štete na vozilu naletom vozila na divljač kada se nije provodio lov (što tužiteljica nije ni tvrdila), za odgovornost za štetu mjerodavne su odredbe Zakona o obveznim odnosima, na koju primjenu se pravilno poziva sud prvog stupnja u pobijanoj odluci. Naime, odredbom članka 76. stavka 2. ZL-a propisano je da u pogledu uzroka i odgovornosti za štetu važe odredbe zakona kojim se uređuju obvezni odnosi, ako Zakon o lovstvu ne propisuje drugačije.

Zakon o lovstvu kao *lex specialis* nije propisao tko odgovara za štetu nastalu na vozilu u slučaju naleta divljači na motorno vozilo izlijetanjem na javnu cestu, u situaciji kada se nije provodio lov, tada valja primijeniti odredbe Zakona o obveznim odnosima kojima se uređuje odgovornost za štetu.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1260/2024-2 od 29. siječnja 2026.

35

191.182

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > ODGOVORNOST DRŽAVE > ZA NEPRAVILAN RAD JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

*Zakon o sustavu državne uprave
(NN 150/11, 12/13, 93/16, 104/16 i 66/19)*

Članak 14.

U primjeni članka 14. ZSDO-a, postoji odgovornost Republike Hrvatske za naknadu štete koja građaninu, pravnoj osobi ili drugoj stranci nastane nezakonitim ili nepravilnim radom tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave odnosno pravnih osoba koji imaju javne ovlasti, u povjerenim im poslovima državne uprave, neovisno o tome na kojoj je razini djelovanja.

„Vrhovni sud Republike Hrvatske je u nizu svojih odluka izrazio pravno shvaćanje kako u primjeni članka 14. ZSDO-a, postoji odgovornost Republike Hrvatske za naknadu štete koja građaninu, pravnoj osobi ili drugoj stranci nastane nezakonitim ili nepravilnim radom tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave odnosno pravnih osoba koji imaju javne ovlasti, u povjerenim im poslovima državne uprave, neovisno o tome na kojoj je razini djelovanja (Republika, županija, grad, općina ili pravna osoba s javnim ovlastima) šteta nastala (primjerice Rev 6/10 od 15. listopada 2014., Rev 2304/13 od 13. lipnja 2018., Rev 1970/12 od 15. prosinca 2015., Revd 2853/21 od 13. srpnja 2021.).

Međutim, u sporovima u kojima se zahtijeva naknada štete nastale nezakonitim ili nepravilnim radom tijela jedinica lokalne i područne samouprave, kada se ne radi o povjerenim poslovima državne uprave, točnije, ako bi šteta bila posljedica nezakonitog ili nepravilnog

obavljanja poslova koji po svojoj pravnoj prirodi ne ulaze u povjerene poslove, može se raditi i o pasivnoj legitimaciji te o odgovornosti jedinice lokalne odnosno područne samouprave.

Takvo pravno shvaćanje podudarno je shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženo primjerice u odlukama Rev 1972/2012 te Rev 712/07.

Dakle, primjena materijalnog prava u ovome postupku ovisi o tome je li pravne poslove na koje se poziva tužitelj, tuženica obavljala izravno kao poslove svoje nadležnosti ili se pak radi o poslovima državne uprave koji su povjereni na obavljanje tuženici, a odlučne činjenice u tom smislu prvostupanjski sud je propustio utvrditi temeljem rezultata provedenog postupka i izvođenjem dokaza koje su stranke predložile.“

Županijski sud u Splitu, Gž-3010/2025-3 od 22. prosinca 2025.

36

191.183

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > ODGOVORNOST DRŽAVE > ZA NEPRAVILAN RAD PRAVNIH OSOBA KOJE IMAJU JAVNE OVLAŠTI

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 178. stavak 2.

Nadležni centri za socijalnu skrb snose odgovornost za nepravilno i nezakonito postupanje kada nisu žurno podnijeli prijedlog sudu u smislu članka 178. ObZ-a radi zaštite imovine i imovinskih prava tada mldb. tužiteljica.

„Predmet spora predstavlja odštetni zahtjev tužiteljica za isplatu razlike nepodmirenog iznosa s računa tada maloljetnih tužiteljica zbog propusta na strani djelatnika nadležnog Centra za socijalnu skrb, postupanjem protivno odredbi članka 178. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 103/15 i 98/19; dalje u tekstu: ObZ) radi zaštite imovine i imovinskih prava tada mldb. tužiteljica.

Tužiteljice svoj tužbeni zahtjev temelje upravo na tvrdnji kako su propustom djelatnika nadležnog Centra radi donošenja mjere u smislu odredbe članka 178. stavka 2. ObZ-a njihov zakonski zastupnik imao priliku zloupotrijebiti činjenicu skrbništva nad maloljetnom djecom i ostvariti nepripadnu korist podizanjem novčanih sredstava s njihovih računa otvorenih za potrebe isplate odštetnog zahtjeva od strane osiguravajućih društva, a zbog pogibije njihove majke kao dotadašnje skrbnice i roditelja s kojom su djeca živjela po razvodu braka njihovih roditelja.

Navodi žalitelja koji pokušava otkloniti odgovornost za rad svojih tijela, u konkretnom slučaju nadležnog Centra, prebacivanjem odgovornosti na krivnju roditelja, po ocjeni ovoga suda ne utječu na njegovu odgovornost uslijed propusta u radu koji se ogleda u nepravovremenoj reakciji u smislu odredaba članka 178. ObZ-a. Naime, u okolnostima nedvojbene i pravovremene reakcije od strane bake i djede tada maloljetnih tužiteljica, koja se ogledala o potrebnim obavijestima nadležnim centrima vezano za osobu oca tužiteljica kao roditelja, ali i nastup izvanrednih okolnosti odnosno priliv izvanrednih sredstava na račun maloljetnih tužiteljica, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da su nadležni centri za socijalnu skrb nepravilno i nezakonito postupali kada nisu žurno podnijeli prijedlog sudu u smislu članka 178. ObZ-a radi zaštite imovine i imovinskih prava tada mldb. tužiteljica, što je

u kauzalitetu dovelo do neovlaštenoga podizanja njihovih novčanih sredstava s bankovnih računa od strane njihovog oca Š. I. i nastale štete na strani tužiteljica.

U činjenici izostanka postupanja djelatnika nadležnog Centar za socijalnu skrb Zapsrešić odmah po saznanju o postojanju opasnosti da će otac tužitelja Š. I. podizati novac s računa tužitelja (5. ožujka 2019.) i pokretanja odgovarajućeg postupka pred sudom u smislu odredbe iz članka 178. Obiteljskog zakona, ogleda se i postojanje uzročne veze s nastalom šteto do koje ne bi došlo, jer je Š. I. počeo podizati novac od 7. ožujka 2019.

Naime, u ovoj situaciji nepravilan rad državnih ustanova ne može se isključiti, a da se ne dovede u pitanje nastupanje protupravne posljedice koja se ogleda upravo o izostaloj pravodobnoj reakciji nadležni službi Centra za podnošenje prijedloga nadležnom sudu u smislu odredbe članka 178. ObZ-a .“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2880/2024-4 od 31. ožujka 2026.

37

191.201.355

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE ŠTETE > NAKNADA U NOVCU > OPSEG NAKNADE ŠTETE > POTPUNA NAKNADA

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)

Članak 1090.

Kada račun za popravak nije dostavljen niti je osporavano postojanje imovinske nenovčane štete, radi se o tome da se jedino uzimanjem u obzir i troška koji se odnosi na PDV za koji se uvećava cijena popravka te, uz procjenu troška popravka po cijenama u vrijeme presuđenja odnosno ovdje vještačenja, dosudom i toga troška (PDV) oštećeniku, ovdje tužiteljici, tako utvrđena naknada ima smatrati iznosom koji je potreban da se njezina materijalna situacija dovede u stanje u kojem bi se nalazila da nije bilo štetne radnje, odnosno punim obeštećenjem u smislu odredbe članka 1090. ZOO-a.

„Nije u pravu tuženik ni kada prigovara pravu na naplatu poreza na dodanu vrijednost odnosno tražeći odbijanje tog poreza kada nije utvrđeno da je plaćen, u bitnome smatrajući kako se time ostvaruje nepripadna dobit.

Po stavu ovog suda, u predmetnom slučaju kada račun za popravak nije dostavljen niti je osporavano postojanje imovinske nenovčane štete, radi se o tome da se jedino uzimanjem u obzir i troška koji se odnosi na PDV za koji se uvećava cijena popravka te, uz procjenu troška popravka po cijenama u vrijeme presuđenja odnosno ovdje vještačenja, dosudom i toga troška (PDV) oštećeniku, ovdje tužiteljici, tako utvrđena naknada ima smatrati iznosom koji je potreban da se njezina materijalna situacija dovede u stanje u kojem bi se nalazila da nije bilo štetne radnje, odnosno punim obeštećenjem u smislu odredbe članka 1090. ZOO-a.

Navedeno je u skladu s pravnim shvaćanjem sa sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 5. prosinca 2013. broj Su-IV-127/13-9 prema kojemu oštećenik ima pravo na naknadu štete koja uključuje i porez na dodanu vrijednost.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1276/2025-3 od 3. veljače 2026.

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE NEIMOVINSKE ŠTETE > PRAVIČNA NOVČANA NAKNADA > ZBOG POVREDE PRAVA OSOBNOSTI > PRAVO OSOBNOSTI - POJAM

*Konvencija o zaštiti ljudskih prava i sloboda
(NN – MU 18/97)*

Članak 19. stavak 2.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 5/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22)*

Članak 1100. stavak 1. i 2.

O napadu na subjektivne vrijednosti političkog neistomišljenika, na njen dignitet ugled i čast kroz vrijeđanje ili klevetanje, uz uključivanje i dijela njene obitelji, što se ne može opravdati oštrijom kritikom u zaštiti javnog interesa niti relativizirati pod opravdanjem da je svemu tome prethodio grubi napad od suprotne (političke) strane.

„Predmet spora u ovom postupku predstavlja zahtjev tužiteljice za naknadu neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti koju je pretrpjela uslijed objave članka s neistinitim sadržajem na Internet portalu, kao i zahtjev za objavu javne isprike .

Tuženik u konkretnom slučaju ne spori da su podaci koje je iznio u predmetnom novinskom članku kao autorizirani tekst objavljeni u portalu [portal] pod naslovom: "Druga strana priče R. A. o U. L.: Ona je patološka lažljivica!", odnosno da su u istom u cijelosti preneseni njegovi navodi.

Iz izloženog, dakle, proizlazi da je odgovornost tuženika za navedene informacije od strane tužiteljice dokazana tijekom postupka u smislu citiranih odredaba ZOO-a, zbog čega je i prema stajalištu ovog žalbenog suda pravilno utvrđena tuženikova odgovornosti za povredu prava osobnosti tužitelja na čast, ugled i dostojanstvo koja bi bila uzrokovana objavom sporne informacije.

Naime, prilikom provođenja testa razmjernosti polazeći od konvencijskih prava na slobodu izražavanja, zaštićeno kroz odredbu članka 10. Konvencije o zaštiti ljudskih prava i sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97 – dalje u tekstu: Konvencija), u odnosu na pravo na zaštitu privatnosti prema odredbi članka 8. Konvencije, koja obuhvaća i pravo na zaštitu ugleda i časti, pravilno je prvostupanjski sud cijenio okolnost da to što se tužiteljica aktivno bavi politikom te je kao osoba javno i medijski pa može bitno i često eksponirana, ne može ujedno značiti cijeneći težinu plasiranih izjava protiv nje putem medija da je „ tužiteljica kao političarka dužna trpjeti takav izričaj koji je (cijeneći i nivo) iznesen isključivo na osobnoj razini te je istim obuhvaćena i njezina obitelj (bliski srodnici nećakinja, majka). Naprotiv, navedeni klevetnički i uvredljivi izričaj tuženika i po ocjeni ovog suda doista predstavlja direktan napad na njezine subjektivne vrijednosti- njezin dignitet, budući je tuženik na takav uvredljiv i klevetnički način tužiteljicu želio prikazati kao osobu sumnjivog morala koje je štoviše još i "proglašena kriminalkom u Srbiji i da se nalazi na tjeralici“.

U tom kontekstu s pravom sud prvog stupnja ocjenjuje kako se u konkretnom slučaju radilo o napadu na subjektivne vrijednosti političkog neistomišljenika, na njen dignitet ugled i čast kroz vrijeđanje ili klevetanje, uz uključivanje i dijela njene obitelji, što se ne može opravdati oštrijom kritikom u zaštiti javnog interesa niti relativizirati pod opravdanjem (što nije niti dokazano) da je svemu tome prethodio grubi napad od suprotne (političke) strane (navod tuženika kad opisuje "ako ona meni napiše da sam debeli prasac").“

Županijski sud u Splitu, GŽ-3430/2024-4 od 26. ožujka 2026.

4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo

39

412.236.3

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > NAČIN NA KOJI SE RODITELJI SKRBE O DJETETU > ULOGA CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23)

Članak 322. stavak 1. točka 2.

Članak 329. stavak 1. točka 8.

Članak 478.

Članak 481. točka 7.

Članak 482.

Članak 483. stavak 1., 2. i 3.

Provedeno obvezno savjetovanje pri nadležnom Zavodu je procesna pretpostavka za pokretanje sudskog postupka radi ostvarivanja osobnih odnosa s djetetom (članak 481. točka 7. ObZ-a u svezi s odredbama članka 482. i 483. stavka 1. ObZ-a).

„Odredbom članka 483. stavka 1. ObZ-a propisano je da ako predlagatelj uz prijedlog za ostvarivanje roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom iz članka 481. ovoga Zakona nije podnio izvješće o obveznom savjetovanju, sud će pozvati predlagatelja da ga podnese. Stavkom 2. istog članka propisano je da će u slučaju iz stavka 1. ovoga članka sud odrediti rok od osam dana za ponovno podnošenje prijedloga i upozoriti stranke na pravne posljedice nepostupanja po nalogu suda. Stavkom 3. istog članka određeno je da će se smatrati kako je prijedlog povučen ako ne bude podneseno izvješće o obveznom savjetovanju u određenom roku, a ako ponovno bude podnesen prijedlog bez izvješća o obveznom savjetovanju sud će odbaciti prijedlog.

Iz citiranih zakonskih odredbi, posebno odredbi članka 322. stavka 1. točke 2. ObZ-a i članka 329. stavka 1. točke 8. ObZ-a proizlazi kako je obavezno savjetovanje pri nadležnom Zavodu potrebno pokrenuti prije pokretanja sudskog postupka radi ostvarivanja osobnih odnosa s djetetom, a ne za vrijeme trajanja pokrenutog sudskog postupka radi ostvarivanja osobnih

odnosa s djetetom. Dakle, provedeno obvezno savjetovanje pri nadležnom Zavodu je procesna pretpostavka za pokretanje pokretanja sudskog postupka radi ostvarivanja osobnih odnosa s djetetom (članak 481. točka 7. ObZ-a u svezi s odredbama članka 482. i 483. stavka 1. ObZ-a).

U predmetnom slučaju, iz sadržaja podneska predlagatelja od 13. siječnja 2026., kao i sadržaja žalbe, jasno proizlazi kako predlagatelji 1. R. E. i 2. R. J. N. postupak obveznog savjetovanja pri nadležnom Zavodu uopće nisu ni pokrenuli ni proveli prije pokretanja sudskog postupka radi ostvarivanja osobnih odnosa s djetetom.

Kako predlagatelji 1. R. E. i 2. R. J. N. uz prijedlog nisu podnijeli izvješće nadležnog područnog ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad o provedenom obveznom savjetovanju prije pokretanja sudskog postupka pravilno ih je prvostupanjski pozvao da u danom roku podnesu navedeno izvješće (članak 483. stavak 1. i 2. ObZ-a u svezi s odredbom članka 481. točke 7. ObZ-a i članka 478. stavka 4. točke 2. ObZ-a). S obzirom da predlagatelji u danom zakonskom roku od 8 dana nisu podnijeli potrebno izvješće pravilno je prvostupanjski sud smatrao da je prijedlog povučen sukladno odredbi članka 483. stavka 3. ObZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-46/2026-2 od 30. ožujka 2026.

40

412.236.42

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > NAČIN NA KOJI SE RODITELJI SKRBE O DJETETU > NADLEŽNOST SUDA > O SUSRETIMA I DRUŽENJU DJETETA

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23)

Članak 322. stavak 1. točka 2.

Članak 329. stavak 1. točka 8.

Članak 478. stavak 4.

Članak 481. točka 7.

Članak 483. stavak 1. i 2.

Kada predlagateljica nije podnijela izvješće nadležnog područnog ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad o provedenom obveznom savjetovanju prije pokretanja sudskog postupka. Stoga ju je prvostupanjski sud bio dužan pozvati da u danom roku podnese navedeno izvješće (članak 483. stavak 1. i 2. ObZ-a u svezi s odredbom članka 481. točke 7. ObZ-a i članka 478. stavka 4. točke 2. ObZ-a). Tek ukoliko predlagateljica, nakon što je upozorena na posljedice, ne bi postupila po nalogu suda, dakle ako ne bi priložila navedeno izvješće Zavoda, prvostupanjski sud bi bio ovlašten odbaciti prijedlog. Međutim, prvostupanjski sud nije postupio po navedenim odredbama.

„Pobijanim rješenjem prvostupanjski je sud odbacio prijedlog predlagateljice navodeći da je predlagateljica dostavila samo rodne listove za djecu zbog čega je prvostupanjski sud smatrao da nije postupila po nalogu suda za dopunom prijedloga.

Odredbom članka 481. točke 7. ObZ-a određeno je da je predlagatelj dužan podnijeti izvješće o obveznom savjetovanju iz članka 324. ovoga Zakona uz prijedlog za odlučivanje o: ostvarivanju osobnih odnosa djeteta sa srodnicima i drugim osobama iz članka 120. stavka 1. i 2. ovoga Zakona i promjeni tog rješenja.

Odredbom članka 482. ObZ-a propisano je da ako predlagatelj uz prijedlog za ostvarivanje roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom iz članka 481. ovoga Zakona, podnese izvješće o obveznom savjetovanju starije od šest mjeseci, sud će prijedlog odbaciti.

Odredbom članka 483. stavka 1. ObZ-a propisano je da ako predlagatelj uz prijedlog za ostvarivanje roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom iz članka 481. ovoga Zakona nije podnio izvješće o obveznom savjetovanju, sud će pozvati predlagatelja da ga podnese. Stavkom 2. istog članka propisano je da u slučaju iz stavka 1. ovoga članka sud će odrediti rok od osam dana za ponovno podnošenje prijedloga i upozoriti stranke na pravne posljedice nepostupanja po nalogu suda. Stavkom 3. istog članka određeno je da će se smatrat kako je prijedlog povučen ako ne bude podneseno izvješće o obveznom savjetovanju u određenom roku, a ako ponovno bude podnesen prijedlog bez izvješća o obveznom savjetovanju sud će odbaciti prijedlog.

U predmetnom slučaju predlagateljica nije podnijela izvješće nadležnog područnog ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad o provedenom obveznom savjetovanju prije pokretanja sudskog postupka. Stoga ju je prvostupanjski sud bio dužan pozvati da u danom roku podnese navedeno izvješće (članak 483. stavak 1. i 2. ObZ-a u svezi s odredbom članka 481. točke 7. ObZ-a i članka 478. stavka 4. točke 2. ObZ-a). Tek ukoliko predlagateljica, nakon što je upozorena na posljedice, ne bi postupila po nalogu suda, dakle ako ne bi priložila navedeno izvješće Zavoda, prvostupanjski sud bi bio ovlašten odbaciti prijedlog. Međutim, prvostupanjski sud nije postupio po navedenim odredbama.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-21/2026-2 od 19. veljače 2026.

41

412.242

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ZAŠTITA PRAVA I DOBROBITI DJETETA > POVJERAVANJE DJETETA DRUGOJ OSOBI

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23)

Članak 155.

Prema stajalištu ovog suda interes djece koja su bliske kronološke dobi (9, 8 i 6 godina) da budu zajedno ima prednost u odnosu na zahtjev roditelja da djeca budu smještena u neke bliže ustanove socijalne skrbi, pa je pravilno prvostupanjski sud odredio da djeca budu smještena u Centar za pružanje usluga u zajednici Maslina iz Dubrovnika kao jedinoj ustanovi u koju je moguće smjestiti svu djecu, kako bi se izbjeglo njihovo razdvajanje.

„Predmet ovog postupka je prijedlog predlagatelja da se žaliteljima oduzme pravo na stanovanje s mlt. djecom, G. I., G. L. i G. J., te da se svakodnevna skrb o djeci povjeri ustanovi socijalne skrbi Centru za pružanje usluga u zajednici Maslina iz Dubrovnika.

Prvostupanjski je sud, kako proizlazi iz obrazloženja pobijanog rješenja, donio predloženu mjeru jer je na temelju na svih u postupku izvedenih dokaza, koje žalitelji nisu argumentirano osporili niti u postupku pred prvostupanjskim sudom, pa ni u žalbi, zaključio kako na strani roditelja djece postoji visoka razina rizika koja ugrožava psihofizički i socijalni razvoj mlt. djece.

Navedeni zaključak prvostupanjskog suda utemeljen je na sadržaju spisa, pa je sa istim suglasan i ovaj sud.

Žalitelji žalbom nisu osporili postojanje ozbiljnih pogreški ni propusta u brzi i skrbi o mlt. djeci, koje pogreške se nisu uspjele otkloniti bilo kojom blažom mjerom obiteljsko pravne zaštite, a što opravdava donošenje pobijanog rješenja po odredbi članka 155. ObZ-a.

Na žalbene navode žalitelja treba odgovoriti kako iz spisa proizlazi da je predlagatelj uputio dopise svim timovima za udomiteljstvo, te svim ustanovama socijalne skrbi koje mogu osigurati smještaj djece, ali je potvrdni odgovor zaprimio samo iz Centra za pružanje usluga u zajednici Maslina u Dubrovniku, koji mogu smjestiti svo troje djece zajedno.

Prema stajalištu ovog suda interes djece koja su bliske kronološke dobi (9, 8 i 6 godina) da budu zajedno ima prednost u odnosu na zahtjev roditelja da djeca budu smještena u neke bliže ustanove socijalne skrbi, pa je pravilno prvostupanjski sud odredio da djeca budu smještena u Centar za pružanje usluga u zajednici Maslina iz Dubrovnika kao jedinoj ustanovi u koju je moguće smjestiti svu djecu, kako bi se izbjeglo njihovo razdvajanje.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-14/2026-2 od 29. siječnja 2026.

42

414.411

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > SKRBNIŠTVO > SKRBNIŠTVO I RODITELJSKA SKRB ZA PUNOLJETNE OSOBE > SKRBNIŠTVO ZA PUNOLJETNE OSOBE > LIŠENJE PUNOLJETNE OSOBE POSLOVNE SPOSOBNOSTI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 12.

Članak 80.

Članak 82.

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/1, 47/20, 49/23 i 156/23)

Članak 50. stavak 1. i 2.

Članak 348. stavak 3.

Članak 364. stavak 1.

U ovoj pravnoj stvari sporna je poslovna sposobnost tužiteljice jer je u tijeku postupak radi njenog lišenja poslovne sposobnosti, što predstavlja prethodno pitanje u pogledu zastupanja tužiteljice pred sudom i primjene članka 50. stavka 1. i 2. i članka 364. stavka 1. ObZ-a pa prvostupanjski sud nije zakonito postupio kada je odbio prijedlog za prekid ovog postupka do okončanja postupka lišenja poslovne sposobnosti tužiteljice po članku 348. stavku 3. ObZ-a.

„Naime, prvostupanjski je sud odbio prijedlog za prekid postupka razvoda braka iako iz postupka proizlazi da je u tijeku postupak lišenja poslovne sposobnosti tužiteljice koji se vodi pred prvostupanjskim sudom pod poslovnim brojem R1 Ob-379/2025. Temeljem navedenog, po stavu ovog drugostupanjskog suda, poslovna sposobnost tužiteljice je prethodno pitanje za

postupak razvoda braka, pa je taj postupak bilo potrebno temeljem članka 12. ZPP-a prekinuti do donošenja odluke o rješenju o poslovnoj sposobnosti tužiteljice.

Prema odredbi članka 50. stavka 1. i 2. i članka 364. stavka 1. ObZ-a propisano je da i osobe koje su lišene poslovne sposobnosti mogu ostvarivati svoja prava i interese u statusnim stvarima pod uvjetom da su stanju shvatiti značenje i pravne posljedice tih radnji, a prije donošenja rješenja kojim se dopušta osobi lišenoj poslovne sposobnosti poduzimanje radnji u postupku sud će zatražiti mišljenje Centra za socijalnu skrb.

Međutim, navedene odredbe ObZ-a ne mogu se primijeniti na tužiteljicu jer se odnose na osobe koje su lišene poslovne sposobnosti, a tužiteljica to nije, jer je taj postupak u tijeku. Po članku 82. ZPP-a sud po službenoj dužnosti tijekom cijelog postupka pazi može li osoba koja se pojavljuje kao stranka biti stranka u postupku i je li parnično sposobna, zastupa li parnično nesposobnu stranku njezin zakonski zastupnik i ima li on posebno ovlaštenje kad je ono potrebno. Prema odredbi članka 80. ZPP-a stranku koja nema parničnu sposobnost zastupa zakonski zastupnik, a člankom 83. istog zakona propisano je postupanje prvostupanjskog suda kada je upitna poslovna sposobnost stranke.

U ovoj pravnoj stvari sporna je poslovna sposobnost tužiteljice jer je u tijeku postupak radi njenog lišenja poslovne sposobnosti, što predstavlja prethodno pitanje u pogledu zastupanja tužiteljice pred sudom i primjene članka 50. stavka 1. i 2. i članka 364. stavka 1. ObZ-a pa prvostupanjski sud nije zakonito postupio kada je odbio prijedlog za prekid ovog postupka do okončanja postupka lišenja poslovne sposobnosti tužiteljice po članku 348. stavku 3. ObZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-68/2026-3 od 16. travnja 2026.

43

415.11

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE DJECE, RODITELJA I DRUGIH SRODNIKA > UZDRŽAVANJE MALOLJETNE DJECE

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/1, 47/20 i 49/23)

Članak 5.

Članak 426.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 354. stavak 2. točka 12.

Odredbom članka 426. ObZ-a propisano je da u postupku radi uzdržavanja djeteta sud nije vezan zahtjevnim stranaka, a sporazum stranaka uzet će se u obzir ako je u skladu sa dobrobiti djeteta, te će dopustiti sklapanje sudske nagodbe.

„Odredbom članka 426. ObZ-a propisano je da u postupku radi uzdržavanja djeteta sud nije vezan zahtjevnim stranaka, a sporazum stranaka uzet će se u obzir ako je u skladu sa dobrobiti djeteta, te će dopustiti sklapanje sudske nagodbe.

Dakle, kako sud nije vezan zahtjevom stranaka a sukladno citiranoj odredbi ObZ-a, to nije počinjena ni bitna povreda postupka iz članak 354. stavka 2. točke 12. ZPP-a kako to neosnovano navodi žalitelj, pa je osnovano prvostupanjski sud u utvrđenim okolnosti a imajući u vidu mogućnosti tuženika, kao i povećane potrebe djeteta od donošenja ranije odluke, povećao iznos uzdržavanja kojeg je dužan doprinositi otac, rukovodeći se pri tom najboljim interesom i dobrobiti mal. djeteta (članak 5. ObZ-a).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-43/2026-3 od 18. ožujka 2026.

44

415.11

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE DJECE, RODITELJA I DRUGIH SRODNIKA > UZDRŽAVANJE MALOLJETNE DJECE

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23)*

Članak 291. stavak 1.

Maloljetna djeca ne trebaju doprinositi za svoje uzdržavanje iz sredstava ostvarene stipendije, jer stipendija ne predstavlja prihod u smislu članka 291. stavka 1. ObZ-a.

„Predmet spora je izmjena mjesečnog iznosa uzdržavanja koje je za mlt. tužiteljice u obvezi plaćati tuženik kao otac i roditelj koji ne stanuje s djecom prema presudi Općinskog suda u rijeci poslovni broj R1 Ob-671/2017 od 12. listopada 2017.

Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi kako je prvostupanjski sud u provedenom postupku utvrdio:

- da su se od donošenja ranije odluke izmijenile okolnosti na strani mlt. tužiteljica, jer su one sada starije (mlt. M. je u dobi od 16 godina, dok je mlt. V. u dobi od 12 godina) pa su se time povećale i njihove potrebe,

- da potrebe mlt. tužiteljica odgovaraju prosječnim potrebama djeteta njihove dobi, odnosno da mlt. tužiteljice nemaju povećane potrebe u smislu članka 312. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23; dalje u tekstu: ObZ),

- da je tuženik radno sposoban i zaposlen kao vozač u Italiji, te je u utuženom razdoblju od podnošenja tužbe primao prosječnu mjesečnu plaću od listopada do prosinca 2023. u iznosu od 2.369,86 EUR, tijekom 2024. u iznosu od 1.889,11 EUR, te tijekom 2025. u iznosu od 2.495,08 EUR.

Nadalje, nije u pravu tuženik kada smatra kako mlt. D. M. treba doprinositi za svoje uzdržavanje jer prima stipendiju, jer stipendija ne predstavlja prihod u smislu članka 291. stavka 1. ObZ-a, o čemu se izjasnio i Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci broj U-I-3941/2015 i dr. od 18. travnja 2023.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-44/2026-3 od 29. travnja 2026.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA > TRAJANJE I PRESTANAK OBVEZE UZDRŽAVANJA

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23)

Članak 298.

Članak 301.

Članak 429.

Obveza uzdržavanja utvrđena sudskom presudom, može prestati protekom roka određenog sudskom presudom, koji mora biti izričito, točno određen.

„Odredba članka 298. stavka 1. ObZ-a propisuje da obveza uzdržavanja bračnog druga može trajati do godine dana, ovisno o trajanju braka i o mogućnosti da tužitelj u dogledno vrijeme na drugi način osigura sredstva za život. U stavku 2. propisano je da u opravdanim slučajevima sud može produljiti obvezu uzdržavanja, a tužba za produljenje obveze uzdržavanja može se podnijeti samo do isteka vremena za koje je uzdržavanje određeno.

Odredba članka 301. stavka 1. ObZ-a propisuje da bračni drug koji je snosio troškove uzdržavanja bivšeg bračnog druga i nakon prestanka obveza uzdržavanja, odnosno nakon njezina smanjenja, ima pravo na povrat vrijednosti danoga uzdržavanja i za vrijeme prije podnošenja tužbe kojom je tražio da se utvrdi prestanak obveze uzdržavanja ili da se ta obveza smanji.

Osnovano tuženica u žalbi ističe, da obveza uzdržavanja utvrđena sudskom presudom, može prestati protekom roka određenog sudskom presudom, koji mora biti izričito, točno određen.

To u konkretnom predmetu nije slučaj, jer u presudi Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj P Ob-224/17 od 19. listopada 2017. na koju se poziva tužitelj, nije točno određen zakonski rok protekom kojeg će prestati njegova obveza uzdržavanja.

Navedeno jasno proizlazi iz odredbe članka 429. stavka 1. ObZ-a koja propisuje ako je pravo na uzdržavanje utvrđeno ovršnom ispravom, da obveznik uzdržavanja može tužbom tražiti da se utvrdi prestanak njegove obveze uzdržavanja čim prestanu postojati zakonske pretpostavke za uzdržavanje.

Za navesti je kako i Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci broj Rev 1408/2021-2 od 21. rujna 2022. izražava shvaćanje kako u sudskoj presudi treba određeno navesti do kada traje uzdržavanje, a nije dovoljno tek općenito navesti „ubuduće, dok za to budu postojali zakonski uvjeti“.

Kako to nije slučaj s ovršnom ispravom u konkretnoj pravnoj stvari, jer je tužitelj obvezan uzdržavati tuženicu sve dok za to budu postojali zakonski uvjeti, to znači da obveza tužitelja nije prestala ex lege, ispunjenjem zakonskih pretpostavki iz odredbi članka 298. stavka 1. ObZ-a već se prestanak obveze uzdržavanja može utvrditi na temelju sudske odluke.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-407/2026-4 od 22. travnja 2026.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > ODREĐIVANJE UZDRŽAVANJA > PROMJENA IZNOSA ILI NAČINA UZDRŽAVANJA TE PRESTANAK UZDRŽAVANJA

Obiteljski zakon

(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11 i 25/13)

Članak 236.

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23)

Članak 429.

Odredba članka 429. Obiteljskog zakona dodjeljuje aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe za utvrđenje prestanka uzdržavanja obvezniku uzdržavanja iz ovršne isprave, koju predstavlja ne samo pravomoćna presuda već i Izjava izdana u smislu članka 236. tada važećeg ObZ/03 po drugotuženiku.

„Glede tako postavljenog tužbenog zahtjeva u stavku prvom odgovoriti je kako je isti koncipiran prema pravilima za tužbu radi prestanka uzdržavanja.

Naime, odredbom članka 429. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23; dalje u tekstu: ObZ) je propisano: Ako je pravo na uzdržavanje utvrđeno ovršnom ispravom, obveznik uzdržavanja može tužbom tražiti da se utvrdi prestanak njegove obveze uzdržavanja čim prestanu postojati zakonske pretpostavke za uzdržavanje (stavak 1.), dok je u stavku 2. određeno da će u presudi kojom prihvaća tužbeni zahtjev iz stavka 1. tog članka sud kao dan prestanka prava na uzdržavanje utvrditi dan podnošenja tužbe ili koji drugi dan nakon tog dana ako nađe da je ona prestala tog dana.

Citirana zakonska odredba dodjeljuje aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe za utvrđenje prestanka uzdržavanja obvezniku uzdržavanja iz ovršne isprave, koju predstavlja ne samo pravomoćna presuda već i Izjava od 9. studenog 2005. izdana u smislu članka 236. tada važećeg ObZ/03 po drugotuženiku.

Kako je pak tužbu radi utvrđenja prestanka obveze uzdržavanja podnio tužitelj kao vjerovnik, slijedno navedenom nije aktivno legitimiran za traženje zahtijevane pravne zaštite, kako je valjano zaključio i prvostupanjski sud, što ne čini upitnim pozivanje žalitelja na pravni interes iz razloga što ga obveznik nepodnošenjem tužbe i povlačenjem Izjave onemogućava u naplati.“

Županijski sud u Splitu, Gž 986/2025-3 od 12. veljače 2026.

47

416.12

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > VLASTITA IMOVINA

Obiteljski zakon

(NN 103/15 i 98/1, 47/20, 49/23 i 156/23)

Članak 36. stavak 1. i 3.

Članak 39. stavak 2.

Zahtjev tužene da bračnu stečevinu čine udjeli tužitelja kod Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, pravilno je sud prvog stupnja primijenio materijalno pravo kada je pod točkom VII./III. odbio kao neosnovan budući da je to vlastita imovina tužitelja, a koju je isti stekao po posebnim privilegijima, odnosno sudjelovanjem u Domovinskom ratu.

„Prema odredbi članka 36. stavka 1. i 3. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, 98/19, 47/20 i 156/23; dalje u tekstu: ObZ) bračna stečevina je imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine. Bračni drugovi su na jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini, ako nisu drugačije ugovorili.

Vlastita imovina je i imovina koju je bračni drug stekao tijekom bračne zajednice na pravnom temelju različitom od temelja iz članka 36. ObZ-a (članak 39. stavak 2. ObZ-a).

Zahtjev tužene da bračnu stečevinu čine udjeli tužitelja kod Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, pravilno je sud prvog stupnja primijenio materijalno pravo kada je pod točkom VII./III. odbio kao neosnovan budući da je to vlastita imovina tužitelja, a koju je isti stekao po posebnim privilegijima, odnosno sudjelovanjem u Domovinskom ratu.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-45/2025-3 od 23. srpnja 2025.

48

416.2

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI IZVANBRANČNIH DRUGOVA

Obiteljski zakon

(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11, 25/13, 75/14 i 5/15)

Članak 3.

Prvostupanjski sud nije odbio tužbeni zahtjev jer tužitelj nije dokazao visinu svojih ulaganja, već suprotno zbog utvrđenja da su tuženici dokazali kako je predmetna kuća nadograđena i uređena sredstvima koja su posebna odnosno vlastita imovina tuženih, a da su tužiteljeve imovinske prilike bile takve da nije niti imao sredstava za ulaganje u predmetnu kuću. Kada sud zaključi o nepostojanju jedne od pretpostavki za osnovanost zahtjeva, zbog koje je tužbeni zahtjev već neosnovan, suvišno je izvoditi dokaze na okolnost visine zahtjeva; a ovo analogno cijeneći pravno shvaćanje Vrhovnog suda u odluci Rev 57/2020.

„Predmet postupka između stranaka jest tužiteljev zahtjev za utvrđenje izvanbračne zajednice i za isplatu iznosa od 350.000,00 kuna (što bi sada predstavljao iznos od 46.452,98 EUR).

U provedenom postupku prvostupanjski sud je utvrdio:

- kako je tužitelj zaista počeo živjeti zajedno s tuženicom 1. od 1993.,
- kako je tužitelj bio u braku s trećom osobom do 13. siječnja 1998., kada su nastupile posljedice razvoda braka,
- kako je tužitelj živio zajedno s tuženicom 1. do 2017.,
- kako je između tužitelja i tuženice 1. postojala zajednica koja se kao faktična emocionalna zajednica mogla smatrati izvanbračnom zajednicom od 1998. do 2017.

Glede zahtjeva za isplatu iz prvostupanjskog spisa i utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi kako slijedi:

- kako je kuća na adresi [adresa] u kojoj su živjeli tuženici u biti bila vlasništvo pok. supruga tužene 1. odnosno oca tuženih 2. i 3.,
- kako je zaista kuća nadograđivana od 90-ih godina prošlog stoljeća,
- kako je tužitelj po struci bravar, nije bio zaposlen, već da je radio „na crno“ („u fušu“),
- kako je tužitelj mjesečno znao zaraditi do 1.500,00 DEM-a, ali ne svaki mjesec, te da je taj novac išao za hranu u kući, dok da je ostatak slao svojoj djeci u Bosnu, slijedom čega da ponekad nije imao dovoljno novaca niti za sebe,
- kako je tužitelj bio i osoba sklona kockanju i zapravo imao problema sa vlastitim uzdržavanjem i da stoga nije imao/niti mogao imati dovoljno finansijskih sredstava (stečenih radom ili koji potječu iz rada) sa kojima je zajedno sa prvuženicom doprinio ulaganju u rekonstrukciju/nadogradnju kuće na adresi [adresa],
- kako prvuženica, unatoč činjenici što nakon 1993. više nije radila, imala dovoljno novčanih sredstava kako za svakodnevni život, tako i za rekonstrukciju/nadogradnju svoje kuće, budući je živjela od novaca koje je ostvarila kako prodajom postojećih i naknadno naslijeđenih nekretnina po Krku, tako i kao vid novčane pomoći od njezinih teta u Americi, a što je sve predstavljalo njenu posebnu imovinu.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud je zaključio da se nisu ostvarile pretpostavke iz ObZ/98, a niti po odredbi članka 1120. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23 i 155/23; dalje u tekstu: ZOO) te da valja odbiti tužbeni zahtjev kao neosnovan jer nije došlo do prijelaza tužiteljeve imovine u imovinu tuženih.

Međutim, prvostupanjski sud se očitovao kako je odbio izvođenje dokaza očevitom i građevinskim o vještačenjem na okolnost vrijednosti predmetne nekretnine 1998. i 2017., te izvršenih ulaganja u istu u istom vremenskom razdoblju, jer je utvrdio da tužitelj nije sudjelovao sa tuženicom u financiranju nadogradnje kuće, kao i izgradnje ostalih dijelova koje spominje u svojoj tužbi, već je sve troškove tih ulaganja snosila prvenstveno prvuženica, a potom eventualno i njezini sinovi, i to uglavnom M. S., svojom posebnom imovinom (dar, nasljedstvo i slično).

Međutim u ovom konkretnom slučaju, kako je to i naveo prvostupanjski sud očevid i građevinsko vještačenje ne služe razrješenju utvrđivanja osnove zahtjeva već isključivo visine, a kako je to uostalom i predložio tužitelj u tužbi ističući ovaj dokazni prijedlog.

Prvostupanjski sud nije odbio tužbeni zahtjev jer tužitelj nije dokazao visinu svojih ulaganja, već suprotno zbog utvrđenja da su tuženici dokazali kako je predmetna kuća nadograđena i uređena sredstvima koja su posebna odnosno vlastita imovina tuženih, a da su tužiteljeve imovinske prilike bile takve da nije niti imao sredstava za ulaganje u predmetnu kuću.

Kada sud zaključi o nepostojanju jedne od pretpostavki za osnovanost zahtjeva, zbog koje je tužbeni zahtjev već neosnovan, suvišno je izvoditi dokaze na okolnost visine zahtjeva; a ovo analogno cijeneći pravno shvaćanje Vrhovnog suda u odluci Rev 57/2020.

S obzirom da su se tuženici iz svih razloga oprli zahtjevu za utvrđenje izvanbračne zajednice te predlagali svjedoke na okolnost da se radilo o nekoj zajednici koja bi imala isključivo neku intimnu sferu, a prvostupanjski sud je utvrdio suprotno, te s obzirom da bi i prema testu razmjernosti prava stranaka u ovakvoj situaciji bila izjednačena trebalo je poći od toga da su se ispunile pretpostavke iz odredbe članka 154 stavka 4. ZPP-a da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-2/2026-3 od 12. veljače 2026.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OBAVEZNO SAVJETOVANJE I OBITELJSKA MEDIJACIJA > CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB KAO STRANKA U POSTUPKU

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23)

Članak 353. točka 3.

Članak 356. točka 1. i 2.

Žalitelj koji u postupku ima ulogu pomoćnog tijela suda, a ne stranke, nema pravo izjavljivanja pravnih lijekova protiv odluka suda donesenih u tom postupku, pa je njegov prijedlog za ponavljanje postupka u konkretnom slučaju izjavljen od neovlaštene osobe.

"Pobijanim je rješenjem odbijen prijedlog Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Područni ured Kutina za ponavljanje postupka u predmetu prvostupanjskog suda u kojem je donesena odluka poslovnij broj P Ob-205/2023 od 24. srpnja 2024.

Navedeni postupak vođen je radi razvoda braka s maloljetnim djetetom, te je predmetnom pravomoćnom presudom razveden brak stranaka, te je, među ostalim, određeno da će se osobni odnosi oca A. I. s mlt., kćeri A. V. održavati jednom tjedno uz prisustvo majke ili člana majčine obitelji i uz nadzor stručne osobe Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Područni ured Kutina.

Prema podacima u spisu žalitelj je kao pomoćno tijelo suda, u smislu odredbe članka 353. točke 3. ObZ-a dostavio nalaz i mišljenje svog stručnog tima, te podatke o obiteljskim, imovinskim i socijalnim prilikama stranaka, čime je ispunio svoje obveze koje ima u ulozi pomoćnog tijela suda koje propisuje odredba članka 356. točke 1. i 2. ObZ-a.

Žalitelj koji u postupku ima ulogu pomoćnog tijela suda, a ne stranke, nema pravo izjavljivanja pravnih lijekova protiv odluka suda donesenih u tom postupku, pa je njegov prijedlog za ponavljanje postupka u konkretnom slučaju izjavljen od neovlaštene osobe."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-1/2026-2 od 15. siječnja 2026.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > OPĆENITO > STRANKE

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23)

Članak 11. stavak 1.

Kada je u ostavinskom postupku predlagateljica već utvrđena zakonskom nasljednicom pokojnog, a protustranka joj taj status osporava, protustranka Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je pasivno legitimiran, jer bi zauzimanjem suprotnoga shvaćanja predlagateljica faktički bila uskraćena mogućnost ostvarivanja predmetnog prava na obiteljsku mirovinu.

"Predmet spora je zahtjev predlagateljice za utvrđenje izvanbračne zajednice između predlagateljice i sada pokojnog do njegove smrti [**.**].

Ovdje treba dodati i kako je Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci broj Rev 1639/2018-2 od 21. veljače 2022. zauzeo pravno stajalište prema kojemu se po odredbi članka 22. stavka 3. Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 157/13, 151/174, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21 i 119/22; dalje u tekstu: ZMO) pod članom obitelji iz stavka 1. točke 1. ZMO smatra i izvanbračni drug koji je s osiguranikom ili korisnikom mirovine do njegove smrti živio u zajedničkom kućanstvu najmanje tri godine, s tim što se status izvanbračne zajednice utvrđuje u izvanparničnom sudskom postupku, ali i kako iz te odredbe ne proizlazi da bi u izvanparničnom postupku, u kojem bi se utvrđivalo postojanje izvanbračne zajednice, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) bio pasivno legitimiran. Osim toga, kako je i prema odredbi članka 436. ObZ-a, kojom je propisano tko su stranke u izvanparničnom postupku, jasno da stranka ne može biti HZMO, jer se status izvanbračne zajednice ne utvrđuje u odnosu na javnopravno tijelo koje provodi određeni upravni postupak, već se status izvanbračne zajednice i eventualna prava koja iz toga stranke stječu, utvrđuje u odnosu na osobe koje imaju određena nasljedna prava u odnosu na osobu koja je umrla, odnosno kako se radi o sporu između fizičkih osoba, a u takvom postupku ne odlučuje se o pravima i interesima HZMO. U tom smislu se u ovom slučaju i ne bi moglo možebitno raditi o sporu između fizičkih osoba, jer je u ostavinskom postupku predlagateljica već utvrđena zakonskom nasljednicom pokojnog, ali svakako u takvom postupku ne odlučuje se o pravima i interesima HZMO, pa prema takvom pravnom stavu HZMO i ne bi bio pasivno legitimirana u postupku (nedostatak tzv. *legitimatio ad causa passiva*).

Međutim, u ovoj konkretnoj pravnoj stvari, u ovakvim konkretnim okolnostima i kada je u ostavinskom postupku predlagateljica već utvrđena zakonskom nasljednicom pokojnog, a protustranka joj taj status osporava, prema stajalištu ovog suda protustranka Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je pasivno legitimiran, jer bi zauzimanjem suprotnoga shvaćanja predlagateljica faktički bila uskraćena mogućnost ostvarivanja predmetnog prava na obiteljsku mirovinu."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-161/2024-2 od 26. studenog 2025.

51

420.3

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > OPĆENITO > PREDMET NASLJEĐIVANJA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 234. stavak 1.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 114/22, 155/23 i 146/25)*

Članak 338. stavak 3.

Članak 347.

Ukoliko se prijavljuju kao ostavinska imovina, nekretnine koje nisu upisane u zemljišnu knjigu kao vlasništvo ostavitelja, takvo rješenje o nasljeđivanju neće se moći provesti u zemljišnoj knjizi, ali to ne sprječava zakonske nasljednike da ih prijave u ostavinsku imovinu i da ih ostavinski sud rasporedi, te da ono bude temelj za druge postupke potrebne da se u konačnici takav upis vlasništva i ostvari.

„Odredbom članka 234. stavka 1. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19; dalje u tekstu: ZN), propisano je da će se rješenje o naknadno pronađenoj imovini donijeti ako se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju pronađe imovina koja nije obuhvaćena tim rješenjem.

Iz ostavinskog rješenja poslovni broj: O-2747/2023-43 od 12. siječnja 2024. razvidno je da predmetne nekretnine nisu obuhvaćene izrekom tog rješenja u dijelu u kojem se utvrđuje što sve čini ostavinsku imovinu pok. V. I., kao što izrekom tog rješenja nije ni odbijen zahtjev nasljednika da se predmetne nekretnine utvrde ostavinskom imovinom, odnosno da je propušteno odlučiti o dijelu zahtjeva nasljednika da se i u pogledu tih nekretnina donese rješenje. Pritom se napominje da obrazloženje ostavinskog rješenja u dijelu u kojem se navodi da je na predmetnim nekretninama s pravom korištenja upisana V. B., pa da stoga ne predstavljaju ostavinsku imovinu, ne obavezuje nasljednike, jer samo izreka rješenja sadrži odluku suda o zahtjevima stranaka (članak 338. stavak 3. u svezi sa člankom 347. ZPP-a).

Nadalje, stajalište je ovog drugostupanjskog suda da je obveza prvostupanjskog suda bila da utvrdi ostavinsku imovinu kako su je prijavili nasljednici, osim ako se radi o predmetima koji se ne mogu naslijediti zbog svoje pravne prirode ili po zakonu, te da istu rasporedi sukladno nasljedničkim izjavama danim u ostavinskom postupku, pri čemu ostavinski sud nije ovlašten utvrđivati jesu li se na strani ostavitelja, za nekretninu koja je prijavljena kao ostavinska imovina, a nije upisana u zemljišnu knjigu kao vlasništvo ostavitelja, ispunile zakonske pretpostavke za stjecanje prava vlasništva.

Ukoliko se prijavljuju kao ostavinska imovina nekretnine koje nisu upisane u zemljišnu knjigu kao vlasništvo ostavitelja, takvo rješenje o nasljeđivanju neće se moći provesti u zemljišnoj knjizi, ali to ne sprječava zakonske nasljednike da takve nekretnine prijave u ostavinsku imovinu i da ih ostavinski sud rasporedi, te da ono bude temelj za druge postupke potrebne da se u konačnici takav upis vlasništva i ostvari.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2132/2025-2 od 6. ožujka 2026.

52

421.264

*OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEĐIVANJE
NA TEMELJU ZAKONA > NUŽNI NASLJEDNICI > UMANJENJE RASPOLAGANJA
OPORUKOM I VRAĆANJE DAROVA ZBOG POVREDE NUŽNOG DIJELA > TKO MOŽE
TRAŽITI UMANJENJE RASPOLAGANJA OPORUKOM I VRAĆANJE DARA*

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 84.

Kada nasljednik u ostavinskom postupku ospori ugovor o darovanju ostavitelja te da je ostavitelj imao još nekretnina u času smrti, to se smatra da, unatoč tome što nije posebnom

izričito izjavom zatražen nužni dio u ostavinskom postupku, u izjavi osporavanja ostavinske imovine ostavitelja sadržan zahtjev za zakonskim nasljeđivanjem, a u takvom slučaju i manje od toga tj. zahtjev za umanjnjem raspolaganja Ugovora o darovanju zbog povrede nužnog djela.

"Sud prvog stupnja je uzevši u obzir da je ostavitelj umro 17. siječnja 2015., a da je zahtjev za nužnim dijelom nasljednica S. J. postavila 7. studenoga 2025. smatrao da je protekao zakonski rok te da je nastupila zastara pa je odbacio zahtjev nasljednice kao nepravodoban.

Takav zaključak stav prvog stupnja nije pravilan.

Prema odredbi članka 84. ZN-a propisano je da se umanjnje raspolaganja oporukom može zahtijevati u roku od tri godine od proglašenja oporuke, a povrat dara u roku od tri godine od ostaviteljeve smrti, odnosno dana pravomoćnosti rješenja o proglašenju ostavitelja umrlim, odnosno o utvrđenju njegove smrti.

Nasljednica je na zapisniku od 7. travnja 2015. osporila Ugovor o darovanju ostavitelja te da je ostavitelj imao još nekretnina u času smrti, to se smatra da unatoč tome što nije posebnom izričito izjavom zatražila svoj nužni dio u ostavinskom postupku, u izjavi osporavanja ostavinske imovine ostavitelja sadržan prije svega zahtjev za zakonskim nasljeđivanjem, a u takvom slučaju i manje od toga tj. zahtjev za umanjnjem raspolaganja Ugovora o darovanju zbog povrede nužnog djela.

Kako je nasljednica svoju nasljedničku izjavu kojom osporava Ugovor o darovanju kao i sastav ostavinske imovine ostavitelja dala 7. travnja 2015., čime je ujedno postavila zahtjev za nužni dio, to od smrti ostavitelja 17. siječnja 2015. do postavljanja tog zahtjeva nije protekao trogodišnji rok iz članka 84. ZN-a pa se prigovor zastare ukazuje neosnovanim. "

Županijski sud u Šibeniku, Gž-592/2026-2 od 7. travnja 2026.

53

424.406

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OPĆENITO > TKO SE SMATRA STRANKOM

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 179.

Članak 185.

U situaciji kada je u ostavinskom postupku raspoređena imovina za koju postoji vjerojatnost postojanja određenih vlasničkih prava Republike Hrvatske kao treće osobe koja nema položaj stranke u ostavinskom postupku, ista nema pravo na prigovor protiv rješenja o nasljeđivanju kojim je ta imovina raspoređena kao ostavinska masa, jer nije stranka, zapisovnik ili druga osoba koja ostvaruje pravo iz ostavine, pa pravnu zaštitu može ostvarivati jedino u posebnom parničnom postupku protiv ostaviteljičinog nasljednika kojemu je ta imovina uručena u nasljedstvo.

„Tko su pak stranke u ostavinskom postupku propisano je odredbom članka 179. ZN-a, a to su nasljednici i zapisovnici, kao i druge osobe koje ostvaruju neko pravo iz ostavine.

Dakle, u ostavinskom postupku mogu sudjelovati samo one osobe koje se u smislu navedene odredbe smatraju strankama toga postupka i samo te osobe imaju pravo izjavljivanja

pravnih lijekova protiv odluka donesenih u tom postupku- dakle samo strankama pripada pravo, u skladu s odredbom članka 185. ZN-a i na izjavljivanje prigovora protiv rješenja o nasljeđivanju donesenog po javnom bilježniku.

Republika Hrvatska zastupana po Općinskom državnom odvjetništvu u Pazinu u predmetnom ostavinskom postupku nema položaj stranke u smislu ranije navedenog, jer iz sadržaja žalbe (kao i iz sadržaja podnesenog prigovora protiv rješenja o nasljeđivanju donesenog po javnom bilježniku kao povjereniku suda) proizlazi da je navedeni pravni lijek podnesen radi zaštite određenih vlasničkih prava treće osobe (Republike Hrvatske) na nekretninama koje su donesenim rješenjem o nasljeđivanju utvrđene kao ostavinska imovina.

Stoga, i po nalaženju ovog suda, koje je u skladu i sa shvaćanjem izraženim u sudskoj praksi VSRH poslovni broj Rev 524/2024 od 4. travnja 2024. na koju se, protivno žalbenim navodima prvostupanjski sud s osnovom pozvao, u situaciji kada je u ostavinskom postupku raspoređena imovina za koju postoji vjerojatnost postojanja određenih vlasničkih prava Republike Hrvatske kao treće osobe koja nema položaj stranke u ostavinskom postupku, a koja smatra da ima neka prava na imovini koja je bila predmetom ostavinskog postupka, ista nema pravo na prigovor protiv rješenja o nasljeđivanju kojim je ta imovina raspoređena kao ostavinska masa, jer nije stranka, zapisovnik ili druga osoba koja ostvaruje pravo iz ostavine (u žalbi se poziva na prava koja ostvaruje na imovini-nekretninama za koja smatra da ne mogu biti predmet ostavinskog postupka, dakle da ne predstavljaju ostavinu), pa pravnu zaštitu može ostvarivati jedino u posebnom parničnom postupku protiv ostaviteljičinog nasljednika kojemu je ta imovina uručena u nasljedstvo.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1159/2025-2 od 13. siječnja 2026.

54

425.431

OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > POSTUPAK OSTAVINSKOG SUDA PO PRIMITKU SMRTOVNICE > POSTUPAK KAD NEMA IMOVINE ILI KAD IMA SAMO POKRETNE IMOVINE

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 215. stavak 1.
Članak 224. stavak 2.

Kako predmetni ugovor o doživotnom uzdržavanju nije raskinut niti poništen, a činjenica da u ugovoru nisu navedene oznake nekretnina koje su pripale u vlasništvo davateljima uzdržavanja nakon smrti primatelja uzdržavanja nisu razlog za ponovnim provođenjem ostavinskog postupka, te budući da u trenutku smrti ostavitelj nema imovine jer je za života istom raspolagao u korist davatelja uzdržavanja, to je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je održao na snazi rješenje javnog bilježnika kojim je određeno da se neće provoditi ostavinska rasprava.

„Prvostupanjski je sud primjenom odredbe članka 215. stavka 1. ZN-a donio pobijano rješenje.

Prema odredbi članka 215. stavka 1. ZN-a propisano je da ako prema podacima kojima sud raspolaže umrli nije ostavio ostavinu, ostavinski će sud rješenjem odlučiti da se ne provodi ostavinska rasprava.

Kako predmetni ugovor o doživotnom uzdržavanju od 15. rujna 1975. koji je zaključen između ostavitelja R. M. kao primatelja uzdržavanja i R. J., R. I. i S. A. kao davatelja uzdržavanja nije raskinut niti poništen, a činjenica da u ugovoru nisu navedene oznake nekretnina koje su pripale u vlasništvo davateljima uzdržavanja nakon smrti primatelja uzdržavanja nisu razlog za ponovnim provođenjem ostavinskog postupka, te budući da u trenutku smrti ostavitelj nema imovine jer je za života istom raspolagao u korist davatelja uzdržavanja, to je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je održao na snazi rješenje javnog bilježnika poslovni broj O-144/2021 od 21. studenog 2022. kojim je određeno da se neće provoditi ostavinska rasprava iza pok. R. M.

Nadalje, i po ocjeni ovog suda, to što predmetni ugovor o doživotnom uzdržavanju nije provediv u zemljišne knjige nije razlog za ukidanje navedenog rješenja javnog bilježnika a kako ugovor o doživotnom uzdržavanju predstavlja javno ovjerovljenu ispravu zbog čega nema mjesta prekidu postupka (članak 224. stavak 2. ZN-a) sud je pravilno primijenio odredbu članka 215. stavka 1. ZPP-a pri donošenju navedenog rješenja, a kojeg nasljednica neosnovano pobija.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-3328/2024-2 od 1. prosinca 2025.

55

425.444.1

OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OSTAVINSKA RASPRAVA > UPUĆIVANJE NA PARNICU ILI UPRAVNI POSTUPAK > ZBOG SPORA O ČINJENICAMA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 222. stavak 4.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)*

Članak 353. stavak 1.

Zakonski nasljednik ostavitelja ima pravni interes osporavati da bi oporučni nasljednik ispunjavao nalog iz oporuke.

„Nasljednik P. A. pobija prvostupanjsko rješenje zbog svih žalbenih razloga iz članka 353. stavka 1. ZPP-a u bitnome jer smatra kako su ispunjene pretpostavke iz članka 222. stavka 4. ZPP-a, odnosno da je sud na temelju javnih isprava mogao utvrditi kako oporučni nasljednici Grad B. B. i P. V. nisu ispunili naloge iz paragrafa 4. i 5. oporuke ostavitelja. Suprotno pravnom shvaćanju žalitelja Grada B. B. i P. V., prema stajalištu ovog suda nasljednik P. A. kao zakonski nasljednik ostavitelja ima pravni interes osporavati da bi oporučni nasljednik ispunjavao nalog iz oporuke, a na takvo stajalište upućuje i rješenje Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj

GŽ-1585/2016-3 od 27. prosinca 2018. kojim je uvažena žalba zakonskog nasljednika P. A. i ukinuto rješenje o nasljeđivanju doneseno u ovom postupku 4. prosinca 2015. uz ukazivanje na spornu činjenicu ispunjava li oporučni nasljednik Grad B. B. svoju obvezu iz paragrafa 4. oporuke ostavitelja.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-372/2023-2 od 12. siječnja 2026.

56

425.445.1

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OSTAVINSKA RASPRAVA > ODREĐIVANJE PREKIDA > TRAJANJE PREKIDA POSTUPKA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 225. stavak 3.

Ako stranka u ostavljenom roku ne pokrene parnicu na koju je upućena, smatra se da je odustala od svojih prigovora, odnosno da nisu dokazane činjenice koje je trebala dokazati u parnici pri čemu sud donosi odluku kao da spornih činjenica nema.

„Žalitelj neosnovano ističe da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu postupka jer nije prekinuo ostavinski postupak nakon smrti zakonske nasljednice K. D. umrle [**.**.2025.], već je donio rješenje o nasljeđivanju.

Naime, iz spisa predmeta proizlazi da je rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj O-1574/2023 od 29. kolovoza 2024. ostavinski postupak bio prekinut te su zakonske nasljednice B. M. i K. D. upućene da u roku od 15 dana od pravomoćnosti rješenja pokrenu parnični postupak protiv B. E., a radi utvrđenja da vlastoručna oporuka ostavitelja od 20. siječnja 2023. nije istinita i pravovaljana. To rješenje postalo je pravomoćno 16. listopada 2024.

Nesporno je da upućene nasljednice nisu pokrenule parnični postupak u ostavljenom roku.

Sukladno članku 225. stavku 3. ZN-a, ako stranka u određenom roku postupi po rješenju suda, prekid postupka trajat će dok parnica ili upravni postupak ne bude pravomoćno završen. Prema stavku 4. istog članka, ako stranka u određenom roku ne postupi po rješenju suda, prekinuti će se postupak nastaviti i dovršiti bez obzira na zahtjeve glede kojih je stranka upućena na parnicu. Dakle, ako stranka u ostavljenom roku ne pokrene parnicu na koju je upućena, smatra se da je odustala od svojih prigovora, odnosno da nisu dokazane činjenice koje je trebala dokazati u parnici pri čemu sud donosi odluku kao da spornih činjenica nema.

Slijedom toga, pravni učinci nepokretanja parnice nastupili su istekom roka u studenom 2024., dakle za života pok. K. D. U tom trenutku prestali su razlozi za prekid postupka, a daljnje sudjelovanje zakonskih nasljednika više nije bilo odlučno za ishod postupka u dijelu osporavanja oporuke.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-3081/2025-2 od 29. travnja 2026.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > RJEŠENJE O NASLJEĐIVANJU, ZAPISU I O PREDAJI OSTAVINE OPĆINI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 331. stavak 1.

Članak 334. stavak 2.

Članak 348. stavak 1.

Kada je protiv odluke prvostupanjskog suda podnesena žalba, utvrđivanje pravomoćnosti prvostupanjske odluke ne ovisi o datumu dostave drugostupanjske odluke o odbijanju žalbe strankama jer prvostupanjska odluka postaje pravomoćna danom donošenja drugostupanjske odluke.

„Iz stabilne sudske prakse proizlazi da je pravomoćnost rješenja o nasljeđivanju utvrđena danom kada je istekao rok za podnošenje žalbe, a žalba nije podnesena ili je odbijena kao neosnovana.

Konkretno, ako županijski sud odbije žalbu nasljednika kao neosnovanu, rješenje o nasljeđivanju postaje pravomoćno danom donošenja te odluke.

Naime, i po stavu ovog suda kada je protiv rješenja o nasljeđivanju koje je donio javni bilježnik kao povjerenik suda podnesen prigovor i taj prigovor prvostupanjski sud odbije kao neosnovan i održi na snazi rješenje o nasljeđivanju javnog bilježnika, tada rješenje o nasljeđivanju javnog bilježnika stječe svojstvo pravomoćnosti danom kada odluka o prigovoru postane pravomoćna bilo zbog toga što protiv istog žalba nije izjavljena ili ako je izjavljena žalba odbijena kao neosnovana.

Nadalje, kada je protiv odluke prvostupanjskog suda podnesena žalba, kao što je ovdje slučaj, utvrđivanje pravomoćnosti prvostupanjske odluke ne ovisi o datumu dostave drugostupanjske odluke o odbijanju žalbe strankama jer prvostupanjska odluka postaje pravomoćna danom donošenja drugostupanjske odluke, pa kako iz te odluke koju predstavlja rješenje ovog suda Gž-3358/2024-2 od 3. siječnja 2025. jasno proizlazi da je doneseno 3. siječnja 2025., a isto proizlazi i iz aplikacije e-Spisa, ovaj sud nalazi da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da je to rješenje doneseno upravo 3. siječnja 2025. i da je toga dana postalo pravomoćno rješenje o nasljeđivanju O-1104/2017, UPP/OS-30/2017 od 6. rujna 2022. te je stoga pravilno u potvrdi o pravomoćnosti navedeno da je ista postala pravomoćna 3. siječnja 2025.

U skladu s prednje navedenim nisu pravno odlučne suprotne žaliteljeve tvrdnje niti na protivno ukazuje sudska praksa na koju se žalitelj poziva (Rješenje VSRH Rev 1501/13 od 12. studenog 2013. i Županijskog suda u Splitu Gž-1635/2018 od 30. srpnja 2018.) budući se iste odnose na učinak/djelovanje sudske odluke prema strankama koji, sukladno odredbi članka 334. stavka 2. ZPP-a, sudska odluka ima od dana kad im je dostavljena jer im tog dana primjerice teče rok za žalbu (članak 348. stavak 1. ZPP-a) ili pak određenih prijedloga (izvanrednih pravnih lijekova, prijedloga za nastavak postupka i slično-tako odluke VSRH Rev 479/2023 od 15. studenog 2023., Rev x 823/15-2 od 9. studenog 2016., Županijski sud Varaždin, Stalna služba u Koprivnici Gž-1278/2021 od 10. rujna 2021.).

Naime, po stavu ovog suda pravomoćnost je objektivno svojstvo presude (ili rješenja) koje ona ima ili nema i to u odnosu na svakoga a koje se u različito vrijeme i na različite načine manifestira prema raznim subjektima (proizvodi pravni učinak), što ne znači da i sama pravomoćnost nastupa u drugo vrijeme prema svakom subjektu na koga se odnosi.

Ovdje je nesporno odlučeno o pravnim lijekovima koje je žalitelj izjavljivao protiv rješenja o nasljeđivanju radi čega je nastupila pravomoćnost jer se to rješenje više ne može pobijati žalbom (članak 333. stavak 1. ZPP-a) a to što žalitelj nije zadovoljan takvim ishodom navedeno svojstvo ne čini upitnim.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-946/2026-2 od 12. svibnja 2026.

58

425.46

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > UČINAK PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU I ZAPISU

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 232. stavak 1.

Nekretnina koja je bila predmet raspravljanja u ostavinskom postupku ne predstavlja naknadno pronađenu imovinu.

„U provedenom dokaznom postupku prvostupanjski je sud utvrdio:

- da je u zemljišnim knjigama ovog suda kao vlasnica čest. br. [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina] za cijelo upisana tuženica 1. J. M., i to na temelju Bračnog ugovora od 12. travnja 2017. i Dodatka istom od 19. travnja 2017., a sve uz istovremeno brisanje tog prava s imena ovdje tuženika 2. J. Z. (bivšeg supruga tuženice 1. J. M. i brata tužiteljice) koji je, pak, upis prava vlasništva glede navedene nekretnine na svoje ime za cijelo ishodio na temelju rješenja o nasljeđivanju javnog bilježnika Ljiljanke Malenica br. O-888/09 od 25. studenog 2009. (kojim je ostavinom iza smrti pok. J. D. utvrđena i ovdje predmetna čest. br. [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina] za cijelo, te nasljednikom imenovanog ostavitelja, a na temelju zakona i ustupa od ovdje tužiteljice, proglašen ovdje tuženik 2. J. Z.), sve uz istovremeno brisanje tog prava s imena ostavitelja J. D. koji je kao samovlasnik te nekretnine, ranije položene u k.o. [katastarska općina], upisan još od 60-ih godina prošlog stoljeća,

- da ostavinom iza smrti J. I. Ž. M. nije utvrđena predmetna nekretnina, sve vidljivo iz rješenja o nasljeđivanju javnog bilježnika Igora Lučeva iz Šibenika broj O-993/05 od 30. prosinca 2005. donesenog nakon ostavinskog postupka provedenog uz sudjelovanje sviju zakonskih nasljednika iste, i to sada pok. joj supruga M., te djece Z. (ovdje tuženika 2. i S. (ovdje tužiteljice),

- da je ostavinom iza smrti J. D. utvrđena predmetna nekretnina za cijelo, sve vidljivo iz rješenja o nasljeđivanju javnog bilježnika Ljiljanke Malenica iz Šibenika broj O-888/09 od 25. studenog 2009. donesenog nakon ostavinskog postupka provedenog uz sudjelovanje sviju zakonskih nasljednika iste, i to djece mu Z. (ovdje tuženika 2.) i S. (ovdje tužiteljice).

Dakle, pravomoćno rješenje o nasljeđivanju ili zapisu veže stranke koje su sudjelovale u postupku ostavinske rasprave, a kojim nije priznato pravo da svoj zahtjev ostvaruju u parnici. Tako tužiteljica koja je sudjelovala u ostavinskom postupku ne može osnovano prigovarati

istinitosti sadržaja onoga što je pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju utvrđeno (konkretno što je bio predmet ostavinske imovine).“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2598/2025-3 od 29. travnja 2026.

5 > Radno pravo

59

513.169

*RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRESTANAK UGOVORA O RADU > NAČINI
PRESTANKA UGOVORA O RADU > OTKAZ > OSTALO*

*Zakon o strancima
(NN 133/20)*

Članak 89. stavak 1. točka 1. i 3.

*Zakon o radu
(NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23)*

Članak 23. stavak 2.

Odjavom poslodavca stranog radnika sa mirovinskog i zdravstvenog osiguranja u vremenskom periodu u kojem radnik nije imao prijavljen boravak u RH, njegov ugovor o radu prestaje po sili zakona jer više ne ispunjava uvjete zapošljavanja prema ZS-u.

„Tužiteljica tužbom traži utvrđenje da nije dopušten otkaz Ugovora o radu na neodređeno vrijeme sklopljenog 4. svibnja 2022. između tužiteljice i tuženika, naknadu neisplaćene plaće, sudski raskid Ugovora o radu s danom presuđenja i naknadu štete zbog sudskog raskida u iznosu od 9.600,00 EUR pa je tako predmet ovog spora dopuštenost (zakonitost) otkaza ugovora o radu, naknada plaće, sudski raskid ugovora o radu i naknada štete uslijed sudskog raskida ugovora o radu.

Kod ovakvog činjeničnog stanja, pravilno je sud prvog stupnja donio pobijanu odluku. Naime, prema članku 23. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23; dalje u tekstu: ZR) u stavku 2. regulira da strani državljanin ili osoba bez državljanstva može sklopiti ugovor o radu pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i posebnim zakonom koji se uređuje zapošljavanje tih osoba.

Tužiteljica, a što nesporno proizlazi iz spisa, je državljanka Venezuele, pa na istu se primjenjuje Zakon o strancima („Narodne novine“, broj 133/20; dalje u tekstu: ZS), te ima status državljanina treće zemlje u Republici Hrvatskoj, te može raditi na temelju izdane dozvole za boravak i rad sukladno članku 88. stavak 1. ZS-a, a može raditi na poslovima za koje joj je izdana dozvola za boravak i rad (stavak 3. istog članka), a poslodavac je može zaposliti samo na poslovima označenim u dozvoli za boravak i rad (stavak 4. istog članka).

Tužiteljici je odobren privremeni boravak za razdoblje od 30. rujna 2024. do 1. lipnja 2026. u svrhu spajanja obitelji s hrvatskim državljaninom pa je stoga bio pravilan zaključak suda prvog stupnja da u periodu od 1. lipnja 2024. do 30. rujna 2024. tužiteljica nije imala

odobren privremeni boravak u Republici Hrvatskoj po nekom od osnova iz članka 89. ZS pa da joj iz tog razloga ne bi bila potrebna dozvola za boravak i rad, odnosno što prema ZS-u znači da je u tom periodu bio zabranjen rad na području Republike Hrvatske bez izdane dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada, a sve imajući u vidu činjenicu kada je prestao ugovor o radu tužiteljice kojeg je zaključila s tuženikom ugovorom o radu od 4. svibnja 2022.

Suprotno žalbenim navodima a razmatrajući predmetni spor kroz prizmu članka 322. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23 i 155/23; dalje u tekstu: ZOO/05), je valjan stav zauzeo sud prvog stupnja u pobijanoj odluci jer odredbe ZS-a koji regulira rad državljanina trećih zemalja je zakonska regulativa koja je kogentne naravi i kao takva je mjerodavna prilikom zaključenja ugovora o radu, koji ugovor može biti zaključen samo poštivanjem odredbi ZS-a u konkretnom slučaju članka 89. koji regulira dozvolu za boravak i rad, u Republici Hrvatskoj.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-270/2025-3 od 5. ožujka 2026.

60

530

RADNO PRAVO > PROBNI RAD, OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD, IZUMI I TEHNIČKA UNAPRJEĐENJA TE ZABRANA TAKMIČENJA RADNIKA S POSLODAVCEM > PROBNI RAD

*Zakon o radu
(NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23 i 64/23)*

Članak 53.

*Kolektivni ugovor za zaposlenike u javnim službama
(NN 29/24)*

Članak 25.

Članak 26.

Poslodavac je dužan u skladu s odredbom članka 26. KU dužan zaposleniku dostaviti odluku o nezadovoljavanju uvjeta probnog rada najkasnije posljednjeg dana probnog rada jer će se u protivnom smatrati da je zaposlenik udovoljio na probnom radu.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja kojim traži utvrđenje da Odluka tuženika o otkazu ugovora o radu zbog nezadovoljavanja na probnom radu od 26. travnja 2024. je nedopuštena te da radni odnos tužiteljice kod tuženika nije prestao, zatim traži utvrđenje sudskog raskida ugovora o radu s danom 8. rujna 2024. kao i isplatu štete u visini od 5.292,84 EUR kao i naknadu troškova parničnog postupka.

U ovom postupku neprijeporno je utvrđeno da je zadnji dan probnog rada tužiteljice kod tuženika bio 27. travnja 2024., a da je tuženik pokušao tužiteljici uručiti odluku o otkazu ugovora o radu 29. travnja 2024.

Nisu od odlučne važnosti činjenice što je navedena odluka o otkazu ugovora o radu zbog nezadovoljavanja na probnom radu napisana 26. travnja 2024. kao ni činjenica koja proizlazi da iz zapisnika od 23. elektroničke sjednice školskog odbora tuženika (list 97 i 98 spisa) utvrđeno da je donijeta odluka o otkazivanju o radu u probnom roku zbog nezadovoljavanja od strane tužiteljice na radnom mjestu.

Pravilno je sud prvog stupnja prilikom donošenja i analize provedenih dokaza primijenio odredbe Temeljne kolektivnog ugovora za zaposlenike u javnim službama („Narodne novine“, broj 29/24; dalje u tekstu: KU) koji u članku 25. regulira odredbu mogućnost zaključenja ugovora o radu s ugovaranjem probnog roka ali i jako bitnu odredbu članka 26. koji regulira da ako zaposlenik koji nije zadovoljio na probnom radu, prestaje radni odnos otkazom zbog nezadovoljavanja na probnom radu, takva odluka mora biti u pisanom obliku i obrazložena (stavak 1. koji je tuženik ispoštovao), ali prema stavku 2. članka 26. KU propisano je da poslodavac je dužan zaposleniku dostaviti takvu odluku najkasnije do posljednjeg dana probnog rada jer u protivnom smatrat će se da je zaposlenik zadovoljio na probnom radu.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-144/2025-3 od 26. veljače 2026.

61

555.2

RADNO PRAVO > PLAĆE > NAKNADA PLAĆE > OTPREMNINE

Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17)

Članak 179.a

Zakon o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22., 46/23. i 64/23)

Članak 41.

Priznanje statusa hrvatskog branitelja vještačenjem nadležnog Ministarstva obrane RH osnovom podnesenog zahtjeva predstavlja deklaratornu odluku kojom se samo formalno utvrđuje već stečeni status osobe temeljem Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

„Predmet spora predstavlja zahtjev tužitelja za isplatu iznosa razlike otpremnine u iznosu od 30.000,00 kn/ 3.981,68 EUR, temeljem odredbe članka 142. stavka 2. Kolektivnog ugovora tuženika od 30. listopada 2019.

Naime, u ovoj fazi postupka nije bila sporna činjenica da je tužitelju Odlukom tuženika o poslovno uvjetovanom otkazu od 21. siječnja 2020. zbog gospodarskih i organizacijskih razloga otkazan Ugovora o radu temeljem kojeg je tužitelj bio zaposlen tuženika na neodređeno vrijeme od 11. studenog 2016. na poslovima nadzornik vuče u organizacijskoj jedinici Područna vuča.

Isto tako između stranaka nije bilo sporno da je predmetnom Odlukom tuženiku priznato pravo na otpremninu od 50.000,00 kuna, koja odluka je postala pravomoćna presudom Općinskog suda u Karlovcu, Stalna služba u Ogulinu pod poslovnim brojem: 7-69/2020-18 od 4. travnja 2022. kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja za utvrđenje nedopuštenosti i nezakonitosti pobijane odluke poslodavca uz zahtjev za sudski raskid radnog odnosa između stranaka.

I na koncu u postupku nije bilo sporno da tužitelj, uvidom u bazu IS PU na dan donošenja pobijane odluke poslodavca o poslovno uvjetovanom otkazu ugovora o radu, nije imao priznati status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Sporno je međutim pravo tužitelja zahtijevati isplatu razlike otpremnine temeljem naknadnog rješenja MORH-a Uprave za ljudske potencijale, sektor za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima, službe za poslove obrane Područni odjel za poslove Zagreb od 15. listopada 2020. kojim je tužitelju priznato pravo na status branitelja temeljem pripadnosti naoružanim odredima Narodne zaštite u borbenom sektoru u vremenu od 30. srpnja 1991. do 31. prosinca 1991.

Naime, prvostupanjski sud je po provedenom dokaznom postupku odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja, jer je smatrao kako tuženik kao poslodavac ne može retroaktivno isplaćivati naknadu otpremnine kod otkaza ugovora o radu jer u trenutku odlučivanja o otpremnini tuženik je utvrđivao pravo tužitelja temeljem raspoložive dokumentacije koju je imao o svojem zaposleniku i stoga tužitelj ne ostvaruje spomenuto pravo razlike od 30.000,00 kn ili iznosa od 3.981,68 EUR.

U konkretnom slučaju tužitelj se poziva na rješenje Ministarstva obrane Republike Hrvatske, Uprave za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima, Službe za poslove obrane, Područni odjel za poslove obrane Zagreb od 15. listopada 2020., o priznanju tužitelja statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata o priznanju statusa branitelja osnovom podnesenog zahtjeva tužitelja od 4. veljače 2020., što je razvidno iz spisu priležećeg citiranog rješenja.

Dakle, upravni akt kojim se priznaje status branitelja, donesen od strane nadležnog Ministarstva hrvatskih branitelja, služi kao formalna potvrda da su uvjeti za taj status, propisani Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, bili ispunjeni u relevantnom razdoblju. Prava koja proizlaze iz tog statusa primjenjuju se od trenutka stjecanja uvjeta (sudjelovanja u ratu), a ne tek od datuma izdavanja rješenja ili potvrde. Stoga je priznanje statusa hrvatskog branitelja deklaratorna odluka, jer se njome ne stvara novo pravo ili status, već se samo formalno utvrđuje (deklarira) da je osoba već posjedovala taj status na temelju činjenica koje su se dogodile u prošlosti, odnosno sudjelovanja u Domovinskom ratu.

Pogrešan je pravni stav suda prvog stupnja kako za odluku o priznanju prava tužitelja na uvećanu mirovinu, sukladno odredbama KU tuženika, nije od pravnog značaja predmetno rješenje MORH-a o priznanju tužitelja stečenog statusa hrvatskog branitelja, jer je isto doneseno nakon odluke poslodavca.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-385/2024-3 od 11. prosinca 2025.

62

571.253

RADNO PRAVO > UGOVARANJE UVJETA RADA > SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU > RADNIČKO VIJEĆE > ODNOS RADNIČKOG VIJEĆA I POSLODAVCA > SUODLUČIVANJE

Zakon o radu

(NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22., 46/23. i 64/23)

Članak 138.

Članak 151. stavak 1., 3. i 4.

Zakon o zaštiti na radu

(NN 74/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18)

Članak 72.

Ako radničko vijeće uskrati suglasnost na otkaz takva uskrata mora biti pisana, izričita i nedvosmislena, jer tek takva je jasna uskrata suglasnosti omogućuje poslodavcu da i on štiti svoja prava koji ima prema odredbama Zakona o radu.

„Odredbom članka 138. ZR-a propisano je ako je poslodavac zatražio suglasnost radničkog vijeća ili sindikata za svoju odluku, njihova je dužnost u roku od 8 dana od dana dostave zahtjeva očitovati se o davanju ili uskrati te suglasnosti ako time zakonom na pojedini slučaj nije drugačije određeno.

Ako se radničko vijeće u roku od 8 dana ne izjasni o davanju ili uskrati suglasnosti smatra se da je suglasno s odlukom poslodavca te ako radničko vijeće uskrati suglasnost, uskrata mora biti pisano obrazložena, a poslodavac može u roku od 15 dana od dana dostave izjave o uskrati suglasnosti tražiti da tu suglasnost nadomjesti sudska ili arbitražna odluka, što je propisano odredbom članka 151. stavka 3. i 4. ZR-a.

Dakle, radničko vijeće može svoju suglasnost dati izričito ili prešutno. Ako radničko vijeće uskrati suglasnost na otkaz takva uskrata mora biti pisana, izričita i nedvosmislena, jer tek takva je jasna uskrata suglasnost i omogućuje poslodavcu da i on štiti svoja prava koji ima prema odredbama Zakona o radu.

U okolnostima konkretnog slučaja nesporno je kako je radničko vijeće povodom zahtjeva tuženika radi dostavljanja očitovanja o izvanrednom otkazu ugovora o radu tužitelju, održalo sastanaka na kojem sastanku je četvero članova bilo suzdržano, a tri su bila protiv, te su odlučili da se radničko vijeće neće očitovati o navedenom zahtjevu.

Slijedom naprijed navedenog, prvostupanjski je sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je ocijenio da je radničko vijeće trebalo dati izričiti pristanak na otkaz ugovora o radu a što je u suprotnosti s odredbom članka 72. ZZR-a odnosno odredbe članka 151. ZR-a iz kojeg jasno proizlazi da radničko vijeće odnosno sindikalni povjerenik jedino, mora izričito i jasno obrazložiti da uskraćuje suglasnost, dok je u konkretnom slučaju isto prešutno pristalo na suglasnost.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-126/2024-3 od 12. ožujka 2026.

63

571.253.1

RADNO PRAVO > UGOVARANJE UVJETA RADA > SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU > RADNIČKO VIJEĆE > ODNOS RADNIČKOG VIJEĆA I POSLODAVCA > SUODLUČIVANJE > SUDSKA ODLUKA KOJA NADOMJEŠTA SUGLASNOST RADNIČKOG VIJEĆA

Zakon o radu

(NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22., 46/23. i 64/23)

Članak 151. stavak 1., 3. i 4.

Kada kod poslodavca nije utemeljeno radničko vijeće, a sindikalni povjerenik je uskratio dati suglasnost na namjeravanu odluku poslodavca (odluku o otkazu ugovora o radu), u postupku koji poslodavac pokrene radi nadomještanja suglasnosti za otkaz prema članku 151. stavku 4. ZR-a pasivno je legitimiran sindikalni povjerenik (fizička osoba), a ne nadležni sindikat čiji je član.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja da sud u parničnom postupku nadomjesti suglasnost na namjeravanu odluku o izvanrednom otkazu ugovora o radu radniku D. I., s obzirom na to da je tuženik kao sindikalni povjerenik koji obnaša dužnost radničkog vijeća kod tužitelja svojim dopisom od 13. kolovoza 2022. uskratio tu suglasnost dati.

Iz navedenih odredbi bi proizlazilo da ako kod poslodavca nije utemeljeno radničko vijeće, poslodavac je dužan tražiti suglasnost sindikalnog povjerenika jer prema članku 153. stavku 3. ZR-a upravo sindikalni povjerenik preuzima sva prava i obveze radničkog vijeća pa tako sindikalni povjerenik ima pravo dati odnosno uskratiti suglasnost poslodavcu na otkaz ugovora o radu.

Nadalje, kada poslodavac kod kojeg nije formirano radničko vijeće pokrene sudski postupak radi nadomještanja suglasnosti za otkaz ugovora o radu prema članku 151. stavku 4. ZR-a, jer je sindikalni povjerenik uskratio suglasnost na otkaz, dužan je kao tuženika naznačiti sindikalnog povjerenika tj. osobu koja u tom trenutku obavlja poslove sindikalnog povjerenika.

Kada kod poslodavca nije utemeljeno radničko vijeće, a sindikalni povjerenik je uskratio dati suglasnost na namjeravanu odluku poslodavca (odluku o otkazu ugovora o radu), u postupku koji poslodavac pokrene radi nadomještanja suglasnosti za otkaz prema članku 151. stavku 4. ZR-a pasivno je legitimiran sindikalni povjerenik (fizička osoba), a ne nadležni sindikat čiji je član.

Imajući u vidu iznijeto, a posebno odredbu članka 151. stavka 4. ZR-a u ovom slučaju pasivno je legitimiran sindikalni povjerenik (fizička osoba), a ne sindikat čiji je on član, što bi proizlazilo iz gore izraženog pravnog stava odluke Vrhovnog suda RH (Rev 1275/2022).“

Županijski sud u Splitu, Gž R-24/2026-3 od 5. ožujka 2026.

64

582.1

RADNO PRAVO > OSTVARIVANJE PRAVA I OBVEZA IZ RADNOG ODNOSA > RJEŠAVANJE RADNOG SPORA > PRETHODNO OBRAĆANJE POSLODAVCU

Zakon o radu

(NN 93/14, 127/17 i 98/19)

Članak 133. stavak 4.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 155/23)

Članak 186.a

Kada je o zahtjevu tužitelja za zaštitu prava u odnosu na pobijanu prvostupanjsku odluku poslodavca nadležni ministar kao drugostupanjsko tijelo odlučilo po podnošenju zahtjeva za zaštitu prava, to se ne može govoriti o očito nerazumnom roku zbog čega bi tužitelj opravdano, ne čekajući odluku drugostupanjskog tijela po podnesenom zahtjevu za zaštitu svojih radnih prava, postupio sukladno odredbi članka 186.a ZPP-a.

„U konkretnom slučaju se radi o ostvarenju radnih prava tužitelja prema poslodavcu temeljem odredaba Kolektivnog ugovora za državne službenika i namještenike ("Narodne novine" broj 56/22 i 127/22 - Dodatak I) osnovom kojeg je prihvaćen kao osnovan zahtjev

tužitelja po zahtjevu za zaštitu prava i preinačeno prvostupanjskog rješenje te tužitelju priznato pravo na pomoć osnovom rješenja drugostupanjskog dijela, temeljem kojeg je tužitelju i izvršena isplata.

Utoliko s pravom žaliteljica ukazuje kako je u navedenim okolnostima podnošenje zahtjeva za mirno rješavanje spora radi podnošenja tužbe nadležnom sudu bilo preuranjenom, sukladno odredbi članka 133. stavka 4. ZR-a.

Kako je u konkretnom slučaju o zahtjevu tužitelja za zaštitu prava u odnosu na pobijanu prvostupanjsku odluku poslodavca nadležni ministar kao drugostupanjskog tijelo odlučio po podnošenju zahtjeva za zaštitu prava rješenjem od 20. prosinca 2022., to se u konkretnom slučaju ne može govoriti o očito nerazumnom roku zbog čega bi tužitelj opravdano, ne čekajući odluku drugostupanjskog tijelo po podnesenom zahtjevu za zaštitu svojih radnih prava, postupio sukladno odredbi članka 186. a ZPP-a koja regulira postupanje prije podnošenja namjeravane tužbe nadležnom sudu radi ostvarenja svojih imovinsko pravnih odnosa protiv Republike Hrvatske.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-218/2024-2 od 29. siječnja 2026.

6 > Ustavno i upravno pravo

65

623.312

USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE PRISTOJBE

*Zakon o sudskim pristojbama
(NN 118/18 i 51/23)*

Članak 7. stavak 1.

Budući da u predmetnom slučaju plaćanje pristojbe u visini polovice propisanog iznosa nije izvršeno u trenutku podnošenja tužbe, nego nakon njenog podnošenja, tužitelj je dužan platiti pristojbu za tužbu u punom iznosu propisane pristojbe.

„U skladu s odredbom članka 7. stavka 1. ZSP-a pristojba se plaća u visini polovice propisane sudske pristojbe ako je pristojba plaćena u trenutku podnošenja tužbe. Prilikom podnošenja tužbe u informacijskom sustavu e-Komunikacije, nalog za plaćanje sudske pristojbe generira se prije podnošenja tužbe, a ne nakon njenog podnošenja. U slučaju plaćanja prilikom podnošenja tužbe bi već na obavijesti o primitku elektroničkog podneska trebalo navesti da je pristojba plaćena, kada je plaćena i u kojem iznosu. U konkretnom slučaju u obavijesti o primitku elektroničkog podneska je navedeno kako će obveznik sam platiti pristojbu. Budući da u predmetnom slučaju plaćanje pristojbe u visini polovice propisanog iznosa nije izvršeno u trenutku podnošenja tužbe, nego nakon njenog podnošenja, tužitelj je dužan platiti pristojbu za tužbu u punom iznosu propisane pristojbe. Pritom nije odlučno što je nalog za plaćanje

predmetne pristojbe izdan banci isti dan u vrijeme u kojem banka više ne provodi naloge, već ih provodi prvi sljedeći radni dan, a što proizlazi iz priložene potvrde o uplati.

Dodaje se da je takvo shvaćanje u skladu sa zaključkom zauzetim na zajedničkom sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanog dana 11. studenog 2022. (Su-IV- 87/2022-69).

S obzirom na činjenicu da je rješenje o pristojbi od 18. kolovoza 2025. doneseno u trenutku kada ista još uvijek nije bila plaćena sud je osnovano donio rješenje i naložio uplatu i pristojbe na tužbu i pristojbe na rješenje o pristojbi.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-711/2026-4 od 26. ožujka 2026.

66

623.312

USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE PRISTOJBE

*Zakon o sudskim pristojbama
(NN 118/18 i 51/23)*

Članak 4. stavak 1.

Članak 7. stavak 1.

*Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji
(NN 5/20 i 139/21)*

Članak 12.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)*

Članak 106.a stavak 5.

Da je intencija zakonodavca bila da se za podneske u elektroničkom obliku uvijek plaća polovica iznosa, izostavio bi iz citirane odredbe dio „u trenutku njihova podnošenja“.

„U svezi sa pravnim shvaćanjem tužitelja kako je u predmetnom slučaju bio u obvezi platiti tek polovicu iznosa koji se plaća s osnova sudske pristojbe na tužbu za reći je slijedeće.

Teleološkim i jezičnim tumačenjem odredbe članka 7. stavka 1. ZOSP-a proizlazi kako pravo na plaćanje pristojbe u visini od polovice iznosa koji se inače plaća, ostvaruje stranka koja baš prilikom podnošenja podneska u elektroničkom obliku plati pristojbu. Za ovaj drugostupanjski sud nije prihvatljivo shvaćanje tužitelja kako je on ostvario pravo na plaćanje polovice sudske pristojbe koja se plaća na tužbu, samim time što je tužbu podnio u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

Naime, trenutak dospijeća obveze plaćanja pristojbe propisan je odredbama članka 4. ZOSP-a. Tako je odredbom stavka 1. ovog članka pored ostalog propisano da obveza plaćanja pristojbe za tužbu, ako ovim zakonom nije drukčije propisano, nastaje u trenutku kada se preda, a za podneske dane na zapisnik kada zapisnik bude dovršen. S druge pak strane zakonodavac u

odredbi članka 7. stavka 1. ZOSP-a koristi formulaciju „pristojba se plaća u trenutku njihova podnošenja u visini polovice propisanog iznosa“. Da je intencija zakonodavca bila da se za podneske u elektroničkom obliku uvijek plaća polovica iznosa, izostavio bi iz citirane odredbe dio „u trenutku njihova podnošenja“. Također da je intencija zakonodavca bila s formulacijom „u trenutku njihova podnošenja“, odrediti nastanak obveze plaćanja pristojbe (a što je već na jednak način i određeno odredbom članka 4. stavka 1. ZOSP-a) tada bi umjesto izraza „plaća“ koristio izraz „nastaje“ kao što ga i koristi u članku 4. ZOSP-a. Prema odredbi članka 106.a stavka 1. ZPP-a, propisano je kako se podnesak može podnijeti u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava, dok je odredbom stavka 5. istog članka određeno kako su državna tijela, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, te stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe uvijek dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku.

Nadalje odredbom članka 12. Pravilnika o elektroničkoj komunikaciji („Narodne novine“, broj 5/20 i 139/21) propisano je kako u trenutku podnošenja podneska u elektroničkom obliku, odnosno zaprimanja sudskog pisma u sigurni elektronički poštanski pretinac za koji postoji obveza plaćanja sudskih pristojbi vanjski korisnik sustava je dužan bez odgode na plaćanje sudskih pristojbi skladno odredbama propisa koji propisuju visinu i način plaćanja sudskih pristojbi.

Stranka koja podnosi podnesak putem odvjetnika, sukladno odredbi članka 106.a stavka 5. ZPP-a u obvezi je svoj podnesak podnijeti u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. S druge strane, fizička osoba može birati hoće li podnesak podnijeti pisanim putem ili u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Upravo zbog postojanja mogućnosti stranke na podnošenje tužbe pisanim putem (jer se stranci ne može nametnuti obveza angažiranja odvjetnika) zakonodavac je predvidio povlasticu za stranku koja podnesak podnosi u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Pri tom nije otegotno obvezivanje ni stranke da u tom slučaju pristojbu u visini polovice iznosa plati odmah po podnošenju podneska. Naime, tužitelj je taj koji određuje vrijednost podneska, a koji je pristojbena osnovica. Nesporo je kako stranci koja žalbu podnosi u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava, sustav generira podatke o tome tko je obveznik plaćanja pristojbe, IBAN primatelja, poziv na broj primatelja, nominalni iznos pristojbe, postotak oslobođenja po osnovi korištenja sustava, postotak oslobođenja po nekoj drugoj osnovi te iznos za plaćanje (obavijest o primitku podneska). Nadalje, u obavijesti o primitku elektroničkog podneska navodi se i koliki iznos pristojbe je plaćen, datum plaćanja te koliko je preostalo za platiti.

Slijedom navedenog proizlazi da bi smisao postojanja povlastice u vidu plaćanja polovice iznosa pristojbe odmah po podnošenju podneska bio potaknuti stranke da plaćaju pristojbe odmah te da na taj način sudu olakšaju postupak evidencije naplaćenih i nenaplaćenih sudskih pristojbi.

Za navesti je i to kako je na sastanku predsjednika građanskih odjela županijskih sudova i predsjednika Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanog 11. ožujka 2022. donesen zaključak kako u slučaju kada stranka da podnesak u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava i ne plati odmah pristojbu, u takvom slučaju mora platiti pristojbu u punom iznosu, a ne polovicu iznosa pristojbe.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2779/2025-2 od 5. prosinca 2025.

USTAVNO PRAVO I UPRAVNO PRAVO > UPRAVNO PRAVO > POREZI, PRISTOJBE, TROŠARINE, CARINE, DOPRINOSI I NAKNADE > PRISTOJBE I TROŠARINE > PRISTOJBE > SUDSKE PRISTOJBE

*Zakon o sudskim pristojbama
(NN 118/18 i 51/23)*

Članak 11. stavak 1. točka 2.

Tužitelj u postupcima za naplatu RTV pristojbe ne obavlja javne ovlasti i nije po zakonu oslobođena.

„Predmet ovog spora je naplata tražbine po osnovi neplaćene RTV pristojbe, troškova postupka i pripadajućih zateznih kamata.

Kako iz naprijed citirane odredbe članka 11. stavka 1. točke 2. ZSP-a jasno proizlazi da su plaćanja pristojbi oslobođeni osobe i tijela koja obavljaju javne ovlasti u postupcima proizašlim iz obavljanja javnih ovlasti, stoga je pravilan zaključak prvostupanjskog suda da tužitelj u postupcima za naplatu RTV pristojbe ne obavlja javne ovlasti i nije po zakonu oslobođena plaćanja sudskih pristojbi. Naplata RTV pristojbe temelji se na ugovornom odnosu tužitelja i korisnika njegovih usluga (vlasnika RTV prijamnik), jer činjenicom posjedovanja RTV prijarnika korisnik usluge ulazi u ugovorni odnos s tužiteljicom. Tužitelj, iako ima status pravne osobe koja obavlja javnu službu nema status pravne osobe s javnim ovlastima, pa se na njega ne primjenjuje odredba članka 11. stavka 1. točke 2. ZSP-a.

Iz Zaključaka sa sastanaka predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: Su IV-87/2022 od 11. studenog 2022. razvidno da su pravne osobe koje pružaju usluge na temelju javnih ovlasti dužne podmiriti sudske pristojbe jer te usluge obavljaju kao subjekti privatnog prava. Navedeni zaključak se može primijeniti u konkretnom slučaju na tužitelja obzirom isti, iako javna ustanova, s korisnicima svojih usluga – potrošačima, nastupa kao subjekt privatnog prava.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-921/2025-2 od 2. prosinca 2025.

8 > Građansko procesno pravo

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > VRIJEDNOST PREDMETA SPORA > UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI PREDMETA SPORA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 40. stavak 2.

Zahtjev na utvrđenje treba promatrati kao deklaratorni *preambul* zahtjevu na isplatu, te se taj zahtjev ne uzima u obzir pri utvrđivanju vrijednosti predmeta spora, već se vrijednost predmeta spora određuje samo prema vrijednosti zahtjeva na isplatu.

„Međutim, osnovano tuženik u žalbi upite na činjenicu pogrešno utvrđene visine predmeta spora (VPS), te posljedično tome i pogrešnog iznosa dosuđenog troška.

U konkretnom slučaju radi se o sporu u kojem je deklaratorni zahtjev istaknut uz zahtjev za isplatu koji se odnosi na novčanu svotu, pa su za određivanje vrijednosti predmeta spora mjerodavne odredbe članka 40. ZPP-a.

Odredbom članka 40. stavka 2. ZPP-a propisano je da u situaciji kada se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčanu svotu mjerodavna je vrijednost predmeta spora koju je tužitelj naznačio u tužbi, a što nije slučaj u konkretnoj pravnoj stvari kako to pogrešno prihvaća prvostupanjski sud.

Naime, zahtjev na utvrđenje treba promatrati kao deklaratorni *preambul* zahtjevu na isplatu, te se taj zahtjev ne uzima u obzir pri utvrđivanju vrijednosti predmeta spora, već se vrijednost predmeta spora određuje samo prema vrijednosti zahtjeva na isplatu, koji u konkretnom slučaju iznosi 464,53 EUR.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-113/2026-4 od 12. ožujka 2026.

69

810.511.21

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST) > IZRIČITE ODREDBE O MEĐUNARODNOJ NADLEŽNOSTI

Uredba Vijeća (EU) broj 1215/12 od 12. prosinca 2012.

Članak 16.

*Zakon o međunarodnom privatnom pravu
(NN 101/17 i 67/23)*

Članak 46. stavak 1.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)*

Članak 27.

Članak 47.

Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji

(NN 137/10, 76/12, 78/16, 46/17, 73/17, 94/18, 114/22, 20/23 i 18/24)

Članak 34. stavak 1.

Sud u Republici Hrvatskoj nadležan za odlučivanje o tužbi s prijedlogom za izdavanje platnog naloga na temelju vjerodostojne isprave koju je podnio tužitelj, kao domaća pravna osoba i isporučitelj javne usluge u Republici Hrvatskoj, protiv tuženika evidentiranog kao vlasnika TV prijarnika.

„Rješenjem prvostupanjskog suda odlučeno je da se tužba odbacuje.

Predmet ovoga spora je zahtjev tužitelja za naplatu RTV pristojbe.

U konkretnom slučaju treba poći od činjenice da tuženik nema domicil u Republici Hrvatskoj (što na temelju Zakona o međunarodnom privatnom pravu implicira na primjenu Uredbe (EU) br. 1215/2012), da tužitelj traži naplatu novčane tražbine koja se odnosi na dospjele a neplaćene RTV pristojbe nastale na području RH, dakle da je mjesto izvršenja obveze u RH, da se ta tražbina smatra javnom obvezom i da proizlazi iz zakonodavstva RH, odnosno naprijed navedenog ZHRT-a (a ne na ugovornom odnosu slijedom čega se ovdje ne radi o potrošačkom ugovoru), te da su sudovi Republike Hrvatske nadležni za rješavanje sporova koji proizlaze iz obveza koje su propisane zakonima RH, pa je stoga prema stavu ovog drugostupanjskog suda u konkretnom slučaju Općinski sud u Splitu nadležan za rješavanje predmetnog spora neovisno o prebivalištu ili boravištu tuženika.

Dana 29. siječnja 2019. na snagu je stupio Zakon o međunarodnom privatnom pravu („Narodne novine“, broj 101/17 i 67/23; dalje u tekstu: ZMPP), kojim je regulirano pitanje mjerodavnog prava za privatnopravne odnose s međunarodnim obilježjem, nadležnost sudova i drugih tijela Republike Hrvatske u pravnim stvarima.

Odredbom članka 46. stavka 1. ZMPP-a propisano je da se u građanskim i trgovačkim stvarima, nadležnost suda Republike Hrvatske određuje primjenom Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (preinačena) (SL L 351, 20. 12. 2012.), dok je stavkom 2. istog članka propisano da se nadležnost suda Republike Hrvatske određuje primjenom odredbi odjeljaka 2. i 3. poglavlja II. Uredbe iz stavka 1. toga članka i kada tuženik ima, u smislu te Uredbe, prebivalište u državi koja nije članica Europske unije.

Uredbom (EU) br. 1215/2012, između ostalog, uređena je nadležnost sudova (poglavljje II. članak 5.) na način da osobe koje imaju domicil u državi članici mogu biti tužene pred sudovima druge države članice samo na temelju pravila iz odjeljka 2. - 7. toga poglavlja.

Prema Odjeljku 4. Uredbe (EU) br. 1215/2012, "Nadležnost za potrošačke ugovore", u članku 17. stavka 1. Uredbe propisano je da se u pitanjima u vezi ugovora kojeg sklapa osoba potrošač, u svrhu koja se može smatrati da je izvan njegove profesionalne ili gospodarske djelatnosti, nadležnost utvrđuje ovim Odjeljkom, ne dovodeći u pitanje članak 6. i točku 5. članka 7., ako:

(a) je riječ o ugovoru o kupoprodaji robe s obročnom otplatom cijene;

(b) je riječ o ugovoru o zajmu s obročnom otplatom ili o ugovoru o bilo kakvom drugom obliku kredita, sklopljenim za financiranje prodaje robe; ili

c) u svim drugim slučajevima, ako je ugovor sklopljen s osobom koja obavlja trgovačku ili profesionalnu djelatnost u državi članici u kojoj potrošač ima domicil, ili ako na bilo koji način usmjerava svoje djelatnosti u tu državu članicu ili više država uključujući tu državu članicu, ugovor spada u okvir te djelatnosti.

Iz citiranih odredbi proizlazi da se nadležnost utvrđuje odjeljkom 4. Uredbe (EU) br. 1215/2012, samo ako je riječ o potrošačkim ugovorima koji su taksativno navedeni u članku 17. stavka 1. Uredbe.

U konkretnom slučaju primjenjuje se odredba članka 7. stavka 1. te Uredbe prema kojoj osoba s domicilom u državi članici može biti tužena u drugoj državi članici:

(a) u stvarima povezanim s ugovorom, pred sudom mjesta izvršenja konkretne obveze;
(b) za potrebe ove odredbe, te ako nije drukčije dogovoreno, mjesto izvršenja konkretne obveze je:

- u slučaju prodaje robe, mjesto u državi članici u kojoj je roba dostavljena ili trebala biti dostavljena sukladno ugovoru,

- u slučaju pružanja usluga, mjesto u državi članici u kojoj su usluge pružene ili trebale biti pružene sukladno ugovoru;

(c) ako se ne primjenjuje točka (b), primjenjuje se točka (a).“

Županijski sud u Splitu, GŽ-3086/2025-2 od 9. ožujka 2026.

70

810.511.24

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST) > USTALJIVANJE MEĐUNARODNE NADLEŽNOSTI

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19, 47/20. i 49/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 156/23 i 103/15)

Članak 87.

Članak 359.

Uredba Vijeća (EU) broj 2019/1111 od 25. lipnja 2019.

Članak 7.

Ako je dijete odvedeno u tijeku postupka ili je majka dijete odvela bez suglasnosti drugog roditelja koji ima pravo na skrb, to može predstavljati protupravno odvođenje u smislu Uredbe i u tom slučaju nadležnost ostaje državi prethodnog uobičajenog boravišta (Hrvatska) sve dok dijete ne stekne novo uobičajeno boravište uz ispunjenje dodatnih uvjeta (protek vremena i integracija, pasivnost nositelja prava skrbi i slično).

„Predmet spora je zahtjev za osiguranje privremenom mjerom radi odluke o stanovanju maloljetne Ž. M., rođene [**. **], s majkom Z. M. na adresi u Varšavi u Poljskoj, uz dopuštenje majci Z. M. upisati dijete u srednju školu u Varšavi i uz odluku o ostvarivanju osobnih odnosa djeteta s ocem, a u ovom žalbenom stadiju postupka predmet odlučivanja je prvostupanjska odluka o nenadležnosti suda u Republici Hrvatskoj za suđenje u ovom predmetu.

Za sporove o roditeljskoj skrbi (roditeljska odgovornost, skrbništvo, pravo na susrete, povratak djeteta) između država članica EU-a nadležnost je uređena Uredbom Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim

sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (preinaka), a koja Uredba je poznata kao Bruxelles IIb, a primjenjuje se od 1. kolovoza 2022. (dalje u tekstu: Uredba).

Nadležnost se utvrđuje prema uobičajenom boravištu djeteta u trenutku pokretanja postupka. Ako je dijete na početku postupka živjelo u Hrvatskoj i imalo uobičajeno boravište u Hrvatskoj, tada je hrvatski sud bio nadležan, a kasnije preseljenje (čak i u trajanju više mjeseci) ne mijenja već zasnovanu nadležnost – sud zadržava nadležnost (tzv. *perpetuatio fori*), osim u posebnim situacijama prijenosa nadležnosti (ovdje valja posebno imati na umu i kako je upravo predlagateljica predmetni postupak pokrenula pred sudom u Republici Hrvatskoj naznačavajući pored ostaloga i svoje prebivalište u gradu Zagrebu). Ako je, pak, dijete odvedeno u tijeku postupka ili je majka dijete odvela bez suglasnosti drugog roditelja koji ima pravo na skrb, to može predstavljati protupravno odvođenje u smislu Uredbe i u tom slučaju nadležnost ostaje državi prethodnog uobičajenog boravišta (Hrvatska) sve dok dijete ne stekne novo uobičajeno boravište uz ispunjenje dodatnih uvjeta (protek vremena i integracija, pasivnost nositelja prava skrbi i slično).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-36/2026-2 od 2. ožujka 2026.

71

810.512.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST OPĆINSKIH SUDOVA

*Zakon o područjima i sjedištima sudova
(NN 67/18 i 21/22)*

Članak 2. stavak 1. podstavak XV. točka 5.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)*

Članak 34. stavak 3.

*Zakon o sudovima
(NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 155/23 i 36/24)*

Članak 18. točka 1.

Nadležnost za provedbu ovrhe radi vraćanja na rad regulirana je pravilima ovršnog postupka, a ne odredbama za postupanje u radnim predmetima sukladno ZPSS-a.

„Tužitelj je dana 25. studenog 2024., podnio putem punomoćnika u svojstvu ovrhovoditelja prijedlog za ovrhu radi vraćanja ovrhovoditelja na rad kod ovršenika Zagrebački holding d.o.o., Podružnica Čistoća. U prijedlogu za ovrhu navodi da je pravomoćnom i ovršnom presudom Općinskog radnog suda u Zagrebu poslovni broj Pr-98/2022 od 13. lipnja 2024. određeno vraćanje ovrhovoditelja na rad kod ovršenika na radno mjesto na kojem je radio prije otkaza, odnosno na drugo odgovarajuće radno mjesto u roku od 15 dana.

Prvostupanjski sud se oglašio stvarno nenadležnim pozivom na odredbu članka 18. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 155/23 i 36/24; dalje u tekstu: ZS) i odredbu članka 34. stavka 1. točke 10. ZPP-a.

U konkretnom slučaju nije riječ o sporu iz radnog odnosa na koji bi se primjenjivala odredba članka 2. stavka 1. podstavka XV. točke 5. ZPSS-a kojom je određeno da će Općinski radni sud u Zagrebu postupati u radnim predmetima za područje određenih općina, gradova te gradskih četvrti Grada Zagreba navedenih u toj odredbi već se u ovom slučaju radi o ovršnom postupku na temelju ovršne isprave kojom je poslodavcu kao ovršeniku naloženo da radnika vrati na rad.

Pravila ovršnog postupka propisuju nadležnost za postupanje u ovrhama radi vraćanja na rad, pa je za postupanje u takvim stvarima mjesno nadležan sud na čijem se području nalazi sjedište poslodavca, a kako to pravilno cijeni i sud prvog stupnja.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-590/2024-2 od 3. rujna 2025.

72

810.512.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST TRGOVAČKIH SUDOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 34. stavak 1. i 2.

Članak 34.b točka 1.

Zakon o trgovačkim društvima

(NN 111/93, 34/99, 121/99 – vjerodostojno tumačenje, 52/00 – Odluka USRH, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12 i 68/13)

Članak 3. stavak 1.

Zakon o trgovini

(NN 30/14)

Članak 5. stavak 1. podstavak 2.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini

(NN 30/14)

Zakon o poljoprivredi

(NN 149/09)

Članak 3. stavak 4. i 6.

Tužitelj je u konkretnom slučaju pravna osoba i subjekt iz članka 34.b točke 1. ZPP-a, dok tuženica kao nositelj OPG-a, nije trgovac niti trgovac pojedinac, a gospodarsku djelatnost ne obavlja samostalno u ni skladu s propisima o obrtu, pa u sporu između njih nisu ispunjene pretpostavke za nadležnost trgovačkog suda.

„Odredbom članka 34.b točke 1. ZPP-a propisano je da trgovački sudovi u parničnom postupku u prvom stupnju sude u sporovima između pravnih osoba, u sporovima između pravnih osoba i obrtnika, uključujući i trgovce pojedince, u sporovima između obrtnika uključujući i sporove između trgovaca pojedinaca, a ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema tom Zakonu uvijek sude općinski sudovi (članak 34. stavak 1.), odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekog drugog suda.

Prema odredbi članka 34. stavka 2. ZPP-a općinski sudovi sude u prvom stupnju, osim sporova iz članka 34. stavka 1. ZPP-a, i u svim drugim sporovima iz članka 1. tog Zakona koji nisu u prvostupanjskoj nadležnosti trgovačkih ili kojih drugih sudova.

Pojam trgovca pojedinca određen je članka 3. stavka 1. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 111/93, 34/99, 121/99 – vjerodostojno tumačenje, 52/00 – Odluka USRH, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12 i 68/13; dalje u tekstu: ZTD). Prema toj odredbi trgovac pojedinac je fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost u skladu s propisima o obrtu i upisana je u sudskom registru kao trgovac pojedinac.

Odredbom članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini („Narodne novine“, broj 30/14; dalje u tekstu: ZID ZT) izmijenjen je člankom 5. stavkom 1. podstavkom 2. Zakona o trgovini („Narodne novine“, broj 87/08, 116/08, 76/09, 114/11 i 68/13; dalje u tekstu: ZT) prema kojem, osim trgovca iz članka 4. toga Zakona, djelatnost trgovine može obavljati i nositelj i/ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u skladu s posebnim propisima, kada svoje poljoprivredne proizvode prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9. i 10. toga Zakona, kao i na tržnicama na veliko iz članka 7. stavka 3. toga Zakona.

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (dalje u tekstu: OPG) je prema odredbi članka 3. stavka 4. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 149/09; dalje u tekstu: ZOP) samostalna gospodarska i socijalna jedinica koju čine punoljetni članovi zajedničkog kućanstva, a temelji se na vlasništvu i/ili uporabi proizvodnih resursa u obavljanju poljoprivredne djelatnosti. Nositelj OPG-a je punoljetna osoba koja radi stalno ili povremeno na gospodarstvu i odgovorna je za njegovo poslovanje (članak 3. stavak 6. ZOP-a). OPG je posebna zajednica koja počiva, s jedne strane, na obiteljskoj povezanosti svojih članova, a s druge strane na njihovoj slobodnoj volji da sudjeluju u zajedničkom bavljenju poljoprivrednom djelatnošću. Nositelj prava i obveza OPG-a je fizička osoba koju članovi OPG-a biraju među sobom i jedini je od članova koji nastupa u pravnom prometu prema trećima u svoje ime, a za račun svih članova.

Tužitelj je u konkretnom slučaju pravna osoba i nedvojbeno je subjekt iz članka 34.b točke 1. ZPP-a. Međutim, u smislu citiranih zakonskih odredbi tuženica, odnosno M. N. kao nositelj OPG-a, nije trgovac niti trgovac pojedinac, a gospodarsku djelatnost ne obavlja samostalno u ni skladu s propisima o obrtu.

Slijedom navedenog nisu ispunjene pretpostavke za nadležnost trgovačkog suda u ovoj pravnoj stvari. Budući da je u ovom predmetu riječ o sporu između pravne i fizičke osobe, to je, prema odredbi članka 34. stavka 2. ZPP-a za postupanje stvarno nadležan općinski sud.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2889/2025-2 od 18. prosinca 2025.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST TRGOVAČKIH SUDOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 34.b stavak 1. točka 2. i 3.

Članak 70.

Za suđenje u sporovima radi utvrđenja bračne stečevine na poslovnim udjelima u trgovačkom društvu nadležan je trgovački sud, pa se stranke bračnim ugovorom mogu dogovoriti samo o mjesnoj nadležnosti tog suda.

„Sud prvog stupnja donio je rješenje kojim se oglašava stvarno nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari i po pravomoćnosti rješenja predmet će ustupiti Trgovačkom sudu u Osijeku kao stvarno i mjesno nadležnom sudu.

Iz spisa proizlazi da su stranke sklopile bračni ugovor 1. travnja 2023. i tužiteljica traži temeljem istoga vlasništvo poslovnih udjela u trgovačkom društvu "MIKIĆ SERVIS ODRŽAVANJE" j.d.o.o. za trgovinu i usluge.

Pravilno sud prvog stupnja utvrđuje i zaključuje da poslovni udio je pojam koji označava skup, zbroj ili cjelovitost svih članskih prava i obveza koji pripadaju jednoj točno određenoj osobi ili zajednički većem broju točno određenih osoba. Poslovni udjel podrazumijeva prava i obveze člana društva u tom društvu kao pravnoj osobi, slijedom čega tužiteljica zahtjevom da je ista stekla vlasništvo poslovnih udjela u društvu "MIKIĆ SERVIS ODRŽAVANJA" j.d.o.o. za trgovinu i usluge i zadire u članska prava tuženika, slijedom čega se radi o sporu iz članka 34.b točke 2. ZPP-a za koje je suđenje nadležan trgovački sud. Pri tom valja napomenuti da iako je bračnim ugovorom zaključenim između tuženika i tužiteljice, a na temelju kojeg Ugovora tužiteljica i temelji svoje tužbeno traženje, ugovorena nadležnost Općinskog suda u Splitu, sukladno odredbi članka 70. ZPP-a stranke se mogu sporazumjeti o mjesnoj nenadležnosti i to ako nije određena isključiva mjesna nadležnost i ako je taj sud stvarno nadležan, međutim ne mogu se sporazumjeti o stvarnoj nadležnosti.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-216/2025-2 od 17. prosinca 2025.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > ISKLJUČIVA MJESNA NADLEŽNOST

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 34. stavak 1. i 2.

Članak 34.b točka 1.

Zakon o područjima i sjedištima sudova

(NN 67/18 i 21/22)

Članak 2. stavak 1. točka XIV.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)

Članak 5. stavak 1.

Tužitelj pogrešno tumači odredbu članka 56. stavka 2. ZPP-a koja propisuje da ako nekretnina leži na području više sudova, da je nadležan svaki od tih sudova. Naime, iz podataka u tužbi proizlazi da se u predmetnom slučaju ne radi o jednoj nekretnini koja je položena na području više sudova, već se radi o različitim nekretninama položenim na području različitih katastarskih općina za koje su nadležni različiti općinski sudovi.

„Prema stajalištu ovog suda nekretnine koje čine bračnu stečevinu mogu se smatrati ukupnošću stvari. Pod ukupnošću stvari razumijeva se zbroj fizički samostalnih i međusobno koordiniranih stvari koje su ujedinjene zajedničkom gospodarskom svrhom i u prometu se javljaju pod zajedničkim nazivom. Međutim, prema odredbi članka 5. stavak 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17; dalje u tekstu: ZVDSP) objekt prava vlasništva je pojedinačno određena stvar.

Kako je u predmetnom slučaju riječ o utvrđenju uprava vlasništva na nekretninama s osnova bračne stečevine, dakle o sporu na nekretninama, radi se o isključivoj mjesnoj nadležnosti (članak 56. stavak 1. ZPP-a).

Stoga se pravilno prvostupanjski sud oglosio mjesno nenadležnim za postupanjem u pogledu zahtjeva za utvrđenjem bračne stečevine na nekretninama položenim u k.o. [katastarska općina] koje su položene na području Općinskog suda u Zadru (članak 2. stavak 1. točka XIV. Zakona o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“, broj 67/18 i 21/22 u svezi s odredbom članka 56. stavka 1. ZPP-a).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-65/2026-2 od 21. travnja 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > MJESNA NADLEŽNOST ZA POJEDINE VRSTE SPOROVA > NADLEŽNOST ZT SPOROVE U OVRŠNOM I STEČAJNOM POSTUPKU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23, 146/25)

Članak 34.b stavak 1. točka 5.

Članak 63.

Kada tužitelj pokreće parnični postupak protiv tuženika nad kojim se provodi stečajni postupak, radi se o isključivoj mjesnoj nadležnosti suda koji provodi stečajni postupak, jer tako proizlazi iz odredbe članka 63. ZPP-a kojom je propisana mjesna nadležnost za sporove u ovršnom i stečajnom postupku i to isključiva mjesna nadležnost suda na čijem se području nalazi sud koji provodi stečajni postupak, a u ovom slučaju radi se o stvarno nadležnom Trgovačkom sudu u Splitu.

„Odredbom članka 34.b stavka 1. točke 5. ZPP-a propisano je da trgovački sudovi u parničnom postupku u prvom stupnju sude sporove u kojima je stranka osoba nad kojom je pred trgovačkim sudom otvoren stečajni postupak bez obzira na svojstvo druge stranke te sve sporove u povodu tog stečajnog postupka, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom Zakonu uvijek sudi općinski sud, odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekog drugog suda. Sporovi koji su pokrenuti prije nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečenog postupka dovršit će se pred sudom koji vodi stečajni postupak.

Dakle, stvarna nadležnost trgovačkog suda u ovoj situaciji je ustanovljena činjenicom da je tuženik osoba nad kojom je otvoren stečajni postupak, kako to proizlazi iz odredbe članka 34.b stavka 1. točke 5. ZPP-a, kojom je propisana nadležnost trgovačkih sudova u parničnom postupku u prvom stupnju u sporovima u kojima je stranka osoba nad kojom je pred trgovačkim sudom otvoren stečajni postupak, bez obzira na svojstvo druge stranke.

U toj situaciji, kada tužitelj pokreće parnični postupak protiv tuženika nad kojim se provodi stečajni postupak, radi se o isključivoj mjesnoj nadležnosti suda koji provodi stečajni postupak, jer tako proizlazi iz odredbe članka 63. ZPP-a kojom je propisana mjesna nadležnost za sporove u ovršnom i stečajnom postupku i to isključiva mjesna nadležnost suda na čijem se području nalazi sud koji provodi stečajni postupak, a u ovom slučaju radi se o stvarno nadležnom Trgovačkom sudu u Splitu.

Stoga, kako se u konkretnom slučaju radi o sporu u kojem je tuženik pravna osoba nad kojom je otvoren stečajni postupak pred Trgovačkim sudom u Splitu, pravilno se sud prvog stupnja u primjeni citirane odredbe članka 34.b stavka 1. točke 5. ZPP-a oglasio stvarno nenadležnim za suđenje u ovoj pravnoj stvari.“

Županijski sud u Splitu, Gž-498/2025-2 od 8. travnja 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > SASTAV SUDA > SASTAV PRVOSTUPANJSKOG SUDA

Zakon o sudovima

(NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23, 155/23, 36/24 i 136/25)

Članak 110.

U ovršnim postupcima nema vrijednosnog ograničenja u pogledu postupanja sudskih savjetnika iz razloga što je upravo odredbama ZS-a izričito propisano da za postupanje sudskih savjetnika u ovršnim postupcima nema ograničenja glede vrijednosti predmeta spora.

„Ovršenici žalbom u bitnom ističu da je pobijano rješenje o dosudi nezakonito jer da je donijeto temeljem prijedloga više sudske savjetnice prvostupanjskog suda.

Odredbom članka 110. Zakona o sudovima ("Narodne novine", broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23, 155/23, 36/24 i 136/25; dalje u tekstu: ZS) propisano je:

"(1) Sudski savjetnici, viši sudski savjetnici i viši sudski savjetnici - specijalisti sudjeluju u suđenju i ovlašteni su samostalno provoditi određene sudske postupke, ocjenjivati dokaze i utvrđivati činjenice.

(2) Na temelju tako provedenog postupka sudski savjetnik, viši sudski savjetnik i viši sudski savjetnik - specijalist podnosi sucu, kojeg na to ovlasti predsjednik suda, nacrt na temelju kojeg sudac donosi odluku. Po ovlaštenju suca sudski savjetnik, viši sudski savjetnik odnosno viši sudski savjetnik - specijalist objavljuje tako donesenu odluku.

(3) Ako ne prihvati nacrt koji mu je podnio sudski savjetnik, viši sudski savjetnik odnosno viši sudski savjetnik - specijalist, sudac će sam provesti postupak.

(4) Sudski savjetnici, viši sudski savjetnici odnosno viši sudski savjetnici - specijalisti ovlašteni su na provođenje postupka i predlaganje nacrta odluka u smislu stavaka 1. i 2. ovoga članka:

1. u parničnim postupcima u sporovima za isplatu novčane tražbine ili naknadu štete u kojima vrijednost predmeta spora ne prelazi 13.300,00 EUR te u trgovačkim sporovima u kojima vrijednost predmeta spora ne prelazi 66.400,00 EUR,

2. u radnim sporovima proizašlim iz kolektivnih ugovora,

3. u upravnim sporovima u kojima se odlučuje o tužbama u predmetima koji se rješavaju na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu, o tužbama protiv postupanja ili zbog propuštanja postupanja javnopravnog tijela i u upravnim sporovima u kojima vrijednost predmeta spora ne prelazi 13.300,00 EUR,

4. u ovršnim postupcima,

5. u ostavinskim postupcima,

6. u zemljišnoknjižnim postupcima,

7. u prekršajnim postupcima,

8. u izvanparničnim postupcima, osim u postupcima oduzimanja poslovne sposobnosti, razvrgnuća suvlasničke zajednice, uređenja međa i postupcima prema Obiteljskom zakonu,

9. u registarskim postupcima,
10. u skraćenim stečajnim postupcima,
11. o troškovima sudskih postupaka.

(5) Sudski savjetnici, viši sudski savjetnici odnosno viši sudski savjetnici - specijalisti ovlašteni su na postupanje i donošenje odluka u pojedinim postupcima kada je to propisano posebnim zakonima.

(6) U drugostupanjskom postupku i postupku po izvanrednim pravnim lijekovima sudski savjetnici, viši sudski savjetnici i viši sudski savjetnici - specijalisti izvještavaju o stanju spisa i pripremaju nacrt odluke."

Dakle, u ovršnim postupcima nema vrijednosnog ograničenja u pogledu postupanja sudskih savjetnika, a vrijednosno ograničenje propisano za parnične postupke odredbama ZPP-a ne primjenjuje se u konkretnom slučaju, iz razloga što je upravo odredbama ZS-a izričito propisano da za postupanje sudskih savjetnika u ovršnim postupcima nema ograničenja glede vrijednosti predmeta spora. Pritom se ističe kako je pobijano rješenje donijela sutkinja prvostupanjskog suda, a na prijedlog odluke više sudske savjetnice, sve sukladno citiranim zakonskim propisima."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-818/2025-2 od 23. travnja 2026.

77

810.623

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > OBIČNI

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15)

Članak 38.

Tužena pod 5. suvlasnica je za 12/16 dijela utužene nekretnine te ista sukladno odredbi članka 38. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15; dalje u tekstu: ZV) može samostalno izvršavati svoja prava glede cijele stvari i to bez suglasnosti ostalih suvlasnika, ako time ne vrijeđa njihova prava. Dakle, svaki od suvlasnika - tuženika može samostalno disponirati svojim pravima, te su tuženici obični suparničari.

„Također, smatrao je da tužba ne može samostalno inzistirati u odnosu na suparničarstvo tužene 5. pa je u odnosu na istu tužba odbačena.

Osnovano, međutim, žaliteljica ističe kako je sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je tužbu odbacio u odnosu na nju, tuženika 5.

Naime, suvlasnici nekretnine koja je predmet ovog postupka, što su tuženi u ovom postupku nisu nužni suparničari, kako to pogrešno smatra prvostupanjski sud. Konkretno, tužena 5. suvlasnica je za 12/16 dijela utužene nekretnine te ista sukladno odredbi članka 38. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15; dalje u tekstu: ZV) može samostalno izvršavati svoja prava glede cijele stvari i to bez suglasnosti

ostalih suvlasnika, ako time ne vrijeđa njihova prava. Dakle, svaki od suvlasnika - tuženika može samostalno disponirati svojim pravima, dakle tuženi su obični suparničari.

Radi iznesenog valjalo je prvostupanjsko rješenje ukinuti u odnosu na tuženu 5. te predmet vratiti sudu prvog stupnja na daljnje postupanje, odnosno raspravljanje i odlučivanje.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-794/2026-2 od 15. siječnja 2026.

78

810.734

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > ZASTUPNICI STRANAKA > PUNOMOĆNICI > KRŠENJE PROPISA O ZASTUPANJU PO PUNOMOĆNIKU

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23)

Članak 353.

Punomoćnik ovrhovoditelja nije imao potrebno zakonito ovlaštenje za vođenje postupka odnosno obavljanje radnji u postupku, niti je to naknadno odobreno, dok iz tih razloga žalbu može izjaviti samo stranka koje se ti nedostatci tiču.

„Protiv citiranog rješenja žali se ovrhovoditeljica 1. protiv dijela točke I/ izreke (alineja treća), te protiv točke III/A) zbog svih razloga iz članka 353. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23; dalje u tekstu: ZPP), u svezi s člankom 21. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 155/23; dalje u tekstu: OZ). Predlaže da se isto preinači.

Ovršenik u žalbi neosnovano navodi da je prvostupanjski sud počinio apsolutnu bitnu povredu ovršnog postupka, jer punomoćnik ovrhovoditelja nije imao potrebno zakonito ovlaštenje za vođenje postupka odnosno obavljanje radnji u postupku, niti je to naknadno odobreno. Naime, iz tih razloga žalbu može izjaviti samo stranka koje se ti nedostatci tiču. Također, pravilno je prvostupanjski sud obrazložio da se iz kupovnine namiri tražbina založnog vjerovnika Republike Hrvatska i da nije od utjecaja okolnost da je u postupku osiguranja Ovr-2366/16 doneseno rješenje o obustavi osiguranja i o ukidanju svih provedenih radnji od 9. srpnja 2024. jer je doneseno nakon dosude i provedbe zaključka o predaji. S tim obrazloženjem se u cijelosti slaže i ovaj žalbeni sud i ne nalazi bitne povrede postupka na koje se poziva žalitelj. Nadalje, pravilno su pobijanim rješenjem namirena tražbina na ime obračunate kamate na glavnicu od dospijeca pa do tri godine prije donošenja rješenja o dosudi, a žalbeni navodi o zastari istih nisu doveli u sumnju pravilnost i zakonitost pobijane odluke koju je sud prvog stupnja valjano obrazložio.“

Županijski sud u Splitu, GŽ Ovr-180/2025-4 od 25. kolovoza 2025.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > PARNIČNE RADNJE SUDA > DOSTAVLJANJE > NAČIN DOSTAVLJANJA > ELEKTRONIČKIM PUTEM

Zakon o parničnom postupku

(NN 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 331.b stavak 1. i 4.

Članak 143.c stavak 2.

Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji

(NN 139/21, 27/23 i 39/24)

Članak 13. stavak 1.

Članak 14. stavak 1.

Slanje informativne poruke na adresu elektroničke pošte primatelja pismena, nema značaj preduvjeta urednosti dostave. Ta je poruka informativnog karaktera te se ona šalje istovremeno sa slanjem pismena i nju ne šalje sud nego informacijski sustav.

„Protivno žalbenim navodima bile su ispunjene pretpostavke za donošenje presude zbog ogluhe iz članka. 331.b stavka 1.-4. ZPP-a.

Naime, protivno žalbenim navodima dostava tužbe s privicima i rješenja kojim je tuženik pozvan podnijeti odgovor na tužbu i upozoren na posljedice propuštanja obavljena je sukladno odredbi članka 143.c ZPP-a koja se odredba primjenjuje na tuženika kao pravnu osobu koja je obvezni sudionik elektroničke komunikacije.

Prema Pravilniku o elektroničkoj komunikaciji („Narodne novine“, broj 139/21, 27/23, 39/24 i 36/24; dalje u tekstu: Pravilnik) tuženik je obvezni sudionik elektroničke komunikacije i dostava pismena se njemu kao adresatu iz članka 143.c stavka 2. ZPP-a dostavlja u njegov sigurni elektronički poštanski pretinac kojeg mora preuzeti u roku od 15 dana, a ako ga ne preuzme smatrat će se da je dostava obavljena istekom 15-tog dana od dana kad je pismo pristiglo u sigurni elektronički poštanski pretinac, ako adresat u tom roku ne potvrdi primitak pismena i dostava obavljena na taj način smatra se osobnom dostavom.

Odredbom članka 13. stavka 1. Pravilnika propisano je da se elektroničko sudsko pismo otposlja putem sustava u sigurni elektronički poštanski pretinac vanjskog korisnika, a prema odredbi članka 6. Pravilnika vanjski korisnici su, između ostalog, pravne osobe. U skladu s odredbom članka 14. stavka 1. Pravilnika o elektroničkoj komunikaciji sustav će poslati primatelju informativnu poruku o pismenu na elektroničku adresu o poslanom sudskom pismenu u sigurni elektronički poštanski pretinac, a primitak te informativne poruke ne utječe na urednost dostave.

Slijedom navedenog, ovaj sud zaključuje da slanje informativne poruke na adresu elektroničke pošte primatelja pismena, nema značaj preduvjeta urednosti dostave. Ta je poruka informativnog karaktera te se ona šalje istovremeno sa slanjem pismena i nju ne šalje sud nego informacijski sustav. Tuženik je obavezan sudionik elektroničke komunikacije i on je bio dužan redovito provjeravati svoj sigurni elektronički poštanski pretinac.

Dosljedno, tuženiku je tužba s priložima i poziv za davanje odgovora na tužbu uredno dostavljena 4. srpnja 2024. odnosno istekom 15-og dana od dana kad mu je dostavljena u

siguran elektronički poštanski pretinac (18. lipnja 2024.), pa kako tuženik u ostavljenom mu roku od 45 dana od dana dostave tužbe nije odgovorio na tužbu, ispunjena je prva pretpostavka iz članka 331.b ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-522/2025-3 od 1. travnja 2026.

80

810.85

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 25/13, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 118. stavak 2.

Stranka ne može zbog vlastitih propusta ishoditi za sebe povoljniju situaciju u odnosu na zakonodavna rješenja kojima je reguliran postupak pred nadležnim sudovima radi ostvarenja svojih zahtjeva, a koja su donesena upravo u cilju procesne discipline stranka u postupku.

„Prvostupanjskim rješenjem odbačen je kao nepravovremen prijedlog tužitelja za povrat u prijašnje stanje podnesen sudu 15. ožujka 2023. zbog propuštanja ročišta za glavnu raspravu od 2. ožujka 2023.

Žalitelj žalbenim navodima kojima analizirajući tijek vođenja postupka pokušava anulirati značaj pravovremenog podnošenja prijedloga za povrat u prijašnje stanje u smislu odredaba članka 118. stavka 2. ZPP-a. Međutim, upravo zbog značaja kojeg propust stranke da zbog opravdanih razloga poduzme radnje u postupku koje su vezane za rokove ali i pravne posljedice koje mogu proizvesti, pa tako i nedolazak na zakazana ročišta (pod pretpostavkom da je stranaka u tom smislu uredno obaviještena o održavanju ročišta ali i posljedicama njegova nedolaska), zakonodavac kroz odredbu članka 118. stavka 2. ZPP-a dopušta mogućnost da se rok za podnošenje ovoga prijedloga računa nakon isteka razloga zbog kojeg tužitelj nije opravdano mogao poduzeti radnju zbog koje trpi posljedice propusta. No, i u tom slučaju je na stranci koja tvrdi da su postojali opravdani razlozi izostanka, teret dokazivanja postojanja određenih opravdanih razloga izostanka.

Kako, dakle, tužitelj nije dokazao da su 02. ožujka 2023. postojali opravdani razlozi zbog kojih su kako tužitelj tako i njegov punomoćnik propustili ročište glavne rasprave određeno za 2. ožujka 2023., to je pravilna ocjena suda kako je sukladno članku 118. stavku 2. ZPP-a rok od 8 dana u kojem je tužitelj bio dužan podnijeti prijedlog za povrat u prijašnje stanje potrebno računati od dana 2. ožujka 2023., kada je održano ročište na koje je tužitelj uredno pozvan, a na koje je propustio pristupiti.

Pri tome je za ukazati žalitelju kako stranka ne može zbog vlastitih propusta ishoditi za sebe povoljniju situaciju u odnosu na zakonodavna rješenja kojima je reguliran postupak pred nadležnim sudovima radi ostvarenje svojih zahtjeva, a koja su donesena upravo u cilju procesne discipline stranka u postupku. Utoliko se u navedenim okolnostima žalitelj ne može pozivati na povredu ustavnih prava (članak 29. Ustava RH) i konvencijskih prava pristupa sudu (članak 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda MU-18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05,

1/06, 2/10 i 13/17), pa niti na odluke i pravna shvaćanja Europskog suda za ljudska prava povodom navedenih povreda.“

Županijski sud u Splitu, GŽ R-51/2026-2 od 27. travnja 2026.

81

810.92

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 155.

U troškovima pribave zemljišnoknjižnih izvadaka, koje je prvostupanjski sud dosudio tužitelju, obuhvaćeni su i troškovi uvida u katastar ako ih je tužitelj uopće imao, a iz razloga što je sve sadržano na istoj Internet stranici, dakle u istoj elektronskoj bazi podataka.

„Odredbom članka 155. ZPP-a propisano je da će sud prilikom odlučivanja o troškovima postupka stranci odrediti naknadu samo onih troškova koji su bili potrebni za vođenje parnice. O tome koji su troškovi bili potrebni te o visini troškova odlučuje sud ocjenjujući brižljivo sve okolnosti, osobito vodeći računa o pravilima ovoga Zakona koja za pripremanje glavne rasprave određuju upućivanje podnesaka i jedno pripremno ročište te jedno ročište za glavnu raspravu. Ako je propisana tarifa za nagrade odvjetnika ili za druge troškove, odmjerit će se takvi troškovi prema toj tarifi.

U odlomku 7. obrazloženja pobijane presude prvostupanjski je sud naveo kako tužitelj nije dokazao da je imao trošak uvida u katastar radi utvrđivanja podataka za pribavu zemljišnoknjižnih izvataka za nekretnine tuženika.

Zaista u spisu ne priliježu nikakvi dokazi da je tužitelj imao trošak uvida u katastar, a niti u spisu priliježu izvatici iz katastra. Štoviše, iz tužbe proizlazi da je tužitelj izvršio uvid u e-katastar. Na službenoj Internet stranici Ministarstva pravosuđa, prave i digitalne transformacije pod nazivom „Uređena zemlja“ (<https://oss.uredjenazemlja.hr/>) dostupni su i povezani katastarski i zemljišnoknjižni podaci. Stoga se dakle na istoj Internet stranici vrši uvid u katastar i zemljišnu knjigu te se na istoj stranici pribavljaju službeni (javne isprave) i neslužbeni katastarski i zemljišnoknjižni izvatici.

Slijedom navedenog, u troškovima pribave zemljišnoknjižnih izvadaka, koje je prvostupanjski sud dosudio tužitelju, obuhvaćeni su i troškovi uvida u katastar ako ih je tužitelj uopće imao, a iz razloga što je sve sadržano na istoj Internet stranici, dakle u istoj elektronskoj bazi podataka (<https://oss.uredjenazemlja.hr/public-services/search-cad-parcel>).

Stoga je pravilno prvostupanjski sud odbio kao neosnovan zahtjev tužitelja za naknadom troška uvida u katastar.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-701/2025-2 od 11. rujna 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > NAKNADA PARNIČNIH TROŠKOVA PREMA USPJEHU U PARNICI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22)

Članak 154.

Članak 157.

S obzirom da priznanje tužbenog zahtjeva ujedno predstavlja i priznanje činjenica navedenih u tužbi, te s obzirom da se odluka o troškovima parničnog postupka ne može donositi izvan i suprotno činjenicama navedenim u tužbi, a kako je tuženik u odgovoru na tužbu iznio tek činjenicu da ne brani suposjed tužitelju, ali da ne zna koji dio kuće njemu treba, pa da je pokrenuo postupak razvrgnuća suvlasničke zajednice, to na odluku o troškovima postupka nisu od utjecaja ti navodi kod činjenice da ne osporava navode iz tužbe da ga je tužitelj pozvao na predaju suposjeda. Stoga je sud o troškovima postupka trebao odlučiti temeljem članka 154. ZPP-a, a ne članka 157. ZPP-a.

„Iz stanja spisa proizlazi da tužitelj u tužbi naveo da je višekratnim pozivanjem i molbama spram tuženika za mirno rješenje spora od tuženika zatražio da predmetne nekretnine odnosno suvlasnički dio nekretnina u vlasništvu tužitelja preda u posjed odnosno suposjed tužitelju, zatim da mu preda ključeve kuće, međutim da tuženik bez ikakve pravne osnove te bez odobrenja i protivno zahtjevu tužitelja koristi u cijelosti predmetne nekretnine, koje su pobliže opisane u točki 1. tužbe, te da odbija predati nekretnine odnosno suvlasnički dio nekretnina u suposjed tužitelju.

S obzirom da priznanje tužbenog zahtjeva ujedno predstavlja i priznanje činjenica navedenih u tužbi, te s obzirom da se odluka o troškovima parničnog postupka ne može donositi izvan i suprotno činjenicama navedenim u tužbi, a kako je tuženik u odgovoru na tužbu iznio tek činjenicu da ne brani suposjed tužitelju ali da ne zna koji dio kuće njemu treba pa da je pokrenuo postupak razvrgnuća suvlasničke zajednice, to na odluku o troškovima postupka nisu od utjecaja ti navodi u kojima tuženik samo paušalno ističe da tužitelju nije branio suposjed, a kod činjenice da ne osporava navode iz tužbe da ga je tužitelj pozvao na predaju suposjeda.

S obzirom na navedeno, osnovano tužitelj u žalbi ističe da je sud trebao o troškovima postupka odlučiti temeljem odredbe članka 154. ZPP-a, jer i po ocjeni ovog suda nisu ispunjene pretpostavke za primjenu odredbe članka 157. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-927/2024-2 od 17. ožujka 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o porezu na dodanu vrijednosti

(NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22, 33/23, 114/23, 35/24, 152/24, 52/25, 151/25 i 32/26)

Članak 8. stavak 1. točka 2.

Tužitelju pripada pravo na naknadu troškova PDV-a u odnosu na usluge izbivanja iz pisarnice jer se radi o troškovima koji temeljem odredbe članka 8. stavka 1. točke 2. ZPDV-a podliježu oporezivanju, dok isto ne obuhvaća troškove prijevoza budući se ne radi o obavljanju usluge kako to ima u vidu citirana odredba ZPDV-a.

„Žalitelj žalbenim navodima ukazuje na pogrešnu primjenu materijalnog prava prilikom donošenja pobijane odluke u dijelu kojim tužitelju nije dosuđen zatraženi trošak PDV-a sukladno odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednosti ("Narodne novine", broj 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22, 33/23, 114/23, 35/24, 152/24, 52/25, 151/25 i 32/26; dalje u tekstu: ZPDV).

Naime, pobijanim rješenjem o troškovima postupka suda prvoga stupnja, implicitno, tužitelj je odbijen sa zahtjevom za dio troškova postupka koji se odnosi na trošak naknade usluge PDV-a.

Prema odredbi članka 8. stavka 1. točke 2. ZPDV-a "obavljanje usluga" je svaka transakcija koja se ne smatra isporukom dobara u smislu članka 7. ovog Zakona i obuhvaća i suzdržavanje od neke radnje te kao takva predstavlja predmet oporezivanja PDV-a poreznog obveznika, sukladno odredbi članka 4. stavka 1. točke 3. istoga Zakona.

U kontekstu citiranih odredaba pomoćniku tužitelju pripada pravo na naknadu troškova PDV-a u odnosu na usluge izbivanja iz pisarnice jer se radi o troškovima koji temeljem odredbe članka 8. stavka 1. točke 2. ZPDV-a podliježu oporezivanju, dok isto ne obuhvaća troškove prijevoza budući se ne radi o obavljanju usluge kako to ima u vidu citirana odredba ZPDV-a.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-3039/2025-3 od 31. ožujka 2026.

84

810.95

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

*Zakon o sudskim pristojbama
(NN 118/18 i 51/23)*

Članak 11 stavak 1. točka 2.

U postupku radi naplate tražbine s osnova naplaćene pružene usluge, HRT nastupa kao subjekt privatnog prava koji nije oslobođen plaćanja sudske pristojbe.

„Pobijanim prvostupanjskim rješenjem odbijen je prigovor tužiteljice izjavljen protiv rješenja o pristojbi broj PI-742/2024-13 od 16. listopada 2025.

Žalbeni navodi kojima tužitelj ukazuje na pogrešnu primjenu materijalnog prava nisu osnovani, a praksa na koju se u žalbi poziva ne može se primijeniti na konkretni slučaj u kojem sud nije donio rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave nego je donio rješenje o platnom nalogu, pod brojem 1 PI-742/2024-2 od 12. kolovoza 2024.

Odredbom članka 11. stavka 1. točke 2. ZSP-a propisano je da su od plaćanja pristojbi oslobođene osobe i tijela koji obavljaju javne ovlasti u obavljanju tih ovlasti. U ovoj pravnoj stvari tužitelj vodi postupak radi naplate tražbine s osnova neplaćene pristojbe za 11. i 12. mjesec 2023. te 1. i 2. mjesec 2024.

Kako je pravilno utvrdio prvostupanjski sud, u konkretnom slučaju se radi o postupku koji tužitelj vodi kao pravna osoba koja pruža ugovorene usluge uz novčanu naknadu, pa u ovom postupku nastupa kao subjekt privatnog prava.

Naime, nesporno je da je predlagatelj tijelo koje obavlja javne ovlasti, ali ta činjenica sama po sebi nije dovoljna za oslobođenje od plaćanja pristojbe u smislu odredbe članka 11. stavka 1. točke 2. ZSP-a, već se uvjeti za oslobođenje trebaju ocjenjivati u svakom konkretnom slučaju. Stoga, da bi predlagatelj bio oslobođen plaćanja pristojbi, mora biti kumulativno ispunjen i uvjet da se radi o obavljanju javnih ovlasti, odnosno da je konkretni postupak proizašao iz obavljanja tih ovlasti.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-503/2026-2 od 18. ožujka 2026.

85

811.13

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > ISTICANJE VIŠE TUŽBENIH ZAHTEJEVA U JEDNOJ TUŽBI I PROCESNA FACULTAS ALTERNATIVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 188. stavak 2.

Članak 278. stavak 1. i 2.

Članak 354. stavak 1.

Razdvajanje odluka u kumuliranim zahtjevima nije pravno moguće iz razloga što eventualno kumulirani tužbeni zahtjevi nisu potpuno samostalni, jer sud mora poštovati redoslijed odlučivanja koji je tužitelj odredio s obzirom da je svrha ovog instituta da se udovolji samo jednom od postavljenih zahtjeva.

„U predmetnom slučaju pravilno prvostupanjski sud primjećuje da se eventualno kumulirani tužbeni zahtjevi ne mogu tretirati kao prethodno pitanje za slijedeći zahtjev (konkretno u vezi pobijanog rješenja prvi (glavni) i drugi eventualno kumulirani zahtjev kao prethodno pitanje za treći eventualno kumulirani zahtjev). Međutim, kako je naprijed objašnjeno, razdvajanje odluka u kumuliranim zahtjevima nije pravno moguće iz razloga što eventualno kumulirani tužbeni zahtjevi nisu potpuno samostalni, jer sud mora poštovati redoslijed odlučivanja koji je tužitelj odredio s obzirom da je svrha ovog instituta da se udovolji samo jednom od postavljenih zahtjeva. Nepravilno je odlučivati o slijedećim eventualno kumuliranim zahtjevima prije nego što se odluči o prvom (glavnom) eventualno kumuliranom zahtjevu. Stoga u predmetnom slučaju nije bilo razloga za razdvajanje eventualno kumuliranih tužbenih zahtjeva po tužbi tužitelja od 30. listopada 2020. U tom smislu odluka o razdvajanju postupka trebala bi se smatrati rješenjem o upravljanju postupkom protiv kojeg ne bi bila dopuštena žalba u smislu odredbe članka 278. stavka 1. i 2. ZPP-a. Međutim, sud nije vezan sa

odlukom koja se odnosi na upravljanje postupkom. Konačno, odlučivanje o trećem eventualno kumuliranom tužbenom zahtjevu bez da je prethodno odlučeno o prvom (glavnom) tužbenom zahtjevu i o drugom eventualno kumuliranom tužbenom zahtjevu, nepravilna je primijenjena odredbe članka 188. stavka 2. ZPP-a i postupovna povreda iz odredbe članka 354. stavka 1. ZPP-a koja može biti od utjecaja na donošenje zakonite odluke u ovoj pravnoj stvari.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2684/2025-2 od 8. travnja 2026.

86

811.16

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POVLAČENJE TUŽBE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 109.

Članak 141. stavak 2.

Članak 186.

Nema mjesta vraćanja tužbe radi ispravka točnim označavanjem adresa tuženika, pa ni primjene odredaba članka 109. stavka 3. i 4. ZPP-a ukoliko je u tužbi označena ustanova njihova radnog mjesta.

„Naime, iz stanja spisa predmeta proizlazi, da je rješenjem prvostupanjskog suda od 11. studenog 2024. tužitelj pozvan ispraviti tužbu roku od osam dana od dana dostave prijepisa tog rješenja, tako da istu dopuni, odnosno ispravi na način da točno navede adrese tuženih, kako bi se istima mogla dostaviti tužba s pozivom na davanje odgovora na tužbu, jer samo navođenje da su tuženici djelatnici Općinskog i Županijskog suda u Osijeku, da nije dovoljno da bi se mogao provesti postupak i donijeti meritorna odluka o njegovoj osnovanosti, a u smislu članka 109. i 186. ZPP-a, sve uz upozorenje na odredbe članka 109 stavka 3. i 4. ZPP-a, a odredbe kojih članka su citirane u tom rješenju (rješenje – list 15 spisa).

Međutim, iz stanja spisa predmeta i to tužbe tužitelja (listovi od 4 do 6 spisa), proizlazi, da je tužitelj tužbu podnio protiv tuženih B. J., sutkinje Općinskog suda u Osijeku, S. I., sudskog ovršitelja Općinskog suda u Osijeku i G. B., sutkinje Županijskog suda u Osijeku.

Iz navedenog proizlazi, da je tužitelj za tužene kao adrese naveo njihova radna mjesta, a odredbom članka 141. stavkom 2. ZPP-a propisano je, ako se dostava obavlja na radnom mjestu osobe kojoj se pismeno ima dostaviti, a ta se osoba tamo ne zatekne, dostava se može obaviti osobi koja na istom mjestu radi, ako ona pristane primiti pismeno, pa slijedom navedenog proizlazi da se dostava tužbe s pozivom na davanje odgovora na tužbu može dostaviti i na radnom mjestu tuženih, zbog čega nije jasno, radi čega je sud prvog stupnja rješenjem pozvao tužitelja na uređenje tužbe dostavom adresa za tužene, a što sve osnovano i prigovara tužitelj svojom žalbom,

Stoga je potrebno, da sud prvog stupnja u nastavku utvrdi činjenicu, da li su tuženici zaista zaposlenici ustanova navedenih u tužbi ili nisu, a koju činjenicu je sud prvog stupnja propustio u postupku utvrditi, pa nakon što utvrdi navedenu činjenicu, biti će u mogućnosti,

ovisno o utvrđenom, a prema potrebi i imajući u vidu odredbu članka 148. ZPP-a, postupati u ovoj pravnoj stvari u skladu sa odgovarajućim odredbama ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-3482/2024-2 od 23. veljače 2026.

87

811.17

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > LITISPENDENCIJA (POSTOJANJE PARNICE)

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 21. stavak 1.

Članak 194. stavak 3. i 4.

Radi se o postojanju litispendencije kada je ovršenik pred općinskim sudom i pred trgovačkim sudom pokrenuo postupke koji su subjektivno, u pogledu identiteta stranaka, i objektivno, u pogledu činjenične osnove te identiteta zahtjeva, identični.

„Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud je odbacio prijedlog ovršenika kojim traži proglašenje pljenidbe i prijenosa novčanih sredstava nedopuštenim i prijedlog ovršenika za odgodu prijenosa sredstava. Pljenidba i prijenos sredstava su izvršeni u postupku izvansudske ovrhe pred Financijskom agencijom na temelju zadužnice koja je potvrđena po javnom bilježniku Nevenu Kućaru pod brojem OV-3750/17. Pobijano rješenje prvostupanjski sud donosi pozivajući se na odredbu članka 195. stavka 3. i 4. ZPP-a obrazlažući kao je ovršenik pokrenuo dva identična postupka pa kako postupak pod brojem Ovr-451/2022 istog suda već teče te kako je u istom odlučeno o prijedlozima ovršenika.

Da bi meritornom odlukom isti zahtjev bio u potpunosti iscrpljen i pravni put iskorišten te kako ne bi bilo mjesta donošenju odluke povodom identičnog zahtjeva u drugom postupku. Slijedom navedenog, iako se ovdje radi o ovršnom postupku ispravno je supsidijarno primijeniti pravila ZPP-a o postojanju dva istovjetna zahtjeva među istim strankama. 11. Da bi se moglo govoriti o istovjetnosti dvaju zahtjeva, potrebno je postojanje njihovog subjektivnog (iste stranke) i objektivnog (isti predmet spora) identiteta, a traži se i da su oba zahtjeva utemeljena na identičnoj činjeničnoj osnovi.

U odnosu na subjektivni identitet spora, potrebno je da se i na aktivnoj i na pasivnoj strani nalaze iste stranke odnosno da se postupak već od prije vodi između istih stranaka.

Za istaknuti je kako je prvostupanjski sud ovom sudu uz spis iz kojeg proizlazi pobijana odluka dostavio i spis istog suda Ovr-451/2022. Uvidom u spise ovaj drugostupanjski sud je utvrdio kako je sud prvog stupnja pravilno ocijenio da se u predmetnoj situaciji radi o postojanju litispendencije jer je ovršenik i pred općinskim sudom i pred trgovačkim sudom pokrenuo postupke koji su subjektivno, u pogledu identiteta stranaka, i objektivno, u pogledu činjenične osnove te identiteta zahtjeva, identični.“

Županijski sud u Splitu, GŽ Ovr-55/2026-4 od 24. travnja 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > SUDJELOVANJE TREĆIH OSOBA U PARNICI > SUDJELOVANJE UMJEŠAČA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 198.

Članak 206. stavak 1.

Status umješača ne može se priznati osobi koja ističe pravo vlasništva u pogledu nekretnine koja je predmet spora.

„Prvostupanjskim rješenjem odbijen je zahtjev J. K., OIB: [osobni identifikacijski broj], da sudjeluje u ovom postupku kao umješač na strani tuženika (točka I. izreke). Istim je rješenjem odlučeno da do pravomoćnosti rješenja iz točke I. izreke, umješač može sudjelovati u postupku i poduzimati sve dozvoljene parnične radnje (II. izreke).

Prema odredbi članka 206. stavka 1. ZPP-a, osoba koja ima pravni interes da u parnici koje teče među drugim osobama jedna od stranaka uspije, može se pridružiti toj stranci.

Pravilno je prvostupanjski sud u smislu citirane odredbe naveo da umješač nije stranka postupka i da pravni interes umješača da sudjeluje u tuđoj parnici proizlazi što se pravne posljedice presude koja bude donesena među parničnim strankama mogu posredno odraziti i na njegovu pravnu situaciju, pa da se aktivnost umješača sastoji u doprinosu uspjehu stranke kojoj se pridružio, čime da umješač ostvaruje i uvjete za povoljniju zaštitu svojih prava.

Pritom je prvostupanjski sud, suprotno žalbenim navodima J. K., u odnosu na njegov zahtjev da mu se u ovoj parnici prizna status umješača na strani tuženika, pravilno istakao, kako on u tom zahtjevu tvrdi da je predmet spora njegovo vlasništvo, pa kako umješač može biti samo osoba koja ima pravni interes da u parnici uspije stranka na čijoj strani se miješa, to je pravilno taj sud zaključio da se J. K. ne može priznati status umješača u ovom postupku jer je njegov pravni interes vezan uz njegovo vlasničko pravo, a ne za uspjeh tuženika kao takvih, pri čemu je pravilno istaknuo i da on to pravo treba ostvarivati u posebnoj parnici, a ne pridruživanjem u ovoj parnici na strani tuženika bez stvarnog interesa za ishod spora u korist tuženika.

Dakle, u ovom slučaju ne može se priznati status umješača jer u bitnom ne ističe interes da u parnici uspiju tuženici kao jedna od stranaka, na čijoj strani traži miješanje, već ističe svoj pravo vlasništva u pogledu nekretnine koja je predmet spora, a koje svoje pravo može ostvarivati jedino u posebnoj parnici na temelju odredbe članka 198. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2737/2025-2 od 9. travnja 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 12.

Članak 213. stavak 1.

Članak 365. stavak 2.

Ako vjerovnik uspije u paulijanskoj tužbi-prijenos se smatra neučinkovitim prema vjerovniku, predmet se smatra kao da je i dalje u imovini dužnika za potrebe ovrhe i ovrha je dopuštena, a ako ne uspije-ovrha je nedopuštena, pa je ishod paulijanske parnice odlučan za ishod parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom.

"Izloženi zaključak prvostupanskog suda o ostvarenim pretpostavkama za prekid predmetnog postupka u smislu članka 213. ZPP-a je pravilan.

Ispitujući pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda tužitelja, a pazeći pri tom dodatno, po službenoj dužnosti na bitne povrede odredbi parničnog postupka i na pravilnu primjenu materijalnog prava temeljem odredbe članka 365. stavka 2. ZPP-a, ocjena je ovog drugostupanskog suda da je pobijano rješenje pravilno i zakonito.

Prvostupanjski sud je donio rješenje o prekidu postupka pozivom na odredbu članka 213. ZPP-a, kojom odredbom je propisano da će sud odrediti prekid postupka ako je odlučio da sam ne rješava o prethodnom pitanju (članak 12. ZPP-a), smatrajući kako se kao prethodno pitanje za rješavanje ove pravne stvari pojavljuje pitanje koje se rješava u parnici Općinskoga suda u Splitu, poslovni broj P-652/25 po tužbi tuženik 2. protiv tužitelja i tuženika 1 radi pobijanja pravnih radnji dužnika na štetu vjerovnika.

Dakle, imajući u vidu citiranu odredbu ZPP-a kao i činjenice kojima se sud prvoga stupnja rukovodio u predmetnom slučaju, ovaj sud ocjenjuje da su ostvarene pretpostavke za prekidom postupka propisane odredbom članka 213. stavka 1. ZPP-a.

U tužbi za proglašenje ovrhe nedopuštenom dužnik ili treća osoba često tvrdi da stvar na kojoj se provodi ovrha nije u vlasništvu ovršenika jer je prenesena na treću osobu. Međutim vjerovnik je pokrenuo *actio paulianu* upravo kako bio dokazao da je taj prijenos učinjen na njegovu štetu i da je prema njemu pravno neučinkovit. Ako vjerovnik uspije u paulijanskoj tužbi-prijenos se smatra neučinkovitim prema vjerovniku, predmet se smatra kao da je i dalje u imovini dužnika za potrebe ovrhe i ovrha je dopuštena, a ako ne uspije-ovrha je nedopuštena, pa je ishod paulijanske parnice odlučan za ishod parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, slijedom čega se žalba žalitelja ukazuje neosnovanom."

Županijski sud u Splitu, Gž-2285/2025-2 od 10. veljače 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > TERET DOKAZIVANJA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 354. stavak 2. točka 11.

U situaciji kada je tuženik prigovorio i dokazao da javnu uslugu skupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada nije koristio, treba uvažiti prigovor i odbiti tužbeni zahtjev jer se prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom, kao i prema Zakonu o otpadu primjenjuje načelo „onečišćivač plaća“ - proizvođač otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom, pa nije moguće naplatiti uslugu od onih vlasnika nekretnina kojima ta usluga stvarno nije pružena, odnosno od osoba koje nisu onečišćivači.

"Na sastanku Vrhovnog suda Republike Hrvatske sa predsjednicima građanskih odjela županijskih sudova koji je održan 4. prosinca 2017., donesen je pod poslovnim brojem: Su- IV-204/17-5 slijedeći zaključak:

„U situaciji kada je tuženik prigovorio i dokazao da javnu uslugu skupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada nije koristio, treba uvažiti prigovor i odbiti tužbeni zahtjev jer se prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom, kao i prema Zakonu o otpadu primjenjuje načelo „onečišćivač plaća“ - proizvođač otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom, pa nije moguće naplatiti uslugu od onih vlasnika nekretnina kojima ta usluga stvarno nije pružena, odnosno od osoba koje nisu onečišćivači.“

Slijedom navedenog pravnog shvaćanja, a koje prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, na tuženiku je teret dokazivanja istinitosti tvrdnje kako javnu uslugu skupljanja i odvoza komunalnog otpada – smeća, nije koristio iz razloga što je davatelj usluge – tužitelj nije ni pružio, a ne na tužitelju kao davatelju usluge, kako to pogrešno smatra i u obrazloženju pobijane presude navodi prvostupanjski sud.

Na ovaj je način prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredbi parničnog postupka i to baš onu iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a, a na koju povredu tužitelj opisno sugerira u žalbi. Ovo stoga jer pobijana presuda nema razloga o odlučnim činjenicama pa se ne može ispitati."

Županijski sud u Splitu, Gž-2203/2025-2 od 28. studenog 2025.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > TERET DOKAZIVANJA

*Posebna uzanca o građenju
(Službeni list SFRJ 18/77, 29/78, NN 53/91)*

Teret dokaza jesu li stvarno i izvedeni radovi iz privremene situacije po količinama i cijeni leži na stranci koja osporava sadržaj istih.

"Pobijanom presudom od 15. siječnja 2014. sud prvog stupnja je obvezao tuženika da plati tužitelju 69.810,21 EUR (što nakon konverzije odgovara ranijem iznosu od 525.985,04 kuna) sa zateznim kamatama od 15. ožujka 2004. do isplate, jer je smatrao utvrđenim osnovom provedenog građevinskog vještačenja po vještacima nakon provedenog dokaza i uviđajem na licu mjesta, imajući u vidu suglasna utvrđenja vještaka građevinske struke u međuvremenu preminulog S. i K., kako je tužitelj izveo upravo one količine radova koje su navedene u građevinskoj dokumentaciji zbog čega tužitelju temeljem članka 210. Zakona o obveznim odnosima pripada pravo na naknadu za taj "višak" radova ako je taj "višak" radova u konačnici poslužio svrsi zbog koje je izveden tj. ako se tim "viškom" radova tuženik okoristio, što je i pravni stav sudske prakse (VSRH: Rev 1889/98, Rev 1229/95) prema kojoj se ulaganja izvođenjem građevinskih radova smatra stjecanjem bez osnove.

Pri tome je sud prvog stupnja u odnosu na visinu tužiteljeve tražbine osnovom nalaza i mišljenja vještaka financijske struke utvrdio da je ostala obveza tuženika po XV. privremenoj situaciji od 1. kolovoza 2002. u iznosu od 554.064,61 kn, te polazeći od sadržaj nedvojbeno sklopljenog ugovora o građenje od 18. listopada 2020. te Posebnih uzance o građenju (Službeni list SFRJ, broj 18/77, 29/78, - „Narodne novine“, broj 53/91, dalje u tekstu: Uzance) 2., 63. i 64. te odredbu članka 21. stavka 2. ZOO-a, zaključuje da se Uzance u ovom slučaju primjenjuju.

Glede utvrđivanja činjenice je li doista izveden taj "višak" radova preko onog iz ponudbenog troškovnika, ovaj sud prvenstveno navodi da su u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora o građenju bile na snazi, kao podzakonski propis, Posebne uzance o građenju (Službeni list SFRJ 18/77, 29/78 - „Narodne novine“, broj 53/91; dalje u tekstu: Uzance), pri čemu je teret dokaza o tomu jesu li stvarno i izvedeni radovi iz privremene situacije po količinama i cijenama leži upravo na tuženiku sukladno recentnoj sudskoj praksi (odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske pod poslovnim brojem: Rev 1174/2021)."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1800/2024-5 od 3. srpnja 2025.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > VRSTE DOKAZA

*Zakon o liječništvu
(NN 121/03 i 117/08)*

Članak 23. stavak 1.

Medicinska dokumentacija koja sadrži subjektivne izjave pacijenata o načinu ozljeđivanja u dijagnostičke svrhe, predstavlja vjerodostojan izvor informacija i kao takav pisani dokaz u postupku nastanka štete.

"Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadom štete koju je pretrpjela kao putnica u tramvaju dana 26. lipnja 2017., ujutro, uslijed naglog i iznenadnog kočenja, kada je izgubila ravnotežu, pala i zadobila tjelesne povrede.

Prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan jer je primjenom pravila o teretu dokazivanja iz odredbe članka 221.a ZPP-a zaključio, da tužiteljica nije dokazala da je šteta nastala u vezi s tramvajem niti da postoji uzročno-posljedična veza između štetne radnje (naglo i iznenadno kočenje tramvaja) i štete (tjelesne povrede uslijed pada).

S osnovom tužiteljica prigovara bitnoj povredi odredaba parničnog postupka iz odredbe članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a koju je prvostupanjski sud počinio time što prilikom donošenja odluke nije uzeo u obzir medicinsku dokumentaciju s hitne pomoći, nalaz i mišljenje medicinskog vještaka u djelu postojanja uzročno-posljedične veze i druge izvedene dokaze koji se nalaze u spisu.

Naime, u medicinsku dokumentaciju s hitne pomoći, liječnik prema kazivanju pacijenta unosi podatke o načinu ozljeđivanja u dijagnostičke svrhe i za potrebe liječenja pacijenta. Međutim, iako se radi o subjektivnim izjavama pacijenta u dokumentaciji, one su dio službenog medicinskog zapisa koji je liječnik dužan voditi točno i iscrpno (odredba članka 23. stavka 1. Zakona o liječništvu - „Narodne novine“, broj 121/03 i 117/08). Takvi podaci, iako nisu formalni iskazi u pravnom smislu, predstavljaju vjerodostojan izvor informacija o načinu ozljeđivanja jer su prikupljeni neposredno nakon događaja i u svrhu pružanja medicinske skrbi."

Županijski sud u Splitu, GŽ-545/2026-3 od 29. travnja 2026.

93

811.456

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > VRSTE DOKAZA > OSIGURANJE DOKAZA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 272. stavak 1.

Postupak osiguranja dokaza ne završava se bilo kakvom odlukom, nego polaganjem zapisnika o izvedenom osiguranju dokaza, odnosno njegovom dostavom parničnom sudu, pa protiv takvih zapisnika nije dopuštena žalba.

"Pravilno je sud prvog stupnja utvrdio da je izradom pisanog nalaza tj. geodetskog vještva od vještaka mjernika dipl. ing. geodezije Davora Bubala te izvedenog dokaza saslušanjem svjedoka, dovršen postupak osiguranja dokaza. Naime, odredbom članka 272.

stavka 1. ZPP-a propisano je da ako postoji opravdana bojazan da se neki dokaz neće moći izvesti ili da će njegovo kasnije izvođenje biti otežao da se sudu može u tijeku, ali i prije pokretanja parnice predložiti da se taj dokaz izvede.

Naime, o izvedenom osiguranju dokaza sastavlja se zapisnik koji ne predstavlja odluku suda pa protiv njega nije dopuštena žalba. Na taj način se rezultati osiguranja konzerviraju kako bi se mogli upotrijebiti kad sud nadležan za odlučivanje o zahtjevu bude utvrđivao činjeničnu osnovu spora.

Naime, prema stajalištu sudske prakse postupak osiguranja dokaza ne završava se bilo kakvom odlukom, nego polaganjem zapisnika o izvedenom osiguranju dokaza, odnosno njegovom dostavom parničnom sudu, pa protiv takvih zapisnika nije dopuštena žalba, isto tako prema stajalištu sudske prakse u postupku radi osiguranja dokaza nije dopušteno raspravljati o pravnom sporu između stranaka tj. ima li predlagatelj pravo i kakvo je to pravo u odnosu prema protustranci, odnosno sudska praksa je izjednačena u određenju sadržaja takvog postupka u kojem osigurani dokaz nije predmet analize i ocjene u postupku kojem je provedeno njegovo osiguranje, nego eventualno u postupku kojim će takav dokaz eventualno i koristiti.

Dakle, osiguranje dokaza je pribavljanje dokaznog sredstva koji bi po svom sadržaju moglo biti odlučno za formiranje uvjerenja o relevantnim činjenicama, a nužno ga je izvesti izvan regularnog tijeka stvari u posebnom izvanparničnom postupku. Svrha tog postupka je sačuvati dokaz kako bi se on upotrijebio kada zato budu ostvareni uvjeti, a ne pravilno i potpuno utvrđeno stanje."

Županijski sud u Splitu, GŽ-850/2026-2 od 21. travnja 2026.

94

811.61

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > GLAVNA RASPRAVA > TIJEK GLAVNE RASPRAVE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 268.

Članak 293.

Članak 299.

Članak 354. stavak 1.

Članak 369. stavak 1.

Potpuno je jasno kako navedenu ispravu, Izvansudsku nagodbu (od 27. prosinca 2022.) tuženik nije mogao dostaviti prije dana njezina nastanka pa je nije mogao dostaviti niti do dana 7. studenoga 2022., kada je zaključen prethodni postupak i stoga su, po prirodi stvari, ostvareni zakonski razlozi iz članka 299. stavka 2. ZPP-a za dostavljanje tog dokaza kasnije, tijekom glavne rasprave.

"U smislu članka 299. stavka 1. ZPP-a stranke su dužne već u tužbi i odgovoru na tužbu, a najkasnije na pripremnom ročištu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznijetih činjenica te se izjasniti o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima protivne stranke. Prema stavku 2. tog članka stranke mogu

tijekom glavne rasprave iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti prije zaključenja prethodnoga postupka, a prema stavku 3. istog članka, nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele tijekom rasprave protivno stavku 2. tog članka sud neće uzeti u obzir.

Polazeći od istaknutih utvrđenja, potpuno je jasno kako navedenu ispravu, Izvansudsku nagodbu (od 27. prosinca 2022.) tuženik nije mogao dostaviti prije dana njezina nastanka pa je nije mogao dostaviti niti do dana 7. studenoga 2022., kada je zaključen prethodni postupak i stoga su, po prirodi stvari, ostvareni zakonski razlozi iz članka 299. stavka 2. ZPP-a za dostavljanje tog dokaza kasnije, tijekom glavne rasprave. Prvostupanjski sud, očito, nije cijenio ove okolnosti, a posebno nije prihvatljiv i nije jasan zaključak tog suda kako je dotični dokaz uz podnesak „u spis uložen protivno odredbi članka 268. u vezi sa člankom 293. ZPP-a“. Ovakva povreda odredaba postupka mogla je utjecati i utjecala je na pravilnost i potpunost utvrđenja činjeničnog stanja i samim time je utjecala na pravilnost pobijane prvostupanjske odluke.

Glede žalbenih navoda treba dodati i kako žalitelj neutemeljeno ističe da bi prvostupanjski sud protivno citiranim zakonskim odredbama uzeo u obzir tužiteljev podnesak od 11. listopada 2022. s obzirom da taj podnesak, prema podacima u spisu, i nije zaprimljen u spis niti se na takav podnesak poziva prvostupanjski sud.

Iz svega navedenog vidljivo je kako je u prvostupanjskom postupku počinjena bitna povreda odredaba postupka iz članka 354. stavka 1. ZPP-a na koju ukazuje žalitelj te je, postupajući temeljem članka 369. stavka 1. ZPP-a valjalo prihvatiti žalbu, presudu u pobijanom dijelu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. "

Županijski sud u Splitu, Gž-1291/2023-2 od 18. veljače 2026.

95

812.117.112.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > VRSTE > BITNE POVREDE ODREDAVA PARNČNOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE > PROTUZAKONITO DONOŠENJE PRESUDE NA TEMELJU PRIZNANJA, NA TEMELJU ODRICANJA, PRESUDE ZBOG OGLUHE, PRESUDE ZBOG IZOSTANKA I PRESUDE BEZ ODRŽAVANJA RASPRAVE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 331.b

Bez priloženih dokaza o promjenama na strani tužitelja, kao i bez utvrđenja mogućnosti doprinosa za uzdržavanje od strane tužene, nije moguće nedvojbeno zaključiti da bi bili ostvareni zakonski razlozi za povećanje iznosa uzdržavanja u visini kako tu tužitelji traže.

„Ispitujući prvostupanjsku presudu zbog ogluhe u granicama žalbenih razloga te pazeći po službenoj dužnosti na određene bitne povrede odredaba parničnog postupka u smislu članka 365. stavka 2. ZPP-a, ovaj drugostupanjski sud nalazi kako je pobijana odluka donijeta uz bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 5. ZPP-a, na koju

neizravno ukazuje žalba, jer je presuda zbog ogluhe donijeta protivno odredbama članka 331.b ZPP-a.

Prema shvaćanju ovog drugostupanjskog suda, pogriješno prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane odluke navodi i zaključuje kako osnovanost tužbenog zahtjeva proizlazi već iz činjenica navedenih u tužbi, a i da činjenice na kojima se temelji tužbeni zahtjev nisu u protivnosti s dokazima koje je tužitelj dostavio, jer je, kako to proizlazi iz stanja u spisu, riječ o tužbenom zahtjevu radi izmjene iznosa uzdržavanja koji iznosi su utvrđeni pravomoćnom sudskom odlukom, rješenjem istog tog suda broj R1 Ob-724/2024 od 10. listopada 2024., kojim je odobren Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi od 12. lipnja 2024. Predmetni postupak je pokrenut 26. svibnja 2025., a tužitelji tvrde kako su se promijenile okolnosti na temelju kojih je donesena navedena odluka jer su troškovi života znatno porasli i sada traže dvostruko veće iznose uzdržavanja, navodeći pritom i kako nemaju saznanja o primanja tužene koja ima obvezu uzdržavanja druge djece. U takvom stanju stvari, bez priloženih dokaza o promjenama odlučnih činjenica na strani tužitelja (jer protek vremena kraćeg od godine dana sam po sebi ne upućuje na zaključak o dvostrukom povećanju potreba za uzdržavanjem djece), kao i bez utvrđenja mogućnosti doprinosa za uzdržavanje od strane tužene, nije moguće nedvojbeno zaključiti da bi bili ostvareni zakonski razlozi za povećanje iznosa uzdržavanja u visini kako tu tužitelji traže.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-4/2026-3 od 21. siječnja 2026.

96

812.117.112.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > VRSTE > BITNE POVREDE ODREDBA PARNIČNOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE > PROTUZAKONITO DONOŠENJE PRESUDE NA TEMELJU PRIZNANJA, NA TEMELJU ODRICANJA, PRESUDE ZBOG OGLUHE, PRESUDE ZBOG IZOSTANKA I PRESUDE BEZ ODRŽAVANJA RASPRAVE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 142. stavak 2.

Ne postoje uvjeti za donošenje presude o ogluhi kada sud nije postupio u smislu odredbe članka 142. stavka 2. ZPP-a u slučajevima kada osoba na koju se pismeno odnosi nije zatečena na mjestu dostave, jer se ne radi, u navedenim okolnostima, o urednoj dostavi.

„Prvostupanjski sud je pozvao tuženu na davanje odgovora na tužbu uz primku dostavnicu iz koje je razvidno kako je predmetna tužba uz poziv na odgovor dostavljen osobi potpisanom u rubrici Potpis primatelja: A. bez naznake o kojoj osobi se radi obzirom na naznaku primatelja tužene i bez napomene o prethodno obavijesti sukladno odredbi članka 142. stavka 2. ZPP-a .

Ne radi se o urednoj dostavi jer u tom pravcu nedostaje postupanje suda u slučaju kada osoba na koju se pismeno odnosi nije zatečena sukladno odredbi članka 142. stavka 2. ZPP-a, pa se utoliko ne može prihvatiti zaključak prvostupanjskog suda o pretpostavci uredne dostave za donošenje pobijane odluke.

Slijedom navedenog, žalba tuženika protiv presude zbog ogluhe je osnovana, pa je temeljem odredbe članka 369. stavka 1. ZPP-a istu valjalo ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2826/2025-3 od 28. siječnja 2026.

97

812.118.231

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > POSTUPAK PO ŽALBI > POSTUPAK KOD DRUGOSTUPANJSKOG SUDA > ODLUKE DRUGOSTUPANJSKOG SUDA O ŽALBI > ODBACIVANJE ŽALBE KAO NEPRAVOVREMENE, NEPOTPUNE ILI NEDOPUŠTENE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 200.

Članak 358. stavak 1. i 3.

Pobijanom odlukom nije odlučeno o pravima niti obvezama žalitelja, niti se ista na njih odnosi, pa odluka ne proizvodi pravne učinke u njihovoj pravnoj sferi. Sama činjenica sudjelovanja u postupku kao običnog suparničara ne daje automatski pravo na pobijanje dijela odluke koji se ne tiče njegovog zahtjeva ili pravnog položaja.

„Iz sadržaja spisa proizlazi da žalitelji u ovom postupku ima položaj običnog (fakultativnog) suparničara u smislu odredbe članka 200. ZPP-a. Kod takvog suparničarstva svaki suparničar je u postupku samostalan, a radnje jednog suparničara niti koriste niti štete drugome, niti se odluka donesena u odnosu na jednog nužno proteže na ostale.

Pobijanom odlukom nije odlučeno o pravima niti obvezama žalitelja, niti se ista na njih odnosi, pa sama odluka ne proizvodi pravne učinke u njihovoj pravnoj sferi. Sama činjenica sudjelovanja u postupku kao običnog suparničara ne daje automatski pravo na pobijanje dijela odluke koji se ne tiče njegovog zahtjeva ili pravnog položaja.

Sukladno odredbi članka 358. stavka 1. ZPP-a, propisano je da će nepravodobnu, nepotpunu ili nedopuštenu žalbu odbaciti rješenjem sudac pojedinac prvostupanjskog suda bez održavanja ročišta, dok iz stavka 3. te odredbe proizlazi da je žalba nedopuštena ako je žalbu podnijela osoba koja nije ovlaštena za podnošenje žalbe, ili osoba koja se odrekla prava na žalbu, ili osoba koja je podnijela žalbu nema pravnog interesa za podnošenje žalbe. Dakle, žalbu može podnijeti samo stranka kojoj je odlukom nanесena šteta (*"Argumentum per analogiam"*).

Kako pobijana odluka ne dira u subjektivna prava niti pravni položaj žalitelja, isti nemaju pravni interes za podnošenje žalbe, pa je stoga pravilno prvostupanjski sud pozivom na odredbu članka 358. stavka 1. i 3. ZPP-a, odbacio žalbu kao nedopuštenu.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-135/2026-2 od 17. veljače 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > ROK ZA ŽALBU > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA > KAD JE ŽALBA DOPUŠTENNA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 156.

Nije dopuštena posebna žalba protiv odluke o troškovima postupak u uvjetima primjene članka 156. ZPP-a.

„Iz spisa proizlazi da za ročište zakazano za dan 8. srpnja 2025. (pripremno ročište) punomoćnik tužene dostavlja podnesak 7. srpnja 2025. u 15.25 sati, putem e-komunikacije, tako da je na zakazanom ročištu punomoćnik tužitelja zatražio odgodu radi očitovanja na podnesak tužene, uz zatraženu naknadu troškova zbog onemogućavanja davanja očitovanja na podnesak tužene (list 162 spisa).

Člankom 156. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23, dalje u tekstu: ZPP), određeno je da je stranka dužna neovisno o ishodu parnice nadoknaditi protivnoj stranci troškove koje je uzrokovala svojom krivnjom ili slučajem koji se njoj dogodio (stavak 1.), dok je stavkom 3. citiranog članka određeno da o zahtjevima za naknadu troškova sud je dužan odlučiti rješenjem u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva za naknadu troškova neovisno o odluci o glavnoj stvari i protiv tog rješenja posebna žalba nije dopuštena.

S obzirom na navedenu zakonsku odredbu posebna žalba nije dopuštena, pa shodno tome valjalo je odlučiti kao u izreci neovisno o danoj uputi o pravnom lijeku, a u žalbi o glavnoj stvari može se pobijati odluka o troškovima postupka, pa je stoga odlučeno kao u izreci - članak 380. točka 1. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-162/2025-2 od 17. prosinca 2025.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO > TROŠKOVI

Zakon o izvanparničnom postupku

(NN 59/23)

Članak 32. stavak 5.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15, 94/17 i 52/25)

Članak 54.

Kada protustranka nije imala interes za razvrgnuće suvlasništva, ali nije zastupala ni interese suprotne prijedlogu predlagatelja za razvrgnuće isplatom, te nije uzrokovala dodatne troškove ovog postupka svojom krivnjom ili slučajem koji se dogodio protustranci, u konkretnom slučaju primijeniti je odredbu članka 32. stavka 5. ZIP-a i odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove zastupanja u ovom postupku.

„Prvostupanjski se sud, odlučujući o troškovima ovog izvanparničnog postupka, koji nisu nužni i na koje se ne primjenjuje odredba članka 54. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15, 94/17 i 52/25), uopćeno pozvao na odredbu 32. ZIP bez da je dao bilo kakve razloge za odluku da protustranka naknadi predlagateljima na jednake dijelove sav trošak zastupanja po odvjetniku u ovom postupku, pa se odluka suda prvog stupnja u pobijanom dijelu ne može ispitati, a time je ostvarena bitna povreda postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11 ZPP-a na koju protustranka upućuje u žalbi.

U ovom postupku predlagatelji su predložili (djelomično) razvrgnuće suvlasništva stranaka na nekretnini označenoj kao kčbr. [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina], na način da suvlasnički dio protustranke (2/4 dijela) pripadne predlagateljima na jednake dijelove uz isplatu vrijednosti tog suvlasničkog dijela protustranci.

Iz spisa proizlazi kako protustranka nije imala interes za razvrgnuće suvlasništva, ali nije zastupala ni interese suprotne prijedlogu predlagatelja za razvrgnuće isplatom, te nije uzrokovala dodatne troškove ovog postupka svojom krivnjom ili slučajem koji se dogodio protustranci, pa ovaj sud drži opravdanim u konkretnom slučaju primijeniti odredbu članka 32. stavka 5. ZIP-a i odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove zastupanja u ovom postupku.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-328/2026-2 od 27. veljače 2026.

100

820.6

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO > TROŠKOVI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 152.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15)

Članak 54.

Kada je odluka o povlačenju prijedloga o razvrgnuću suvlasničke zajednice uvjetovanje radnjom protustranaka odluka o troškovima postupka zasniva se na primjeni odredbe članka 54. ZV-a u svezi sa odredbom članka 152. ZPP-a-

„U konkretnom slučaju radi se o naknadi troška nastalog u postupku razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina stranaka.

Nije sporno da je predlagateljica u prijedlogu predložila razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnina civilnom diobom, te je provedeno građevinsko vještačenje radi utvrđenja vrijednosti predmetne nekretnine.

Pravilan je zaključak suda prvog stupnja da troškove razvrgnuća suvlasničke zajednice u vanparničnom postupku snose suvlasnici srazmjerno svojim suvlasničkim dijelovima. Međutim, u konkretnom slučaju predmetna odluka o povlačenju prijedloga radi razvrgnuća suvlasničke zajednice uvjetovana je nedostatkom pasivne legitimacije do koje je došlo tijekom postupka, jer su protustranke raskinule sa svojim ocem B. A. darovni ugovor, pa se isti upisao kao vlasnik predmetne nekretnine.

Po ocjeni ovog suda, zahtjevi za naknadu troškova nastali u ovom postupku su neutemeljeni jer za to ne postoje pretpostavke, pa je prvostupanjski sud pravilnom primjenom materijalnog prava i to odredbe članka 54. ZV-a i članka 152. ZPP-a, odlučio da svaka stranka snosi svoj trošak. Pravilan je zaključak suda prvog stupnja da troškove razvrgnuća suvlasničke zajednice u vanparničnom postupku snose suvlasnici srazmjerno svojim suvlasničkim dijelovima. Međutim, u konkretnom slučaju predmetna odluka o povlačenju prijedloga radi razvrgnuća suvlasničke zajednice uvjetovana je nedostatkom pasivne legitimacije do koje je došlo tijekom postupka, jer su protustranke raskinule sa svojim ocem B. A. darovni ugovor, pa se isti upisao kao vlasnik predmetne nekretnine.

Po ocjeni ovog suda, zahtjevi za naknadu troškova nastali u ovom postupku su neutemeljeni jer za to ne postoje pretpostavke, pa je prvostupanjski sud pravilnom primjenom materijalnog prava i to odredbe članka 54. ZV-a i članka 152. ZPP-a, odlučio da svaka stranka snosi svoj trošak.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2537/2024-2 od 1. prosinca 2025.

101

820.6

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO > TROŠKOVI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 154. stavak 4.

Kada su prema provedenom testu razmjernosti prava stranaka utvrđena izjednačenim, ispunile su se pretpostavke iz odredbe članka 154 stavka 4. ZPP-a te svaka stranka u postupku utvrđenja izvanbračne zajednice snosi svoje troškove postupka.

„Predmet postupka između stranaka jest tužiteljev zahtjev za utvrđenje izvanbračne zajednice i za isplatu iznosa od 350.000,00 kuna (što bi sada predstavljao iznos od 46.452,98 EUR).

Prvostupanjski sud nije odbio tužbeni zahtjev jer tužitelj nije dokazao visinu svojih ulaganja, već suprotno zbog utvrđenja da su tuženici dokazali kako je predmetna kuća nadograđena i uređena sredstvima koja su posebna odnosno vlastita imovina tuženih, a da su tužiteljeve imovinske prilike bile takve da nije niti imao sredstava za ulaganje u predmetnu kuću.

Kada sud zaključi o nepostojanju jedne od pretpostavki za osnovanost zahtjeva, zbog koje je tužbeni zahtjev već neosnovan, suvišno je izvoditi dokaze na okolnost visine zahtjeva; a ovo analogno cijeneći pravno shvaćanje Vrhovnog suda u odluci Rev 57/2020.

S obzirom da su se tuženici iz svih razloga oprli zahtjevu za utvrđenje izvanbračne zajednice te predlagali svjedoke na okolnost da se radilo o nekoj zajednici koja bi imala isključivo neku intimnu sferu, a prvostupanjski sud je utvrdio suprotno, te s obzirom da bi i prema testu razmjernosti prava stranaka u ovakvoj situaciji bila izjednačena trebalo je poći od toga da su se ispunile pretpostavke iz odredbe članka 154 stavka 4. ZPP-a da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-2/2026-3 od 12. veljače 2026.

102

821.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PROGLAŠENJE NESTALOG ZA UMRLOG I DOKAZIVANJE SMRTI

*Zakon o izvanparničnom postupku
(NN 59/23)*

Članak 55. stavak 1.

Kada se iz povijesnog zemljišnoknjižnog izvataka može zaključiti o rođenju protustranke, kao i njegovoj smrti, nema uvjeta za odbačaj prijedloga radi dokazivanja smrti protustranke.

„Prvostupanjski je sud odbacio prijedlog radi dokazivanja smrti S. L., budući da uz prijedlog nije priložen izvadak iz matice rođenih ili druga odgovarajuća isprava za osobu koje se predlaže dokazivanje smrti.

S obzirom na godinu upisa, to je od rođenja upisanog S. L. prošlo više od 70 godina (članak 55. stavak 1. Zakona), pa u situaciji kada predlagatelj ne raspolaže s izvatkom iz matice rođenih iz koje bi bilo razvidno kada je protustranka rođena, zakonodavac je predvidio drugu odgovarajuću ispravu za osobu čije se proglašenje za umrlog predlaže, a što je u konkretnom slučaju priloženi zemljišnoknjižni izvadak.

U postupku dokazivanja smrti, dužnost je predlagatelja pružiti dovoljno adekvatnih dokaza o postojanju osobe čija se smrt dokazuje, pa kako u konkretnom slučaju nema podataka o rođenju protustranke, ali se iz povijesnog zemljišnoknjižnog izvataka može izvesti zaključak o postojanju istog kao i o njegovoj smrti, to je stoga valjalo na temelju odredbe članka 380. točka 3. ZPP-a uvažiti žalbu predlagatelja, ukinuti pobijano rješenje i predmet vratiti vršitelju dužnosti javnog bilježnika na daljnje postupanje.“

Županijski sud u Splitu, Gž-2951/2024-2 od 1. prosinca 2025.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > RASKIDANJE (RAZVRGNUĆE ZAJEDNICE) > NAČIN RAZVRGNUĆA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 114/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)

Članak 47.

U konkurenciji dvaju privatnopravnih interesa konvekcijsko pravo na dom jednog od suvlasnika u postupku razvrgnuća suvlasničke zajednice promatrati je kroz test razmjernosti primjenu odredbe članka 47. ZV-a.

„U ovom stadiju postupka među strankama ne postoji spor o predmetu razvrgnuća i opsegu zajedničke stvari, odnosno spor o pravu suvlasništva i veličini njihovih dijelova, a žalbenim navodima ne osporavaju se ni zaključci suda prvog stupnja utemeljeni na nalazu i mišljenju vještaka glede tržišne vrijednosti nekretnine procijenjene na iznos od 177.848,56 EUR.

Iz sadržaja žalbe, kada navodi kako ona i punoljetna kćer koja s njom živi nemaju druge imovine za život, voljne su uz dogovor isplatiti predlagatelja za iznos otplate kredita koji je sam izvršio te preuzeti daljnu otplatu kredita za stan, dalo bi se zaključiti kako protustranka ustraje u prigovoru prava na dom ali sada za sebe i punoljetnu kćer, a s tim u svezi iznosi protuprijedlog za diobu isplatom.

Proizlazi kako je sporno u ovom žalbenom postupku je li trebalo odrediti razvrgnuće suvlasničke zajednice predmetne nekretnine kao u pobijanoj odluci ili je uslijed po protustranci istaknutog konvencijskog prigovora-prava na dom odnosno u žalbi iznijetog prijedloga za diobu isplatom trebalo drugačije odlučiti.

U konkretnom slučaju ne postoji konkurencija javnopravnog tijela i mogućeg prava na dom privatne osobe, već konkurencija dvaju privatnopravnih interesa koji proizlaze iz njihova suvlasništva na nekretnini, kako je to pravilno utvrdio i prvostupanjski sud.

Kod takvog stanja stvari konkurencije, pravo na dom valja sagledavati sa stajališta oboje suvlasnika, odnosno kroz pravo predlagatelja da razvrgne suvlasničku zajednicu koja mu ne odgovara i da pritom dobije odgovarajuću novčanu naknadu, što će prodajom nekretnine na ime svog suvlasničkog dijela ostvariti i protustranka.

Stoga je i prema mišljenju ovoga suda miješanje u pravo na dom protustranke utemeljeno na legitimnom cilju jer predlagatelj kao suvlasnik za 1/2 dijela, tvrdeći da geometrijska dioba nije moguća, što protustranka niti sud nisu učinili upitnim, ima pravo ostvariti pravo na razvrgnuće suvlasničke zajednice civilnom diobom, kojemu se protustranka u odgovoru na prijedlog načelno nije protivila niti iznosila drugih prijedloga glede načina razvrgnuća ali smatrajući kako se radi o obiteljskom domu nje i mal. zajedničkog sina stranaka za kojega je nesporno utvrđeno da od 2021. živi s ocem na drugoj adresi, kojemu je sudskom odlukom i povjeren na potpunu skrb.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-321/2025-2 od 25. veljače 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSKIH ODLUKA > POSTUPAK PRIZNANJA I OVRHE STRANIH SUDSIH ODLUKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 146. stavak 1.

Pravilno je prvostupanjski sud postupio kada je odbacio prijedlog predlagateljice koja se nalazi u inozemstvu, a koja nije prigodom podnošenja zahtjeva imenovala punomoćnika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj.

„Odluku prvostupanjskog suda, koja žalbenim navodima nije dovedena u sumnju, prihvaća i ovaj sud.

To stoga, što je odredbom članka 146. stavka 1. ZPP-a, propisano da su tužitelj ili njegov zakonski zastupnik koji se nalaze u inozemstvu, a tužitelj nema punomoćnika u Republici Hrvatskoj, dužni već prigodom podnošenja tužbe imenovati punomoćnika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj, a ako tako ne postupe sud će odbaciti tužbu.

Navedena odredba se primjenjuje i u konkretnom predmetu, sukladno odredbi članka 2. Zakona o izvanparničnom postupku („Narodne novine“, broj 59/23; dalje u tekstu: ZIP).

Dakle, pravilno je prvostupanjski sud postupio kada je odbacio prijedlog predlagateljice koja se nalazi u inozemstvu, a koja nije prigodom podnošenja zahtjeva imenovala punomoćnika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj.

Treba napomenuti da odredbom članka 146. stavka 1. ZPP-a predlagateljica nije onemogućena u svom pravu na pristup sudu jer navedena odredba ZPP-a samo propisuje uvjete pod kojima se osoba koja se nalazi u inozemstvu, a nema punomoćnika u Republici Hrvatskoj, može obratiti sudu.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1495/2025-3 od 1. rujna 2025.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > POKRETANJE POSTUPKA > PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 109.

Nedostavljanje prijedloga za ovrhu na propisanom obrascu, nema za posljedicu odbačaj prijedloga za ovrhu, jer to nije propisano OZ-om.

„Prvostupanjskim rješenjem pod točkom I. izreke, određena je ovrha na temelju ovršne isprave, isprave – presude Općinskog suda u Novom Zagrebu, Stalne službe u Zaprešiću poslovni broj Povrv-1413/2019-67 od 12. srpnja 2022., potvrđene presudom Županijskog suda u Velikoj Gorici, poslovni broj GŽ-771/2022-2 od 31. siječnja 2023., kojom je održan na snazi platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi Javnog bilježnika Ivana Marodija, poslovni broj Ovr-953/12 od 11. rujna 2012., radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja u iznosu od 81.236,53 EUR, sa zakonskim zateznim kamatama, radi naplate troškova parničnog postupka u iznosu od 8.972,06 EUR, sa zakonskom zateznom kamatom, te radi naplate troškova ovog ovršnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od donošenja rješenja o ovrsi do naplate na nekretnini u vlasništvu ovršenika, i to na:

- suvlasničkom dijelu 171/1000 etažnom vlasništvu (E-2) dio ukupne nekretnine upisane u A-I povezano s vlasništvom posebnog dijela nekretnine i to; dvosobnom stanu oznake A2 u prizemlju desno površine 44,31 m² s pripatkom stanu: vrt na dvorištu oznake V2 površine 35,00 m²,

- na 8.suvlasničkom dijelu 3/1000 etažnom vlasništvu (E-8) ,dio ukupne nekretnine upisane u A-I povezano s vlasništvom posebnog dijela nekretnine i to: spremište oznake S 1 u prizemlju ispod stubišta površine 2,40 m², koje etažne jedinice se nalaze u zgradi oznake k.č.br. [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina], u naravi kuća i dvorište [adresa] površine 380 m² (kuća [adresa] površine 121 m² i dvorište [adresa] površine 259 m² , upisane u Z.U. [zemljišnoknjižni uložak] k.o. [katastarska općina],

zabilježbom ovrhe u zemljišnim knjigama, utvrđenjem vrijednosti i prodajom nekretnina, namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom te ispražnjenjem i predajom nekretnina kupcu.

U odnosu na žalbeni navod ovršenika da bi prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba ovršnog postupka time što ga je pozvao da uredi prijedlog za ovrhu, umjesto da isti odmah odbaci kao nepotpun, ističe se da odredbama OZ-a, a ni bilo kojeg drugog propisa nije propisano da prijedlog ovrhovoditelja treba biti odbačen kao nepotpun ako ne sadrži sve potrebne podatke iz odredbe članka 39. stavka 1. OZ-a. Pri tome se ovršenika upućuje na odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske poslovni broj U-I-2881/2014 i dr. od 1. lipnja 2016. („Narodne novine“, broj 55/16) kojom je ukinuta odredba članka 39. stavka 3. OZ-a, te je stoga prvostupanjski sud pravilno u skladu s odredbom članka 109. ZPP-a u svezi s odredbom članka 21. stavka 1. OZ-a pozvao ovrhovoditelja da dopuni svoj prijedlog, u situaciji kada je smatrao da je prijedlog nepotpun.

U odnosu na prigovor ovršenika da prijedlog nije podnesen na obrascu, ističe se da posljedica toga nije odbačaj prijedloga za ovrhu te navedeni žalbeni prigovor u ovom stupnju postupka nije od odlučnog značenja, imajući u vidu da je prvostupanjski sud postupao po zaprimljenom prijedlogu za ovrhu, smatrajući da je takav prijedlog bio podoban za odlučivanje, zbog čega o navedenom prigovoru više nema mjesta odlučivati. Uz navedeno, nedostavljanje prijedloga za ovrhu na propisanom obrascu, nema za posljedicu odbačaj prijedloga za ovrhu, jer to nije propisano OZ-om, pri čemu posebno valja cijeniti kako ustavnosudska praksa, a i praksa Europskog suda za ljudska prava, potiču sudove da ne podliježu pretjeranom formalizmu. Pritom je za napomenuti da OZ-om nije ni propisano da se prijedlog za ovrhu na temelju ovršne isprave podnosi u strojno čitljivom obliku.“

Županijski sud u Splitu, GŽ Ovr-441/2025-2 od 2. ožujka 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PREKID POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 212.

Članak 213.

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08, 139/10, 154/11 i 70/12)

Članak 63.

U ovršnom postupku nema mjesta donošenju konstitutivnog rješenja o prekidu postupka radi razloga iz članka 213. ZPP-a jer ovršni zakon kao specijalni zakon normira institut odgode ovrhe.

„Treća osoba predlaže prekid postupka pozivajući se na odredbe članka 213. ZPP-a navodeći kako pitanje utvrđenja ništetnosti ovršne isprave na temelju koje je određena ovosudna ovrha predstavlja prethodno pitanje u ovom predmetu.

Prvostupanjski sud je pravilno utvrdio kako u konkretnoj situaciji nema mjesta primjeni pravila o prekidu postupka iz ZPP-a jer se odredbe ZPP-a u ovršnom postupku primjenjuju samo supsidijarno i to ako Ovršnim zakonom nije drukčije određeno. Slijedom navedenog, ovršni postupak se može prekinuti samo ex lege, odnosno sud može samo deklaratorno utvrditi prekid postupka kada nastupe razlozi iz članka 212. ZPP-a. U ovršnom postupku nema mjesta donošenju konstitutivnog rješenja o prekidu postupka radi razloga iz članka 213. ZPP-a jer ovršni zakon kao specijalni zakon normira institut odgode ovrhe. Naime, u situaciji kada je pokrenuta parnica radi utvrđenja ništetnosti ovršne isprave ovršni zakon propisuje da se može odgoditi ovrha.

Članak 63. OZ-a određuje kako će sud na zahtjev osobe koja je tražila da se ovrha na određenom predmetu proglasi nedopuštenom odgoditi ovrhu u pogledu toga predmeta ako ta osoba učini vjerojatnim postojanje svoga prava te da bi provedbom ovrhe pretrpjela nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, uz uvjet da u roku pokrene parnicu na koju je upućena.

Slijedom navedenog, a u situaciji kada treća osoba u svom prijedlogu za odgodu ne navodi iz kojih bi to razloga proizlazilo da bi ista pretrpjela nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu pravilno je prvostupanjski sud odlučio kada je odbio prijedlog za prekid/odgodu postupka. Naime, isticanje kako bi prodaja doma prije okončanja parnice bila nenadoknativa šteta nije dovoljna da bi se ovrha odgodila ponajprije iz razloga što je treća osoba bila svjesna da postoji pravo zaloge na toj nekretnini upravo za obvezu treće osobe. Također, za istaknuti je da kad se ispituje i ocjenjuje vjerojatnost da bi provođenjem ovrhe treća osoba trpjela nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, težište ispitivanja da treba usmjeriti u prvom redu na imovinske prilike ovrhovoditelja i mogućnost treće osobe da u postupku protuovrhe namiri svoju tražbinu od ovrhovoditelja. Prema mišljenju ovog drugostupanjskog

suda, treća osoba nije pružila niti jedan dokaz na okolnost da bi, u slučaju da se ovrha proglasi nedopuštenom, bila u nemogućnosti namiriti se od ovrhovoditelja, slijedom čega ista nije učinila vjerojatnim koju bi to nenadoknadivu štetu pretrpjela provedbom predmetne ovrhe, osobito u okolnostima kada nema status založnog dužnika. Vrijedi istaknuti kako nastanak nenadoknadive štete treća osoba nije dužna dokazati, ali je dužna dostaviti dokaze kojima bi učinila vjerojatnim da bi provedbom ovrhe nenadoknativa šteta nastala.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-33/2026-4 od 24. ožujka 2026.

107

830.55

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRAVNI LIJEKOVI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 117.-122.

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08, 139/10, 154/11 i 70/12)

Članak 21.

Dopušten je institut prijedloga za povrat u ovršnom postupku u smislu odredbe članka 117.-122. ZPP-a u svezi s odredbom članka 21. OZ-a-

„Kupac je 27. studenoga 2025. podnio prijedlog za povrat u prijašnje stanje zbog propuštanja roka za uplatu preostalog iznosa kupoprodajne cijene. Dakle, istaknut je prijedlog za povrat u prijašnje stanje zbog propuštanja roka radi čega je i donesena odluka koja se pobija.

S obzirom da prvostupanjski sud nije odlučio o prijedlogu kupca za povrat u prijašnje stanje zbog propuštanja roka za poduzimanje radnje u postupku, to se naslovu vraća cjelokupan spis predmeta poslovni broj 1. Ovr-161/2022 na daljnje nadležno postupanje po prijedlogu za povrat u prijašnje stanje.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-69/2026-4 od 30. ožujka 2026.

108

830.57

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika

(NN 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 126/22)

Tbr. 7.2.

Tbr. 7.8.
Tbr. 11.2.
Tbr. 11.5.

Za postupak izravne naplate pred Financijskom agencijom ovrhovoditelju ne pripada trošak jednokratne nagrade iz Tbr. 11.2. u vezi s Tbr. 7.8. Tarife budući se ne radi o situaciji iz Tbr. 7.2. OT-a.

„Pobijanim prvostupanjskim rješenjem naloženo je ovršeniku da u roku od osam dana od dana primitka navedenog rješenja naknadi ovrhovoditelju iznos od 31,11 EUR na ime troškova postupka izravne naplate, koji se pred Financijskom agencijom (dalje u tekstu: Agencija) vodio na temelju rješenja Općinskog suda u Vinkovcima poslovni broj: Povrv-28/2022 od 06. veljače 2023.

Obrazlažući pobijano rješenje prvostupanjski sud u bitnom navodi kako je ovrhovoditelju obistinjen kao opravdan i potreban, trošak sastava zahtjeva za izravnu naplatu u iznosu od 24,89 EUR sukladno Tbr. 11.5. Tarife, što uvećano za PDV iznosi 31,11 EUR.

Tbr. 11.2. Tarife propisano je da odvjetniku za ovršni postupak u postupcima iz Tbr. 7.2. pripada jednokratna nagrada za cjelokupni postupak u visini od 80 bodova, a u postupcima iz Tbr. 7.8. za sastav prijedloga za izdavanje rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave: - ako je vrijednost glavne tražbine do 250,00 kn nagrada u visini od 30% nagrade iz Tbr. 7.1., - ako je vrijednost glavne tražbine od 250,01 do 1.000, 00 kn nagrada u visini 60% nagrade iz Tbr. 7.1., dok je Tbr. 11.5. Tarife propisano da za sastav prijedloga radi dostave pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi banci (izvansudska ovrha) ili sudu (sudska ovrha), odnosno drugim sudionicima u provođenju ovrhe, te sastav pritužbe ovršenika, odvjetniku pripada 50% nagrade iz Tbr. 7. toč. 1., 3. i 6., ali ne više od 500 bodova

U žalbi ovrhovoditelj u bitnom navodi da je prvostupanjski sud prilikom donošenja pobijanog rješenja pogrešno utvrdio činjenično stanje kada je istome priznao samo trošak zahtjeva za izravnu naplatu, ne dosuđujući pritom trošak jednokratne nagrade za cijeli prvostupanjski postupak, te da je uz prijedlog dostavio i podnesak pribave klauzule pravomoćnosti i ovršnosti i potvrdu Agencije o provedenoj ovrsi, pa da mu za svaku od tih radnji pripada po 25 bodova, odnosno 50,00 EUR, sve sukladno Tarifi.

Neosnovano ovrhovoditelj smatra da je prvostupanjski sud istome trebao priznati trošak jednokratne nagrade, sukladno Tbr. 11.2. u vezi s Tbr. 7.8. Tarife, obzirom da u konkretnom slučaju nije riječ o postupku pred sudom niti situaciji iz Tbr. 7.2. Tarife, već postupanju Agencije povodom ovrhovoditeljeva zahtjeva za izravnu naplatu, a na temelju ovršne odluke suda. Pravilnom primjenom materijalnog prava ovrhovoditelju je priznat trošak sastava zahtjeva za izravnu naplatu u smislu Tbr. 11.5. Tarife.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-811/2025-2 od 19. veljače 2026.

109

830.58

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐABA DRUGIH ZAKONA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 155/23)

Članak 21. stavak 1.

Članak 39.

U slučaju kad vrijednost predmeta zaloga odnosno ovrhe ima manju vrijednost od tražbine koja se treba osigurati/naplatiti u ovrsi, kao vrijednost predmeta spora uzeti je vrijednost predmeta zaloga odnosno ovrhe, a ne iznos tražbine koja se osigurava odnosno ima naplatiti.

„Prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo kada je, u konkretnom slučaju, kao vrijednost predmeta spora uzeo visinu od 245,54 EUR, odnosno visinu prve tražbine zbog čije je naplate pokrenuta ova ovrha. Međutim, nije u pravu ni ovrhovoditelj kada smatra da je kao vrijednost predmeta spora trebalo uzeti zbroj svih tražbina radi čijih naplata se vodi postupak.

Naime, u konkretnoj situaciji, valjalo je primijeniti odredbu članka 39. ZPP-a koja se na temelju odredbe članka 21. stavka 1. OZ-a analogno primjenjuje i u ovršnom postupku i kojom je propisano: „Ako se tužbom zahtijeva samo davanje osiguranja za stanovito potraživanje ili ustanovljenje založnog prava, vrijednost predmeta spora određuje se prema iznosu potraživanja koje treba osigurati. Ali ako predmet zaloga ima manju vrijednost od potraživanja koje treba osigurati, kao vrijednost predmeta spora uzet će se vrijednost predmeta zaloga.,,

Navedenu odredbu treba tumačiti na način da će se u slučaju kad vrijednost predmeta zaloga odnosno ovrhe ima manju vrijednost od tražbine koja se treba osigurati/naplatiti u ovrsi, kao vrijednost predmeta spora uzeti vrijednost predmeta zaloga odnosno ovrhe, a ne iznos tražbine koja se osigurava odnosno ima naplatiti.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-809/2025-2 od 14. travnja 2026.

110

830.58

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐABA DRUGIH ZAKONA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24)

Članak 32.

Smrt ovršenice tijekom postupka dovodi do procesnog sljedništva na strani ovršenika, koje nastupa po samom zakonu, stoga nije bilo mjesta primjeni odredbe članka 32. stavka 1. OZ-a niti zahtjevu da ovrhovoditelj dokazuje prijenos tražbine na nasljednika javnom ili ovjerovljenom privatnom ispravom, odnosno pravomoćnom sudskom odlukom.

„Naime, u ovom predmetu ovršni postupak pokrenut je protiv osobe koja je u vrijeme podnošenja prijedloga bila živa i označena kao dužnik u vjerodostojnoj ispravi, pa se ne radi o situaciji u kojoj bi ovrha bila predložena protiv osobe koja od početka nije bila obuhvaćena vjerodostojnom ispravom.

Smrt ovršenice tijekom postupka dovodi do procesnog sljedništva na strani ovršenika, koje nastupa po samom zakonu. U takvoj situaciji ne radi se o prijenosu tražbine u smislu članka 32. OZ-a već o procesnom sljedništvu na strani ovršenika, koje nastupa *ex lege* smrću stranke.

Stoga nije bilo mjesta primjeni odredbe članka 32. stavka 1. OZ-a niti zahtjevu da ovrhovoditelj dokazuje prijenos tražbine na nasljednika javnom ili ovjеровljenom privatnom ispravom, odnosno pravomoćnom sudskom odlukom.

Naime, nasljednik odgovara za dugove ostavitelja sukladno odredbi članka 139. stavka 1. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19), pri čemu smrću ostavitelja njegova prava i obveze prelaze na nasljednika kao univerzalnog pravnog sljednika.

U situaciji kada je ovršenik umro nakon pokretanja postupka, a ovrhovoditelj rješenjem o nasljeđivanju dokazuje tko je njegov pravni sljednik, ne radi se o prijenosu tražbine, već o nastavku postupka protiv nasljednika kao procesnog sljednika, pa rješenje o nasljeđivanju predstavlja dostatnu osnovu za nastavak postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-141/2026-2 od 9. travnja 2026.

111

831.011

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > OVRŠNA ISPRAVA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24)

Članak 23. stavak 1.

Članak 25. stavak 3.

Ovršna presuda kaznenog suda kojom se od ovršenika oduzima imovinska korist, sadrži podatke po posebnim pravilima koja uređuju njezin sadržaj, te kao takva predstavlja ovršnu sudsku odluku iz članka 25. stavka 3. OZ-a.

„Pobijanim rješenjem o ovrsi na temelju ovršne isprave – pravomoćne i ovršne presude Županijskog suda u Splitu broj K-18/2008 od 14. veljače 2014. preinačene presudom i rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj I Kž-284/2014-4 od 2. srpnja 2014. određena je ovrha na novčanim sredstvima radi naplate novčane tražbine u iznosu od 59.794,31 EUR te troškova ovog ovršnog postupka u iznosu od 1.000,00 EUR zajedno sa zateznim kamatama.

S obzirom na sadržaj navedene odredbe prema kojoj se iznos oduzete imovinske koristi naplaćuje u korist proračunskih sredstava može se zaključiti da je u presudi kaznenog suda kojom se oduzima imovinska korist vjerovnik Republika Hrvatska, dok je osoba kojoj se oduzima imovinska korist dužnik. Nadalje, u presudi kojom se oduzima imovinska korist, a s obzirom na odredbu članka 181. stavka 1. ZKP kojom se razrađuje postupanje suda nakon donesene odluke o oduzimanju imovinske koristi u određenom iznosu, pa se tako predviđa dokazivanje ispunjenja obveze (plaćanjem iznosa oduzete imovinske koristi) okrivljeniku je naložena isplata iznosa oduzete imovinske koristi, dakle, određen je predmet, vrsta i opseg obveze. Odredbom članka 181. stavka 4. ZKP razrađeno je i vrijeme ispunjenja - stjecanje svojstva ovršnosti presude kad njome nije određen rok za ispunjenje (tako i Vrhovni sud u odluci Rev 2162/2015-2 od 26. rujna 2018.).

Također, imajući na umu navedene propise kaznenog postupka o sadržaju sudske odluke kojom se oduzima imovinska korist koji su bili na snazi u vrijeme kada je donesena, očito je da su presuda Županijskog suda u Splitu broj K-18/2008 od 14. veljače 2014. koja je preinačena presudom i rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj I Kž-284/2014-4 od 2. srpnja

2014. i kojima se od ovršenika oduzima imovinska korist u iznosu od 450.520,24 kn/59.794,31 EUR (prema fiksnom tečaju konverzije) sadrži podatke po posebnim pravilima koja uređuju njezin sadržaj. S obzirom na to da je navedena presuda postala pravomoćna, riječ je o ovršnoj sudskoj odluci iz članka 25. stavka 3. OZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-57/2026-4 od 2. travnja 2026.

112

831.022.4

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > DOSTAVA RJEŠENJA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23)

Članak 8. stavak 9.

Članak 11. stavak 2.

Članak 282. stavak 1. i 2.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24)

Članak 133. stavak 5., 6. i 7.

Članak 134.a

U situaciji kada je dostava rješenja o ovrsi ovršeniku obavljena poštom preporučeno ranijoj direktorici društva, što proizlazi iz dostavnice koja prileži spisu, a ne stečajnom upravitelju, pogrešan je zaključak prvostupanjskog suda da bi prigovor protiv spomenutog rješenja bio podnesen nepravovremeno, obzirom da je u konkretnom slučaju riječ o neurednoj dostavi samog ovršnog rješenja.

„Obrazlažući pobijano rješenje prvostupanjski sud u bitnom navodi da predmetni prigovor podnesen izvan propisanog roka od 8 dana za podnošenje istog, te da je navedeno protivno odredbi članka 11. stavka 2. OZ-a u svezi članka 282. stavka 1. i 2. OZ-a, obzirom da je ovršenik zaprimio spomenuto rješenje o ovrsi 23. srpnja 2024., dok je prigovor od 21. svibnja 2025. preporučeno poslan putem poštanskog ureda 28. svibnja 2025.

U žalbi ovršenik u bitnom navodi da je u konkretnom slučaju riječ o neurednoj dostavi jer je prijedlog za ovrhu pogrešno dostavljen ranijem zakonskom zastupniku ovršenika, direktorici društva i to poštanskim putem, dok je nad istim još 15. rujna 2023. otvoren stečajni postupak, pa da je stečajni upravitelj isključivi zakonski zastupnik društva, kojem se dostava pismena vrši kroz sustav e-Komunikacije.

Odredbom članka 8. stavka 9. OZ-a iznimno je propisano da kada sud ili javni bilježnik obavlja dostavu državnim tijelima, državnom odvjetništvu, odvjetnicima, javnim bilježnicima, sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima, sudskim tumačima, stečajnim upraviteljima, povjerenicima, pravnim osobama i drugim sudionicima elektroničke komunikacije, ona se obavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava ili na drugi odgovarajući način, primjenom pravila o dostavi u parničnom postupku.

Odredbom članka 134.a ZPP-a propisano je da se dostava pravnoj osobi nad kojom je otvoren stečajni postupak obavlja elektroničkim putem stečajnom upravitelju u skladu s člankom 133. stavkom 5., 6. i 7. ZPP-a.

Uvidom u izvadak iz sudskog registra proizlazi da je rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj: St-198/2023-15 od 15. rujna 2023. otvoren stečajni postupak nad ovdje ovršenikom, te da je za stečajnog upravitelja imenovan Ante Šeparović, Slavonskoga ulica 1/I, Zagreb.

U situaciji kada je dostava rješenja o ovrši ovršeniku obavljena poštom preporučeno direktorici društva, što proizlazi iz dostavnice koja prileži spisu, pogrešan je zaključak prvostupanjskog suda da bi prigovor protiv spomenutog rješenja bio podnesen nepravovremeno, obzirom da je u konkretnom slučaju riječ o neurednoj dostavi samog ovršnog rješenja, koje je ovršeniku trebalo biti dostavljeno sukladno ranije citiranim člancima zakona.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-734/2025-2 od 19. veljače 2026.

113

831.031.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PROVEDBA OVRHE > NADLEŽNOST > MJESNA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 146/25)

Članak 63.

U postupku proglašenja nedopuštenom pljenidbe i prijenosa novčanih sredstava ovršenika isključivo je nadležan sud na čijem se području provodi upravna ovrha.

„Pobijanom rješenjem odbijen je kao neosnovan prigovor mjesne nenadležnosti Općinskog građanskog suda u Zagrebu za postupanje u ovoj pravnoj stvari, a koji prigovor je izjavio tuženik.

Naime, iz spisa proizlazi kako tužitelj u ovom predmetu traži proglašenje nedopuštenom pljenidbe i prijenosa novčanih sredstava ovršenika u postupku izravne naplate.

Slijedom navedenog, za odluku o nadležnosti mjerodavna je odredba članka 63. ZPP-a kojom je propisana nadležnost za sporove u ovršnom postupku i prema kojoj je za suđenje u sporovima koji nastaju u tijeku i povodu ovršnog postupka isključivo nadležan sud na čijem se području nalazi sud koji provodi ovršni postupak, odnosno sud na čijem se području provodi upravna ovrha.

Prema tome za odluku o prigovoru tuženika odlučno je utvrditi mjesto poslovnice Financijske agencije koja provodi ovrhu, a što je prvostupanjski sud propustio učiniti, tim prije što iz podataka u spisu proizlazi kako je ovrhovoditelj, tuženik u ovom postupku, zahtjev za izravnu naplatu stavio pred Financijskom agencijom u Rijeci (list 11 spisa).“

Županijski sud u Splitu, Gž-915/2026-2 od 22. travnja 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA > RAZLOZI ZA ODGODU

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08 8 i 139/10)

Članak 52.

Ugovor o kreditu nije potrošački ugovor kad ugovorena svrha kredita obuhvaća kupnju nekretnine većeg kapaciteta i njezinu adaptaciju u više jedinica a takva svrha objektivno upućuje na ulaganje kapitala, stvaranje prihoda putem najma i sudjelovanje na tržištu turističkih usluga što predstavlja obilježja gospodarske djelatnosti, neovisno o tome kako je ista formalno registrirana u trenutku zaključenja ugovora.

„Pobijanim rješenjem odlučeno je: „Odgada se ovrha određena rješenjem ovoga suda poslovni broj Ovr-290/2010.-2. od 22. srpnja 2010. i rješenjem poslovni broj Ovr-291/2010.-2. od 22. srpnja 2010. do pravomoćnog okončanja parničnog postupka koji se vodi kod ovoga suda pod poslovnim brojem P-546/2025.“

Žalitelj u bitnom ističe kako je ovršenik već ranije bio pokrenuo postupak za utvrđenje ništetnim predmetnih ovršnih isprava koji je postupak završio presumiranim povlačenjem tužbe pa da je i novopokrenuta parnica samo način da ovršenik odugovlači postupak. Nadalje ističe kako ovršenik nije potrošač i kako je predmetna nekretnina komercijalna nekretnina jer su i predmetni krediti podignuti radi kupnje nekretnine Villa L. i za pregradnju četiri luksuzna apartmana radi iznajmljivanja što je razvidno i iz samih ugovora. Žalitelj ističe kako je ovršenik kupio novu nekretninu u razdoblju dok je ulagao tužbu i tražio odgodu ovrhe u odnosu na koju činjenicu je dostavio i zemljišnoknjižni izvadak. Nadalje se ističe kako nema nikakvih dokaza da bi ista nekretnina predstavljala dom te kako ovršenik nije dokazao nastanak nenadoknadive štete.

Nadalje, predmetni ugovori o kreditu, iako ih je zaključila fizička osoba kao korisnik kredita, po svemu sudeći nisu potrošački. Naime, pravna priroda ugovora određuje se prema njegovoj ekonomskoj i funkcionalnoj svrsi, a ne isključivo prema osobnom statusu ugovorne osobe. U konkretnom slučaju ugovorena svrha kredita obuhvaća kupnju nekretnine većeg kapaciteta i njezinu adaptaciju u više jedinica a takva svrha objektivno upućuje na ulaganje kapitala, stvaranje prihoda putem najma i sudjelovanje na tržištu turističkih usluga što predstavlja obilježja gospodarske djelatnosti, neovisno o tome je i ista formalno registrirana u trenutku zaključenja ugovora. Navedeno ne spori niti ovršenik koji ističe kako se bavi iznajmljivanjem predmetne nekretnine.

Slijedom navedenog, kako bi iz stanja predmeta u visokom stupnju vjerojatnosti proizlazilo, a kako i ovrhovoditelj navodi u žalbi, ovaj drugostupanjski sud zaključuje kako ovršenik u konkretnom pravnom odnosu ne djeluje kao potrošač već kao osoba koja poduzima radnje s ciljem ostvarivanja gospodarske djelatnosti. Sukladno navedenom, ovršeniku u konkretnom slučaju ne pripada zaštita koja bi mu pripadala da ima status potrošača, što pozivanje na konkretne presude županijskih sudova i presude Suda Europske unije čini neosnovanim. Također, pozivanje na zaključak Vrhovnog suda i obvezu suda da po službenoj dužnosti provjerava nepoštenost ugovornih odredbi u ovom slučaju nije mjerodavna iz ranije

navedenog razloga, a samo usputno se ističe da su navedene ovršne isprave po žalbama na rješenja o ovrši prošle svojevrсну sudsku kontrolu jer su potvrđene odlukama drugostupajnskih sudova ranije u postupku.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-49/2026-4 od 5. svibnja 2026.

115

831.071.3

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG TREĆE OSOBE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 i 114/22)

Članak 59.

Članak 60.

Članak 67. stavak 1.

U okolnostima kada po navedenom prigovoru nije uopće postupano, treća osoba je bila faktički onemogućena podnijeti prijedlog za odgodu ovrhe, obzirom da treći kumulativni uvjet iz članka 67. stavka 1. OZ-a nije ni mogao biti ispunjen.

„Odredbom članka 67. stavka 1. OZ-a propisano je da se na zahtjev osobe koja je tražila da se ovrha na određenom predmetu proglasi nedopuštenom sud će odgoditi ovrhu u pogledu toga predmeta ako ta osoba učini vjerojatnim postojanje svoga prava te da bi provedbom ovrhe pretrpjela nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, uz uvjet da u roku pokrene parnicu na koju je upućena.

Prije svega za navesti je kako je prvostupajnski sud donio pobijano rješenje o dosudi bez da je prethodno postupio po prigovoru treće osobe u smislu citiranih zakonskih odredbi iz članka 59. i 60. OZ-a.

Iako samo podnošenje navedenog prigovora ne sprječava provedbu ovrhe i ostvarenje ovrhovoditeljeve tražbine, za istaknuti je kako je prvostupajnski sud nepostupanjem povodom istog (unatoč opetovanim požurnicama) onemogućio treću osobu u podnošenju prijedloga radi odgode ovrhe. Naime, iz citirane odredbe članka 67. stavka 1. OZ-a proizlazi da je za odgodu ovrhe na zahtjev treće osobe potrebno ispuniti kumulativno tri uvjeta, vjerojatnost postojanja svog prava, nastup nenadoknadive ili teško nadoknadive štete i pravovremeno pokretanje parnice na koju je treća osoba trebala ranije biti upućena od strane suda.

U okolnostima kada po navedenom prigovoru nije uopće postupano, treća osoba je bila faktički onemogućena podnijeti prijedlog za odgodu ovrhe, obzirom da treći kumulativni uvjet iz članka 67. stavka 1. OZ-a nije ni mogao biti ispunjen. Stoga je donošenje rješenja o dosudi u navedenim okolnostima, prije odlučivanja o prigovoru treće osobe, bilo preuranjeno.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-967/2023-6 od 5. svibnja 2026.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

*Ovršni zakon
(NN 112/12 i 25/13)*

Članak 5. stavak 3. i 4.
Članak 72. stavak 2.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25)*

Članak 354. stavak 2. točka 11.

Smrt ovršenice tijekom postupka dovodi do procesnog sljedništva na strani ovršenika, koje nastupa po samom zakonu. U takvoj situaciji ne radi se o prijenosu tražbine u smislu članka 32. OZ-a već o procesnom sljedništvu na strani ovršenika, koje nastupa ex lege smrću stranke. Stoga nije bilo mjesta primjeni odredbe članka 32. stavka 1. OZ-a niti zahtjevu da ovrhovoditelj dokazuje prijenos tražbine na nasljednika javnom ili ovjerovljenom privatnom ispravom, odnosno pravomoćnom sudskom odlukom.

„Iz eSpisa predmeta proizlazi kako je podnesak Financijske agencije o isknjiženju osnove otpremljena punomoćniku ovrhovoditelja 25. siječnja 2024. te kako je istu ovrhovoditelj zaprimio 26. siječnja 2024. Također, iz spisa proizlazi kako se na navedeni dopis Financijske agencije ovrhovoditelj nikada nije očitovao odnosno kako u roku od dva mjeseca od obavijesti suda o nemogućnosti provedbe predmetne ovrhe nije podnio prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe iz članka 5. stavka 3. OZ-a. Slijedom navedenog, pravilno je prvostupanjski sud postupio kada je, u smislu odredbe članka 5. stavka 4. OZ-a odlučio kao u izreci pobijanog rješenja.

Vrhovni sud Republike Hrvatske je u svojoj odluci poslovni broj Rev 236/2024-2 od 2. listopada 2024. zauzeo stav kako se kod dostave potvrde Financijske agencije o nemogućnosti izvršenja osnove za plaćanje temeljem članka 12. ZPONS-a, a u svrhu obavještavanja ovrhovoditelja u smislu članka 5. stavka 4. OZ-a, uopće ne radi o odluci suda, jer sud u vezi toga nije dužan donijeti nikakvu odluku, pa ni u obliku zaključka. Ono što je sud dužan u smislu članka 5. stavka 4. OZ-a svodi se na obavijest o nemogućnosti provedbe ovrhe, a za dostavu takve obavijesti OZ ne propisuje oblik radnje suda.

Dakle, kada je prvostupanjski sud proslijedio potvrdu Financijske agencije ovrhovoditelju ispunio je svoju obvezu obavješćivanja ovrhovoditelja iz članka 5. stavka 4. OZ-a i time ga jasno upoznao, a što je i svrha obavještavanja, o nemogućnosti provedbe ovrhe na novčanim sredstvima.

Slijedom navedenog, pravilno je prvostupanjski sud, nakon što je ovrhovoditelju istekao rok propisan člankom 5. stavkom 4. OZ-a, obustavio predmetnu ovrhu i ukinuo sve provedene ovršne radnje. Time bi odluka u njenom bitnom dijelu bila pravilna i zakonita. Prvostupanjski sud to obrazlaže pozivajući se na odredbe članka 72. stavka 2. OZ-a, a ispravno bi bilo pozvati se na članak 5. stavak 4. OZ-a. Ovaj drugostupanjski sud utvrđuje kako bi se u navedenom

slučaju radilo o povredi materijalnog prava na koju povredu ovaj sud pazi po službenoj dužnosti a i koju ovrhovoditelj ističe u žalbi. Međutim pored ovakvog stanja stvari jasno je kako ta povreda nije bila odlučna za odluku u ovoj stvari jer bi pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo jednako odlučiti i postupak obustaviti. Slijedom navedenog, povreda materijalnog prava nije bila od utjecaja jer nije dovela do bitne povrede parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a niti do nevaljane odluke u ovoj pravnoj stvari.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-41/2026-4 od 26. ožujka 2026.

117

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03 i 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 5. stavak 3. i 4.

U situaciji kada je sud prvog stupnja ovrhovoditelju samo dostavio obavijest Financijske agencije o nemogućnosti izvršenja osnove za plaćanje ovrhovoditelju, te ga nije posebnim zaključkom pozvao očitovati se na isti, odnosno da podnese prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe i ostavio mu roka za udovoljenje traženju iz tog zaključka, nisu ostvareni uvjeti za obustavu ovršnog postupka, u smislu odredbe članka 5. stavka 3. i 4. OZ-a.

„Pobijanim rješenjem obustavljena je ovrha na novčanim sredstvima ovršenika određena rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Sesvetama od 8. prosinca 2011. broj Ovr-3320/2011 te su ukinute provedene radnje.

U konkretnom slučaju, u situaciji kada je sud prvog stupnja ovrhovoditelju samo dostavio obavijest Financijske agencije o nemogućnosti izvršenja osnove za plaćanje ovrhovoditelju, te ga nije posebnim zaključkom pozvao očitovati se na isti, odnosno da podnese prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe i ostavio mu roka za udovoljenje traženju iz tog zaključka, nisu ostvareni uvjeti za obustavu ovršnog postupka, u smislu odredbe članka 5. stavka 3. i 4. OZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-983/2025-2 od 10. prosinca 2025.

118

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24)

Članak 72. stavak 1.

Djelomična naplata tražbine ostvarena u drugim ovršnim postupcima ne dovodi do djelomične obustave ovrhe na nekretnini, već utječe na iznos tražbine koji će se uzeti u obzir prilikom namirenja ovrhovoditelja nakon provedene prodaje nekretnine.

„Prvostupanjskim rješenjem suđeno je:

"Obustavlja se ovrha određena rješenjem o ovrsi Općinskog suda Splitu, Stalne službe u Starom Gradu od 25. kolovoza 2016., Poslovni broj Ovr-2013/2016, u dijelu na iznos od 11.136,62 EUR."

Iz stanja spisa proizlazi:

- da je prvostupanjski sud odredio ovrhu na nekretnini ovršenice rješenjem o ovrsi poslovni broj Ovr-2013/2016 od 25. kolovoza 2016.,

- da je ovrhovoditelj po traženju prvostupanjskog suda podnescima od 5. prosinca 2025. i 17. prosinca 2025. izvijestio sud da je u drugim postupcima ovrhe koje je pokrenuo po istoj ovršnoj ispravi, nakon donošenja rješenja o ovrsi na nekretnini, djelomično naplatio svoju tražbinu.

Na temelju navedenog, sud prvog stupnja djelomično je obustavio predmetnu ovrhu na nekretnini za iznos od 11.136,62 EUR sukladno odredbi članka 72. stavka 2. OZ-a.

Odredbom članka 72. stavka 1. OZ-a je određeno da će se ovrha obustaviti po službenoj dužnosti, ako je ovršna isprava pravomoćno ukinuta, preinačena, poništena, stavljena izvan snage ili je na drugi način određeno da je bez učinka, odnosno ako potvrda o ovršnosti bude ukinuta, dok stavkom 2. određuje da će se ovrha obustaviti ako je postala nemoguća ili se iz drugih razloga ne može provesti.

Međutim, sukladno citiranoj zakonskoj odredbi, ne proizlazi da djelomično namirenje tražbine predstavlja razlog za obustavu ovrhe.

U konkretnom slučaju tražbina ovrhovoditelja nije prestala, već je samo djelomično namirena, pa nisu bile ispunjene pretpostavke za donošenje rješenja o djelomičnoj obustavi ovrhe.

U ovrsi na nekretnini pitanje visine tražbine ovrhovoditelja, uključujući uračunavanje izvršenih uplata ostvarenih u drugim postupcima, ne utvrđuje se u fazi provedbe ovrhe, već u fazi namirenja, u kojoj ovršni sud utvrđuje konačnu visinu tražbine i uzima u obzir sva djelomična namirenja koja smanjuju iznos tražbine.

Stoga, djelomična naplata tražbine ostvarena u drugim ovršnim postupcima ne dovodi do djelomične obustave ovrhe na nekretnini, već utječe na iznos tražbine koji će se uzeti u obzir prilikom namirenja ovrhovoditelja nakon provedene prodaje nekretnine.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-244/2026-2 od 8. svibnja 2026.

119

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24)

Članak 5. stavak 4.

Prvostupanjski sud nije bio dužan prvo odlučiti o ovrhovoditeljevom prijedlogu za promjenu predmeta i sredstva ovrhe, a potom obustaviti pljenidbu u smislu opće odredbe iz članka 5. OZ-a.

„Pobijanim prvostupanjskim rješenjem obustavlja se privremena pljenidba vrijednosnica određena rješenjem Općinskog građanskog suda u Zagrebu, poslovni broj Ovr-2096/2025 od 24. srpnja 2025.

Suprotno stavu ovrhovoditelja, u okolnostima kao što su predmetne - kada je Središnje klirinško depozitarno društvo podneskom od 30. srpnja 2025. (zaprimljen u sudu 1. kolovoza 2025.) obavijestilo sud da su zaprimili rješenje o privremenoj pljenidbi poslovni broj Ovr-2096/2025-2 od 24. srpnja 2025., ali da po istom ne mogu postupiti iz razloga što u njihovom sustavu ne postoje računi nematerijaliziranih vrijednosnih papira na ime ovršenika, pa nema mjesta primjeni opće odredbe o obustavi ovrhe iz članak 5. OZ-a na koju se ovrhovoditelj poziva, budući da je navedenim posebnim ovršnim pravilima derogirana ta opća odredba o obustavi ovrhe (*lex specialis derogat generali*).

Prema tome, kako je pljenidba vrijednosnica na računima kod Depozitarnog društva ostala bezuspješna zato što u sustavu nadležnog Središnjeg klirinško depozitarnog društva ne postoje računi nematerijaliziranih vrijednosnih papira na ime ovršenika, to je prvostupanjski sud pravilno u smislu navedenih posebnih ovršnih pravila stavio izvan snage rješenje o privremenoj pljenidbi i ukinuo provedene radnje u pogledu privremene pljenidbe vrijednosnica, i za odluku iz izreke u bitnome dao razloge, zakonitost koje se žalbenim navodima s obzirom na nesporne odlučne činjenice, ne dovode u dvojbu, a koji žalbeni navodi su odraz pogrešnog tumačenja odnosa i primjene navedenih posebnih ovršnih pravila i opće odredbe o obustavi ovrhe iz članka 5. OZ-a, u okolnostima kao što su predmetne

Donošenje pobijanog rješenja, a nastavno niti konačne odluke po predmetnoj žalbi protiv tog rješenja ne zavisi od odluke suda prvog stupnja o ovrhovoditeljevoj dispoziciji od 2. rujna 2025., kojom predlaže promjenu sredstva ovrhe i za koju ovrhovoditelj navodi da je poduzeta u roku iz članka 5. stavak 4. OZ-a, a što znači da prvostupanjski sud nije bio dužan prvo odlučiti o ovrhovoditeljevom prijedlogu za promjenu predmeta i sredstva ovrhe, a potom obustaviti pljenidbu u smislu opće odredbe iz članka 5. OZ-a, kako to neosnovano tvrdi ovrhovoditelj.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-872/2025-2 od 30. siječnja 2026.

120

831.073

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > DOVRŠETAK OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24)

Članak 73.

U postupku izvansudske ovrhe sud nije ovlašten samostalno utvrđivati dovršetak postupka jer je dovršetak ovrhe vezan uz provedbu ovršnih radnji koje sud donosi u sudskom ovršnom postupku prema članku 73. OZ-a.

„Naime, u ovom predmetu postupak je pokrenut prijedlogom ovršenika za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim i prijedlogom za odgodu izdavanja naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava, budući da je ovrhovoditelj Financijskoj agenciji podnio zahtjev za izravnu naplatu protiv ovršenika na temelju ovršne isprave.

Postupak izravne naplate na novčanim sredstvima predstavlja poseban oblik prisilnog ostvarenja novčane tražbine izvan suda, koji se provodi pred Financijskom agencijom, kojoj je provođenje takvih postupaka zakonom dano u nadležnost prema Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 68/18, 2/20 i 46/20; dalje u tekstu: ZPONS), dok u postupku izravne naplate gdje ovrhovoditelj izravno traži provedu od Financijske agencije, sud ima ograničenu ulogu i odlučuje samo o pravnim sredstvima ovršenika.

U postupku izvansudske ovrhe pravna sredstva ovršenika su jasno propisana i ograničena člankom 210. OZ-a. Naime, ovršenik može podnijeti sudu samo dva prijedloga i to, prijedlog za odgodu izdavanja naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava i prijedlog za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim.

Po navedenom prijedlogu ovršenika zakonske ovlasti suda u postupku izravne naplate ograničena su isključivo na odlučivanje o odgodi izravne naplate i proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim. Na odgodu izravne naplate primjenjuju zakonske pretpostavke iz članka 65. OZ-a za odgodom ovrhe, a na proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim zakonske pretpostavke iz članka 50. stavka 1. OZ-a koje se odnose na žalbu protiv rješenja o ovrsi.

U postupku izvansudske ovrhe sud nije ovlašten samostalno utvrđivati dovršetak postupka jer je dovršetak ovrhe vezan uz provedbu ovršnih radnji koje sud donosi u sudskom ovršnom postupku prema članku 73. OZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-172/2026-2 od 28. travnja 2026.

121

831.110.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > NEKRETNINA KAO PREDMET OVRHE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)

Članak 122.

Zakon o izvršnom postupku

(NN 53/91 i 91/92)

Članak 186. stavak 4.

Načelo povjerenja u zemljišne knjige iz članka 122. ZVDSP-a primjenjuje se i na kartone zemljišta.

„Predmet spora predstavlja zahtjev tužitelja radi nedopuštenosti izvršenja (ovrha) određenog rješenjem o izvršenju Općinskog suda u Zagrebu poslovni broj I-2819/94 od 2. listopada 1995. na nekretnini u vlasništvu tužitelja i to na odgovarajućem suvlasničkom dijelu nekretnine na čestici broj [katastarska čestica] k.o. [katastarska općina], u naravi zgrada

mješovite uporabe u [adresa], površine 1661 m², upisana u zk. uložak broj [zemljišnoknjižni uložak] k.o. [katastarska općina], povezano s vlasništvom posebnog dijela nekretnine i to 38. Suvlasnički dio s neodređenim omjerom ETAŽNO VLASNIŠTVO (E-37) stan br. 64 na III (trećem) katu koji se sastoji od dvije sobe i ostalih prostorija površine 61.32 m², koji je neodvojivo povezan sa odgovarajućim suvlasničkim dijelom cijele nekretnine koja je jednako velik kao i suvlasnički dijelovi ostalih suvlasnika, na adresi [adresa], upisan u zk. uložak broj [zemljišnoknjižni uložak] k.o. [katastarska općina].

U ovoj fazi postupka nije bilo sporno kako je rješenjem broj I-2819/94 od 2. listopada 1995. određeno izvršenje popisom dvosobnog stana u [adresa], utvrđenjem njegove vrijednosti, prodajom i namirenjem vjerovnika iz vrijednosti stana u korist vjerovnika V. D., V. N., V. I. i P. T., koji su 31. kolovoza 1994. pokrenuli izvršni postupak protiv dužnika R. A., temeljem pravomoćne presude Općinskog suda u Imotskom broj P-Poslovni broj: 37 P-3986/2020-33. radi naplate duga iz Ugovora o zajmu u iznosu od 27.750,00 DEM u protuvrijednosti u kunama.

Sporno je, međutim, u postupku valjalo raspraviti i utvrditi ima li tužitelj pravo pozivati se na zaštitu povjerenja u zemljišne knjige s obzirom na to da je prije stjecanja prava vlasništva sud popisao predmetnu nekretninu sukladno odredbi članka 186. stavka 3. Zakona o izvršnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91 i 91/92; dalje u tekstu: ZIP) s tim da se prethodno, a sporno između stranaka, postavlja pitanje promašene pasivne legitimacije na strani tuženika.

Naime, po ocjeni ovog suda i na kartone zemljišta se primjenjuje načelo povjerenja u zemljišne knjige iz članka 122. ZVDSP-a, koji u stavku 1. propisuje da se smatra da zemljišna knjiga potpuno i istinito odražava činjenično i pravno stanje nekretnine, pa tko je u dobroj vjeri postupao s povjerenjem u zemljišne knjige, ne znajući da ono što je u njih upisano nije potpuno ili da je različito od izvanknjižnog stanja, uživa glede toga stjecanja zaštitu prema odredbama zakona.

U konkretnom slučaju, na temelju izvatka iz knjige položenih ugovora od 1. listopada 2007. za poduložak [broj poduloška] k.o. [katastarska općina], koji je bio ovjeren i prošiven zajedno s ugovorom o kreditu za kupnju stana koji je podnositelj sklopio s bankom i ugovorom o kupoprodaji, proizlazi da je na dan sklapanja tih ugovora podnositelju jedino moglo biti poznato da je prema početnom stanju upisa prva upisana vlasnica predmetnog stana R. Š., bez upisanih zabilježbi i tereta, te da do tog dana nije bilo drugih prijedloga za upis koji bi u knjizi položenih ugovora bili učinjeni vidljivim plombom.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1255/2023-3 od 3. srpnja 2025.

122

831.110.81

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > ZALOŽNA PRAVA, SLUŽNOSTI, STVARNI TERETI I PRAVO GRAĐENJA TE UGOVORI O ZAKUPU I NAJMU > ZALOŽNA PRAVA

*Zakon o stečaju potrošača
(NN 100/15, 67/18 i 36/22)*

Članak 79.a stavak 6.

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 i 114/22 i 6/24)*

Članak 72. stavak 1.

Tražbina osigurana založnim pravom ne prestaje otvaranjem ili zaključenjem jednostavnog stečaja.

„Prvostupanjski sud je obustavio postupak osiguranja, određen rješenjem Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj Ovr-7461/16 od 24. kolovoza 2016., pozivom na odredbu članka 72. stavka 1. OZ-a u vezi članka 290. OZ-a, temeljem utvrđenja da je protivnik osiguranja u svojstvu potrošača u postupku otvaranja i zaključenja jednostavnog stečaja potrošača, oslobođen obveza u odnosu na ovršnu ispravu temeljem koje je izvršena uknjižba založnog prava u ovoj pravnoj stvari – pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi poslovni broj Ovr-174/14 od 15. prosinca 2014. izdano od strane javnog bilježnika Vladimira Šarčevića iz Zagreba.

Međutim, navedeno rješenje o stečaju potrošača ne može proizvesti pravni učinak prema ovrhovoditeljevoj tražbini, jer se radi o osiguranoj tražbini založnim pravom na nekretnini, koja je već bila zasnovana i uknjižena prije otvaranja postupka stečaja potrošača.

Tražbina ovrhovoditelja, koja je osigurana prisilnim založnim pravom temeljem pravomoćnog Rješenja o osiguranju od 24. kolovoza 2016. (Ovr-7461/2016), ne može biti predmet stečajnog otpisa, niti obustave postupka osiguranja. Tražbina osigurana založnim pravom ne prestaje otvaranjem ili zaključenjem jednostavnog stečaja potrošača.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1015/2025-2 od 27. siječnja 2026.

123

831.113.5

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI OSTVARENJA NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OVRŠNE RADNJE > PRODAJA NEKRETNINE > UPIS PRAVA VLASNIŠTVA KUPCA, BRISANJE PRAVA I TERETA TE PREDAJA NEKRETNINE KUPCU I ZAŠTITA NJEGOVIH PRAVA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 86. stavak 2.

Članak 87. stavak 1., 2. i 3.

Članak 108. stavak 1.

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara

(NN 145/24 i 151/25)

Članak 74. stavak 3.

Svojstvo kulturnog dobra nekretnina pa posljedično tome i zakonsko pravo prvokupa koje opterećuje promet takvih nekretnina treba tumačiti kao svojstvo odnosno pravo koje po naravi stvari i dalje postoji na odnosnoj stvari i koje ne prestaje niti njenom prodajom u ovršnom postupku niti stjecanjem vlasništva odlukom suda ili drugog tijela.

„Pobijanim rješenjem o dosudi prvostupanjskog suda dosuđene su nekretnine koje su bile predmet ovrhe kupcu, te je u točki IV. izreke istog određeno da će se nakon pravomoćnosti

rješenja o dosudi i uplati razlike kupovnine na dosuđenim nekretninama, između ostalog, brisati i uknjižba prava prvokupa na kulturnom dobru pod brojem Z-2578/11.

Ovaj sud zaključuje kako pravo prvokupa ovršnim zakonom nije navedeno ni kao pravo koje prestaje dosudom nekretnine u ovršnom postupku ali nije navedeno ni kao pravo koje ne prestaje prodajom nekretnine u ovršnom postupku (sukladno ranije citiranim zakonskim odredbama).

Sukladno članku 74. stavku 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 145/24 i 151/25; dalje u tekstu: ZZOKD) pravo prvokupa je određeno kao ograničenje prometa kulturnim dobrima. Slijedom navedenog, za nekretnine koje imaju status kulturnog dobra određeno je kako se na iste primjenjuje ograničenje raspolaganja i to pravo prvokupa čiji su titulari, sukladno članku 79. ZZOKD-a, Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb odnosno grad ili općina na čijem se području to kulturno dobro nalazi.

Sukladno članku 1. stavku 2. i 3. ZZOKD-a kulturna dobra su dobra od interesa za Republiku Hrvatsku i uživaju njezinu osobitu zaštitu, te se zaštićuju se ovim Zakonom kao dio nacionalne baštine Republike Hrvatske u svrhu trajnog očuvanja nacionalnog i kulturnog identiteta te predstavljaju nacionalno blago.

Ovaj drugostupanjski sud smatra kako je žalitelj zaista u pravu kada ističe da je predmetno pravo prvokupa usko povezano sa statusom nekretnine kao kulturnog dobra. Naime, svojstvo kulturnog dobra nekretnina pa posljedično tome i zakonsko pravo prvokupa koje opterećuje promet takvih nekretnina treba tumačiti kao svojstvo odnosno pravo koje po naravi stvari i dalje postoji na odnosnoj stvari i koje ne prestaje niti njenom prodajom u ovršnom postupku niti stjecanjem vlasništva odlukom suda ili drugog tijela. Naime, svojstvo kulturnog dobra koje se utvrđuje odlukom Ministarstva kulture Republike Hrvatske i koje prema zakonu prati pravo prvokupa služi zaštiti i očuvanju kulturnih dobara sve dok nadležno tijelo ne odluči o prestanku istog statusa. Također, tome služi i zabilježba svojstva kulturnog dobra u listu A i uknjižba prava prvokupa u listu C u zemljišnim knjigama.

U predmetnom slučaju je kupac s upisanim pravom bio upoznat i uvidom u javnu zemljišnu knjigu i izričitim navođenjem u zaključku o prodaji nekretnina kako je na istim nekretninama uknjiženo pravo prvokupa na kulturnom dobru. Slijedom navedenog, u konkretnom slučaju, brisanje prava prvokupa se ne bi moglo dovest u vezu ni s eventualnom zaštitom kupca od nedostataka nekretnine u smislu raspolaganja istom.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-97/2026-5 od 14. travnja 2026.

124

831.117.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > PRAVNI POLOŽAJ OVRŠENIKA I TREĆIH OSOBA NAKON PRODAJE NEKRETNINE > GUBITAK PRAVA NA POSJED NEKRETNINE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 120.

Članak 121. stavak 3.

Upravo je obveza ovršenika, kao ranijeg vlasnika predmetne nekretnine, bila da, nakon donošenja zaključka o predaji nekretnine u posjed, obavijesti kupca o činjenici kako nije

u posjedu nekretnine i kako se ključ kojim bi kupac mogao stupiti u posjed nalazi kod suda.

„U konkretnom slučaju, radi se o ovrši radi ispražnjenja i predaje nekretnine kao incidentalnom postupku ovrhe nastalom nakon donošenja zaključka o predaji nekretnine kupcu u postupku ovrhe na nekretnini nakon sudske prodaje nekretnine. U postupku ovrhe na nekretnini ista je prodana i dosuđena te je doneseno pravomoćno rješenje o namirenju.

Članak 120. OZ-a određuje kako prodajom nekretnine ovršenik gubi pravo posjeda nekretnine i dužan ju je predati kupcu odmah nakon dostave zaključka o predaji nekretnine kupcu, ako zakonom ili u sporazumu s kupcem nije drukčije određeno.

Članak 121. stavak 3. OZ-a određuje kako će sud nakon što donese zaključak o predaji nekretnine kupcu, na prijedlog kupca pristupiti ovrši radi ispražnjenja i predaje nekretnine kupcu, dok stavak 4. određuje kako se ovrha iz stavka 3. provodi se po pravilima ovoga Zakona o ovrši ispražnjenjem i predajom nekretnine, a stavak 5. određuje kako u ovršnom postupku iz stavka 4. ovoga članka kupac stječe položaj ovrhovoditelja podnošenjem prijedloga iz stavka 3. ovoga članka.

Slijedom navedenog, u ovom postupku ovrhe radi ispražnjenja i predaje nekretnine ovrhovoditelj je zapravo kupac nekretnine kojemu je u interesu da mu ovršenik preda posjed nekretnine, a zahtjev u tom smislu mu omogućuje i ovršni zakon citiranim odredbama.

Iz spisa predmeta proizlazi kao je zaključak o predaji nekretnine donesen nakon pravomoćnosti rješenja o dosudi čime je ispunjen uvjet za donošenje istog. Također, proizlazi kako je ovršenik zaključak o predaji nekretnine zaprimio 2. svibnja 2025. čime je ispunjen preduvjet za donošenje pobijanog rješenja.

U konkretnom slučaju nedvojbeno je kako je ovršenik naslijedio vlasništvo predmetnog stana. Ovršenik, po svemu sudeći, nije napravio niti jednu radnju kojom bi upozorio kupca na činjenicu kako nije u posjedu nekretnine i kako bi se ključ od iste nalazio kod suda. Iako zakon ovršeniku ne propisuje takve obaveze valja tumačiti zakonske odredbe smisleno i s tim u vezu staviti i činjenicu kako vlasništvo obvezuje. Slijedom navedenog, ovaj sud zaključuje kako je upravo obveza ovršenika, kao ranijeg vlasnika predmetne nekretnine, bila da, nakon donošenja zaključka o predaji nekretnine u posjed, obavijesti kupca o činjenici kako nije u posjedu nekretnine i kako se ključ kojim bi, po svemu sudeći, kupac mogao stupiti u posjed nalazi kod suda. Dapače, ovaj sud je mišljenja kako je ovršenik imao i zakonske osnove zatražiti od suda ključeve predmetne nekretnine i predati ih kupcu.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-59/2026-4 od 13. travnja 2026.

125

831.130.412

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA> OPĆENITO > OVRŠNE RADNJE > PROVEDBA OVRHE OD STRANE FINANCIJSKE AGENCIJE > POSTUPAK I NAČIN IZVRŠENJA OSNOVE ZA PLAĆANJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 121. stavak 3.

Članak 201. stavak 4.

Članak 213.

Sud u ovršnom postupku može Agenciji samo naložiti da postupi sukladno osnovi za plaćanje, a eventualno nepostupanje Agencije za posljedicu može imati samo odgovornost Agencije za naknadu štete sukladno članku sukladno članku 201. stavku 4. OZ-a u vezi sa člankom 213. OZ-a.

„Žalitelj u žalbi ističe kako je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo jer da je pogrešno stajalište istog kako je Agencija ovršenikov dužnik u smislu članka 176. stavka 1. OZ-a, na osnovu čega određuje ovrhu na novčanim sredstvima drugoovršenice pogrešno cijeneći da tu tražbinu ovrhovoditelju duguje Agencija. Nadalje ističe kako su pobijanim rješenjem pogrešno primijenjene odredbe članka 200. stavka 2. i 3. i članka 201. jer da Agencija nije ovršenikov dužnik već samo pravna osoba koja sukladno zakonu provodi ovrhu te sa ista ne raspolaže novčanim sredstvima ovršenika koje može zaplijeniti i prenijeti na račun ovrhovoditelja pa ona sama niti ne može izvršiti pljenidbu novčanih sredstava već samo izdavati naloge bankama. Zaključno navodi kako Agencija nije dužnik drugoovršenice u konkretnom slučaju te da nije bilo mjesta primjeni odredbi OZ-a na koje se poziva prvostupanjski sud.

U pravu je žalitelj kada navodi da je prvostupanjski sud nepravilno primijenio odredbe OZ-a jer isti nije ovršenikov dužnik. Naime, ovršenikov dužnik bi sukladno članku 176. OZ-a bila osoba kojoj se zabranjuje da drugoovršenici ispuni novčanu tražbinu. Agencija i drugoovršenica nisu u nikakvom pravnom odnosu i drugoovršenica nema nikakvo potraživanje prema Agenciji pa joj se ne može ni zabraniti da ga ispuni.

Sud u ovršnom postupku može Agenciji samo naložiti da postupi sukladno osnovi za plaćanje, a eventualno nepostupanje Agencije za posljedicu može imati samo odgovornost Agencije za naknadu štete sukladno članku sukladno članku 201. stavku 4. OZ-a u vezi sa člankom 213. OZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-78/2026-4 od 2. travnja 2026.

126

831.133.5

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OVRHA NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA > ODGOVORNOST POSLODAVCA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16, 73/17, 131/20, 114/22, 155/23 i 146/25)

Članak 171.-183.

Članak 176. stavak 1.

Članak 196. stavak 4.

Članak 200. stavak 1.

Kada je ovršenikov dužnik postupio protivno odredbi članka 200. stavka 1. OZ-a ovrhovoditelju pripada pravo zahtijevati od suda donošenje rješenja o pljenidbi i prijenosu novčane tražbine protiv ovršenikova poslodavca, pa isti nema sukladno odredbi članka 176. stavka 4. OZ-a pravo na žalbu na iste.

„Odredbom članka 176. stavka 1. OZ-a koji se u konkretnom slučaju primjenjuje na temelju odredbe članka 196. OZ-a (provedba ovrhe na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima), propisano je da se pljenidba provodi dostavom ovršenikovu dužniku rješenja o ovrsi kojim se ovršenikovu dužniku zabranjuje da ovršeniku ispuni novčanu tražbinu, a ovršeniku se zabranjuje da tu tražbinu naplati ili da inače raspolaže njome i zalogom koji je dan za njezino osiguranje dok je odredbom stavka 4. istog članka OZ-a propisano da ovršenikov dužnik nema pravo žalbe protiv rješenja o pljenidbi.

Prema ocjeni ovog suda navedena se odredba ima primijeniti u ovom slučaju, iz razloga što je u konkretnoj situaciji ovršenikov dužnik temeljem članka 200. stavka 1. OZ-a bio u obvezi, sukladno rješenju o ovrsi prvostupanjskog suda poslovni broj Ovr-1045/2014 od 26. lipnja 2014., koje je primio 14. listopada 2024., ustezati navedenim rješenjem o ovrsi propisane iznose te ih uplaćivati na račun ovrhovoditelja, a kako to nije uradio, dok se istovremeno na poziv suda nije očitovao je li uvrstio rješenje o ovrsi u redoslijed prvenstva ovrhe na plaći ovršenika i ako je na kojem se mjestu to rješenje nalazi, odnosno nije dostavio dokaz da postoji opravdani razlog za nepostupanje po dostavljenom rješenju o ovrsi, to je ovrhovoditelju pripalo pravo da sukladno članku 201. stavku 1. OZ-a, zatraži da sud donese rješenje protiv ovršenikovog dužnika, odnosno protiv ovršenikovog poslodavca, koje se u osnovi ima smatrati rješenjem o pljenidbi i prijenosu novčane tražbine.

Kako protiv takvog rješenja ovršenikov dužnik sukladno odredbi članka 176. stavka 4. OZ-a nema pravo žalbe, to je temeljem odredbe članka 380. točke 1. ZPP-a u svezi sa odredbom članka 21. stavkom 1. OZ-a trebalo odbaciti žalbu ovršenikova dužnika kao nedopuštenu.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-726/2025-2 od 9. travnja 2026.

127

832.12

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > OSIGURANJE PRISILNIM ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA NA NEKRETNINI > PRETPOSTAVKE ZASNIVANJA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 i 114/22 i 6/24)

Članak 81.

Članak 239.

Članak 240.

Članak 290. stavak 1.

Članak 293. stavak 1.

U smislu članka 290. stavka 1. u vezi s člankom 81. stavkom 4. OZ-a moguće zasnovati založno pravo i na pravu plodouživanja jer pravo plodouživanja može biti predmet ovrhe.

„Predlagatelj osiguranja predložio je određivanje osiguranja novčanog potraživanja prisilnim zasnivanjem založnog prava na osobnoj služnosti na nekretninama iz točke I. izreke rješenja. Na predmetnim nekretninama upisana je osobna služnost – pravo plodouživanja.

Odredbom članka 290. stavka 1. OZ-a propisano je da se na osiguranje tražbine iz tog dijela zakona, na odgovarajući način primjenjuju odredbe tog zakona o ovrsi radi ostvarenja tražbine.

Odredbom članka 293. stavka 1. OZ-a određeno je da osiguranje nije dopušteno na stvarima i pravima koji po tom zakonu ne mogu biti predmetom ovrhe, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Odredbom članka 81. stavka 4. OZ-a je propisano da ako je glede neke nekretnine ili njezina idealnoga dijela osnovano pravo plodouživanja, ono može biti samostalni predmet ovrhe, s time da ovršenik može namiriti svoju tražbinu iz plodova koje to pravo daje na temelju nekoga pravnoga odnosa (najamnina, zakupnina), glede čega se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovoga Zakona o ovrsi na pravima.

Kako je člankom 81. stavkom 4. OZ-a propisano da predmet ovrhe može biti stvarno pravo plodouživanja (ako je glede neke nekretnine ili njezina idealnoga dijela osnovano pravo plodouživanja, ono može biti samostalni predmet ovrhe, s time da ovršenik može namiriti svoju tražbinu iz plodova koje to pravo daje na temelju nekoga pravnoga odnosa (najamnina, zakupnina), radi čega se na odgovarajući način primjenjuju pravila OZ-a o ovrsi na pravima), a člankom 298. stavkom 2. ZV-a da založnim pravom može biti opterećeno pojedinačno određeno imovinsko pravo koje je prikladno da vjerovnik iz njega namiri svoju tražbinu, ako zakonom nije drukčije određeno, stoga je u smislu članka 290. stavka 1. u vezi s člankom 81. stavkom 4. OZ-a moguće zasnovati založno pravo i na pravu plodouživanja jer pravo plodouživanja može biti predmet ovrhe.

U tom smislu proturječno je pobijano rješenje u dijelu u kojem prvostupanjski sud navodi da se ovrha na osobnim služnostima provodi primjenom članka 239. i 240. OZ-a, a potom zaključuje da nije moguće upisati prisilno založno pravo na pravu plodouživanja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1005/2025-2 od 19. siječnja 2026.

128

832.22

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO ZALOŽNOPRAVNO OSIGURANJE NA TEMELJU SPORAZUMA STRANAKA > JAVNOBILJEŽNIČKO OSIGURANJE NOVČANE TRAŽBINE ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 i 114/22 i 6/24)

Članak 283. stavak 1. i 4.

Izmjene i dopune Ovršnog zakona

(NN 131/20)

Članak 20. stavak 1.

Tarifa o nagradama i naknadi za rad odvjetnika

(NN 138/23 i 107/25)

Tbr. 36. stavak 2.

Kako je predmetni ovršni postupak pokrenut nakon stupanja na snagu Izmjena i dopuna OZ-a iz 2020., to se na isti primjenjuju važeće odredbe članka 283. stavka 1. i 4. OZ-a prema kojima javni bilježnik u slučaju nepodnošenja prigovora po službenoj dužnosti

dostavlja ovrhovoditelju potvrdu pravomoćnosti i ovršnosti, pa je pravilno prvostupanjski sud odbio zahtjev ovrhovoditelja za naknadom tog dijela ovršnog troška.

„Odredbom članka 283. stavka 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24; dalje u tekstu: OZ) propisano je da će javni bilježnik bez zahtjeva ovrhovoditelja staviti potvrdu pravomoćnosti i ovršnosti na rješenje o ovrsi koje je donio ako u roku od 15 dana od isteka roka za prigovor ne zaprimi prigovor. Stavkom 4. istog članka propisano je kako će rješenje o ovrsi s potvrdom pravomoćnosti i ovršnosti javni bilježnik dostaviti ovrhovoditelju.

Uvidom u spis predmeta nije utvrđeno da je predlagatelj osiguranja poduzeo nekakvu radnju koja se u smislu Tbr. 36. stavka 2. Tarife može smatrati „izvidom“ ili „pribavom“ za koju je tim propisom predviđena nagrada. Također je za zaključiti kako je potvrda pravomoćnosti i ovršnosti dostavljena predlagatelju osiguranja od strane javnog bilježnika u ispunjenju dužnosti javnog bilježnika propisane člankom 283. stavkom 1. i 4. OZ-a, pa da mu stoga ne pripada pravo na zatraženu naknadu troška pribave klauzule pravomoćnosti i ovršnosti.

Citirana odredba članka 283. stavka 1. i 4. OZ-a stupila je na snagu 28. studenoga 2020. Izmjenama i dopunama OZ-a („Narodne novine“, broj 131/20) kojima je u članku 16. izmijenjena dotadašnja odredba članka 283. stavaka 1. i 4. koja je do tada glasila da će javni bilježnik na zahtjev ovrhovoditelja na otpравak rješenja o ovrsi koje je donio staviti potvrdu o njegovoj pravomoćnosti i ovršnosti ako u roku od 8 dana od isteka roka za prigovor ne primi prigovor, te da će otpравak rješenja o ovrsi s potvrdom o pravomoćnosti i ovršnosti predati ovrhovoditelju.

Isto tako, navedenim Izmjenama i dopunama OZ-a u članku 20. stavku 1. propisano je da će se postupci pokrenuti prije stupanja na snagu tog zakona, uz određene iznimke, dovršiti primjenom prijašnjih odredbi OZ-a („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 - Odluka USRH i 73/17). Iz navedenog proizlazi da je do stupanja na snagu citiranih Izmjena i dopuna OZ-a iz 2020. javni bilježnik izdavao potvrdu pravomoćnosti i ovršnosti rješenja o ovrsi na zahtjev ovrhovoditelja, u slučaju nezaprimanja prigovora, pa je takva njegova radnja i bila potrebna za vođenje ovršnog postupka. Međutim nakon stupanja na snagu navedenih Izmjena i dopuna (28. studenog 2020.), javni bilježnici su obvezni, u slučaju nepodnošenja prigovora, po službenoj dužnosti dostaviti ovrhovoditelju (bez njegova zahtjeva), potvrdu pravomoćnosti i ovršnosti slijedom čega se podnošenje zahtjeva od strane ovrhovoditelja ukazuje nepotrebnim za vođenje ovršnog postupka, posebno na teret ovršenika kao druge strane u postupku.

Slijedom navedenog, kako je predmetni ovršni postupak pokrenut nakon stupanja na snagu citiranih Izmjena i dopuna OZ-a iz 2020., to se na isti primjenjuju važeće odredbe članka 283. stavka 1. i 4. OZ-a prema kojima javni bilježnik u slučaju nepodnošenja prigovora po službenoj dužnosti dostavlja ovrhovoditelju potvrdu pravomoćnosti i ovršnosti, pa je pravilno prvostupanjski sud odbio zahtjev ovrhovoditelja za naknadom tog dijela ovršnog troška.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-65/2026-2 od 23. veljače 2026.

129

840.32

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > OPĆENITO > STEČAJNI DUŽNIK > DUŽNIK POJEDINAC

*Zakon o stečaju potrošača
(NN 100/15, 67/18 i 36/22)*

Članak 2. stavak 1.

Članak 4. stavak 2.

Kako je riječ o osnovi koja proizlazi iz pravomoćnog rješenja donesenog u upravnom postupku to znači da se ta osnova nikako ne može smatrati pravnim poslom potrošača i trgovca, a koji ne ulaze u područje profesionalne djelatnosti potrošača. Posljedično tome, potrošač u konkretnom slučaju ne može biti oslobođen od ove obveze pod pretpostavkama propisanim ZSP-om.

„Odredbom članka 2. stavka 1. ZSP-a propisano je da je cilj tog Zakona poštenog potrošača osloboditi od obveza koje preostanu nakon unovčenja njegove imovine i raspodjele prikupljenih sredstava vjerovnicima (oslobođenje od preostalih obveza).

Potrošačem se u smislu odredbe članka 4. stavka 2. ZSP-a smatra svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti.

Dakle, ovdje je odlučna zakonska definicija potrošača iz članka 4. stavka 2. ZSP-a te je prema toj definiciji nedvojbeno da je intencija zakonodavca bila da se od obveza oslobađaju fizičke osobe i to prvenstveno za obveze vezane uz njihovo djelovanje na tržištu ili u vezi s tim djelovanjem ili obveze nastale u okviru njihove djelatnosti (obveze iz djelatnosti koju obavlja ili obavljala) pod pretpostavkama propisanim ZSP-om.

To nadalje znači da je pravno odlučno da se ZSP primjenjuje na odnose u koje su potrošači stupali s trgovcima s kojima zaključuju pravne poslove na tržištu, a ti pravni poslovi koje su sklopili ne ulaze u područje njihove profesionalne djelatnosti.

Kako je u konkretnom slučaju riječ o osnovi koja proizlazi iz pravomoćnog rješenja donesenog u upravnom postupku to znači da se ta osnova nikako ne može smatrati pravnim poslom potrošača i trgovca, a koji ne ulaze u područje profesionalne djelatnosti potrošača.

Posljedično tome, potrošač u konkretnom slučaju ne može biti oslobođen od ove obveze.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1897/2025-3 od 21. kolovoza 2025.

130

840.32

*GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > OPĆENITO > STEČAJNI
DUŽNIK > DUŽNIK POJEDINAC*

Stečajni zakon

(NN 75/15, 4/17, 36/22 i 27/24)

Članak 77. stavak 1.

Zakon o privremenom uzdržavanju

(NN 92/14)

Članak 25.

Tražbine koje se odnose na zakonske obveze koje proizlaze iz obiteljskih odnosa izuzete su po svojoj pravnoj prirodi iz područja zaštite potrošača te se za tu vrstu tražbina ne može raditi o obvezi potrošača koje se može osloboditi u ovom postupku što posebno potvrđuje odredba članka 77. stavka 1. ZSP-a.

„Odredbom članka 77. stavka 1. ZSP-a, a koja se sukladno članku 79.o istoga Zakona primjenjuje i u jednostavnom postupku stečaja potrošača propisano je da se rješenjem o oslobođenju od preostalih obveza potrošač ne može osloboditi zakonske obveze na uzdržavanje djece, roditelja i drugih osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, vraćanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili prekršajem, naknade štete nastale kaznenim djelom ili prekršajem te naknade štete zbog smrti ili teže tjelesne ozljede.

Prema odredbi članka 25. Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14) propisano je da isplatom iznosa privremenog uzdržavanja, Republika Hrvatska stupa u pravni položaj djeteta i na nju prelaze tražbine uzdržavanja u visini isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja sa svim sporednim pravima.

Budući se potrošač ne može osloboditi zakonske obveze doprinositi za uzdržavanje djece, ne može se osloboditi ni obveze Republici Hrvatskoj vratiti ono što je ona platila za njega jer on nije izvršavao svoju zakonsku obvezu uzdržavanja, jer se ne radi o potrošačkom odnosu u smislu ZSP-a već ova obveza predstavlja obvezu iz obiteljskih odnosa na što ukazuje i odredba članka 319. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23), a ovakav stav je zauzet i u odluci od strane Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Naime, u odnosu na pitanje može li se tražbina na ime naknade za privremeno uzdržavanje koju isplaćuje Republika Hrvatska na temelju odredbe članka 25. Zakona o privremenom uzdržavanju umjesto roditelja koji ne izvršava svoju obvezu zakonskog uzdržavanja maloljetnog djeteta smatrati tražbinom zakonskog uzdržavanja djeteta koje se sukladno odredbi članka 77. točke 1. ZSP-a potrošač ne može osloboditi u jednostavnom postupku stečaja potrošača, Vrhovni sud Republike Hrvatske je u rješenju poslovni broj Rev 609/2021-2 od 17. studenoga 2021. zauzeo pravni stav da tražbine koje se odnose na zakonske obveze koje proizlaze iz obiteljskih odnosa izuzete su po svojoj pravnoj prirodi iz područja zaštite potrošača te se za tu vrstu tražbina ne može raditi o obvezi potrošača koje se može osloboditi u ovom postupku što posebno potvrđuje odredba članka 77. stavka 1. ZSP-a kojim je izričito navedeno da se potrošač ne može osloboditi zakonske obveze na uzdržavanje djece, roditelja i drugih osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-786/2026-3 od 16. travnja 2026.

131

840.6

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > OPĆENITO > OSTALO

*Zakon o stečaju potrošača
(NN 100/15, 67/18 i 36/22)*

Članak 79.f stavak 2.

Članak 79.g stavak 1.

Izostanak očitovanja potrošača o suglasnosti s provedbom jednostavnog postupka stečaja niti dostave popisa imovine, ne čini ga nepoštenim, pa je obveza suda pristupiti sukladno odredbi članka 79.f stavka 2. ZIP-a.

„Sukladno odredbi članka 79.f stavka 2. ZSP-a sud je putem nadležnih tijela pribavio podatke o imovini potrošača, te je sud zaključio da su ispunjeni uvjeti iz odredbe članka 79.g stavka 1. ZSP-a za otvaranje i istovremeno i zaključivanje jednostavnog stečajnog postupka potrošača, te da u smislu odredbe članka 79.g stavka 4. ZSP-a potrošača oslobodio od preostalih obveza u odnosu na osnovu za plaćanje i u odnosu na vjerovnike iz članka 79.a ZSP-a.

U ovom slučaju potrošač u zakonskom roku nije očitovao je li suglasan s provedbom jednostavnog postupka stečaja potrošača, niti je dostavio popis imovine iz koje se mogu namirivat njegovi vjerovnici, a što ga ne čini nepoštenim, kako to pogrešno smatra žalitelj u žalbi, jer se u takvoj situaciji smatra da je potrošač suglasan s tim postupkom prema zakonskoj presumpciji iz odredbe članka 79.c stavka 2. ZSP-a, i što je sukladno zaključku sa sastanka predsjednika građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanog 27. studenog 2019. U takvoj situaciji na sudu je obveza da pristupi utvrđivanju postojanja eventualno ovršive imovine potrošača, a u ovom slučaju prvostupanjski sud je tako i postupio, te je pravilnom primjenom odredbe članka 79.f stavka 2. ZSP-a pristupio utvrđivanju ima li potrošač ovršive imovine ili nema, pa je utvrdio da takve imovine potrošač nema.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1113/2026-3 od 7. svibnja 2026.